

Facultade de Belas Artes

Localización e contacto

Facultade de Belas Artes de Pontevedra

R/ Maestranza, 2
36002 Pontevedra

986 80 18 00

bbaa@uvigo.es

belasartes.uvigo.es

Equipo decanal

Decana

Silvia García Gonzalez
silviagarcia@uvigo.es

Vicedecana de organización académica

Susana Cendán Caaveiro
scendan@uvigo.es

Vicedecano de relacións internacionais

Carlos Tejo Veloso
internacional.bbaa@uvigo.es

Vicedecano de Imaxe e Calidade

Marcos Dopico Castro
mdopico@uvigo.es

Secretaría académica

Ana María Suárez Mariño
sacba@uvigo.es

Secretaría do Decanato

Maximino Villaverde Rodríguez
sdfba@uvigo.es

Secretaría de alumnado

Xefa de administración

María del Pilar Lores Baena

Posto Base

Alberto Mariño García

Teléfono: 986801805

Fax: 986801883
secfba@uvigo.es

Horario de atención ó público: de 9:00 a 14:00 h

Biblioteca

Biblioteca da Facultade de Belas Artes

A Biblioteca de Belas Artes forma parte do conxunto da Biblioteca Universitaria de Vigo (BUV) polo que se rexerá polo Regulamento da BUV aprobado en Xunta de Goberno o 27 de febreiro de 2002 e pola Normativa de Préstamo.

Fondos

A Biblioteca de Belas Artes conta con trinta e oito títulos de publicacións periódicas e dezanove mil títulos de monografías, a maioría de acceso directo na sala.

Servizos

Lectura en sala.

Préstamo a domicilio de fondos bibliográficos de tódala Biblioteca Universitaria.

O usuario terá á súa disposición na sala unha fotocopiadora de tarxeta dependente do servizo de reprografía da facultade. Os servizos máis especializados (como ó acceso a internet para buscas bibliográficas, consulta asistida en bases de datos, etc...) así como a dirección, xestión e coordinación de tódalas bibliotecas do Campus de Pontevedra atópanse na Biblioteca Central do Campus.

Técnicos especialistas

Berta Gosende Vidal (quenda de mañá)

Ana Celia Rodríguez Buján (quenda de tarde)

Dirección

Facultade de Belas Artes
Rúa Maestranza, 2
36002 Pontevedra
España

Teléfono

986 801 836

Correo electrónico

presbel@uvigo.es

Horario

Luns a venres de 8.30 h a 20.45 h

Catálogo

O catálogo recolle tódolos fondos da Biblioteca da Universidade de Vigo e pódese consultar a través de internet.

http://biblio.cesga.es/search*gag

Redes sociais

<https://twitter.com/bibbelas>

<https://www.pinterest.com/bibbelas/>

Biblioteca Central do Campus de Pontevedra

Dirección

Faultade de Ciencias Sociais
Campus Universitario
36005 Pontevedra
España

Teléfono

986 802 006

Correo electrónico

dirbcp@uvigo.es

Subdirección

986 801 996

subdibcp@uvigo.es

Hemeroteca

986 801 996

hembcp@uvigo.es

Referencia

986 802 001

refbcp@uvigo.es

Catalogación

986 802 001

cata1bcp@uvigo.es

Préstamo

986 802 002

presbcp@uvigo.es

Laboratorios e obradoiros

Obradoiros multiusos

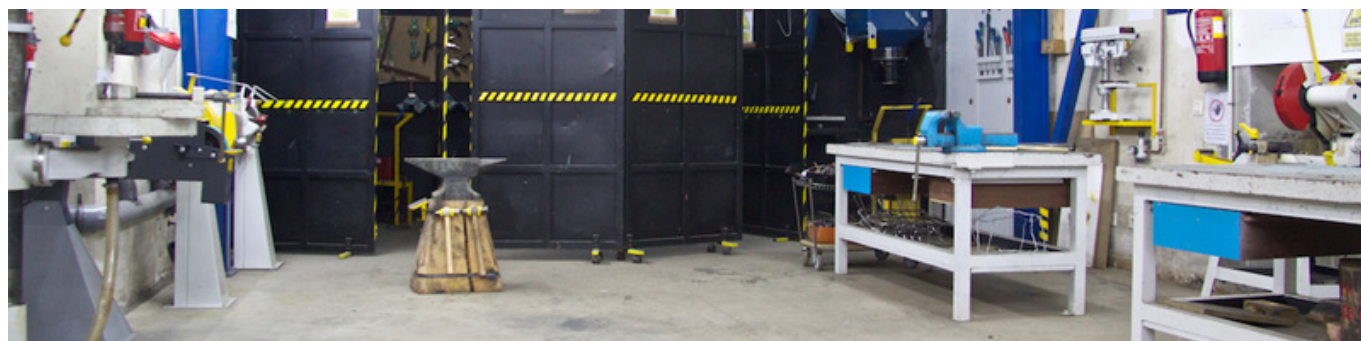
Técnicos especialistas responsables

Fernando Portasany Fernández

Eduardo Calzado Díaz

Horario

Luns a venres de 10.00 h a 17.00 h

Estes obradoiros están a cargo de técnicos especialistas que supervisan e apoian o traballo de investigadores e estudantes, proporcionando o asesoramento técnico necesario. Os obradoiros están dotados de ferramenta de man e maquinaria específicas.

Obradoiro de metal

Maquinaria e ferramenta para o traballo en metal: ferramenta de corte, pregado, soldadura, taladro, etc.

Obradoiro de madeira

Maquinaria e ferramenta para o traballo da madeira: escuadradoras, serras de disco e cinta, cepilladora, traladros de columna, etc.

Obradoiro de cerámica

Fornos cerámicos, tornos e outros medios para o traballo en barro e a cerámica.

Obradoiro de plástico

Espazo adecuado para aplicar procesos con plásticos e resinas. Maquinaria e ferramenta para manipulación de plásticos.

Obradoiro de baleirado e outros procedimentos

Espazo axeitado para a manipulación de escaiola e materiais similares.

Obradoiro de microfusión

Espazo para técnicas de moldeo especiais, dotado de instalacións de microfusión.

Obradoiro de serigrafía

Infraestrutura e maquinaria para a serigrafía: realización de pantallas por medios fotomecánicos, sistemas informáticos, distintos medios de estampación. Cabina de pintura a pistola. Instalación para aplicar pinturas e vernices con técnicas aerográficas.

Aula de internet

A aula de internet está asistida por un bolseiro da Universidade de Vigo. Nela os estudantes dispoñen de equipamentos informáticos para a realización de traballos e de acceso a Internet para consultas relacionadas cos seus estudos.

Laboratorio de audiovisuais

O laboratorio de Audiovisuais está destinado á investigación e á docencia. Dispón de vinte postos dotados con equipamentos de edición dixital.

Laboratorio de informática

O laboratorio de Informática está destinado á investigación e á docencia. Dispón de vinte postos dotados con equipamentos informáticos para edición de imaxe dixital, 3D, deseño de páxinas Web e tratamento fotográfico dixital.

Laboratorio de técnicas gráficas

Técnico especialista responsable

José Angel Zabala Maté

O laboratorio de Técnicas gráficas está destinado á docencia e investigación. Dispón de instalacións para gravado calcográfico.

Laboratorio de fotografía e vídeo

Técnico especialista responsable

Andrés Pinal Rodríguez

Espazo de capacidade media. Dotado de diferentes medios de iluminación continua e de flash, tanto cenital coma de chan, móbiles e regulables de forma centralizada. Dispón de paredes con illamento acústico e de paneis móbiles para a elaboración de cromas.

Grao en Belas Artes

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P01G010V01101	Antropoloxía: Antropoloxía da arte	1c	6
P01G010V01102	Expresión artística: Debuxo-Forma	1c	12

P01G010V01103	Informática: Técnicas informáticas	1c	6
P01G010V01104	Técnicas pictóricas	1c	6
P01G010V01201	Expresión artística: Materia-Cor	2c	12
P01G010V01202	Historia: Historia da arte	2c	6
P01G010V01203	Técnicas escultóricas	2c	6
P01G010V01204	Técnicas fotográficas	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P01G010V01301	Expresión gráfica: Sistemas de representación	1c	6
P01G010V01302	Psicoloxía: Psicoloxía da arte	1c	6
P01G010V01303	Arte, linguaxe e representación	1c	6
P01G010V01304	Escultura	1c	6
P01G010V01305	Técnicas gráficas	1c	6
P01G010V01401	Arte: Arte e modernidade	2c	6
P01G010V01402	Debuxo	2c	6
P01G010V01403	Imaxe en movemento	2c	6
P01G010V01404	Pintura	2c	6
P01G010V01405	Procesos de espazo e tempo	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P01G010V01501	Filosofía da arte	1c	6
P01G010V01502	Produción artística: Audiovisuais	1c	12
P01G010V01503	Produción artística: Imaxe I	1c	12
P01G010V01601	Arte e contemporaneidade	2c	6
P01G010V01602	Produción artística: Imaxe II	2c	12
P01G010V01603	Produción artística: Obxecto e espazo	2c	12

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P01G010V01701	Procesos de investigación e creación	1c	6
P01G010V01801	Artes afíns	2c	6
P01G010V01802	Transmisión, mediación e educación artística	2c	6
P01G010V01901	Arte e espazo social	1c	6
P01G010V01902	Arte, natureza e medio ambiente	1c	6
P01G010V01903	Proxectos de arte de acción	1c	6
P01G010V01904	Proxectos de debuxo e pintura	1c	6
P01G010V01905	Proxectos de deseño	1c	6

P01G010V01906	Proxectos de escultura e instalacións	1c	6
P01G010V01907	Proxectos fotográficos	1c	6
P01G010V01908	Proxectos gráficos dixitais	1c	6
P01G010V01909	Proxectos videográficos	1c	6
P01G010V01910	Xestión, ámbito artístico e mundo profesional	1c	6
P01G010V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	18

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía: Antropoloxía da arte				
Materia	Antropoloxía: Antropoloxía da arte			
Código	P01G010V01101			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura Pintura			
Coordinador/a	Moraza Pérez, Juan Luís			
Profesorado	Estarque Casas, Fernando Moraza Pérez, Juan Luís			
Correo-e	julumoraza@gmail.com			
Web	http://escultura.uvigo.es/web			
Descrición xeral	Estudo da comunidade humana, dos seus comportamentos e da complexa estrutura de relacións na que a arte se desenvolve.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade	• saber
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber • saber facer
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber • saber facer
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	• saber • saber facer
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo	• saber
CE35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno	• saber facer • Saber estar / ser
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento da arte no contexto cultural.	CE2 CE4 CE35 CE37
Coñecemento da arte no contexto cultural actual.	CE1 CE4 CE37
Coñecemento dos sistemas simbólicos e de significados da cultura.	CE2 CE8
Coñecemento da arte en relación a outros modos de facer, crer, coñecer e saber.	CG13 CE4 CE37
Coñecemento de funcións da arte no contexto cultural e no ámbito social.	CE4 CE37
Capacidade básica para recoñecer a arte no contexto cultural.	CE2 CE8 CE37
Capacidade básica para comprender os significados simbólicos da produción artística e cultural.	CE2 CE4 CE37

Capacidade para o recoñecemento das estruturas *sociopolíticas nas que se inseren as obras artísticas.	CE2 CE8 CE37
Habilidade básica para recoñecer a arte como modo de relación social.	CE2 CE4
Habilidade básica para a lectura das imaxes e obras artísticas en relación ao contexto cultural e social.	CE2 CE8

Contidos

Tema

PARTE *I. Introducción á antropoloxía da arte.	1. Antropoloxías. Suxeito e obxecto da antropoloxía. Dimensións do espazo antropolóxico. 2. Antropoloxía da arte. Algúns paradoxos. Antropoloxía do traballo. 3. Antropoloxías inversas. A antropoloxía cultural nas sociedades *postmodernidad.
PARTE *II. A construción cultural da realidade e a representación.	4. Abstracción e representación. Naturalismo e *empatía. Forma: *nomadismo e sedentarismo. 5. Medo e necesidade das imaxes. *Aniconismo e *iconoclasia. 6. A realidade como mito e valor absoluto. O realismo como práctica social. O dispositivo fotográfico e o seu destino na sociedade de saber-control.
PARTE *III. A transformación da consciencia no mito.	7. Os alucinóxenos no mito. 8. Plantas, *chamanismo e estados de consciencia. 9. O himno *homérico a *Demeter. 10. *Eleusis, aproximación ao Enigma. 11. A procura do *self. 12. A mente *holotrópica.
EPÍLOGO. *Recapitulación	14. A arte como antropoloxía sintética.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	3	12	15
Seminario	10	25	35
Resolución de problemas	10	25	35
Lección maxistral	20	43	63

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Asistencia a charlas con debates realizados en clase por artistas en medios ou soportes non considerados na arte occidental, o que facilita a comprensión de varios dos obxectivos da materia e a valoración doutras sensibilidades artísticas.
Seminario	Actividades en grupo enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Os puntos de partida para estes seminarios xorden do traballo de campo dos alumnos e da proxección de películas e documentais.
Resolución de problemas	O alumno debe facer unha lectura comprensiva de textos sobre Antropoloxía e Antropoloxía da arte, organizar a recollida de datos do seu contexto persoal e presentalos ante os compañeiros. O alumno terá que utilizar as perspectivas propias da Antropoloxía para a comprensión do fenómeno artístico.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos básicos da materia obxecto de estudo mediante a proxección de presentacións en *PowerPoint que estarán a disposición dos alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Eventos científicos	O profesor recomendará a asistencia dos alumnos a determinados eventos atendendo aos intereses persoais da cada alumno.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Lección maxistral	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30	CG13 CE1 CE2 CE4
Resolución de problemas	Observación da actitude e participación do alumno. Realización de tarefas en entrega de traballos.	60	CE1 CE2 CE4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Probas de avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema que os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar de forma concisa.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Alcina Franch, José, Arte y antropología, Alianza, 2004, Madrid, 2004

Bohannon, Para raros, nosotros, Akal, 1992, Madrid, 1992

Clifford, James, Dilemas de la cultura: Antropología, Literatura y Arte en la perspectiva posmoderna, Gedisa, 1995, Barcelona, 1995

Harris, Marvin, Vacas, cerdos, guerras y brujas, Alianza, 1992, Madrid, 1992

Méndez, Lourdes, Antropología de la producción artística, Síntesis, 1995, Madrid, 1995

Morris, Desmond, El zoo humano, Plaza y Janés, 1974, Barcelona 1974

Strauss, Levi, El pensamiento salvaje, Fondo de Cultura Económica, 2002, Madrid

V.V.A.A., El camino a Eleusis, Fondo de Cultura Económica, 2003, Madrid

Ortuzar, Mónica, Beuysiana, Universidad de Vigo, 2011, Vigo

Gell, Alfred, Arte y Agencia, Paradigma, 2016, Buenos Aires

Swift, Jonathan, Viajes de Gulliver, Cátedra, 2007, Madrid

Recomendacións

Outros comentarios

La evaluación será continua, basada tanto en la realización y presentación de trabajos oportunamente planteados por los diferentes profesores; y podrá realizarse una prueba final. Se realizará una prueba escrita, basada en los contenidos de la asignatura, para las convocatorias de Julio y Fin de Carrera, en las fechas determinadas a tal efecto por la Junta de Facultad.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión artística: Debuxo-Forma				
Materia	Expresión artística: Debuxo-Forma			
Código	P01G010V01102			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo Escultura			
Coordinador/a	Lapeña Martínez, María Elena			
Profesorado	Fernández Olivera, María Luísa Lapeña Martínez, María Elena Tudela Sáenz de Pipaón, Francisco Javier			
Correo-e	ele@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Indagación nas posibilidades formais e estruturais do debuxo. O debuxo como maneira de ver ou crear formas e estruturas *bidimensionales e *tridimensionales. A ampliación da noción de debuxo cara a un territorio con precisión e imprecisión de fronteiras. Experimentar o debuxo como escritura persoal e selo *intransferible.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber facer
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber facer
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber facer
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecementos básicos dos procedementos, materiais e útiles do debuxo.	CE9
Coñecementos básicos de métodos de produción do debuxo.	CE9 CE12 CE14
Coñecemento do vocabulario conceptual e formal do debuxo.	CE6 CE7
Coñecementos básicos dos sistemas naturais e artificiais para comprender, concibir e estruturar formas no espazo.	CE9
Capacidade para representar conceptos e formas a través do debuxo.	CE31 CE42
Capacidade para entender o debuxo como instrumento para a análise visual.	CE42
Capacidade para entender o debuxo como instrumento para a creación, análise, desenvolvemento e transmisión de ideas.	CG2 CE31 CE42

Capacidade para captar e rexistrar imaxes a través do debuxo.	CE31 CE36 CE42
Capacidade básica para xerar e transformar unha imaxe con técnicas de debuxo-forma	CE31 CE42
Capacidade para desenvolver a análise e a creación de formas artísticas.	CE25 CE31
Capacidade para o manexo básico de útiles e materiais do debuxo.	CE42
Capacidade para desenvolverse no espazo *bidimensional e *tridimensional.	CE31 CE42
Habilidade para a representación e a análise a través do debuxo.	CE42 CE43
Habilidade para captar e rexistrar imaxes a través do debuxo.	CE42 CE43
Habilidade para o uso da forma na creación.	CE42 CE43
Habilidade para o traballo en diferentes escalas.	CE42 CE43

Contidos

Tema	
1. Maneiras de ver.	O debuxo como instrumento de percepción e rexistro do pensamento. O debuxo como maneira de ver a forma. Cuestión de enfoque / *desenfoque, continuidade / descontinuidade.
2. Morfoloxía e *morfogénesis.	Creación de formas e estruturas permanentes ou efémeras. Representación / presentación de formas e espazos reais ou imaxinarios. Espazos de figuración e abstracción.
3. O debuxo como idea e forma orixinaria nas obras de arte.	Equilibrio e tensión dinámica en composicións e estruturas. Sentido do ritmo e movemento na relación entre liñas, manchas e espazos en branco. Cada parte en relación ao todo. Correspondencia fondo-figura. Volume e profundidade. O debuxo como forma, garabato ou columna vertebral da arte.
4. O debuxo como obra de arte	Semellanzas entre as cuestións tradicionais e contemporáneas do debuxo. Sobre as diversas maneiras de debuxar en relación á *multiplicidade de *trazadores e maneiras de ver. O debuxo como sombra, límite e percorrido. O erro como pórtico do descubrimento.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	94	120	214
Debate	4	30	34
Saídas de estudo	4	0	4
Presentación	8	30	38
Lección maxistral	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre teoría e práctica artística. Traballos individuais ou en grupo que potencian a capacidade receptiva e imaxinativa.
Debate	Nestes debates compártense as lecturas realizadas durante o curso. Contribución oral/ escrita por parte do estudante acerca da selección particular de libros, catálogos e textos escollidos. Trátase de buscar recursos e fontes diversas para a investigación das cuestións esenciais do debuxo.
Saídas de estudo	Visita ao Museo *Serralves (O Porto).
Presentación	Presentación final que fai o estudante dos traballos de aprendizaxe autónoma. A través dunha breve exposición manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con proxección de imaxes, cun método analóxico que busca semellanzas e puntos de contacto nas fronteiras do debuxo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballo tutelado	Atención personalizada no horario de aprendizaxe presencial, no momento no que se realizan as prácticas artísticas na aula.
Debate	Debates críticos artísticos como metodoloxía de aprendizaxe presencial. O estudante comparte as súas experiencias de aprendizaxe autónoma, por exemplo, a súa selección particular de lecturas bibliográficas sobre debuxo-forma.
Presentación	Participación activa no horario de aprendizaxe presencial, no momento no que se realizan as presentacións de traballos na aula. A través dunha breve exposición o estudante manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Avaliación progresiva da asimilación de contidos, do grao de resolución dos exercicios que corresponden á aprendizaxe presencial e da participación activa nas indagacións. Moi importante a asistencia e o grao de interese do estudante.	60	CE6 CE7 CE9 CE12 CE14 CE25 CE31 CE36 CE42 CE43
Debate	Avaliación das lecturas.	10	CG2 CE6 CE7 CE9 CE12 CE14 CE25 CE31 CE36 CE42 CE43
Presentación	Avaliación do resto das tarefas realizadas durante o curso en aprendizaxe autónoma.	30	CG2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria extraordinaria de xullo: A proba consiste na presentación de todos os exercicios do curso.

Convocatoria extraordinaria de fin de carreira: A proba consiste na presentación de todos os exercicios do curso.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARNHEIM, Rudolf, Arte y percepción visual, Alianza Editorial, 1979, Madrid

BELJON, J.J., Gramática del arte, Celeste, 1993, Madrid

BERGER, John, Sobre el dibujo, Gustavo Gili, 2011, Barcelona

BERGER, John, Algunos pasos hacia una pequeña teoría de lo visible, Ardora, 1997, Madrid

DONDIS, D. A., La sintaxis de la imagen, Gustavo Gili, 1992, Barcelona

MUNARI, Bruno, El cuadrado: más de 300 ejemplos ilustrados sobre la forma cuadrada, Gustavo Gili, 1990, México

MUNARI, Bruno, El triángulo: más de 100 ejemplos ilustrados sobre el triángulo equilátero, Gustavo Gili, 1999, México

PIRSON, Jean-François, La estructura y el objeto: (ensayos, experiencias y aproximaciones), PPU, 1988, Barcelona

VALÉRY, Paul, Piezas sobre arte, Visor, 1999, Madrid

VINCI, Leonardo da, Tratado de Pintura, Akal, 2007, Madrid

VV.AA., Repentirs, Musée du Louvre, Editions de la Réunion des musée, 1991, Paris

WILLIAMS, Christopher, Los orígenes de la forma, Gustavo Gili, 1984, Barcelona

Bibliografía Complementaria

VV.AA., Vitamin D, New Perspectives in drawing, Phaidon, 2005, London /New York

VV.AA., Gómez Molina (coord.), Las lecciones del dibujo, Cátedra, 1995, Madrid

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Informática: Técnicas informáticas				
Materia	Informática: Técnicas informáticas			
Código	P01G010V01103			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo			
Coordinador/a	Castro Muñiz, José			
Profesorado	Castro Muñiz, José Costas Lago, Andrea Covelo Pérez, Marcos Alberto			
Correo-e	koimandala@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo o coñecemento e utilización de técnicas informáticas para a creación artística. Indagación nas posibilidades informáticas aplicadas á arte. Ficción e realidade nos modos de ver.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber facer
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	
CE34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico	
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos	

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento dos fundamentos da informática.	CE6 CE7 CE9
Coñecementos básicos de tratamento da imaxe dixital.	CE7 CE9
Coñecementos básicos de ofimática.	CG2 CE9
Coñecementos básicos de internet e comunicación dixital.	CG1 CG2 CE6 CE7
Coñecemento do vocabulario informático básico.	CE6 CE7
Capacidade de entender as aplicacións da informática ao estudo, á análise e á investigación.	CG1 CG2 CE32

Capacidade de comprensión dos recursos informáticos aplicados á creación artística.	CE31 CE32 CE43
Capacidade para entender o valor interdisciplinar da informática.	CE34
Habilidades básicas no manexo de dispositivos e recursos informáticos.	CE42 CE43
Habilidade para manexar a nivel básico programas de procesamento de textos, manipulación de imaxes, navegación web e presentación multimedia.	CG2 CE36 CE45
Habilidade para aplicar a informática en procesos creativos.	CE31 CE32 CE42 CE43
Habilidade para atopar recursos en internet e aplicalos ao estudo e aos procesos creativos.	CG2 CE32 CE36 CE42

Contidos

Tema	
Creación dixital artística.	Coñecementos do vocabulario básico informático para a creación artística dixital. Aplicación do programa Photoshop en procesos artísticos. Aprender a compor e crear con técnicas informáticas.
Proxecto, proceso e resultado.	As novas tecnoloxías como principio subxacente ou fin de traxecto na obra de arte. As técnicas informáticas como un medio para desenvolver tanto proxectos, como procesos e resultados finais na creación artística.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	47	91	138
Presentación	8	4	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre a teoría e a práctica en procesos de creación de imaxes artísticas dixitais. Traballos individuais ou en grupo que potencien capacidades imaxinativas no manexo de técnicas informáticas.
Presentación	Presentación final que fai o estudante dos traballos de aprendizaxe presencial e autónoma. A través dunha breve exposición manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre teoría e práctica no proceso de creación de imaxes artísticas dixitais. Traballos individuais ou en grupo que potencien as capacidades imaxinativas no manexo de técnicas informáticas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado Avaliación progresiva da asimilación de contidos, do grao de resolución e calidade dos exercicios realizados durante o curso. Fundamental a asistencia, o grao de interese e participación activa do estudante.	60	CG1 CE6 CE31 CE32 CE34 CE42 CE43

Presentación	Avaliación final de todas as tarefas realizadas na aprendizaxe presencial e autónoma.	40	CG2 CE7 CE9 CE36 CE45
--------------	---	----	-----------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

As probas das convocatorias extraordinarias consisten na presentación de todos os exercicios do curso.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- DELGADO, José María, Photoshop CS6, Anaya Multimedia, 2012, Madrid
- DONDIS, D. A., La sintaxis de la imagen, Gustavo Gili, 1992, Barcelona
- FONTCUBERTA, Joan, Zonas de penumbra, Actas, 2000, Barcelona
- FONTCUBERTA, Joan, La cámara de Pandora. La fotografi@ después de la fotografía, Gustavo Gili, 2010, Barcelona
- ISLA, José, Ninfografías-infomanías. Poéticas fotográficas en la era digital, Ayuntamiento de Madrid, Conde Duque, 2001, Madrid
- MANOVICH, Lev, El lenguaje de los nuevos medios de comunicación: la imagen en la era digital, Paidós Comunicación, 2011, Barcelona
- MOURE, Gloria, Sigmar Polke. Pinturas, fotografías y películas, Ediciones Polígrafa, 2005, Barcelona
- STEUER, Sharon, Arte y creatividad con Photoshop, Anaya multimedia, 2002, Madrid
- TRIBE, Mark, JANA, Reena, Arte y nuevas tecnologías, Taschen, 2006, Madrid
- VV.AA., Vitamin Ph: New perspectives in photography, Phaidon, 2006, London
- VV.AA., Gómez Molina (coord.), Máquinas y herramientas de dibujo, Cátedra, 2002, Madrid
- Adobe Photoshop CS5 http://help.adobe.com/es_ES/photoshop/cs/using/photoshop_cs5_help.pdf,
http://helpx.adobe.com/es/photoshop/topics.html#dynamicpod_reference,
<http://erikjohanssonphoto.com/>,
<http://www.bitsenimagen.com/chuck-close-pasa-de-pintar-pixeles-imprimirlos-galeria>,
Valero Sancho, José Luis, La Infografía. técnicas, Análisis y Usos periodísticos, Universidad Autónoma de Barcelona, 2001, Barcelona
- Gómez Alonso, Rafael, Análisis de la Imagen, Estética Audiovisual, Laberinto, Comunicación, 2001, Madrid
- Dawn Ades, Fotomontaje, ED. Gustavo Gili, 2002, Barcelona
- Vicente Peña Timón, Narración audiovisual, Investigaciones, Laberinto, Comunicación, 2001, Madrid
- Carrillo, Jesús, Arte en la Red, Cátedra, 2004, Madrid
- Medina Beiro, Jorge Miguel, Tipografía digital, Anaya (Multimedia), 2001, Madrid
- Dough Aitken, Broken screen, Expanding the image Breaking the narrative, D.A.P Dist. ART.Pub., 2006, New York
- Danto C. Arthur, Después del Fin del Arte. El Arte Contemporáneo y el linde de la historia, Paidós Transiciones, 1999, Barcelona

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Producción artística: Imaxe II/P01G010V01602

Proxectos gráficos dixitais/P01G010V01908

Outros comentarios

T

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas pictóricas				
Materia	Técnicas pictóricas			
Código	P01G010V01104			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Hernández Sánchez, Jesús			
Profesorado	Chavete Rodríguez, José Hernández Sánchez, Jesús Pinal González, Andrés			
Correo-e	jhs@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Es una materia básica de competencias específicas en la iniciación de las técnicas básicas de la pintura y sus materiales. Trata de la adquisición de los primeros conocimientos en torno a los materiales, instrumentos y procesos técnicos que intervienen en el ejercicio de la pintura. Se aborda el aprendizaje básico de técnicas tradicionales y la incorporación de nuevos materiales y procesos técnicos relacionados con prácticas más modernas y contemporáneas.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecementos básicos dos materiais e útiles propios da práctica pictórica.	CE12
Coñecementos básicos dos procedementos aplicados á creación pictórica.	CE12 CE14
Coñecementos básicos de métodos de produción pictórica.	CE9
Coñecemento do vocabulario e do código pictóricos.	CE5 CE6 CE7
Capacidade para o manexo básico de útiles e materiais pictóricos.	CE12 CE31 CE32
Capacidade para xerar e xestionar de xeito básico unha imaxe pictórica.	CE31 CE32
Habilidade para construír unha pintura nas súas diferentes técnicas nun nivel básico.	CE31 CE32 CE42 CE43

Habilidade para xerar sistemas de produción pictórica nun nivel básico.

CE31

CE42

CE43

Habilidade para o manexo de ferramentas básicas para a pintura.

CE32

CE42

Contidos

Tema

1. Soportes e imprimaciones	Diferentes materiais para soportes pictóricos (rígidos, papel y flexibles). Bases e imprimaciones fundamentales. Formulación, elaboración y aplicación para las diferentes técnicas.
2. Fundamentos básicos sobre técnicas pictóricas oleaginosas, acuosas y secas	Pintura al óleo; pintura acrílica y acuarela; ceras, pasteles y lápices de colores.
3.- Disolventes y aglutinantes	Naturales y sintéticos
4.- Materiales y útiles para el ejercicio de la pintura	Pigmentos, resinas, barnices, aceites, aditivos, brochas, pinceles, aerógrafos, espátulas, tiento,....

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	40	60	100
Saídas de estudo	0	30	30
Debate	4	0	4
Presentación	2	0	2
Prácticas de campo	2	0	2
Resolución de problemas	4	0	4
Lección maxistral	8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Con una atención personalizada a cada estudiante, se trabajarán las diferentes modalidades del conocimiento pictórico a través de los procesos prácticos. Partiendo de la base de que el conocimiento de la técnica de la pintura se adquiere fundamentalmente a través de la práctica de los diferentes procesos pictóricos, se trata de impartir la adquisición de los primeros conocimientos en torno a los métodos, instrumentos y procesos técnicos que intervienen en el ejercicio de la pintura.
Saídas de estudo	La práctica pictórica y sus diferentes modalidades técnicas requieren motivos de estudio y conocimiento dispares (modelo vivo o muerto; de escenas del entorno cotidiano o paisaje urbano o paisaje natural, etc.). Las y los estudiantes realizarán salidas de estudio autónomas para captar dichos motivos y llevarlos a la práctica en las diferentes modalidades técnicas.
Debate	Se trata de poner en valor y crítica entre las y los estudiantes los diferentes ejercicios pictóricos desarrollados en el aula y en las salidas de estudio.
Presentación	Presentar a los estudiantes el planteamiento general, conceptos, contenidos y procesos sobre los diferentes procedimientos básicos de las técnicas y materiales a considerar en la pintura. Se expondrá la planificación de la materia a lo largo del semestre y los diferentes ejercicios pictóricos a desarrollar por cada estudiante.
Prácticas de campo	Salida a un centro o museo de arte cuya muestra artística tenga interés en el fundamento de la práctica pictórica.
Resolución de problemas	Se trata de que las y los estudiantes sepan resolver cuestiones fundamentales de representación artística a través de la técnica y los materiales pictóricos.
Lección maxistral	Exposición de las/os docentes de los diferentes procesos, técnicas y materiales para el conocimiento básico de los distintos procedimientos pictóricos y su utilización en el conocimiento artístico.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	El profesor tutelaré los trabajos que se realicen en el aula, haciendo un seguimiento individual de los ejercicios, resolviendo cuantos problemas se presenten en la ejecución de los distintos trabajos de pintura. De igual modo, hará una labor de tutoría sobre los diferentes ejercicios realizados en las salidas de estudio que realicen a lo largo del semestre.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Trabajo tutelado	Resolución adecuada de ejercicios y prácticas en el aula.	80	
Salidas de estudio	Comprensión y solución de motivos pictóricos fuera del aula.	10	
Resolución de problemas	Aplicación adecuada de los problemas básicos de la técnica y los materiales de la pintura.	10	

Otros comentarios sobre a Avaliación

La evaluación es continua y se desarrolla a través del planteamiento y resolución de ejercicios de pintura a desarrollar en el aula y en las salidas de estudio. Cada ejercicio será evaluado por las/os docentes en el tiempo y forma que corresponda y se determine.

La calificación final será la media de la suma de los diferentes ejercicios planteados en el trabajo tutelado en aula, las salidas de estudio y la resolución de problemas.

Serán de obligada asistencia las horas presenciales para la evaluación del 90% de la materia. La valoración de los ejercicios realizados durante la salidas de estudios será el 10% restante. La no asistencia a las clases presenciales y la no realización del trabajo tutelado autónomo será motivo de no superación de la materia.

Las y los estudiantes tendrán que mostrar, a través de un control horario, que realizan su trabajo tutelado autónomo y las salidas de estudio hasta completar las horas de dedicación que le corresponden.

La convocatoria ordinaria es la resultante de la evaluación continua y la suma y media de las diferentes calificaciones de los ejercicios tutelados, salidas de estudio y resolución de problemas realizados durante el semestre. Para superar la materia es necesario e imprescindible haber presentado a las/os docentes todos los ejercicios planteados a lo largo del desarrollo de la materia.

En las convocatorias extraordinarias y fin de carrera, las y los estudiantes deberán examinarse de los mismos contenidos que en la convocatoria ordinaria para superar la materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Armenini, Giovanni Battista., De los verdaderos preceptos de la pintura, Visor, 2000, Madrid
Doerner, M., Los materiales de pintura y su empleo en el arte, Reverté, D.L, 2002, Barcelona,
Huertas Torrejón, Manuel, Materiales, procedimientos y técnicas pictóricas I y II, Akal Editores, 2004, Barcelona
Matisse, Henry, Escritos y consideraciones sobre arte, Editorial Paidós, 2010, Barcelona
Pacheco, Francisco, El arte de la pintura, Ed. Cátedra, 1990., Madrid
Smith, Ray, Manual del Artista. Herramientas, materiales, procedimientos, técnicas, Herman Blume, 2008, Madrid
Deleuze, Gilles, Pintura. El concepto de diagrama, Ed. Cactus, 2007, Buenos Aires
Shiner, Larry, La invención del arte, Ed. Paidós, 2004, Barcelona
Guasch, Ana María, El arte del siglo XX: del posminimalismo a lo multicultural, Alianza Editorial, 2000, Madrid
Guasch, Ana María, El arte en la era de lo global, Alianza Editorial, 2016, Madrid
Da Vinci, Leonardo, Tratado de Pintura, Akal Editores, 2004, Barcelona
González Cuasante, José María, Introducción al color, Akal Editores, 2005, Barceñpma

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201
Pintura/P01G010V01404

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Otros comentarios

Por tratarse de una materia eminentemente práctica cuyo conocimiento se adquiere resolviendo los fundamentos en la continua aplicación de procesos y procedimientos, la presencia y asistencia de las y los estudiantes es básica e imprescindible.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión artística: Materia-Cor				
Materia	Expresión artística: Materia-Cor			
Código	P01G010V01201			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Debuxo Escultura Pintura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María José			
Profesorado	Covelo Pérez, Marcos Alberto Fariña Busto, María José Hermo Sánchez, Carmen Montesinos Fandiño, Macarena Ortuzar González, Mónica Perez-Jofre Santesmases, Ignacio Ramón Soriano, María del Mar			
Correo-e	pepa@coag.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia constitúe unha introdución, desde unha perspectiva interdisciplinar, aos procesos de creación básicos derivados do uso dos materiais e da cor na arte. Complementase con outras materias de 1º e 2º curso que introducen ao estudante no manexo disciplinar de materiais e técnicas diversas. Esta materia, que pertence á Formación Básica, é fundamental no cadro xeral da titulación, xunto a outras materias similares ("Expresión artística. Debuxo-Forma") que conforman o módulo de Procesos Artísticos, que dotan ao estudante de ferramentas necesarias para abordar e profundar en procesos disciplinares e multidisciplinares de produción artística.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.	• Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber • Saber estar / ser
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber • Saber estar / ser
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber • Saber estar / ser
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber • saber facer
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber • saber facer

CE42 Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas • saber
proprias da práctica artística • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecementos básicos de métodos de produción a través da materia.	CE6 CE9 CE12 CE14 CE31
Coñecementos dos códigos cromáticos.	CE6 CE12
Coñecemento da cor desde o contexto cultural.	CG15 CE2 CE6 CE36
Coñecemento do contido cultural asociado aos materiais.	CG15 CE6 CE36
Coñecementos básicos de métodos de produción a través da cor.	CE6 CE9 CE12 CE14 CE31
Capacidade para o desenvolvemento expresivo da materia.	CE19 CE42
Capacidade para a percepción do espazo, o volume e a cor.	CE19
Capacidades para desenvolver a análise e a creación de formas artísticas.	CE1
Capacidade para traballar no bidimensional e o tridimensional.	CE20 CE31
Habilidade para o manexo da materia desde un punto de vista estético.	CE12 CE42
Habilidades básicas para a manipulación de materiais diversos.	CE12 CE42
Habilidades básicas para a representación a través da cor.	CE42
Habilidades para o manexo da cor nos seus diferentes contextos.	CE12 CE42

Contidos

Tema	
PROCESOS DA COR	Percepción e sensibilidade da cor. Olo, man e mente. Luminosidade o luz e opacidade o pigmento. A cor como feito cultural. Realidade, expresión e pensamento.
A MATERIA E A COR NA PRÁCTICA ARTÍSTICA	Organizacións cromáticas na realidade. Realidade figurativa, abstracta e conceptual. Combinacións cromáticas na expresión e no estilo. Capacidades cromáticas do pensamento. Cor e materia: realidade e representación. Materia e procesos de creación.
TEORÍA DOS MATERIAIS ARTÍSTICOS	A materia e o material. A materia como feito cultural. O material escultórico.
MATERIA E FORMA	Aspectos para diferenciar relacións formais.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12	0	12
Debate	2	6	8
Traballo tutelado	96	168	264
Presentación	4	0	4
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballo	5	6	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións teóricas destinadas á exposición de contidos teóricos, e á presentación das propostas dos traballos e exercicios a desenvolver na aula.
Debate	Destinados á presentación e defensa por parte do estudante dos resultados obtidos de traballos abordados e propostos no aula.
Traballo tutelado	Actividade nuclear da materia. Cada estudante resolverá os diferentes traballos e exercicios propostos polo profesorado. Os traballos, que terán un carácter práctico e/ou creativo, deberán realizarse e presentarse no aula (do mesmo xeito que os traballos externos e complementarios a cada un dos exercicios).
Presentación	Presentación oral individual dos traballos feitos por cada estudante. Está actividade está relacionada cos debates.
Actividades introdutorias Presentación da materia, dos seus obxectivos e das actividades a realizar ao longo do cuatrimestre.	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante terá un seguimento persoal dos traballos, tanto de forma individual como en grupo dentro do aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Valorarase a asistencia e a participación nas sesións.	10	CE1 CE2 CE6
Debate	Terase en consideración a participación, así como o nivel de comprensión dos contidos de cada traballo e a capacidade de verbalización.	10	CG15 CE36
Traballo tutelado	Valorarase a dedicación e o nivel de implicación en cada traballo, así como a capacidade de aportar solucións creativas. Ademais de valorar capacidades de adaptación do resultado final á formulación inicial proposta, apreciaranse as habilidades adquiridas no manexo formal e conceptual dos materiais e experimentación técnicas.	70	CE2 CE9 CE12 CE14 CE19 CE20 CE31 CE42
Presentación	Consiste na presentación oral do traballo de aula realizado. Valoraranse as capacidades de expresión oral e de transmisión da proposta. A preparación previa por parte do estudante para cada exposición é esencial.	10	CE2 CE6 CE31 CE36

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia sistemática, a implicación e a participación en clase son factores imprescindibles para a consecución dos obxectivos da materia. A actividade de docencia/aprendizaxe céntrase principalmente na resolución de traballos e exercicios no aula, polo que a asistencia puntual e participación en clase son factores imprescindibles para superar a materia. En consecuencia, e coa metodoloxía citada, establécese un sistema de avaliación continua pola que cada estudante poderá coñecer a súa situación na adquisición dos obxectivos en relación a cada traballo desenvolvido e presentado.

No caso de non superar a materia no prazo normal que marca a convocatoria común, a proba extraordinaria consistirá, polo xeral, na repetición dos exercicios ou, noutros casos, un maior desenvolvemento dos exercicios relacionados coas competencias que non foron acadadas no seu nivel mínimo esixido.

Datas de convocatorias extraordinarias:
Fin de carreira: 28/outubro 2019, 10.00h
Xullo: 07/xullo 2020, 10:00h
<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ECO, Humberto /CALABRESE, Omar, El tiempo en la pintura, Mondadori, 1988, Madrid
GIACOMETTI, Alberto, Escritos, Síntesis, 2001, Madrid
ITTEN, Johannes, Arte del color. Aproximación subjetiva y descripción objetiva del arte, Edebé, 1987, Barcelona

SMITH, Ray, Manual del Artista. Herramientas, materiales, procedimientos, técnicas, Hermann Blume/Tursen, 2008, Madrid

MOSCROP, Barry, El gran libro del color, Editorial Blume, 1982, Barcelona

WITTKOWER, Rudolf, La Escultura : procesos y principios, Alianza Editorial, 2006, Madrid

GUASCH, Ana María, El arte último del siglo XX: el posminimalismo a lo multicultural, Alianza Editorial, 2000, Madrid

GUASCH, Ana María, El arte en la era de lo global: De lo geográfico a lo cosmopolita: 1989-2015, Alianza Editorial, 2016, Madrid

VV.AA., Conceptos fundamentales del lenguaje escultórico, Akal, 2006, Madrid

WITTGENSTEIN, Ludwig, Observaciones sobre los colores, Paidós, 1994, Barcelona

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

Outros comentarios

A actividade de docencia/aprendizaxe céntrase principalmente na resolución de traballos resoltos e presentados na aula. No desenvolvemento dos traballos propostos na aula coa tutela do profesorado e o intercambio de experiencias entre o alumnado prodúcese, na súa maior parte, a adquisición de coñecementos e competencias. A asistencia as clases presenciais é un requisito esencial para superar a materia.

As actividades de traballo irán en paralelo coa práctica activa dentro e fóra da aula para conseguir habilidades e experimentar diferentes técnicas, así como para acudir ás fontes de documentación e obter a información precisa.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia da arte				
Materia	Historia: Historia da arte			
Código	P01G010V01202			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Castro Fernández, José Antonio			
Profesorado	Castro Fernández, José Antonio			
Correo-e	xacastro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A Historia Xeral da Arte que veremos neste primeiro curso céntrase nos acontecementos dos últimos trinta anos, é dicir, na arte última que se foi constituindo co nacemento da postmodernidade despois de 1980. O programa divídese en once capítulos, expostos de maneira diacrónica, entre 1980 e 2018, tendo en conta as transformacións sociopolíticas e culturais tanto como as que tocan a historia da arte, a crítica e a estética. A asignatura tenta explicala actualidade artística e os seus mecanismos teóricos para tomar conciencia dun debate que se foi construindo de maneira multidisciplinar e pluricultural.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CG15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.	• Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	• saber
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo	• saber
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento dos períodos artísticos máis importantes e a súa evolución.	CG1 CE2
Coñecemento dos conceptos básicos da Historia da arte.	CE1 CE8
Coñecemento da arte galego no seu contexto histórico	CG1 CE4 CE8
Capacidade de comprender a obra de arte no seu contexto histórico cultural.	CE4
Capacidade para comprender a obra de arte como manifestación cultural do seu tempo.	CG15 CE5 CE37
Capacidade de recoñecer os antecedentes históricos de obras e movementos artísticos.	CE6 CE37
Capacidade de recoñecer os antecedentes históricos de obras e movementos artísticos.	CE37
Habilidade para contextualizar historicamente a obra de arte.	CE37
Habilidade para contextualizar historicamente a arte galega	CG15 CE37

Contidos

Tema

1.-A Historia da arte.	O concepto e os seus métodos de lectura.
2. O retorno á historia e o debate en torno ao fin da modernidade.	A mirada postmoderna como resposta estética. De que falamos cando falamos de Novo Espírito nos 80? Os anos 80 como pintura e os seus modelos.
3.-Tradicións e identidades na era dos xéneros diferenciados: escultura e novas tecnoloxías.	Modelos, obxectos e conceptos. O novo papel da escultura: o espazo como totalidade e as novas *utopías sociais.
4.-Os modelos estéticos despois da segunda metade da década do oitenta do século XX.	As transformacións da reciclaxe histórica: a modernidade como posibilidade de comprensión do final d o século XX. Un segundo ciclo postmoderno: retorno ás narracións transcendentais (1986-2000). A nova orde estética mundial despois da Guerra Fría. Os novos contextos socio-políticos e estéticos: da caída da URSS á caída do Muro de Berlín e os novos conflitos. A nova orde mundial: Norte-Sur, eurocentrismo, periferia e globalización.
5. A estética do obxecto e as novas tecnoloxías mediáticas.	O chamado apropiacionismo. O modelo norteamericano e os seus protagonistas. Revisitando os 60: as opcións neo (minimalismo, pop e conceptual...). As novas tecnoloxías mediáticas e os novos soportes na época da desaparición de xéneros artísticos: fotografía, vídeo, cinema, electrónica, computador, internet, satélite... O mundo biónico.
6. Arte e totalidade: unha estética ideoloxizada.	As transformacións fundamentais no final do século XX: O artista e os novos compromisos. O mundo como problema. Activismo e política. As variacións no ámbito social e antropolóxico: o individuo como problema. O antropocentrismo e as súas dimensións sociais. A idea do corpo como metáfora ideal: a familia, o amor, o sexo, a morte e a ilusión da inmortalidade (De Eros e Thánatos ao corpo biónico), a sida, a homosexualidade, o racismo, a marxinação, a guerra, a droga, a comunicación/incomunicación...
7. Ás voltas co xénero. Un novo feminismo?	Penélope contra Ulises: a identidade e a diferenza no novo marco estético de poéticas sociopolíticas. A ruptura da visión eurocéntrica e a incorporación das periferias: multiculturalismo, mestizaxe e hibridismo. Biodiversidade e identidade no planeta global. As posicións teóricas e o auxe das bienais periféricas. Modelos: Latinoamérica, Asia e África.
8.-Novos comportamentos estéticos:	Eros e Thánatos / A Bela e a Besta: fronte á estética kantiana. Un novo modelo de beleza: Dave Hickey. Perversión e perturbación: a fascinación polo belo e espantoso de Dostoieski. Sexo, morte, transcendencia e inmortalidade, enfermidade e dexeneración Os artistas de Sensation e outros modelos.
9. De novo a pintura.	Os modelos. A persistencia da tradición. Máis aló do material. Os xéneros dilúense como pintura. Uns espazos de comportamento social: A fotografía como pintura. A pintura como espazo da totalidade: o campo amplo. As novas abstraccións. Realismos, hiperrealismos e neokitsch. Os apropiacionismos e a fotografía.
10. As novas posicións estéticas despois do 11 de setembro de 2001.	O proceso mundializador.
11. O mundo artístico entre 1945 e o nacemento da conciencia postmoderna.	Os anos 80 do século XX: Das Neovanguardias á ruptura do concepto de vangarda.
12.- O século XX:	Do nacemento da Modernidade ao desenvolvemento das Vangardas históricas (1900-1945).
13.- A arte na Europa da primeira contemporaneidade.	O século XIX: Neoclasicismo e Romanticismo. Un artista revolucionario: Goya. Variacións artísticas na época das revolucións liberais e da revolución industrial: Realismo, Impresionismo e Postimpresionismo. Simbolismo e Modernismo. O realismo máxico.
14. A arte da Europa Moderna:	O Barroco e o Renacemento. As súas posicións estéticas a través das artes visuais.
15.- A arte na Idade Media.	Do paleocristiano e Bizancio ás variantes prerrománicas occidentais. A arte árabe e os modelos da España musulmá. O románico e o gótico. O mudéjar.
16.-A orixe da arte:	A prehistoria entre Altamira e a rexión levantina. Os Petróglifos. A arte no antigo Oriente: Exipto. A antigüidade clásica: Grecia e Roma.

Planificación docente

Horas na aula

Horas fóra da aula

Horas totais

Lección maxistral	30	40	70
Saídas de estudo	5	12	17
Seminario	4	28	32
Debate	6	0	6
Seminario	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballo	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición de temas
Saídas de estudo	SAÍDAS DE ESTUDOS: Febreiro: Visita ó Museo de Pontevedra. Marzo: Visita ó CGAC de Santiago de Compostela. Abril: Visita ó MARCO de Vigo Maio: Visita MACUF de A Coruña Visitas a monumentos históricos da cidade. Visitas a exposicións temporais que garden relación cos contidos da materia (Pendente de confirmación. Anunciarase cando coñezamos a programación das distintas institucións)
Seminario	Traballos en grupo sobre os temas propostos
Debate	Debates sobre os temas expostos na clase o saídas de campo
Seminario	Revisión dos traballos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Saídas de estudo	SAÍDAS DE ESTUDOS: Febreiro: Visita ó Museo de Pontevedra. Marzo: Visita ó CGAC de Santiago de Compostela. Abril: Visita ó MARCO de Vigo Maio: Visita MACUF de A Coruña Visitas a monumentos históricos da cidade. Visitas a exposicións temporais que garden relación cos contidos da materia (Pendente de confirmación. Anunciarase cando coñezamos a programación das distintas institucións)
Debate	Debates sobre os temas expostos na clase o saídas de campo
Probas	Descrición
Traballo	Seminarios: Traballos en grupo sobre os temas propostos Titoría en grupo: Revisión dos traballos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Sesión maxistral	50	CG1 CG15 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE8 CE37
Traballo	Traballos e proxectos	50	CG1 CG15 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE8 CE37

Outros comentarios sobre a Avaliación

Valoraranse os seguintes requisitos: A participación en todas as actividades que se suxiran nas clases. A lectura

comprensiva de textos. A capacidade para expresarse oralmente en público. A asistencia a clase. O manexo e consulta dos fondos bibliográficos e videográficos da biblioteca da Facultade. Pautas para a millora para a recuperación:. Titorías nas que podremos ir vendo a evolución e aprendizaxe. Probas escritas e orais, nas que poremos en común os avances e estado actual do rendemento individual e en grupo.. Probas de auto-reflexión nas que cada grupo ou persoa poida reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos traballando, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.

Probas de avaliación extraordinarias de xullo e fin de carreira: Exame escrito sobre os contidos do curso e entrega de 2 traballos prácticos.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias <http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BOZAL, V., Modernos y postmodernos., Historia 16., 1993., Madrid,
 BURKHARD, R. y GROSENICK, U., Arte para el siglo XXI. Art Millennium. Edit. Taschen. Madrid, 1999, Edit. Taschen., 1999, Madrid,
 CASTRO, X. A., As mazáns de Yoko Ono. Ensaio de introducción a arte despois de 1980., Edit. Espiral M,
 AA.VV., Timer. Intimità/ Intimacy. L'arte contemporánea dopo l'undice settembre. La Triennale de Milán, Edit. Skira., 2007, Milán,
 AA.VV., Bial de Venecia, Bial de Lyon, Bial de La Habana, Documenta de Kassel, Skulptur Pr,
 AA.VV., Cher Peintre, Lieber Maler, Dear Painter., 2002., Centro G. Pompidou, Kunsthalle de Viena
 AA.VV., Sculpture. Projects in Münster., 1977, 1987, 1997, 20, Münster (Alemania)
 AA.VV., The triumph of Painting., Saatchi Gallery., 2004, 2005, Londres,
 AA.VV., Documenta de Kassel., 1997, 2002, 2007, 20, Kassel
 AA.VV., Bial de Venecia., 2009, 2011, 2013, 201,
 CONNOR, S., Cultura posmoderna. Introducción a las teorías de la contemporaneidad., Ed Akal., Madrid
 DANTO, A., Después del fin del arte. El arte contemporáneo y el linde de la historia., Edic. Paidós.,
 FOSTER, H., El retorno de lo real., Edit. Akal., 2001., Madrid
 FREELAND, C., Pero, ¿Es esto arte?., Edit. Cátedra., 2003, Madrid
 GOMPERTZ, Will, ¡Qué miras! 150 años de arte moderno, Edit. Taurus., 2013, Madrid
 GROSENICK, U y RIEMSCHEIDER, B., Art Now. Arte y artistas a principios del Nuevo milenio., Edit. Taschen., 1999, Madrid,
 GUASCH, A.M., El arte último del siglo XX. Del Postminimalismo a lo multicultural., Ed., Alianza,
 GUASCH, A.M., Los manifiestos del arte postmoderno. Textos de exposiciones, 1980-1995., Edt. AKAL., Madrid
 HONNEF, K., Arte contemporáneo., Ed. Taschen., 1991, Colonia
 HUYSEN, A., Modernidad y posmodernidad., Alianza Ed., 1988., Madrid
 INDERMANN, A., Coleccionar arte contemporáneo., Edit. Taschen., 2006, Colonia-Madrid
 MARCHÁN FIZ, S., Del arte objetual al arte del concepto., Edt. AKAL., Madrid
 RAMÍREZ, J.A. y CARRILLO, J. (Edits.), Tendencias del arte, arte de tendencias a principios, Edit. Cátedra, Madrid
 RAMONET, I., Un mundo sin rumbo. Crisis fin de siglo., Edit. Debate., 1997, Madrid
 RUSH, M., Nuevas expresiones artísticas a finales del siglo XX., Edit. Destino., 2002, Barcelona,
 THOMPSON, Don, El tiburón de los 12 millones de dólares. La curiosa economía del arte contemporáneo y las casas de subastas., Ariel., 2010, Madrid,
 VV.AA., La postmodernidad, Edic. Kairós., 1985., Barcelona
 VV.AA., Modernidad y postmodernidad., Alianza Edit., 1988., Madrid
 VV.AA., Historia Universal del arte. El siglo XX y Tendencias del arte actual. Volúmenes IX y XI, Edt. Planeta,
 VV.AA., Creación artística y mujeres. Recuperar la memoria, Narcea. S.A. de Ediciones., 2000, Madrid

Bibliografía Complementaria

REIMSCHEIDER, B. y GROSENICK, El arte de hoy., Edit. Taschen. Colonia, 2001.
 TAYLOR, B., Arte hoy, Akal.Madrid, 2000.
 VATTIMO y otros., En torno a la postmodernidad, Edit. Anthropos. Barcelona, 1990
 VV. AA., Historia del arte. Últimas tendencias., Edic. Salvat. Barcelona, 1992. Vol. 30.
 ALCAZAR, Josefina, Performance: un arte del yo, Siglo XXI Editores, México, 2014
 FINDLAY, Michael, El valor del arte. Dinero, poder, belleza, Polígrafa, Barcelona, 2013
 GRAW, Isabelle, ¿Cuánto vale el arte?, Mardulce, Buenos Aires, 2015
 GUASCH, Anna María, El arte en la era de lo global: de lo geográfico a lo cosmopolita, 1989-2015, Alianza Editorial, Madrid, 2016
 JARQUE, F, ¿Cómo piensan los artistas?, Fondo de Cultura Económica, Lima, 2016
 PAPARONI, D., Contemporary Chaos, Vestfossen Kunstlaboratorium Foundation, Vestfossen, Noruega, 2018
 DE BARAÑANO, KOSME, Criterios sobre la Historia del Arte, Kailas Editorial, Madrid, 2016

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas escultóricas				
Materia	Técnicas escultóricas			
Código	P01G010V01203			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura			
Coordinador/a	Loeck Hernández, Juan			
Profesorado	Buxán Bran, Xosé Manuel Loeck Hernández, Juan Pérez Folgado, Ignacio Tourón Estévez, Sonia			
Correo-e	jloeck@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	É unha asignatura de tipo instrumental, onde o alumno adquire os coñecementos básicos sobre os procesos, procedementos, conceptos, técnicas, materiais e útiles propios de a escultura, procurando implementar progresivamente as novas tecnoloxías que se van incorporando a practica escultórica actual.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber • saber facer
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecementos básicos de os materiais e útiles propios de a práctica escultórica. Como son o espazo, tempo, percorrido, forma, obxecto, a luz..	CE12
Coñecementos básicos de os procedementos tales como a escultura objetual, as instalacións, as intervencións, as performances, a construción, as viocreacións, todas estes e os que vaia xurdindo aplicados a a creación escultórica.	CE12 CE14
Coñecementos básicos de métodos de produción escultórica. Introducción a os procesos e procedementos de escultoras e escultores contemporáneos que propoñan vías abertas de produción escultórica.	CE9 CE37 CE42
Coñecemento de o vocabulario e de o código escultóricos.	CE5 CE6 CE7

Capacidade para o manexo básico de útiles e maquinariares escultóricas.	CE12 CE31 CE32
Capacidade para o manexo básico de materiais escultóricos.	CE12 CE31 CE32
Capacidade para xerar e gestionar de forma básica unha obra escultórica.	CE31
Habilidade para construír unha escultura en as súas diferentes técnicas en un nivel básico.	CE31 CE32 CE42 CE43
Habilidade para xerar sistemas de produción escultórica en un nivel básico.	CE31 CE42 CE43
Habilidade no manexo de ferramentas e máquinas básicas para a produción escultórica.	CE32 CE42
Nova	CE9 CE42 CE43

Contidos

Tema	
Desenvolvemento histórico.	A evolución da escultura como actividade artística. A escultura na actualidade. Aproximación a autores contemporáneos e ás súas técnicas de produción escultórica; procesos e procedementos.
A configuración tridimensional da forma.	Espazo e volume. Adaptación á ideación e proyección no tres dimensións.
Estética das proporcións.	Os canons. A importancia do bosquejo: O bosquejo adaptado á linguaxe tridimensional. Bosquejo real e bosquejo virtual.
Teorías físicas da tridimensionalidad.	Dimensión, proporción, simetría e equilibrio, escala, gravidade, peso, recursos comparativos. Ritmo e articulación. Movemento e repouso no vulto redondo.
Accións clásicas do proceso escultórico.	Teorías aditivas, sustractivas e permutativas. Teorías construtivas. Teorías Reprodutivas.
Procesos e procedementos prácticos do modelado e da construción.	Estruturas abertas e pechadas. Semellanzas e diferenzas. Sólidos e espazos estereoscópicos. A superficie: textura e cor na escultura. Estudo das características intrínsecas dos materiais e a súa aplicación no campo escultórico.
Métodos de reprodución tridimensional. Procesos e principios.	Concepto de orixinal e réplica, obxecto natural e obxecto transformado. O molde. Negativo e positivo. Forma sen orixinal: Producir un obxecto a partir da talla negativa. A repetición como recurso. Introducción aos procedementos escultóricos dixitais: modelado e impresión 3-D
Aproximacións xerais ao obxecto.	Collage, objet trouvé, ready-made, assemblage, poema-obxecto.
Contexto social.	Introdución ao percorrido, traballos de campo. Introducción aos sistemas de documentación específicos dos procesos escultóricos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	30	30	60
Obradoiro	15	20	35
Traballo tutelado	4	20	24
Cartafol/dossier	1	10	11
Lección maxistral	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Os estudantes traballasen en o aula realizando unha serie de propostas prácticas sobre os contidos de a asignatura, baixo a supervisión de o profesor
Obradoiro	O estudante terá que realizar diversas experimentacións con distintos materiais en os diferentes talleres e espazos. Todos os alumnos tendrán que realizar obrigatoriamente os cursos de apoio a a docencia de os talleres de metal e madeira que se impartiran en o primeiro cuatrimestre
Traballo tutelado	A partir de as clases teóricas onde se realizase un percorrido visual e teórico de a arte e de os artistas actuais e de o último século, o alumno realizará un traballo práctico e memoria escrita sobre un de os artistas propostos.

Cartafol/dossier	Entregarase ao final de o cuatrimestre un dossier ou portafolio con imaxes que ilustren os traballos presenciais de aula, taller e os traballos autónomos realizados por o alumnado durante o período lectivo.
Lección maxistral	Clases teóricas sobre a arte contemporánea e máis concretamente sobre escultura moderna e actual. Exposición de aspectos teóricos de a materia, procesos e procedementos e presentación de os traballos que se desenvolverán en o aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Traballos de aula: seguimento diario en a clase de o desenvolvemento de os traballos propostos. A duración de cada exercicio de clase será de unha ou dúas semanas.
Obradoiro	Talleres: seguimento in situ de o traballo realizado, apoio técnico a o uso de materiais e ferramentas.
Traballo tutelado	Traballos tutelados: seguimento individualizado durante o proceso de recolleita de información, redacción, etc.
Cartafol/dossier	Documentación fotográfica de os traballos realizados por o alumno/a. Valorarase a calidade de as imaxes así como os comentarios sobre procesos e procedementos realizados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Se evaluará a asistencia e participación e asimilación de os contidos propostos.	15	CE5 CE6 CE7 CE9
Traballo tutelado	Se evaluará a asistencia e participación en o aula, o resultado obtido segundo a formulación de o exercicio e a aptitude demostrada. Tamén se terá en conta, que as entregas de cada exercicio fágase en o tempo estipulado para iso.	50	CE9 CE12 CE14 CE31 CE32 CE42 CE43
Obradoiro	Se evaluará a asistencia e participación, así como o resultado de as prácticas realizadas..	20	CE9 CE12 CE14 CE31 CE32 CE42 CE43
Traballo tutelado	Claridade en a exposición de os conceptos utilizados. Presentación adecuada de o traballo.	10	CE6 CE7 CE9 CE31
Cartafol/dossier	Se evaluará a documentación presentada como resultado de os exercicios de aula, taller e traballos autónomos propostos por o profesorado.	5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria ordinaria: Se evaluarán en o seu conxunto todos os traballos entregados a o longo de o curso.

Convocatorias extraordinarias: Entregaránse os traballos pendentes e aqueles que os profesores consideren oportunos.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias. Ver web de a facultade de Belas Artes de a Ou. Vigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Krauss,R., Pasajes de la Escultura Moderna, 1, Akal, 2002, Madrid

Marchán Fiz, S., Del arte objetual al arte de concepto, 3, Akal, 1986, Madrid

Plowman, J., Enciclopedia de técnicas escultóricas, 2, Acanto, 1998, Barcelona

Read, H., La escultura moderna, 1, Destino, 1994, Barcelona

Wittkower, R. y M., La escultura: procesos y principios, 5, Alianza, 1984, Madrid

VVAA, Conceptos Fundamentales del Lenguaje Escultórico, 1, Akal, Bellas Artes, 2006, Madrid

VVAA, Procedimientos y Materiales en la Obra Escultórica, 1, Akal, Bellas Artes, 2009, Madrid

Bibliografía Complementaria

Beljon, J.J., Gramática del Arte, 1, Celeste ediciones, 1993, Madrid

Berger, J., Modos de ver, 6, Gustavo Gili, 2001, Barcelona

Ghyca, M.C., Estética de las proporciones en la naturaleza y en las artes multiculturales, 3, Poseidón, 1983, Barcelona

Krauss, R., La originalidad de la vanguardia y otros mitos artísticos, 1, Alianza, 1996, Madrid

Munari, B., ¿Cómo nacen los objetos? Apuntes para una metodología proyectual, 1, Gustavo Gili, 1983, Barcelona

Pirson, J.F., La estructura y el objeto, 1, Promociones y Publicaciones Universitarias, 1988, Barcelona

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Escultura/P01G010V01304

Producción artística: Obxecto e espazo/P01G010V01603

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Outros comentarios

Lémbrese a importancia da asistencia das clases teóricas e de taller, e a realización na aula dos exercicios propostos polos profesores. Por iso insítese en que, salvo que se indique ex-profeso, non se avaliarán aqueles exercicios de aula que non fosen realizados en presenza de docentes.

Será necesario realizar e entregado TODOS os exercicios propostos durante o cuadrimestre para que a materia sexa avaliada no seu conxunto. Si non é así, aparecerá o alumno/a en actas como non presentado, gardándose para próxima convocatoria a nota dos exercicios que si entregue.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas fotográficas				
Materia	Técnicas fotográficas			
Código	P01G010V01204			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Rodríguez Caldas, María del Mar			
Profesorado	Pinal González, Andrés Rodríguez Caldas, María del Mar			
Correo-e	marcaldas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O alumnado matriculado nesta materia usou a cámara fotográfica en diferentes contextos, aínda que non se cursara ningunha materia que abordase a fotografía tanto no aspecto práctico como no teórico. Este é o motivo principal polo que nesta materia partírase de cero. A materia enfocárase desde un punto de vista eminentemente práctico fundamentándose no manexo da cámara e no proceso de obtención das imaxes fotográficas. Asemade, propiciárase un achegamento á historia e a estética fotográfica.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber facer
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber facer
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer • Saber estar / ser
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber • saber facer
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado será capaz de coñecer o vocabulario e códigos fotográficos.	CE6 CE7
O alumnado será capaz de manexar cámaras e outros dispositivos fotográficos.	CE12 CE14

O alumnado será capaz de xerar e xestionar de xeito básico unha imaxe fotográfica.	CE31 CE32
O alumnado será capaz de entender o valor creativo da fotografía.	CE2 CE6 CE14
O alumnado será capaz de entender o valor interdisciplinar da fotografía.	CE5 CE6 CE7 CE39
O alumnado será capaz de entender o valor documental, de análise e de xeración de imaxes da fotografía na creación artística.	CG1 CG2 CE5 CE6 CE7 CE48
O alumnado será capaz de xerar e xestionar dun xeito básico imaxes fotográficas dixitais.	CE31 CE32 CE42 CE43
O alumnado será capaz de xerar e xestionar dun xeito básico imaxes fotográficas analoxicas.	CE31 CE32 CE42 CE43
O alumnado será capaz de xerar sistemas de produción fotográfica nun nivel básico.	CE31 CE32 CE42 CE43
O alumnado será capaz de manexar dispositivos e materiais básicos para a produción fotográfica.	CE32 CE42
O alumnado será capaz de integrar a fotografía en procesos creativos.	CE42 CE43
O alumnado será capaz de utilizar a fotografía como documento e medio de análise visual.	CG1 CG2 CE36

Contidos

Tema	
EMULSIONS FOTOGRAFICAS	Concepto de substancia fotosensible. Tipos de emulsións. O proceso de revelado do papel. Tipos de papeis. O fotograma como instrumento de creación.
CÁMARA FOTOGRAFICA	A cámara fotográfica. Lonxitude focal. Obxectivos. Diafragma/profundidade de campo. Velocidade de exposición/movemento. Elección do par diafragma-velocidade. Medición da luz.
REVELADO DO NEGATIVO	Películas en branco e negro. Tipos e características. Proceso de revelado do negativo en branco e negro. Factores. Dilución, axitación, temperatura, tempo. Influencia do revelado no grao, resolución, contraste, densidade, compensación, etc. Forzado.
POSITIVADO	Ampliadora. Elementos. Proceso de positivado en branco e negro. Contactos, tiras de proba e copia fotográfica
FOTOGRAFÍA DIXITAL	Capturadores de imaxe numérica. Estrutura da imaxe numérica. Arquivos de imaxe. Representación da cor. Formatos de arquivo. Dispositivos de reprodución. Realización de copias en cor. Diferentes procesos.
HISTORIA E ESTÉTICA DA FOTOGRAFÍA	Os diferentes usos da fotografía o longo da historia. A fotografía como medio de expresión artística. Correntes estéticas, movementos e principais autoras e autores.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	45	45
Seminario	5	0	5
Prácticas de laboratorio	40	0	40
Presentación	5	0	5
Lección maxistral	5	0	5
Cartafol/dossier	5	0	5
Traballo	0	45	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización autónoma de proxectos fotográficos a proposta do profesorado.
Seminario	O profesorado asiste a un grupo de estudantes para a resolución de problemas na aula ou no laboratorio.
Prácticas de laboratorio	Os estudantes traballan individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesorado, no viero da materialización dos seus proxectos.
Presentación	O estudante, de maneira individual ou en grupo, presenta o resultado dos seus proxectos, metodo ou metodoloxías empregadas e análise e conclusión, ante o profesorado e un grupo de estudantes.
Lección maxistral	Clase maxistral con posible soporte de medios multimedia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	O profesorado propón proxectos proporcionando referentes artísticos e orientando sobre o desenvolvemento conceptual e os recursos técnicos para a súa realización.
Prácticas de laboratorio	O profesorado asiste ao alumnado, individualmente ou en grupo, na materialización dos seus traballos.
Seminario	O profesorado orienta aos estudantes sobre a resolución de problemas técnicos e conceptuais.
Probas	
	Descrición
Traballo	O profesorado supervisa, individualmente e en grupo, a realización de traballos e proxectos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Desenvolver e manexar a cámara e os procesos e conceptos abordados.	5	CE12
	Desenvolver as imaxes fotográficas desde unha perspectiva técnica, estética e conceptual.		CE14
Lección maxistral	Entender a fotografía ao longo da historia e coñecer o seus valores estéticos. Coñecer basicamente o funcionamento dos medios e o laboratorio fotográfico.	5	CE2
			CE6
			CE14
			CE31
			CE32
			CE42
			CE43
Prácticas de laboratorio	Adquirir destreza no uso de aparatos e procesos fotográficos. Utilizar os medios adecuados para solucionar propostas concretas.	25	CE2
			CE6
			CE14
			CE31
			CE32
			CE42
			CE43
Presentación	Adquirir destreza para presentar en publico os traballos realizados. Potenciar a capacidade de análise e de síntese. Desenvolver a capacidade de diálogo no debate dos traballos presentados.	5	CG1
			CG2
			CE42
			CE43
Cartafol/dossier	A disposición, inquietude e búsqueda de alternativas en todo momento coherentes cos proxectos na súa presentación e soporte físico.	5	CG1
			CE36

Traballo	Desenvolvemento e destreza no manexo da cámara e dos procesos e conceptos abordados. Desenvolvemento de imaxes fotográficas desde a perspectiva técnica, estética e conceptual.	55	CE2 CE6 CE14 CE31 CE32 CE42 CE43
----------	---	----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria ordinaria: Entréganse os exercicios e proxectos propostos no curso, podéndose realizar, a maiores, unha proba teórico-práctica sobre os contidos da materia.

Convocatorias extraordinarias: Realizarase unha proba teórico-práctica sobre os contidos da materia.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA FIN DE CARREIRA: 31/10/2019 ás 10h

CONVOCATORIA XULLO: 10/07/2010 ás 10h

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BAQUÉ, Dominique, La fotografía plástica: un arte paradójico, Gustavo Gili, 2003, Barcelona

BENJAMIN, Walter, Sobre la fotografía, Pre-Textos, 2004, Valencia

FONTCUBERTA, Joan, Estética fotográfica : una selección de textos, Gustavo Gili, 2003, Barcelona

FONTCUBERTA, Joan, Fotografía conceptos y procedimientos, Gustavo Gili, 1990, Barcelona

FREUND, Gisèle, La Fotografía como Documento Social, Gustavo Gili, 1976, Barcelona

NEWHALL, Beaumont, Historia de la fotografía, Gustavo Gili, 1983, Barcelona

SONTAG, Susan, Sobre la fotografía, Edhasa, 1981, Barcelona

Bibliografía Complementaria

CLARK, Marga, Impresiones fotográficas. El universo actual de la representación, Julio Ollero/ Instituto de Estética y Teoría de la, 1991, Madrid

JEFFREY, Ian, La fotografía: una breve historia, Destino, 1997, Barcelona

RIBALTA, Jorge, Efecto real : debates posmodernos sobre fotografía, Gustavo Gili, 2004, Barcelona

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Proxectos fotográficos/P01G010V01907

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión gráfica: Sistemas de representación				
Materia	Expresión gráfica: Sistemas de representación			
Código	P01G010V01301			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo			
Coordinador/a	Liste Fernández, Araceli Mercedes			
Profesorado	Hermo Sánchez, Carmen Liste Fernández, Araceli Mercedes Seoane Suárez, Ana			
Correo-e	aralisfe@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	A materia pretende introducir o alumno/a nos conceptos básicos de: sistemas de representación, escala, métodos e procesos creativos, observación, memoria e interpretación, establecendo a correspondencia coa representación espacial na obra artística.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber • Saber estar / ser
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer
CE13	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese. Analizar, interpretar e sintetizar as fontes	
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE26	Capacidade de curiosidade e de sorpresa máis para alén da percepción práctica. Desenvolver a percepción mental para alén do retiniano	
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• saber • saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
o alumno sera capaz de desenvolver as distintas tecnicas de representación gráfica	CE6 CE9 CE13 CE38
O alumno desenvolverá os coñecementos básicos dos métodos de representación utilizados en arte.	CE9 CE14

o alumno conocera os principios básicos de perspectiva.	CE9 CE14
o alumno tendrá os coñecementos básicos da representación a escala.	CE9 CE14
o alumno adquirirá a capacidade básica para comprender procesos de representación.	CE6 CE26
o alumno ten que conseguir a capacidade para a visión espacial.	CE6 CE25
O alumno conseguirá a capacidade para a visualización e interpretación de representacións espaciais.	CG1 CG2 CE14
O alumno desenvolverá as habilidades básicas de representación.	CE36 CE42
O alumno ten que conseguir as habilidades para aplicar sistemas de representación en procesos creativos.	CG1 CE42
O alumno terá a habilidade para manexar procesos de representación a escala.	CE36 CE42
o alumno desenvolverá a habilidade para a interpretación de representacións espaciais	CE42

Contidos

Tema	
Tema 2. Conceptos básicos da perspectiva. Orixe e desenvolvemento.	- Expresión.Composición. - Perspectiva intuitiva. - Métodos de representación utilizados na arte.
Tema 1. Sobre o debuxo. Da percepción a representación.	- Percepción. Observación. - Memoria. Imaxinación. - Interpretación. Representación.
Tema 3. A escala. Sistemas de representación e procesos creativos.	- Escala numérica e escala grafica. - Representación espacial. Sistemas e métodos de representación. - Outros sistemas de representación e recursos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	22	22	44
Resolución de problemas	0	28	28
Traballo tutelado	10	10	20
Saídas de estudo	0	6	6
Estudo previo	0	13	13
Resolución de problemas de forma autónoma	0	37	37

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Toma de contacto cos estudantes e presentación da materia, enumerando os obxectivos que se perseguen, especificando os contidos, explicando a metodoloxía que se empregará e aclarando os criterios e formas de avaliación.
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia de forma teórica, con apoio de información gráfica para a súa correcta comprensión.
Resolución de problemas	Desenvolvementos de exercicios que axuden a asentir os coñecementos adquiridos nas clases teóricas, con apoio da bibliografía especificada.
Traballo tutelado	Desenvolvemento de exercicios prácticos a partir dos coñecementos teóricos da materia obxecto de estudo, baixo a supervisión da profesora, con atención individualizada e posta en común global.
Saídas de estudo	Actividade na que o estudante aplicará os seus coñecementos na realización de prácticas no exterior e visitas a exposicións.
Estudo previo	Preparación de exercicios e prácticas coa lectura de bibliografía e co estudo de documentación gráfica de referencia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Desenvolvemento de exercicios prácticos de forma autónoma partindo das directrices dadas polo profesor e supervisión destes exercicios a súa entrega.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas de forma autónoma	-Exposición, seguimiento, *correccións dos exercicios suscitados
Traballo tutelado	Terase en consideración o ritmo e *metodologías empregados na *realización dos exercicios

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de exercicios fora da aula que reflicten, de acordo cos contidos da materia, os coñecementos adquiridos na representación espacial sobre un soporte bidimensional.	30 de la nota final.	CG1 CE6 CE9 CE13 CE14 CE25 CE26 CE36 CE38 CE42
Traballo tutelado	Resolución de exercicios vinculados directamente aos contidos teóricos da materia. Probas prácticas específicas que se desenvolveron na aula e que engloban os coñecementos adquiridos tanto nas leccións maxistras como nos exercicios e no dominio da representación gráfica a eles vinculado.	70 de la nota final.	CG2 CE6 CE9 CE13 CE14 CE25 CE26 CE36 CE38 CE42

Outros comentarios sobre a Avaliación

A proba ordinaria de avaliación realizarase dentro do calendario académico do curso.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

BERGER, John, Sobre el dibujo, Gustavo Gili, 2011, Barcelona
 BERGER, John, Modos de ver, Gustavo Gili, 2007, Barcelona 2007
 KANDINSKY, V.V., Punto y línea sobre el plano, Barral Editores, 1971, Barcelona
 CHING, Francis D. K., Manual de Dibujo Arquitectónico, Gustavo Gili, 2005, Barcelona
 CHING, Francis D. K., Dibujo y proyecto, Gustavo Gili, 2011, Barcelona
 FLORENSKY, Pável, La perspectiva invertida, Ediciones Siruela S.A., 2005, Madrid
 GÓMEZ MOLINA, J.J.(Coord.), Máquinas y herramientas de dibujo, Ediciones Cátedra, 2002, Madrid
 DONDIS, D.A., La sintaxis de la imagen, Gustavo Gili, 1976, Barcelona
 PANOFKY, Erwin, La perspectiva como forma simbólica, Tusquets Editor, 1973, Barcelona
 NAVARRO DE ZUVILLAGA, Javier, Imágenes de la perspectiva, Editorial Siruela, 1996, Madrid
 NAVARRO DE ZUVILLAGA, Javier, Forma y representación, Editorial Akal, 2008, Madrid
 GOMBRICH, Ernst H., La imagen y el ojo, Alianza Editorial, S.A., 1991, Madrid
 EDWARDS, Betty, Aprender a dibujar con el lado derecho del cerebro, Ediciones Urano, S.A., 1994, Barcelona
 FRANCO TABOADA, José Antonio, Geometría Descriptiva para la representación arquitectónica, Andavira Editorial, 2011, Santiago de Compostela

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía: Psicoloxía da arte				
Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da arte			
Código	P01G010V01302			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Pérez Fabello, María José			
Profesorado	Pérez Fabello, María José			
Correo-e	fabello@uvigo.es			
Web	http://http://fatic.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia proporciona aos alumnos un marco teórico-práctico no estudo da percepción, a memoria e o proceso creativo que lles sirva de instrumento para reflexionar no mundo artístico.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG6	Capacidade de traballar en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	- saber - saber facer
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	- saber - saber facer
CE23	Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas	- saber facer - Saber estar / ser
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	saber facer
CE26	Capacidade de curiosidade e de sorpresa máis para alén da percepción práctica. Desenvolver a percepción mental para alén do retiniano	saber facer
CE27	Capacidade de traballar de maneira autónoma. Desenvolver a capacidade de suscitar, desenvolver e concluír o traballo artístico persoal	- saber facer - Saber estar / ser
CE28	Capacidade de traballar en equipo. Capacidade de organizar, desenvolver e resolver o traballo mediante a aplicación de estratexias de interacción	- saber facer - Saber estar / ser
CE29	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación	Saber estar / ser
CE30	Capacidade de perseveranza. Desenvolver a constancia necesaria para resolver as dificultades inherentes á creación artística	Saber estar / ser
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	- saber facer - Saber estar / ser
CE34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico	- saber facer - Saber estar / ser
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado adquirirá coñecementos básicos dos procesos de percepción e memoria mediante a realización das distintas actividades que se propoñen ao longo do cuadrimestre e as sesións maxistrais.	CE22 CE25 CE27 CE30
O alumnado adquirirá coñecementos básicos achega do proceso creativo, a imaxinaría mental e os mapas cognitivos mediante a realización das distintas actividades que se propoñen ao longo do cuadrimestre e as sesións maxistrais..	CE27 CE30 CE33
O alumnado será capaz de relacionar os procesos de percepción e memoria no proceso artístico a través de propostas de traballos de artista e exercicios de aula.	CE26 CE27
Os alumnos/*as serán capaces de relacionar o proceso creativo, a imaxinaría mental e os mapas cognitivos na creación artística a través de propostas de traballos de artista e exercicios de aula.	CE26 CE27
O alumnado será capaz de contemplar distintas posibilidades na resolución dun problema en reflexións na realización de exercicios tanto para contido teórico como prácticas de experimentación.	CE26 CE29 CE37

Os alumnos/*as serán capaces de comprender e valorar distintos discursos nas sesións maxistras e a través de presentación de traballos e exercicios de aula.	CE29 CE34
O alumnado coñecerá distintos modos para percibir e interpretar acontecementos a través de lecturas.	CE22 CE34 CE37
O alumnado coñecerá distintos criterios de avaliación e aplicaraos a procesos de percepción e memoria mediante a realización de distintas practicas de aula.	CE22 CE33 CE34
Os alumnos/*as coñecerán probas para a creación de imaxes mentais mediante a resolución de distintos tests de imaxe.	CE22 CE33
O alumnado desenvolverá a habilidade para dialogar e chegar a acordos en traballos en grupo mediante a preparación e defensa dunha práctica de laboratorio.	CG6 CE23 CE28
O alumnado será capaz de defender publicamente un traballo previamente elaborado de forma clara, con linguaxe e actitude correcta.	CE23 CE29
O alumnado será capaz de realizar un traballo escrito que implique un xuízo reflexivo, respectando os modos e formas academicamente establecidos	CE4 CE27 CE29

Contidos

Tema	
TEMA *I. Introducción	Intereses en Psicoloxía. 1. Obxecto de estudo. 2. Distintas visións. 3. Distintos métodos.
TEMA *II. O mundo da percepción	1. O ollo e a cámara fotográfica. 2. A percepción como *constructo mental. 3. A ciencia da percepción. 4. Principais teorías sobre a percepción.
TEMA *III. Constancia *perceptual	1. Constancia da cor. 2. Constancia da luminosidade. 3. Constancia da forma. 4. Constancia do tamaño.
TEMA *IV. Percepción de obxectos	1. Organización *perceptual. A *Gestalt. 2. Procesamento neuronal. 3. Procesamento *perceptual. 4. Coñecemento, experiencia e procesamento.
TEMA *V. Percepción do espazo	1. Claves *oculomotrices. 2. Claves pictóricas. 3. Claves producidas polo movemento. 4. Disparidade *binocular e *estereopsia. 5. Desenvolvemento da visión *binocular.
TEMA VIN. Ilusións *perceptuales	1. Tipos de ilusións. 2. Ilusión horizontal-vertical. 3. Ilusión da lúa. 4. Ilusión de *Muller-*Lyer. 5. Ilusión de *Ponzo. 6. Figuras ambiguas e imposibles.
TEMA *VII. Memoria. O enfoque do procesamento de información.	1. Rexistro sensorial. 2. Memoria a curto prazo. 3. Memoria a longo prazo. 4. Niveis de procesamento: alternativa ao modelo de almacéns.
TEMA *VIII. Memoria. O esquecemento.	1. Teorías. 2. Trastornos da memoria. 3. Incremento de memoria.
TEMA *IX. Solución de problemas e pensamento creativo.	1. Unidades básicas do pensamento. 2. Imaxinaría mental. 3. Probas de creatividade. 4. Etapas do pensamento creativo. 5. A personalidade creativa.
TEMA *X. Representación mental do espazo.	1. Mapas cognitivos. 2. Coñecemento ambiental. 3. Noción de mapa cognitivo. 4. Investigacións empíricas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Lección maxistral	30	45	75
Prácticas de laboratorio	8	34	42
Traballo tutelado	1	0	1
Traballo tutelado	12	0	12
Prácticas autónomas a través de TIC	1	8	9
Presentación	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Cartafol/dossier	0	7	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	É unha exposición de os contidos básicos de cada tema. Se fomenta a participación de o alumnado mediante a presentación de cuestións e exercicios para resolver durante as exposicións. A exposición de contidos está apoiada por presentacións PowerPoint que se subirán a a Plataforma virtual Tema.
Prácticas de laboratorio	As prácticas de laboratorio suscítanse para que os alumnos/as teñan un contacto directo con a experimentación de onde xorden os contidos desenvolvidos en as sesións magistrais. En estas prácticas hai que sinalar dous tipos de implicación por parte de os alumnos/as: colaboración en prácticas e asistencia a prácticas. A colaboración en as prácticas implica que o/a alumno/a convértese en experimentador/a e responsabilízase de desenvolver o experimento en a clase. A asistencia a prácticas implica que o/a alumno/a convértese en suxeito experimental e participa en un grupo de control ou experimental. Suscítanse un total de 13 experimentos clásicos relacionado con os contidos de o temario (percepción, memoria e creatividade). Cada experimento está deseñado para ser levado a cabo por un grupo máximo de dous alumnos que se encargarán de desenvolverlo en a clase práctica (baixo a supervisión de a profesora). O resto de os alumnos participan en o experimento como suxeitos experimentais formando parte de un grupo de control ou experimental. Para a colaboración en experimentos crearanse grupos de, como máximo, dous alumnos/as, e tantos grupos como experimentos propóñense para cada un de os cinco grupos de prácticas. A elección de a colaboración en prácticas realizárase en a Plataforma Virtual, onde se atopará un resumo de cada experimento, así como o deseño e o material necesarios para levarlos a cabo. Non se poderá colaborar en máis de un experimento.
Traballo tutelado	TRABALLOS TUTELADOS. 1. TRABALLOS DE ARTISTAS: elixírase un artista cuxa obra, proceso creativo ou experiencia estea relacionado con a temática proposta en a asignatura. Trátase de reflexionar sobre a obra de o/a artista a través de o proceso psicolóxico. O traballo consta de unha pequena introdución en a que se fala de o proceso psicolóxico, unha contextualización en a que se inclúe o momento histórico e a propia vida de o/a artista, para finalizar con a análise de a obra e a súa proxección en a temática que se analiza. ÍNDICE: introdución, contexto, análise de o traballo de o artista, bibliografía. A extensión mínima de o traballo mecanografiado é de 15 folios a dobre espazo con o tipo de letra Arial 12. Debe incluír bibliografía e estar paginado. O traballo será individual. 2. XOGO PARA ENSINAR ARTE: crear un xogo (de cartas, un xogo tradicional como parchís, oca, etc.) para ensinar arte. U obxectivo é reflexionar sobre as etapas evolutivas en a infancia-adolescencia e telas en conta para deseñar o xogo dirixido a achegar a o neno/a a o mundo de a arte. Pódense incluír os elementos que se consideren adecuados, pero deberán xustificarse: o uso de a cor, determinadas formas, elementos de motivación (como eles mesmos ou persoas vinculadas dentro de a obra), etc. É necesario xerar as normas de o xogo (pódense ter en conta normas que xa existen). Separadamente de o xogo e de as normas, entregárase un informe en o que se xustifiquen as distintas características de o xogo en función de a etapa evolutiva a quen vai dirixido. ÍNDICE: etapa evolutiva, características de o xogo, xustificación e bibliografía. O mínimo son 10 folios a dobre espazo e o tipo de letra, Arial 12. 3. IMAXES GUIADAS: elixir unha obra de un/a artista e quitar de o cadro un personaxe (un punto, unha liña, un personaxe) que nos servirá de guía para coñecer a o/a a artista e a súa obra. Todo ten que estar documentado e argumentado. Coñecer a etapa evolutiva para ver que é o que pode interesar máis a os nenos de esa idade (motivación) e ter en conta o desenvolvemento cognitivo para adecuar o contido a a idade. O traballo deberá conter un informe con os seguintes pasos: ÍNDICE: introdución (información sobre a etapa evolutiva a quen vai dirixido e por que), presentar a o/a a guía, facer unha viaxe para coñecer a o/a a artista, coñecer a súa cidade e o seu momento histórico. Ej.: imos visitar a o/a a artista a a súa casa, imos ver o seu taller e ensínanos os seus traballos (un ou dous, os máis representativos). O informe terá unha extensión mínima de 15 folios a dobre espazo con o tipo de letra Arial 12. Todos os traballos deben incluír unha portada con o título de o traballo, o nome e apelidos de o/de a autor/a, ano académico e asignatura. Ademais, deben incluír bibliografía e estar paginados. A presentación de traballos farase en PowerPoint, previa revisión de a profesora. O tempo máximo de exposición son 20 minutos. En a Plataforma Virtual de a Universidade (FAITIC), en o apartado PRÁCTICAS, atopárase a información sobre as distintas alternativas, con a posibilidade de introducir a elección correspondente.
Traballo tutelado	Realización de actividades en grupo relacionadas con os contidos de a asignatura.

Prácticas autónomas a través de TIC	Unha parte importante en este apartado é a proposta por parte de os alumnos de preguntas tipo test relacionadas con os distintos temas de a asignatura. As preguntas terán 4 alternativas de resposta, de as cales só unha será correcta. Débese incluír feedback en as alternativas de resposta. As preguntas formuladas que teñan o visto bo de a profesora poden formar parte de próbaa tipo test para avaliar os contidos de as clases magistrales. Propoñeranse outras actividades para traballar os distintos contidos de a asignatura: cuestionarios, exercicios de autoevaluación, estudos de caso, análise de obras, participación en foros e utilización de o WIKI. Estes exercicios desenvolveranse en a Plataforma Virtual TEMA, con datas de entrega e con feedback por parte de a profesora.
Presentación	As presentacións e exposicións, tanto de traballos tutelados como de lecturas, realizarase mediante PowerPoint, previa revisión de a profesora. O tempo de exposición máximo oscilará entre 15 e 20 minutos (incluíndo o tempo de resposta a posibles preguntas por parte de os compañeiros).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	As prácticas de laboratorio suscítanse para que os alumnos/as teñan un contacto directo con a experimentación de onde xorden os contidos desenvolvidos en as sesións magistrales. En estas prácticas hai que sinalar dous tipos de implicación por parte de os alumnos/as: colaboración en prácticas e asistencia a prácticas. A colaboración en as prácticas implica que o/a alumno/a convértese en experimentador/a e responsabilízase de desenvolver o experimento en a clase. A asistencia a prácticas implica que o/a alumno/a convértese en suxeito experimental e participa en un grupo de control ou experimental. Suscítanse un total de 13 experimentos clásicos relacionado con os contidos de o temario (percepción, memoria e creatividade). Cada experimento está deseñado para ser levado a cabo por un grupo máximo de dous alumnos que se encargarán de desenvolvelo en a clase práctica (baixo a supervisión de a profesora). O resto de os alumnos participan en o experimento como suxeitos experimentais formando parte de un grupo de control ou experimental. Para a colaboración en experimentos crearanse grupos de, como máximo, dous alumnos/as, e tantos grupos como experimentos propóñense para cada un de os cinco grupos de prácticas. A elección de a colaboración en prácticas realizarase en a Plataforma Virtual, onde se atopará un resumo de cada experimento, así como o deseño e o material necesarios para levalos a cabo. Non se poderá colaborar en máis de un experimento.
Traballo tutelado	TRABALLOS TUTELADOS. 1. TRABALLOS DE ARTISTAS: elixirase un artista cuxa obra, proceso creativo ou experiencia estea relacionado con a temática proposta en a asignatura. Trátase de reflexionar sobre a obra de o/a artista a través de o proceso psicológico. O traballo consta de unha pequena introdución en a que se fala de o proceso psicológico, unha contextualización en a que se inclúe o momento histórico e a propia vida de o/a artista, para finalizar con a análise de a obra e a súa proxección en a temática que se analiza. ÍNDICE: introdución, contexto, análise de o traballo de o artista, bibliografía. A extensión mínima de o traballo mecanografiado é de 15 folios a dobre espazo con o tipo de letra Arial 12. Debe incluír bibliografía e estar paginado. O traballo será individual. 2. XOGO PARA ENSINAR ARTE: crear un xogo (de cartas, un xogo tradicional como parchís, oca, etc.) para ensinar arte. U obxectivo é reflexionar sobre as etapas evolutivas en a infancia-adolescencia e telas en conta para deseñar o xogo dirixido a achegar a o neno/a a o mundo de a arte. Pódense incluír os elementos que se consideren adecuados, pero deberán xustificarse: o uso de a cor, determinadas formas, elementos de motivación (como eles mesmos ou persoas vinculadas dentro de a obra[]), etc. É necesario xerar as normas de o xogo (pódense ter en conta normas que xa existen). Separadamente de o xogo e de as normas, entregarase un informe en o que se xustifiquen as distintas características de o xogo en función de a etapa evolutiva a quen vai dirixido. ÍNDICE: etapa evolutiva, características de o xogo, xustificación e bibliografía. O mínimo son 10 folios a dobre espazo e o tipo de letra, Arial 12. 3. IMAXES GUIADAS: elixir unha obra de un/a artista e quitar de o cadro un personaxe (un punto, unha liña, un personaxe[]) que nos servirá de guía para coñecer a o/a a artista e a súa obra. Todo ten que estar documentado e argumentado. Coñecer a etapa evolutiva para ver que é o que pode interesar máis a os nenos de esa idade (motivación) e ter en conta o desenvolvemento cognitivo para adecuar o contido a a idade. O traballo deberá conter un informe con os seguintes pasos: ÍNDICE: introdución (información sobre a etapa evolutiva a quen vai dirixido e por que), presentar a o/a a guía, facer unha viaxe para coñecer a o/a a artista, coñecer a súa cidade e o seu momento histórico. Ej.: imos visitar a o/a a artista a a súa casa, imos ver o seu taller e ensínanos os seus traballos (un ou dous, os máis representativos). O informe terá unha extensión mínima de 15 folios a dobre espazo con o tipo de letra Arial 12. Todos os traballos deben incluír unha portada con o título de o traballo, o nome e apelidos de o/de a autor/a, ano académico e asignatura. Ademais, deben incluír bibliografía e estar paginados. A presentación de traballos farase en PowerPoint, previa revisión de a profesora. O tempo máximo de exposición son 20 minutos. En a Plataforma Virtual de a Universidade (FAITIC), en o apartado PRÁCTICAS, atoparase a información sobre as distintas alternativas, con a posibilidade de introducir a elección correspondente.

Prácticas autónomas a través de TIC Unha parte importante en este apartado é a proposta por parte de os alumnos de preguntas tipo test relacionadas con os distintos temas de a asignatura. As preguntas terán 4 alternativas de resposta, de as cales só unha será correcta. Débese incluír feedback en as alternativas de resposta. As preguntas formuladas que teñan o visto bo de a profesora poden formar parte de próbaa tipo test para evaluar os contidos de as clases magistrais. Propoñeranse outras actividades para traballar os distintos contidos de a asignatura: cuestionarios, exercicios de autoevaluación, estudos de caso, análise de obras, participación en foros e utilización de o WIKI. Estes exercicios desenvolveranse en a Plataforma Virtual TEMA, con datas de entrega e con feedback por parte de a profesora.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Avaliación formativa continua Avaliación sumativa: valórase a asistencia, a preparación-documentación, a claridade, a organización de contidos, o traballo en grupo e a actitude. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1-O alumnado será capaz de contemplar distintas posibilidades en a resolución de un problema. 2-Os alumnos/as serán capaces de comprender e valorar distintos discursos. 3- O alumnado coñecerá distintos criterios de avaliación e aplicaraos a procesos de percepción e memoria. 4- Os alumnos/as coñecerán probas para a creación de imaxes mentais. 5- O alumnado desenvolvesen a habilidade para dialogar e chegar a acordos en traballos en grupo.	15	CG6 CE22 CE23 CE26 CE28 CE29 CE33 CE34
Traballo tutelado	Avaliación formativa continua Valórase a adecuación a as normas preestablecidas por a profesora e a actitude. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado será capaz de relacionar os procesos de percepción e memoria en o proceso artístico. 2- Os alumnos/as serán capaces de relacionar o proceso creativo, a imaxinería mental e os mapas cognitivos en a creación artística. 3- Os alumnos/as serán capaces de comprender e valorar distintos discursos.	5	CE26 CE27 CE29 CE34
Traballo tutelado	Avaliación formativa continua Avaliación sumativa: valórase a colaboración e a implicación en as actividades. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado adquirirá coñecementos básicos de os procesos de percepción e memoria. 2- O alumnado adquirirá coñecementos básicos achega de o proceso creativo, a imaxinería mental e os mapas cognitivos. 3- O alumnado será capaz de relacionar os procesos de percepción e memoria en o proceso artístico. 4- Os alumnos/as serán capaces de relacionar o proceso creativo, a imaxinería mental e os mapas cognitivos en a creación artística. 5- O alumnado será capaz de contemplar distintas posibilidades en a resolución de un problema. 6- Os alumnos/as coñecerán probas para a creación de imaxes mentais.	5	CE22 CE25 CE26 CE27 CE29 CE30 CE33 CE37
Presentación	Avaliación formativa e continua Avaliación sumativa: valórase a claridade e a sencillez en a exposición, a compostura e a actitude en a exposición. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado será capaz de defender públicamente un traballo previamente elaborado de forma clara, con linguaxe e actitude correcta.	5	CE23 CE29
Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliación formativa e continua. Avaliación sumativa: valórase a utilización de distintas ferramentas, a implicación, as argumentacións e reflexións, e a actitude. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado adquirirá coñecementos básicos de os procesos de percepción e memoria. 2- O alumnado adquirirá coñecementos básicos achega de o proceso creativo, a imaxinería mental e os mapas cognitivos.	5	CE22 CE25 CE27 CE30 CE33

Exame de preguntas obxectivas	Avaliación *sumativa e final: consistirá en unha proba obxectiva sobre os contidos que conforman a materia. A proba constará de 30 preguntas con catro alternativas, de as que só unha é correcta. Esta avaliación *farase en o período de avaliación o final de o *cuatrimestre, en horario de teoría. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado adquirirá coñecementos básicos de os procesos de percepción e memoria. 2- O alumnado adquirirá coñecementos básicos achega de o proceso creativo, a imaxinería mental e os mapas cognitivos. 3- O alumnado será capaz de relacionar os procesos de percepción e memoria en o proceso artístico. 4- Os alumnos/as serán capaces de relacionar o proceso creativo, a imaxinería mental e os mapas cognitivos en a creación artística. 5- O alumnado será capaz de contemplar distintas posibilidades en a resolución de un problema. 6Os alumnos/as serán capaces de comprender e valorar distintos discursos.	60	CE22 CE25 CE26 CE27 CE29 CE30 CE33 CE34 CE37
Cartafol/dossier	Avaliación final de o traballo tutelado: valórase a adecuación a as normas establecidas, a preparación, a claridade, os medios utilizados e o nivel de profundización. RESULTADOS DE APRENDIZAXE 1- O alumnado é capaz de realizar un traballo escrito que implique un xuízo reflexivo, respectando os modos e formas académicamente establecidos.	5	CE4 CE27 CE29

Outros comentarios sobre a Avaliación

Farase unha proba tipo test ao final de o cuatrimestre. En a convocatoria de xullo só se poderá optar a a proba de preguntas obxectivas, aínda que se terá en conta a puntuación alcanzada en distintas actividades durante o cuatrimestre.

Datas de avaliacións extraordinarias publícanse en a plataforma faitic e na páxina web da facultade:

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?ide=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CAMPOS, A., Manual de prácticas de psicología básica, 1988, Grupo Editor Universitario

COON, D., Psicología, 1999, Madrid: Thomson

GOLDSTEIN, E.B., Sensación y percepción, 1999, Madrid: Thomson

LAHEY, B.B., Introducción a la psicología, 1999, Madrid: McGraw-Hill

MYER, D. G., Psicología, 1999, Madrid: Panoamericana

ROCK, I., La percepción, 1985, Barcelona: Labor

SCHIFFMAN, H. R., La percepción sensorial, 1981, México: Limusa

VEGA DE M., Introducción a la psicología cognitiva, 1984, Madrid: Alianza

COON, D., MITTERER, J. O., Introduction to Psychology, 2007, USA: THOMSON

GOLDSTEIN, E. B., Sensation and perception, 2010, USA: Wadsworth, Cengage Learning

LAHEY, B. B., Psychology: an introduction, 2012, New York: McGraw Hill

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Arte, linguaxe e representación				
Materia	Arte, linguaxe e representación			
Código	P01G010V01303			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Núñez Jiménez, Marina			
Profesorado	Blanco Salgueiro, Loreto Núñez Jiménez, Marina			
Correo-e	netmarina@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Materia interdisciplinar que aborda un achegamento **semiótico á cultura visual e á práctica da arte. Trátase de comprender como funcionan os signos e cales son as estratexias concretas de significación das imaxes que nos rodean. Así aprenderemos a lelas con competencia e a empregar, ao producirmos as obras, as tácticas que máis se adecúen aos nosos propósitos **comunicativos.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	• saber • saber facer
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber • saber facer
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado será capaz de comprender as funcións representativa, expresiva e poética dunha obra artística	CE6 CE9
O alumnado coñecerá a sintaxe e figuras retóricas empregadas por unha obra artística	CE6
O alumnado coñecerá os códigos de representación implicados nunha obra artística	CE6
O alumnado será capaz de ler e analizar imaxes	CG2 CE25
O alumnado será capaz de entender a relación das imaxes, e concretamente das obras artísticas, co seu contexto social	CG1 CE4
O alumnado será capaz de crear obras artísticas incidindo é as súas funcións representativa, expresiva e poética	CE25 CE31 CE36 CE42
O alumnado será capaz de empregar nas súas obras artísticas os procedementos e códigos de representación máis adecuados para os seus propósitos *comunicativos	CE25 CE31 CE36 CE42

Contidos

Tema

Introdución á *semiótica.	De *Saussure definiu a *semiótica como unha ciencia que estuda a vida dos signos no seo da vida social. A énfase na relación do signo co seu contexto social será fundamental nesta aproximación. O signo #erixir en lugar de algo por consenso e uso común, non por necesidade. Entender a arbitrariedade dos signos é o punto de partida para entender que a representación nunca é natural, nin obxectiva, nin inocente: independentemente das súas pretensións, sempre está impregnada de ideoloxía.
As funcións da linguaxe. Factores da comunicación na obra de arte.	A clasificación de *Roman *Jakobson das funcións da linguaxe (funcións *referencial, apelativa, expresiva, *fática, poética e *metalingüística) é o punto de partida para estimular a facultade crítica ao ler. A nosa posición como lectores está condicionada por asuncións *tácitas das que non somos conscientes. O coñecemento de como funciona a linguaxe fai que os procesos de significación non se vexan como a simple transmisión de significados xa constituídos, senón que se entendan como o lugar no que se constrúe a realidade.
Códigos de representación. Sintaxe da imaxe.	A cuestión de como se significa non é simplemente formal, pero o formal é fundamental para significar. É o substrato fundamental sobre o que se asintan os significados. Por iso hai que comprender que cada código de representación está baseado en certas eleccións formais e que cada elección formal asóciase, no marco relativamente estable da cultura do/a artista, a significados concretos; é dicir, o que a obra nos conta non está só determinado polas eleccións *iconográficas ou narrativas, se as houber, senón que, na técnica empregada, na lonxitude do trazo, no tamaño dun motivo en relación ao tamaño total da imaxe, no soporte elixido, no emprego dunha ou doutra perspectiva, en que se enfoca ou *desenfoca□ están implícitas moitas das súas afirmacións.
Relacións entre realidade, percepción e representación.	A percepción non é un proceso estritamente *fisiolóxico, de rexistro directo, senón unha construción mental baseada nas sensacións, unha *codificación do mundo en signos *icónicos que poidan representalo dentro da nosa mente. Esa *codificación ten implícita unha perspectiva concreta que parte dos esquemas aprendidos, é dicir, o mundo non se experimenta sen mediación. Só é *inteligible no discurso -que é unha estrutura social historicamente concreta de institucións, categorías e crenzas. Se non hai unha percepción non mediada, menos aínda haberá unha representación natural, xa que estamos a falar dunha *codificación de segundo grao. A pesar de todas as concepcións románticas da arte como expresión persoal, directa e libre, a creación artística implica unha linguaxe baseada nunhas convencións herdadas a través da educación nos parámetros dunha sociedade. E non se trata só de en que medida é posible que unha representación #reflexir o que entendemos por realidade, senón que hai que entender tamén que ese concepto chamado realidade fórxase, en parte, a través das representacións. As representacións non son tan só un reflexo pasivo de significados e valores, senón unhas construtoras activas deses significados e valores. A través delas *aprehendemos o mundo e, por tanto elas, en gran medida, constrúen a nosa idea do mundo.
Relacións **transtextuais.	Todo texto relaciónase, na súa escritura e na súa lectura, co conxunto de textos que o precederon ou que o rodean, de maneira que podemos falar da existencia dun marco *transtextual. Como di *Barthes, o texto está enteiramente *entretexido de citas, referencias e ecos. Toda obra é un *palimpsesto, un texto que se *superpone a outro, ao que cobre case por completo. Seguindo a clasificación de *Gerard *Genette, estudaremos cinco relacións *transtextuais: *paratextualidade, *metatextualidade, *architextualidade, *intertextualidade e *hipertextualidade. As dúas últimas son as empregadas nas prácticas *apropiacionistas, tan características dunha época na que os signos crecen uns sobre os outros e o xogo de imaxes ten cada vez menos que ver cunha (hipotética) realidade exterior.
Construción e **deconstrución de imaxes.	Na era dos simulacros, as representacións convértese no noso medio natural. Segundo a metáfora de *Baudrillard, o mapa da *hiperrealidade substitúe ao territorio do real. Se aceptamos que as representacións son determinantes á hora de construír o noso concepto do que é a realidade, entenderemos que a súa poder é enorme. A práctica *deconstrutora pretende pór en crise a idea da representación como un feito natural, analizando e desmontando os códigos ideolóxicos infiltrados nalgunhas representacións dominantes.

Modos de interpretación da obra de arte.

O método histórico-crítico, o *formalista, o *iconológico, o sociolóxico, o *estruturalista, as aproximacións *psiconalíticas. Ao longo da historia da arte occidental sucedéronse varios modos de ver as obras de arte, métodos críticos baseados en diversas disciplinas que analizan algúns dos aspectos máis relevantes da arte *segun as épocas e xeografías. A diversidade de aproximacións é un indicador de que estamos a tratar con obras abertas, expandidas por cada espectador, que as atrae á súa propia órbita especulativa. A estética da recepción insiste na idea *postestruturalista de que as imaxes teñen significado tan só en contacto cos discursos que circulan por unha sociedade.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	2	0	2
Traballo tutelado	48	90	138
Lección maxistral	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Os alumnos explicaranlle á profesora, de forma individualizada ou en pequenos grupos, as súas formulacións e solucións para o exercicio proposto na sesión maxistral.
Traballo tutelado	Os alumnos resolverán os exercicios formulados na sesión maxistral principalmente no taller da materia, co seguimento constante da profesora nas horas presenciais e de forma autónoma nas non presenciais. Tecnicamente, os exercicios implicarán a práctica da pintura, a fotografía e a infografía, aínda que tamén se abordará o manexo dos obxectos e os seus contextos.
Lección maxistral	A profesora exporá os contidos da materia coa axuda de material audiovisual. Ao termo da clase, propondrá un exercicio práctico relacionado cos temas tratados, que se desenvolverá durante varias semanas. As sesións maxistrais impartiranse xuntando os dous grupos no caso do P2 y P3, leste é o seu horario: Luns 16 de setembro: de 10,30 a 14,30, grupos *P2 e *P3. Espazo 16 Luns 4 de novembro: de 10,30 a 14,30, grupos *P2 e *P3. Espazo 16

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os alumnos explicaranlle á profesora, de forma individualizada ou en pequenos grupos, as súas formulacións e solucións para os exercicios propostos nas sesións maxistrais. Trátase de darlle ao alumno indicacións concretas sobre o seu traballo, tentando que asimile os aspectos conceptuais, que expoña correctamente os aspectos formais, e que aprenda a expresar os seus obxectivos e metodoloxías.
Traballo tutelado	Trátase de acompañar ao alumno durante todo o desenvolvemento do exercicio proposto na sesión maxistral, solucionando problemas técnicos e formais de forma que poida comunicar correctamente, mediante a fotografía, a manipulación dixital de imaxes e a pintura, as súas formulacións *discursivos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Avaliarase a capacidade do alumno para ler as imaxes que nos rodean e propor algunhas propias. Avaliaranse, así mesmo, os coñecementos de *semiótica, cultura visual e Historia da arte impartidos nas sesións maxistrais. Avaliarase a capacidade do alumno para comprender as funcións representativa, expresiva e poética dunha obra artística, para coñecer a sintaxe e figuras retóricas empregadas por unha obra artística, para coñecer os códigos de representación implicados nunha obra artística, para ler e analizar imaxes, e para entender a relación das imaxes, e concretamente das obras artísticas, co seu contexto social.	15	CG1 CG2 CE4 CE6 CE9

Traballo tutelado	Avaliarase a progresiva capacidade do alumno para construír imaxes que respondan a un propósito *comunicativo concreto e que non sexan obvias nin *crípticas. Avaliarase a adquisición de destrezas na práctica dos procedementos artísticos empregados. Avaliaranse os resultados dos exercicios desenvolvidos nos talleres, tanto nos aspectos formais como *discursivos. Avaliarase a capacidade do alumno para crear obras artísticas incidindo é as súas funcións representativa, expresiva e poética, e para empregar nas súas obras artísticas os procedementos e códigos de representación máis adecuados para os seus propósitos *comunicativos.	85	CE25 CE31 CE36 CE42
-------------------	---	----	------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

Terase moi especialmente en conta a asistencia a clase, que expresa con claridade a implicación e o compromiso dos alumnos.

A avaliación da convocatoria ordinaria realizarase según o horario de cada grupo.

Nas convocatorias extraordinarias de xullo e fin de carreira entregaranse, correctamente realizados, todos os exercicios suspensos ou non presentados que se propuxeron durante o cuadrimestre.

Datas de convocatorias extraordinarias:

Convocatoria extraordinaria de fin de carreira: 22 de outubro de 2020 a las 12:00 horas

Convocatoria extraordinaria de xullo: 3 de xullo de 2020 a las 10:00 horas

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bryson, Norman, Visión y pintura. La lógica de la mirada, Alianza Forma, 1991 (1983), Madrid

Berger, John, Modos de ver, Gustavo Gili, 1980, Barcelona

Gombrich, Ernst H, Arte e ilusión, Gustavo Gili, 1982 (1959), Barcelona

José Jiménez, Crítica del mundo imagen, Tecnos, 2019, Madrid

Bibliografía Complementaria

Klein, Naomi, No Logo, Paidós, 2001, Barcelona

Foucault, Michel, Microfísica del Poder, La Piqueta, 1980, Madrid

Calabrese, Omar, El lenguaje del arte, Paidós, 1987, Barcelona

Baudrillard, Jean, Cultura y simulacro, Kairós, 1987 (1978), Barcelona.

Aumont, Jacques, La imagen, Paidós Comunicación, 1992, Barcelona

Picó, Josep (ed.):, Modernidad y posmodernidad, Alianza Editorial, 1988, Madrid

Barthes, Roland, El susurro del lenguaje. Más allá de la palabra y la escritura, Paidós, 1987 (1984), Barcelona

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia da arte/P01G010V01202

Informática: Técnicas informáticas/P01G010V01103

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Técnicas fotográficas/P01G010V01204

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Escultura				
Materia	Escultura			
Código	P01G010V01304			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura			
Coordinador/a	Novegil González-Anleo, Xoán Manuel			
Profesorado	Barreiro Rodríguez-Moldes, María Covadonga Fernández Pérez de Lis, Javier Novegil González-Anleo, Xoán Manuel Ortuzar González, Mónica			
Correo-e	xoananleo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo da natureza conceptual, formal e material da escultura. Desenvolvementos na elaboración escultórica dos aspectos ligados a: a escultura como obxecto e como representación; a organización e composición; e o vocabulario escultórico.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber • saber facer
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno será capaz de entender a escultura no conxunto das artes mediante a realización dun exercicio relacionado co pensamento e obras dos artistas contemporáneos recoñecidos	CE5 CE6 CE7
O alumno conseguirá un coñecemento dos xéneros e tendencias do panorama actual da arte desde unha perspectiva escultórica a través da realización de pezas concretas, lecturas e películas.	CE5 CE6 CE7

O alumno desenvolverá coñecementos básicos dos materiais e útiles propios da práctica escultórica a través do uso de tecnoloxía apropiada aplicada a cada proposta	CE12 CE14
O alumno desenvolverá coñecementos básicos de métodos de produción escultórica mediante dispositivos á mantenta comentados polos profesores.	CE9 CE12
Os alumnos adquirirá un coñecemento do vocabulario e do código escultóricos mediante exercicios específicos para iso.	CE6 CE7
O alumno será capaz do manexo básico de útiles e materiais escultóricos a través de todos e cada un dos exercicios do cuadrimestre.	CE31 CE32
O alumno adquirirá a capacidade básica para integrar distintas disciplinas na produción de cada unha das esculturas realizadas para cada un dos exercicios.	CE31 CE33
O alumno traballará acerca da súa propia capacidade para xerar e xestionar de maneira básica unha obra escultórica mediante comentarios cos compañeiros e cos profesores.	CE31
O alumno desenvolverá a habilidade para construír unha escultura nos seus diferentes técnicas a partir dun nivel básico e aumentándoo progresivamente.	CE42 CE43
O alumno desenvolverá a habilidade para xerar sistemas produción escultórico nun nivel básico mediante a elaboración de propostas específicas dos profesores.	CE42 CE43
O alumno será capaz de exercitar a habilidade básica para integrar diferentes materiais na produción de esculturas mediante exercicios diversos de substitución.	CE42 CE43
O alumno adquirirá a habilidade básica para integrar diferentes disciplinas na produción de esculturas realizadas especificamente dentro dun concepto transversal do concepto da escultura.	CE42 CE43

Contidos

Tema

1-Escultura e obxecto	1-Desenvolvemento e derivas do campo escultórico
2-Natureza conceptual, formal e material da escultura.	2-Distintos puntos de vista da palabra «escultura».
3-Desenvolvemento da elaboración escultórica.	3-Procedementos, técnicas e soportes.
4-Desenvolvemento dos aspectos ligados á escultura.	4-Obxecto e representación.
5-Aspectos de organización escultórica.	5-Aspectos da composición escultórica.
6-Connotacións dos materiais	6-A factura, a **tactilidade e a superficie.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	10	40	50
Traballo tutelado	37	40	77
Resolución de problemas	6	3	9
Lección maxistral	7	7	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Acompañar o alumno en todo momento co asesoramento do profesor e o seguimento en cada traballo.
Traballo tutelado	Que o alumno traballe individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesor.
Resolución de problemas	Revisaranse en común as propostas de todos os compañeiros comentadas polo profesor.
Lección maxistral	Que o alumno poida constatar desde unha visión **panorámica como aconteceron os devir da escultura ata chegar á actualidade.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Que o alumno traballe individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesor.
Traballo tutelado	Acompañar o alumno en todo momento co asesoramento do profesor e o seguimento en cada traballo.
Resolución de problemas	Revisaranse en común as propostas de todos os compañeiros comentadas polo profesor.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Traballo tutelado	Valoración da asistencia como participación activa e como dedicación á materia.	10	CE5 CE6 CE7
Traballo tutelado	Traballos de aula Resolución de problemas	80	CE9 CE14 CE31 CE32
Resolución de problemas	Problemas e /ou exercicios	10	CE14 CE31 CE32 CE33 CE42 CE43

Outros comentarios sobre a Avaliación

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias día 6 de xullo ás 10 h. 2020.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Baudillard, J., El sistema de los objetos, s. XXI, 1995, Madrid

Guasch, Ana María, El último del siglo XX, Alianza, 2005, Madrid

Focillón, H., La vida de las formas y elogio de la mano, Xarait, 1993, Madrid

Marchán, Simón, Del arte objetual al arte del concepto, Akal, 1990, Madrid

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

*TUTORÍAS

- Mónica *Ortuzar: mércores de 8:30 a 14:30

- *Xoán Anleo: martes de 15:30 a 21:30

- *Ventura A. Pérez Suárez: mércores de 8:30 a 14:30 *h.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas gráficas				
Materia	Técnicas gráficas			
Código	P01G010V01305			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Debuxo			
Coordinador/a	Salamanca Mota, Manuel Dimas			
Profesorado	Liste Fernández, Araceli Mercedes Pastor Bravo, Jesús Luis Salamanca Mota, Manuel Dimas			
Correo-e	sr.dimas@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia [Técnicas Gráficas] centra a súa docencia no razoamento e produción de imaxes multiplicables por métodos tradicionais, a partir de matrices e a súa estampaxe. Coa ideación e a realización de imaxes gráficas a través dun proxecto evolutivo, preténdese que o alumno se achegue aos conceptos propios da obra gráfica, que coñeza os diferentes procedementos e recursos básicos de gravado e estampaxe e que desenvolva a súa capacidade de experimentación, ademais de impulsalo a formular os seus intereses artísticos e a desenvolver a súa propia linguaxe en relación coas outras materias do curso.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG8	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación.	• saber
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber facer
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber facer
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber facer
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber facer
CE17	Coñecemento dos diferentes axentes artísticos e o seu funcionamento. Identificar os distintos intermediarios artísticos e as súas funcións na dinámica da arte e a súa metodoloxía de traballo	• saber
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecementos históricos básicos do gravado.	CG8 CE5 CE6 CE7
Coñecementos básicos dos materiais, útiles e dispositivos do gravado e a estampaxe.	CE6 CE7 CE9 CE12
Coñecementos básicos dos procesos, procedementos e técnicas do gravado.	CE9 CE12

Coñecementos básicos dos procesos de edición.	CE9 CE12
Coñecementos básicos do vocabulario e dos códigos da disciplina.	CE6 CE7
Coñecemento dos fundamentos teóricos e históricos da obra do gravado e das técnicas de estampaxe.	CE5
Capacidade de comprensión dos procesos asociados ao gravado e á estampaxe.	CE9 CE12
Capacidade de aplicar con creatividade procesos, técnicas e sistemas de gravado e estampaxe.	CE31 CE32
Capacidade de comprender as implicacións da multiplicidade na creación artística.	CE2 CE17 CE19
Habilidade no uso de ferramentas e recursos do medio nun nivel básico.	CE42 CE43
Habilidade para xerar sistemas de produción do gravado.	CE42 CE43
Habilidade na integración creativa dos diferentes procesos técnicos.	CE42 CE43

Contidos

Tema	
I. Gravado e stampa. Principios referentes á obra gráfica.	- Introducción aos procedementos e pensamentos propios das técnicas gráficas para a creación de imaxe múltiple e seriada. Noción de obra orixinal múltiple. - Aproximación aos conceptos de gravar, incidir, recordar, escribir, debuxar, deixar pegada, etc. - Historia, vocación e evolución das técnicas gráficas. - Terminoloxía, nomenclatura, etc. - Explicación dos diferentes procedementos manuais e das súas linguaxes. - A experimentación e a multiplicación como base dun proxecto gráfico evolutivo. Repetición, transformación, seriación, evolución, etc.
II. Ideación e elaboración dun proxecto gráfico.	- Presentación dun proxecto teórico-práctico tendo en conta as características conceptuais da arte gráfica. - Por que unha obra estampada, reproducible (ou non), múltiple, seriada? - Idear un proxecto evolutivo a través da elaboración e transformación da/s matrices e dos diferentes recursos na estampaxe, cun mínimo de dez estampas. - Elaboración dunha memoria teórica. Elaboración do proxecto: - Presentación e bosquejos previos - Investigación teórica e busca de referencias - Planificación da produción. - Elaboración dun proxecto teórico.
III. Produción e experimentación. Para a produción dos proxectos valoraranse diferentes recursos apropiados a cada linguaxe e proxecto conceptual, a partir dunha matriz a prancha perdida ou coa combinación de varias matrices e a súa estampaxe con múltiples recursos. Realización dun conxunto ou serie de estampas na idea de proxecto evolutivo (multiplicación-transformación).	Produción (elaboración da/s matrices e a súa estampaxe): □ Xilografía sobre contrachapado, dm ou linóleo. - Proxecto a unha soa cor - Varias cores a prancha perdida. - Maneira negra □ Gravado calcográfico ou procesos directos sobre metal, PVC, metacrilato... - Punta seca (liña e mancha). - Maneira negra - Aditivas. Carborundo. Vernices ou procesos indirectos (por medio de ácidos). - Augaforte (liña e valores con tramados) - Técnicas de levantamento e augatinta (mancha) ou procesos directos sobre metal, PVC, metacrilato... ou ben técnicas con aditivos, collagraph, sobre cartón, madeira... - Aglutinantes, adhesivos e materiais de carga. - Efectos e texturas con collage. □ Recursos de estampaxe (en negro e cores) - Tinguído e limpeza das matrices segundo os resultados buscados (contrastado, entrapado, ton de placa, à la poupée). - Re-estampaxe - Tinguído en oco e relevo, método Hayter. - Tinguído de modelos, recortes, reservas, chine collé. - Estampaxe sobre diferentes papeis. □ Elección e preparación dos papeis. □ Secado e prensado. □ Presentación final nunha carpeta. Cada estampa coa su ficha técnica.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	15	25
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	20	30
Prácticas de laboratorio	40	55	95

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposicións teóricas acerca dos principios referentes á obra gráfica: pensamentos e procedementos. Apoio audiovisual: procedementos técnicos e visualización de obras. - Historia da Arte e creación contemporánea. - Visualización de traballos de alumnos anteriores.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Seguimento individual e en grupo: - dos pre-proxectos e dos bosqueños (caderno de campo) - do proxecto teórico (marco conceptual e referencias doutros artistas). Orientación bibliográfica da planificación e produción do proxecto (realización da/s matrices, proceso de estampaxe e presentación final).
Prácticas de laboratorio	- Demostración práctica dos diferentes procedementos. - Seguimento da realización da/s matriz/ces e da súa modificación-evolución (a prancha perdida e novas pranchas complementarias) - Seguimento dos procesos de estampaxe (estampaxe dos diferentes estados da/s matriz/ces e variacións con diferentes recursos). - Recomendacións para a presentación final.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	Seguimento individual e en grupo dos proxectos desde o seu *ideación, a súa evolución e a súa concreción dentro do marco conceptual da creación gráfica múltiple: - dos *pre-proxectos e os esbozos previos (apuntamentos de ideas, caderno de campo, revisión de traballos anteriores ou doutras materias). - do proxecto teórico (marco conceptual e referencias doutros artistas). Orientación bibliográfica. - da planificación e produción do proxecto (realización da/*s matrices, proceso de *estampación e presentación final).
Prácticas de laboratorio	- Demostración práctica e explicación dos diferentes procedementos para a realización da/*s matriz/*ces e o seu *estampación. - Explicación dos procedementos para transformar, borrar, engadir, elementos nunha matriz (a ferro perdido) e para a *ideación e realización de novas matrices complementarias, na idea de proxecto evolutivo □multiplicación-transformación□. - Seguimento dos procesos de *estampación (*Estampación dos diferentes estados da/*s matriz/*ces. Variacións con diferentes recursos.) - Recomendacións para a presentación final.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Presentación dunha pequena memoria / proxecto teórico: Valorarase, por unha banda, a motivación teórica do proxecto e, por outra, a planificación e produción do mesmo (durante as prácticas de laboratorio). - Sistema de avaliación continua ata a entrega da memoria. Criterios de avaliación: - Comprensión dos conceptos propios da obra gráfica múltiple, expostos nas clases maxistras e nos seminarios participativos. - Capacidade de análise e de relación entre os diferentes contidos e a súa aplicación para o seu propio proxecto. - Claridade de expresión dos mesmos. - Ampliación dos coñecementos e das referencias artísticas. - Uso correcto da terminoloxía propia e das citas. - Orixinalidade e rigor na formulación do tema.	20	CG8 CE2 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE17 CE19 CE31 CE32 CE42 CE43

Prácticas de laboratorio	Entrega dun cartafol coas estampas realizadas, seguindo a idea de proxecto evolutivo (multiplicación-transformación). Valorarase a produción do proxecto, a súa planificación, realización e presentación segundo os criterios seguintes: Criterios de avaliación xerais: - Sistema de avaliación continua e dos traballos entregados (cartafol cun mínimo de 10 estampas, tamaño de matriz entre A4 e A3). - O interese artístico das imaxes estampadas. O alumno terá a opción de establecer un debate dentro do grupo da clase en defensa da valoración do seu traballo. En caso contrario, o profesor valorará este aspecto unilateralmente. - A comprensión e utilización correcta dos procesos técnicos, tanto na elaboración e evolución das matrices como na súa correcta *estampación. Valorarase a complexidade dos procedementos utilizados. - A adecuación dos procedementos que se utilicen ao proxecto e linguaxe propios. - A planificación e realización das diferentes etapas do proxecto evolutivo. - A capacidade de experimentación e a curiosidade investigadora do alumno. - A coherencia ou incoherencia de todos os exercicios do alumno. - A asistencia a clase. - A participación na dinámica da clase, tanto en tarefas de organización (limpeza, adquisición e bo uso de materiais colectivos, etc.) como noutras posibles colaboracións co grupo de clase.	70	CG8 CE2 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE17 CE19 CE31 CE32 CE42 CE43
Lección maxistral	Valorarase: - a asistencia a clase e a atención activa. - a intervención ao final das leccións con preguntas ou comentarios. - a participación nos seminarios e debates, así como a achega a partir da investigación persoal. - a correcta aplicación dos contidos das sesións no proxecto teórico e práctico.	10	CE2 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE17 CE19

Outros comentarios sobre a Avaliación

A proba ordinaria de avaliación realizarase dentro do calendario académico do curso.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias <http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Historia de un arte. El grabado, Ed. Skira. Carroggio,
Martín, Judy., Enciclopedia de técnicas de impresión, Ed. Alcanto, 1994, Barcelona
Catafal Rull, Jordi y Oliva Fábregas, Clara, El Grabado, Parramón, 2002,
Dawson, Michel, Guía completa de Grabado e impresión, Blume, 1982, Madrid
Chamberlain, Walter, Grabado en madera y técnicas afines, Blume, 1988, Madrid
Premio nacional de grabado, Calcografía nacional,
Obra gráfica, Fundación CIEC Betanzos,
BELLIDO Zambrano, Ana, El grabado no tóxico en la escuela,
RAMOS GUADIX, Juan Carlos, Técnicas aditivas en el grabado contemporáneo, Universidad de Granada, 1992,
- Repetición/Transformación, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, 1992, Madrid
Gilles Deleuze, Diferencia y repetición, 1988, Madrid
- NOYCE, Richard, Printmaking at the edge, A&C Black, 2006, London, UK

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Produción artística: Imaxe II/P01G010V01602
Proxectos gráficos dixitais/P01G010V01908
Traballo de Fin de Grao/P01G010V01991

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Arte: Arte e modernidade				
Materia	Arte: Arte e modernidade			
Código	P01G010V01401			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Cendán Caaveiro, Marina Susana			
Profesorado	Cendán Caaveiro, Marina Susana			
Correo-e	scendan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo da Historia da Arte centrado na etapa fundamental das vangardas históricas de comezos do século XX, facendo un percorrido cronolóxico e un labor de interrelación cos artistas e os movementos pasados, presentes e futuros.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	saber
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	saber
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	saber
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo	saber
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	saber

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento dos diferentes conceptos de modernidade e vangarda.	CE1 CE8
Coñecemento dos movementos artísticos fundamentais da modernidade e a vangarda.	CE2 CE8
Coñecemento da arte galega no contexto da modernidade e a vangarda.	CE2 CE8
Coñecemento das relacións entre o período moderno e a arte contemporánea.	CE1 CE2
Coñecemento da evolución do pensamento e os métodos historiográficos.	CE1 CE2
Capacidade para comprender a obra de arte no contexto da sociedade moderna.	CE1 CE21
Capacidade de entender a evolución da arte contemporánea desde a modernidade.	CE1 CE5 CE21
Capacidade de relacionar a produción artística actual coas súas orixes na modernidade.	CE2 CE5 CE21
Habilidade para contextualizar a arte galega moderna e de vangarda.	CE2 CE8

Habilidade para recoñecer os diferentes movementos artísticos modernos e de vangarda.	CG1 CG2 CE1 CE2
Habilidade no establecemento de liñas de influencia diacrónicas.	CG1 CG2 CE1 CE2

Contidos

Tema	
1ª SEMANA. PRESENTACIÓN DA ASIGNATURA. Exposición do profesor do plan global da asignatura: Obxectivos, contidos, competencias a adquirir, metodoloxía, exercicios e actividades, datas de entregas, sistema de avaliación e criterios. Presentación da bibliografía xeral do curso.	1ª SEMANA. Exercicio 1: O valor do multidisciplinar. Reflexión sobre a creatividade contemporánea
2ª SEMANA. TEMAS 1 e 2: A Subxectividade Romántica. Os inicios da arte contemporánea Realismo e Revolución Industrial Impresionismo e Posimpresionismo.	2ª SEMANA. SUBTEMAS 1 e 2: O tránsito da obxectividade Neoclásica á subxectividade Romántica Intensificación das ideas sobre creatividade, orixinalidade, individualidade... A nova situación da arte e o artista A paisaxe como expresión da subxectividade e o sublime Connotacións éticas e de compromiso do Realismo Novedades formais e lumínicas no Impresionismo e Posimpesionismo.
3ª SEMANA. TEMA 3: Laberinto de movementos no tránsito de século. A Sezession Vienesa	3ª SEMANA. SUBTEMAS 3: O inicio dos movementos anti-arte O Taller Vienés: a obra de arte total Gustav Klimt, Emilie Flöge e os Movementos da Reforma Mariano Fortuny i Madrazo
4ª SEMANA. VIAXE A ARCO. Con motivo da viaxe a ARCO a Facultade pon un servizo de autobuses gratuito para o alumnado. Para o máximo aproveitamento da viaxe, dende a asignatura ARTE E MODERNIDADE propoñemos un exercicio relacionado coa visita a exposicións temporais que coinciden co desenvolvemento da Feira. A estruturación do exercicio dependerá da oferta expositiva e detallarase con precisión a cada grupo na clase anterior.	4ª SEMANA. Exercicio viaxe a ARCO (detallarse na clase da semana anterior)
5ª SEMANA TEMA 4: A idea de vangarda como futuro ideal Os Movementos fríos e as revolucións no dominio da forma: Cubismo Sonia Delaunay: arte e vida A provocación futurista.	5ª SEMANA SUBTEMA 4: O valor do primitivo O collague cubista Novas concepcións espaciais Nas marxes da modernidade: multidisciplinaridade e experimentación Novos roles de artista e provocación (lectura de textos futuristas) O valor da provocación como parte do proceso creativo (F.T. Marinetti)
6ª SEMANA TEMA 5: Os Movementos cálidos e as revolucións da cor Fauvismo: Salón de Outono de 1905 Matisse Expresionismo e precursores: Munch e Ensor Alemaña: Teóricos e centros de incidencia "El Puente": Kirchner e Nolde "El Jinete Azul": Kandinsky e Marc.	6ª SEMANA SUBTEMA 5: A importancia da cor no Fauvismo Matisse: pintar coas tesoiras A subxectividade Expresionista Kandinsky: teoría e práctica O nacemento da abstracción.
7ª SEMANA. TEMA 6: Vangardas rusas e utopía Constructivismo e Rayonismo Arte e vida na Rusia revolucionaria: Rodchenko, Popova e Estepanova Diaghilev e os Ballets Rusos (1909-1929)	7ª SEMANA SUBTEMA 6: Malevich e o Realismo pictórico Tatlin: o artista como constructor Deseño gráfico, arte da propaganda e vida cotía Camiño da indiferenciación sexual: Popova e Estepanova A fotografía como arte.
8ª SEMANA SAÍDA DE ESTUDOS. Visita dunha exposición temporal por determinar. O contexto dunha Facultade de BBAA, atenta ao que artisticamente sucede ao seu arredor, obríganos a manter unha programación flexible para non desaproveitar o marco de reflexión e análise que proporciona a visita de exposicións fundamenais durante o periodo académico.	8ª SEMANA EVALUACIÓN E OBXECTIVOS. A saída de estudos ten un carácter obligatorio, rexistrándose mediante un listado de firmas a asistencia dos alumnos. Asimesmo, o profesor valorará a necesidade de realizar un exercicio relacionado coa visita ou a impartición dunha clase específica para profundizar nos contidos da mesma. Todos os detalles relacionados aclararanse na clase da semana anterior.

9ª SEMANA TEMAS 7 e 8: Utopía e Racionalismo estético: Holanda e Neoplasticismo Piet Mondrian e Theo van Doesburg Arquitectura e deseño como expresión do racionalismo Bauhaus: utopía funcional e transformación social O legado pedagóxico da Escola.	9ª SEMANA SUBTEMAS 7 e 8: A arte total de "De Stijl" Abstracción radical: Mondrian e Doesbrug Os interiores abstractos: a confluencia da arte e a arquitectura Bauhaus: a fusión da arte e a artesanía Johannes Itten: utopía e practicidade O profesorado da Bauhaus Deseño Bauhaus Oskar Schellmer: O Ballet Triádico Memoria e esquecemento: as mulleres na Bauhaus.
10ª SEMANA TEMAS 9 e 10: Dada e os porqués da súa importancia Os centros do Dadaísmo internacional: Suíza, Alemaña e Nueva York Marcel Duchamp e a súa inagotable estela Surrealismo: del automatismo al onirismo O surrealismo en Galicia O retorno á orde artístico de entreguerras (1919-1930)	10ª SEMANA SUBTEMAS 9 e 10: O Cabaret Voltaire Tristan Tzara e o azar Hans Arp e a pintura Dada Arte e política: John Heartfield e a fotomontaxe Un caso especial: Hannah Höch O artista como mecánico: Raoul Hausmann Duchamp: a arte e o seu contexto Dadaí Mulleres artistas: Meret Oppenheim, Leonora Carrington, Dorothea Tanning, Lee Miller, Dora Maar, Claude Cahun Surrealismo e moda.
11ª SEMANA TEMA 11: O traslado da capitalidade artística de París a Nueva York Expresionismo Abstracto Americano Art of this Century: Peggy Guggenheim A linguaxe da abstracción en Europa O caso español: El Paso e Dau al Set.	11ª SEMANA SUBTEMA 11: Contexto social, político e cultural da arte "made in América" Clement Greenberg e a pintura xenuína Arte e fama: Jack "The Dripper" Análise de individualidades O Informalismo europeo: Michael Tapié Dubuffet e a Art Brut O caso italiano: Lucio Fontana A abstracción en España no seu contexto: análise dos seus principais representantes.
12ª SEMANA TEMA 12: Transformacións no tránsito dos anos 50/60 A nova conciencia cultural Pop Art: unha arte para a "mid cult" Os modelos británicos e norteamericanos O caso español: Equipo Crónica e Eduardo Arroyo Arte Cinético e Op Art.	12ª SEMANA SUBTEMA 12: A bonanza do sistema capitalista: The American way of Life (contexto socio-cultural) O auxe da hiperrealidade televisiva Principales novidades estilísticas do Pop Art Artistas de transición: Robert Rauschenberg e Jasper Johns Andy Warhol e a Factory A plenitude do Pop: Lichtenstein, Wesselman, Rosenquist, Ruscha, Segal Pops periféricos.
13ª SEMANA TEMA 13: As reconsideracións do obxecto e os sistemas de acumulación: Cesar, Arman, Tinguely Yves Klein: O Novo Realismo Francés Piero Manzoni: O nacemento da ironía posmoderna.	13ª SEMANA SUBTEMA 13: Pierre Restany e o manifesto do Novo Realismo Francés O desperdicio: compromiso e utopía Experimentos Neo-dadaístas: a recuperación do legado de Duchamp Klein e a sensibilidade pictórica inmaterial A reinención da pintura: antropometrías, disparos, rasgaduras...
14ª SEMANA TEMA 14: A Arte Povera A Arte Conceptual: antecedentes O Conceptual Lingüístico Conceptualismos hoxe.	14ª SEMANA SUBTEMA 14: Arte Povera: Contexto socio-político Germano Celan: "Arte Povera e im Spazio": Modelos expositivos que marcan tendencia Análise das principais individualidades Povera: Anselmo, Kounellis, Merz, Penone, Pistoletto... O rastro Povera na arte contemporánea Conceptualismos fundamentais e periféricos.
15ª SEMANA TEMAS 15 e 16: Abstracción Post-pictórica "Menos é máis": Arte Mínimal e as estruturas primarias da arte Os modelos: Carl Andre, Dan Flavin, Donald Judd, Sol LeWitt, Robert Rymann Accionismo Vienés Body Art Land Art.	15ª SEMANA SUBTEMAS 15 E 16: O rexurdimento de Clement Greenberg Outros Minimalismos nos 90 A paisaxe como soporte artístico Robert Smithson e os "no-lugares" Outros modelos corporales-performativos Feminismo e Body Art O internacionalismo de Fluxus Joseph Beuys: "cada home un artista".

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	13	50	63
Lección maxistral	30	55	85
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Presentación	1. Saídas de estudo. Actividades de aplicación, contraste e observación dos coñecementos nun contexto determinado nun espazo externo. 2. Estudo de casos. Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. 3. Debate. Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral... 4. Traballo tutelado. O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Desenvolvemento da capacidade comunicativa do alumno. Traducción de ideas artísticas e capacidade para transmitilas. Fomentar a curiosidade e a sorpresa. Traballo en equipa.
Lección maxistral	Desenvolvemento teórico dos contidos da materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa. O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	25	CG1 CG2 CE1 CE2 CE5 CE8 CE21
Lección maxistral	A asistencia ás clases teóricas é fundamental para a correcta asimilación dos contidos da asignatura.	5	CG1 CE2 CE5 CE8 CE21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia. ción dunha proba teórica	70	CG1 CG2 CE5 CE8 CE21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Arte e Modernidade é unha asignatura impartida pola profesora Susana Cendán. (scendan@uvigo.es)

A metodoloxía da asignatura estrutúrase en clases teórico/prácticas. As **CLASES TEÓRICAS** (2 horas á semana) consisten na exposición oral dunha serie de conceptos apoiados en soportes audiovisuais cuxo obxectivo é que o alumno alcance puntos de vista propios e globalizadores sobre os contidos da materia. As introducións teóricas inician ao alumno no territorio da Historia da Arte de forma gradual e ordenada.

A asistencia ás clases teóricas é un requisito imprescindible para a correcta comprensión dos contidos do programa, supoñendo a mesma un **5%** do valor da asignatura.

Desaconséllase o acceso á aula unha vez transcurridos 10 minutos desde o comezo da clase, prérgase puntualidade e a desconexión dos dispositivos móbiles. **EN NINGÚN CASO ESTÁ PERMITIDO GRABAR Á PROFESORA NO TRANCURSO DA CLASE.**

As **CLASES PRÁCTICAS** estrutúranse en catro grupos ou seminarios de traballo (P1, P2, P3 e P4) dunha hora de duración. As clases prácticas amplían e profundan nos contidos teóricos da asignatura, permitindo desenvolver análises sobre problemáticas concretas así como unha participación real e eficaz do alumno.

Os contidos das clases prácticas son heteroxéneos e varían en función da actualización anual dos contidos: lecturas e análises de textos, ciclos de cine, exercicios prácticos de repaso da asignatura, accións artísticas, debates sobre problemáticas relacionadas coa creatividade, saídas de estudos, etc.

Para que se contabilicen as clases prácticas, só se permitirán **2 FALTAS** e xustificadas.

Prégase a máxima puntualidade. Os alumnos que cheguen unha vez transcorridos 10 minutos desde o comezo da práctica non se lles valorará a mesma.

A formación dos grupos de traballo ten un carácter limitado no tempo. O primeiro día de clase a profesora indicará o prazo para a conformación dos grupos.

Sobre as horas de traballo autónomo do alumno. O modelo educativo do EEES (Espazo Europeo de Educación Superior) aboga por metodoloxías docentes orientadas a favorecer a aprendizaxe activa do estudante, a súa implicación e autonomía. A aprendizaxe non comeza e remata no aula. O alumno, como protagonista do seu proceso de aprendizaxe, debe asumir o papel de actor principal e actuar consecuentemente, tanto dentro como fora do aula: a súa formación depende en gran medida do traballo que realiza fora do aula. Así o contempla o sistema de transferencia de créditos ECTS.

En definitiva, a avaliación da asignatura Arte e Modernidade conxuga as modalidades que se detallan a continuación:

1. Unha avaliación continuada baseada na asistencia e realización dos exercicios e actividades propostas aos grupos de traballo no seu correspondente seminario. A pertencenza a un grupo de traballo é inamovible. Non se valorará a realización de exercicios fora do grupo de traballo correspondente. Si o seguimento do traballo é discontinuo (máis de dúas faltas) non se valorará. Terase en conta a puntualidade das entregas dos exercicios nas datas estipuladas. A falta de puntualidade nas entregas valorarase negativamente. A avaliación continuada supón un 25% do valor da asignatura.

2. Unha avaliación final formalizada nunha proba de exame de carácter sumatorio, e cuxo valor supón un 70% do total da asignatura. A aplicación da presente proba permítelle ao profesor analizar resultados e obter valoracións individuais dos alumnos ao final do cuatrimestre.

ACLARACIÓNS IMPORTANTES:

1. Para que se contabilicen as prácticas (é dicir, para que estas fagan media co exame teórico) haberá que sacar un mínimo de 4 puntos na proba teórica.

2. IMPORTANTE: As convocatorias de xuño/xullo son dúas convocatorias diferentes. En ningún caso se pode entender a convocatoria de xullo como unha oportunidade para subir nota.

3. Na proba de xullo non se terá en conta as prácticas realizadas durante o curso. A nota que se valorará será, exclusivamente, a obtida na proba de exame.

DATAS DE EXAMES:

1. Convocatoria de MAIO:

P1P2 Mércores 20 de maio de 11.15 a 12.45 horas (Salón de Actos)

P3P4 Xoves 21 de maio de 15.30 a 17.00 horas (Salón de Actos)

2. Convocatoria de XULLO: Por confirmar

P1P2P3P4 (Salón de Actos)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARGAN, Giulio Carlo, El arte moderno: Del iluminismo a los movimientos contemporáneos, Akal, 1998, Madrid

CIRLOT, Lourdes (ed), Primeras vanguardias artísticas. Textos y documentos, 3ª ed. rev., PPU, 2011, Barcelona

GUASCH, Anna María, El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural, Alianza Forma, 2000, Madrid

HONOUR, Hugh, El Romanticismo, Alianza Editorial, 1981, Madrid

MARCHAN FIZ, Simón, Del arte objetual al arte del concepto (1960-1974), 11ª ed., Akal, 2012, Madrid

MICHEL, Mario D., Las vanguardias artísticas del siglo XX, Alianza, 2009, Madrid

NOCHLIN, Linda, El realismo, Alianza D.L., 1991, Madrid

POOL, Phoebe, El Impresionismo, Destino, 1991, Barcelona

RAMIREZ, Juan Antonio (ed.), Historia del Arte, Vol. IV e V, Alianza, 1996, Madrid

RAMIREZ, Juan Antonio, El arte de las vanguardias, Anaya, 1991, Madrid

REWALD, John, El Postimpresionismo. De Vang Gogh a Gauguin, Alianza, 1982, Madrid

SEDLMAYR, Hans, La revolución del arte moderno, Acatilado, 2008, Barcelona

VV.AA., Arte desde 1900. Modernidad Antimodernidad Posmodernidad, Akal, 2006, Madrid

VV.AA., La modernidad a debate. El arte desde 1940, Akal, 1999, Madrid

VV.AA., Primitivismo, Cubismo y Abstracción. Los primeros años del siglo XX, Akal, 1998, Madrid

VV.AA., Realismo, Racionalismo y Surrealismo. El arte de entreguerras (1914-1945), Akal, 1999, Madrid

Bibliografía Complementaria

ASHTON, Dore, Una fábula del arte moderno, Turner ; Fondo de Cultura Económica, 2001, Madrid/Méjico

BOZAL, Valeriano (ed.), Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas, Vol I y II, 1ª Ed., Historia 16, 1998, Madrid

BÜRGUER, Peter, Teoría de la vanguardia, Península, 1997, Barcelona

CAWS, Mary Ann (ed.), Surrealism, Phaidon, 2004, London

CREPALDI, Gabriele, El Arte Moderno (1900-1945): La época de las vanguardias, Electa, 2006, Barcelona

FAHR-BECKER, G., El modernismo, Könnemann, 1996, Colonia

FOUCAULT, Michel, Esto no es una pipa. Ensayo sobre Magritte, Anagrama, 2001, Barcelona

GOLDBERG, Roselee, Performance Art. Desde el futurismo hasta el presente, Destino, 2002, Barcelona

GUASCH, Anna María, El arte del siglo XX en sus exposiciones (1945-1995), Ed del Serbal, 1999, Barcelona

KRAUSS, Rosalind E., La originalidad de la vanguardia y otros mitos modernos, Alianza D.L., 1996, Madrid

LIPPARD, Lucy R., Seis años: La desmaterialización del objeto artístico (1996-1972), Akal, 2004, Madrid

SUBIRATS, Eduardo, El final de las vanguardias, Antrophos, 1989, Barcelona

SUREDA, Joan; GUASCH, Anna María, La trama de lo moderno, Akal, 1987, Madrid

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Historia: Historia da arte/P01G010V01202

Arte e contemporaneidade/P01G010V01601

Filosofía da arte/P01G010V01501

Arte e espazo social/P01G010V01901

Artes afíns/P01G010V01801

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Historia: Historia da arte/P01G010V01202

Arte e contemporaneidade/P01G010V01601

Filosofía da arte/P01G010V01501

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Historia: Historia da arte/P01G010V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Debuxo				
Materia	Debuxo			
Código	P01G010V01402			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo			
Coordinador/a	Bandera Vera, Antonio María			
Profesorado	Bandera Vera, Antonio María Covelo Pérez, Marcos Alberto Gómez Fontaíña, Juan Edgar			
Correo-e	nonobandera@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Evidentemente, e dada a importancia histórica do Debuxo no contexto das Belas Artes, podemos dicir que o obxectivo fundamental desta materia sería, non só capacitar ao alumno en destrezas e habilidades técnicas que lle permitan unha formación transversal no ensino artístico, senón tamén, desvelar aqueles instrumentos e conceptos que lle permitan entender a experiencia do debuxo como unha linguaxe propia e autónoma capaz de xerar proxectos creativos singulares.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber facer
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber facer
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber facer
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• Saber estar / ser
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Desde experiencias directas de procesar debuxos: coñecer procedementos, materiais e útiles a aplicar no debuxo como linguaxe artística.	CE12 CE14
Saber analizar métodos de produción e técnicas propias do debuxo.	CE9 CE12
Coñecer o vocabulario do debuxo na actualidade e os códigos que foron nomeándoo como linguaxe específica.	CE6 CE7

Desde a forma de procesar debuxos individual e colectivamente: saber como reter e almacenar imaxes que redunden na propia memoria persoal e no descubrimento de formas de observar e rexistrar.	CG2 CE7 CE9
Saber ser *metódico na observación do modelo (saber ver)	CE7
Saber aplicar desde a experiencia artística a elección de útiles e materiais cos que crear un debuxo.	CG2 CE31 CE32
Aprender a xestionar información e saber transmitir coñecementos desde o ámbito do debuxo como instrumento de observación e análise visual.	CG1 CG2 CE6
Saber entender ao debuxo como ferramenta importante para analizar, desenvolver e saber procesar ideas que redunden en alcanzar creacións dentro da propia linguaxe artística do debuxo.	CE6 CE7 CE9 CE14 CE22
Saber asociar creación e imaxinación na resolución de cuestións artísticas.	CG1 CG2 CE20 CE22
Saber determinar que técnica ou técnicas empregar, o como aplicalas e planificar procesos de creación cara ao debuxo.	CE31 CE32
Saber achar ámbitos de referencia e actitudes propias e alleas de creación.	CE21 CE22 CE25
Aprender a resolver e facer creacións persoais desde a experiencia directa e a práctica activa de debuxar e empregarse a fondo no manexo de técnicas diversas.	CE42 CE43
Saber producir debuxos e estratexias de creación desde destrezas incipientes.	CE42 CE43
Saber ser capaces de executar debuxos a través de representacións directas de observacións do natural.	CG2 CE42 CE43
Saber adquirir dominios manuais e visuais para realizar debuxos que orixinen obras de arte.	CG2 CE42

Contidos

Tema

I. MÍMESIS E DECONSTRUCCIÓN	I.1. Descrición postcubista
	I.2. Introducción aos procedementos, materiais e útiles de debuxo
II. ANATOMÍA RETÓRICA	II.1. Arte e Ciencia: Relación de sistemas complexos
	II.2. Procedementos, materiais e útiles de debuxo. Aplicación ao proceso creativo
	II.3. O caderno de campo como método de traballo
III. A IMAXE SIMBÓLICA	III.1. A arte de pensar en imaxes: Obxecto, representación e analogía
	III.2. Procedementos, materiais e útiles de debuxo. Aplicación ao proceso creativo
	III.3 Modos de ver: Análise e debate
IV. CORPO E ORNAMENTO	IV.1. O orgánico, o xeométrico e o caligráfico
	IV.2. A fisionomía, a vestimenta, o espazo e o tattoo
	IV.3. Procedementos, materiais e útiles de debuxo. Aplicación ao proceso creativo
	IV.4. Introducción a metodoloxías de traballo específicas relacionadas co debuxo

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	8	0	8
Traballo tutelado	56	0	56
Resolución de problemas de forma autónoma	0	86	86

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Clases de contido teórico. Coñecer os métodos de produción do debuxo e vocabularios. Comprender o debuxo como forma artística de creación, análise, desenvolvemento e transmisión de ideas. Lectura obrigatoria con debate en aula.
Traballo tutelado	Os estudantes traballan individualmente baixo supervisión do profesor. Coñecer os procedementos, materiais e útiles propios da práctica do debuxo. Fomentar o coñecemento analítico e sintético desde a observación, retención e representación de imaxes. Estudar, analizar e sintetizar a figura humana e contornas.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe realizar de forma autónoma a análise e a resolución dos problemas e/ou exercicios.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesor atenderá de maneira individual e colectiva ao alumnado. Orientarase a cada alumno/a durante o proceso da realización dos exercicios. Os traballos autónomos executados fose da aula, serán corrixidos individualmente e mostrados no posible colectivamente.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Execución de debuxos de modelos vivos, apuntamentos do natural e procesamiento de debuxos persoais de creación. Criterios de avaliación: interese plástico e expresivo do traballo realizado, así como o interese investigador e experimental que abarque, nivel de destrezas e técnicas. Ademais de implicación e asistencia continuada.	60	CE7 CE9 CE12 CE20 CE21 CE22 CE31 CE42
Resolución de problemas de forma autónoma	Dedicación de horas a traballo autónomo. Criterios de avaliación: capacidade de traballo e progresión, receptividade mostrada polo alumno no día a día, volume de traballo. Tamén será avaliado positivamente a *interiorización de usos *procedimentales, a resolución material e os niveis de complexidade sensible e técnica.	40	CG1 CG2 CE6 CE14 CE25 CE32 CE43

Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta guía docente establece en termos xerais os seguintes criterios de avaliación:

- a) Personalizados
- b) Contempla a adaptación curricular: Recuperación sobre a marcha
- c) Control operativo: Avaliación continua
- d) Evalúa capacidades

Convocatoria Extraordinaria de xullo: 9 de xullo 10:00 h - 14:00 h

Requisito obrigatorio previo ao exame: Entrega de cartafol que conteña todos os exercicios expostos en clase

Convocatoria Extraordinaria Fin de Carrera: 29 de outubro 16:00 h - 20:00 h

Requisito obrigatorio previo ao exame: Entrega de cartafol que conteña todos os exercicios expostos en clase

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bordes, Juan, Historia de las teorías de la figura humana, el dibujo, la anatomía, la proporción, la fisionomía,, Ediciones Cátedra, S.A., 2003, Madrid

Cirlot, Juan Eduardo, Diccionario de símbolos (1958), Editorial Labor, S.A., 1991, Barcelona

Clark, Kenneth, El desnudo. Un estudio de la forma ideal., Alianza Forma, 1996, Madrid

Díaz Padilla, Ramón, El dibujo del natural en la época de la postacademia, colección Bellas Artes, Edic. Akal, 2007, Madrid

Gombrich, Ernst H., Nuevas visiones de viejos maestros,, Alianza, 1987, Madrid

Gómez Molina, Juan José - Coord., Los Nombres del Dibujo (autores: Juan José Gómez Molina, Lino Cabezas, Miguel Copón),, Ediciones Cátedra, S.A., 2005, Madrid

Gómez Molina, Juan José - Coord., Máquinas y Herramientas del Dibujo (autores: Manuel Barb ero, Lino Cabezas, Miguel Copón, José Gómez Isla, Juan José Gómez Molina, Alfred Kavanagh, Juan Martín Prada, Eva Moraga, Antonio Rabazas, Edua, Ediciones Cátedra, S.A., 2002, Madrid

Lambert, Susan, El Dibujo, técnica y utilidad,, Tursen/H.Blume, 1976, Madrid

Pignatti, Terisio, El Dibujo. De Altamira a Picasso,, Ediciones Cátedra, S.A., 1981, Madrid

Stoichita, Victor I., Breve Historia de la Sombra,, Ediciones Siruela, S.A, 2006, Madrid

Valery, Paul, Piezas sobre arte, (Contiene el ensayo, La Balsa de la Medusa, 18, Visor Dis., S.A., 1999, Madrid

Bibliografía Complementaria

Berger, John, Modos de ver, 3ª edición, Ed. Gustavo Gili, S.A., 2016, Barcelona

Berger, John, Sobre los artistas. Vol. 1, Ed. Gustavo Gili, S.A., 2017, Barcelona

Kant, Immanuel, Observaciones sobre el sentimiento de lo bello y sublime, Ed. Alianza, 2008, Madrid

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Producción artística: Imaxe I/P01G010V01503

Proxectos de debuxo e pintura/P01G010V01904

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Pintura/P01G010V01404

Procesos de espazo e tempo/P01G010V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Expresión gráfica: Sistemas de representación/P01G010V01301

Outros comentarios

Tutorías:

Nono Bandera nonobandera@gmail.com

Mércores de 15:00 a 21:00 despacho (concertar tutoría vía mail)

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Imaxe en movemento				
Materia	Imaxe en movemento			
Código	P01G010V01403			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Debuxo Pintura			
Coordinador/a	Suárez Cabeza, Fernando			
Profesorado	Dopico Aneiros, María Dolores Pérez Valdés, Ana Suárez Cabeza, Fernando			
Correo-e	fscabeza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Iniciación á linguaxe audiovisual a través da análise da imaxe en movemento desde a fotografía e os primeiros experimentos de animación precinematográfica ata o cine na súa vertente máis experimental da man das vangardas ata a experimentación actual.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• Saber estar / ser
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O/a estudante adquirirá coñecementos históricos básicos da imaxe en movemento desde unha perspectiva artística.	CE1 CE5
O/a estudante adquirirá coñecementos básicos da linguaxe audiovisual a través da elaboración de pequenas pezas audiovisuais.	CE6 CE7
O/a estudante adquirirá coñecementos básicos de modelos narrativos actuais no audiovisual a través da revisión da obra de autores contemporáneos.	CE6 CE7
O/a estudante adquirirá a capacidade coñecementos básicos de ferramentas informáticas aplicadas ao audiovisual.	CE9
O/a estudante adquirirá coñecementos básicos de procesos, dispositivos e sistemas de xeración, procesamento e edición da imaxe a traves da elaboración de exercicios.	CE9 CE12

O/a estudante adquirirá capacidade para a análise crítica da imaxe audiovisual como creación artística a través da revisión e visionado de traballos senlleiros na historia da imaxe en movemento.	CG1 CG2 CE1
O/a estudante adquirirá a capacidade para o manexo básico da linguaxe audiovisual.	CE31 CE32
O/a estudante adquirirá a capacidade para a comprensión e a análise crítica de obras audiovisuais actuais.	CG1 CG2 CE1
O/a estudante adquirirá capacidade para establecer procesos de creación de imaxe en movemento.	CE31 CE32
O/a estudante desenvolverá a habilidade para manexar dispositivos básicos de xeración, procesamento e edición de imaxe a través da elaboración dos exercicios prácticos.	CE42 CE43
O/a estudante adquirirá habilidade para o uso de ferramentas informáticas aplicadas ao audiovisual a través das prácticas no laboratorio audiovisual.	CE42 CE43
O/a estudante será capaz de aplicar os recursos da imaxe en movemento á creación artística.	CE42 CE43
O/a estudante adquirirá os coñecementos precisos para analizar criticamente obras de arte audiovisuais.	CG1 CG2 CE1

Contidos

Tema	
O dispositivo fotográfico e a captación do instante.	Primeiras experiencias precinematográficas.
Aproximación á linguaxe audiovisual	Modelos fílmicos e modos de representación.
O discurso experimental	Aproximación á linguaxe audiovisual.
Bases da linguaxe	O plano, a secuencia, os encadres e os movementos de cámara.
O guión, o ritmo e a montaxe	Cine experimental/animación/videoarte/flipbooks.
A imaxe dixital	Ferramentas e sistemas de captura e xeración de imaxe.
Medios técnicos para a animación básica	Adobe Photoshop (ferramentas básicas para construír unha animación e exportala).
Final Cut (edición videográfica e sonorización)	

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	8	0	8
Prácticas de laboratorio	18	0	18
Traballo tutelado	6	80	86
Estudo de casos	8	20	28
Traballo	4	0	4
Observación sistemática	2	0	2
Práctica de laboratorio	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Os proxectos levados a cabo polo alumno presentaranse na clase, expoñendo con claridade as fontes de información e o desenvolvemento da investigación.
Prácticas de laboratorio	As prácticas son traballos de execución básica necesarios para conseguir un dominio da ferramenta de traballo que será, neste caso, as aplicacións informáticas.
Traballo tutelado	Son traballos prácticos donde se porá en práctica os coñecementos de orixe técnico, teórico e estético impartidos na materia.
Estudo de casos	A sesión maxistral supón unha sesión introdutoria de cada un dos apartados. Cada sesión verase complementada polas proxeccións audiovisuais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os proxectos requiren atención personalizada para conseguir que cada alumno evolucione na medida das súas posibilidades, rendendo os obxectivos de investigación propostos.
Prácticas de laboratorio	Farase especial fincapé na aprendizaxe das ferramentas audiovisuais.

Traballo tutelado	Os traballos tutelados requiren atención personalizada para axudar ao alumno na súa aprendizaxe da ferramenta, tendo en conta, ademais, que neste ámbito hai grandes diferenzas de nivel entre o alumnado en canto dominio técnico.
-------------------	---

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Entrega de exercicios ou resumos de valoración crítica das obras revisadas. Estes exercicios se desenvolverán dentro da clase.	20	CG1 CG2 CE1 CE5 CE6 CE7 CE42 CE43
Prácticas de laboratorio	Se desenvolve dous exercicios iniciais a desenvolverse na maior parte na aula: 1º traballo de práctica: 5% 2º traballo práctica 10%	15	CE9 CE12 CE42 CE43
Traballo tutelado	Os traballos tutelados formaán parte dun sistema de avaliación continuada. Serán dous e terán unha ponderación sobre a nota como segue: 1º Traballo tutelado: 25% 2º Traballo tutelado: 40% É de obrigado cumprimento ter entregado o total de traballos nas datas de entrega previstas no calendario inicial que se lles proporcionará aos estudantes.	65	CE9 CE12 CE31 CE32 CE42

Outros comentarios sobre a Avaliación

É de obrigado cumprimento entregar o total de traballos solicitados en todas as convocatorias.

Na convocatoria extraordinaria de xullo e fin de carreira deberánse entregarse todos os traballos que durante o curso recibiron unha calificación de suspenso ou non se presentaron. Se o/a estudante ten mais de dous exercicios suspensos ou non presentados, ademais da entrega dos exercicios terá que realizar unha proba de edición na aula. Así mesmo se non se entregaron os comentarios críticos durante o curso deberá de realizarse unha proba de tipo teórico sobre os casos e obras analizadas na aula.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias <http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

BENJAMIN, Walter, El arte en la época de su reproductibilidad técnica, Discursos Interrumpidos, 1982, Taurus

BURCH, Noel, El Tragaluz del infinito, 1991, Cátedra

EINSTEIN, S.M, La forma en el cine, 1986, S XXI

SÁNCHEZ BIOSCA, V, El montaje cinematográfico, 1996, Paidós

WIGAN, MARK Imágenes, Imágenes en secuencia, 2008, Gustavo Gili

Juan Antonio Álvarez Reyes, Fantasmagoría. Dibujo en movimiento, 2006, Fundación Ico

AAVV, Daumen kino. The Flip Book Show, 2005, Kunsthalle Düsseldorf

Faber, Liz y Walters, Helen, Animación Ilimitada. Cortometrajes innovadores desde 1940, 2004, Ocho y medio

Recomendacións

Outros comentarios

O alumno tense que implicar no visionado de obras audiovisuais, xa que para conformar unha visión crítica non son suficientes as horas de visionado na clase. Actualmente, a biblioteca de Belas Artes conta co préstamo de obras audiovisuais, o que facilita o labor para o estudante.

TITORÍAS

Titorías

Lola Dopico

Primeiro cuadrimestre

Despacho ESDEMGA de 9 a 12.00 h Luns e Mércores de 9 a 12 h

Segundo cuadrimestre

Despacho ESDEMGA de 12.30 a 14.00h Luns Martes, mércores e xoves

Silvia García

1º e 2º cuatrimestre

luns de 11 a 15h xoves de 12 a 14h

Despacho de decanato

Fernando Suárez Cabeza

primer cuatrimestre

martes de 13,30 a 14,30 xueves de 8,30 a 14,30

segundo cuatrimestre

martes, miércoles y xueves: 12,30 a 14,30

Marcos Dopico

1º e 2º cuatrimestre

Luns de 11:00 a 14:00 e de 16:30 a 19:30 h.

Despacho de decanato

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Pintura				
Materia	Pintura			
Código	P01G010V01404			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Perez-Jofre Santesmases, Ignacio			
Profesorado	Chavete Rodríguez, José Perez-Jofre Santesmases, Ignacio			
Correo-e	ipjsan@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia se inscribe nun desenrolo do coñecemento sobre a disciplina pictórica que comeza nas asignaturas de Técnicas Pictóricas e Materia-color, en primeiro curso e segue en Arte, Linguaxe e representación, do primer cuatrimestre de Segundo. Así, o seu objetivo é integrar os coñecementos que estas materias ofrecen ao estudante, referidos ao uso do color e a materia pictóricas, as principais técnicas e ao coñecemento do linguaxe da imaxe cara a unha aplicación na esfera da pintura contemporánea. As cuestións básicas de esta disciplina en la contemporaneidad, como os problemas e modos da representación, a materialidad da pintura e a sea relación con la presencia da imaxe na cultura actual, a dualidad icónico-indicial nos elementos básicos da pintura, a interacción da pintura coa sea tradición como disciplina y sus posible perspectivas, a conexión da pintura con lugar en co contexto histórico, cultural y social son algunos dos aspectos que se desenrolan. Este desenrolo leva amén al afianzamento e ampliación dos recursos propios da disciplina: relación medio-soporte, composición, color, textura, tratamiento etc...			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber facer
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Os estudantes coñecerán os xéneros e tendencias do panorama actual da arte desde unha perspectiva pictórica.	CE5 CE7
Os estudantes coñecerán os materiais e útiles propios da práctica pictórica.	CE32
Coñecemento de métodos de produción pictórica.	CE42
Coñecemento dos procedementos aplicados á creación pictórica.	CE43
Coñecemento do vocabulario e do código pictóricos.	CE6
Capacidade para entender a pintura no conxunto das artes.	CE5 CE7
Capacidade para o manexo básico de útiles e materiais pictóricos.	CE42
Capacidade básica para integrar distintas disciplinas na produción de imaxes.	CE14
Capacidade para xerar e xestionar de xeito básico unha imaxe pictórica.	CE31
Habilidade para construír unha pintura nas súas diferentes técnicas nun nivel básico.	CE42
Habilidade para xerar sistemas de produción pictórica nun nivel básico.	CE42

Habilidade básica para integrar diferentes disciplinas na produción de imaxes.	CE20
Habilidade para a utilización de materiais non pictóricos na produción de imaxes.	CE42

Contidos

Tema	
- Natureza conceptual, formal e material da pintura. Breve consideración de antecedentes referidos a movementos históricos de ruptura convertidos en referentes paradigmáticos, por exemplo: romanticismo, realismo, expresionismo, cubismo, abstracción, surrealismo, etc.	-Comprobación da relación entre conceptualidade e formalidade na obra de artistas tamén de referencia, como Malevich ou Magritte. Consideración de outras disciplinas: arquitectura, deseño, música, etc.
- Desenvolvemento do vocabulario pictórico e o sistema de categorías asociadas a el.	-Manexo de fontes documentais da imaxe. O coñecemento a través de imaxes producidas por outros (coñecemento vicario), imaxes artísticas, fotográficas e técnicas. A instrumentalización destas imaxes, a cita, o apropiacionismo, etc. A fotografía como referente documental, técnico e discursivo.
- O trazo, a pegada e o xesto na pintura. Os signos indíxicos como sinais de presenza ou acción.	-Relación entre referencialidade icónica e indicialidade, outros sistemas e recursos cara a discursividade. Consideración dos signos visuais.
- Dimensións materiais, simbólicas e culturais dos soportes e formatos. Connotacións dos materiais.	-Natureza dos referentes artísticos que compoñen o imaxinario popular en relación cos referentes que se establecen no imaxinario de iniciados.
- Introducción ao espazo pictórico: espazo ilusionista, espazo discontinuo, espazo pantalla, cuadro-superficie etc...	- Valoración da realidade: diferenciación, xeneralización, punto de vista, distancia, as partes e o todo, orde e caos, definición e verosimilitude.
-Conceptualidade e formalismo, e a súa relación dialéctica.	-Desenvolvemento dos aspectos ligados á pintura como obxecto e como representación.
- Emotividade e distancia, dous parámetros que interactúan.	-Emotividade e distancia ligados á súa configuración visual.
- Desenvolvemento dos aspectos de organización e composición pictórica. Consideración das tendencias compositivas. A composición na abstracción e na figuración.	-A composición en relación á textura, a materia e á indicialidade.
- Valores culturais na comunicación. Discursividade e carga ideolóxica (retórica).	-Análise e lectura da obra pictórica.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	4	6	10
Presentación	8	12	20
Traballo tutelado	40	60	100
Resolución de problemas	4	6	10
Debate	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Desenvolver o sentido da materia para que a aprendizaxe sexa unha actividade significativa para o alumno e poida ter un alcance do programa cos seus obxectivos e contidos. Espazo que atende á función de darlle coherencia aos fundamentos de natureza teórica dirixidos á produción artística crítica.
Presentación	Espazo para a exposición de propostas de traballo que supón establecer a relación íntima entre teoría e produción artística, ao tempo de estimular a capacidade de ordenación argumental, así como a verbalización de conceptos e pensamento. Consideración da corrección e pertinencia das propostas de traballo recibidas de cada alumno, así como de establecer o ordenamento dos procesos de produción.
Traballo tutelado	Espazo para establecer relacións entre o coñecemento novo e o que xa posúen o alumno e máis o grupo na consideración de que o coñecemento non é un produto individual, senón social. Espazo material de produción mediante recursos para a comprobación que atenden ás resolucións técnicas que definen o oficio. Abrir o proceso de correlación entre presupostos teóricos, ideolóxicos, discursivos, etc., e os aspectos de materialidade formal.
Resolución de problemas	Durante as sesións prácticas o docente asiste aos estudantes para resolver problemas de toda índole..
Debate	Espazo para a argumentación e verbalización crítica de aspectos controvertidos, teóricos e sociais que se dean no ámbito ideolóxico, conceptual ou plástico, relativos á natureza do exercicio e á súa produción artística. Vai dirixido á participación colectiva.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	ATENDERASE ás necesidades específicas do alumno e aos seus coñecementos previos

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución	Atenderá ao apropiado nas respostas en comentarios, así como á precisión no de problemas léxico e na capacidade argumental.	10	CE5 CE6 CE7
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación continua no transcurso da docencia da materia. Valoraranse os seguintes aspectos: a evolución persoal, os procesos de desenvolvemento coherente das problemáticas xurdidas a partir do encontro creativo coas premisas teóricas e máis cos soportes técnicos abordados, a participación activa e o seguimento da materia, así como a actitude no taller relativa á asistencia, puntualidade e aceptación da normativa dos procesos propostos desde o profesorado. O interese é o criterio personalizado nas diferentes actividades de estudo, creación, participación e análise da materia. Realizarase unha parte importante da cualificación final a partir dos resultados alcanzados na entrega dos distintos traballos (prácticos e teóricos) estipulados ao comezo e no transcurso da materia.	80	CE14 CE20 CE31 CE32 CE42 CE43
Debate	Considerarase a pertinencia da participación debátesnos, a achega de criterios fundamentados e a implicación.	10	CE5 CE6 CE7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Polo carácter eminente práctico da asignatura, a asistencia é obligatoria e controlada. Faltas de asistencia no xustificadas maiores do 30% e xustificadas do 60% suponen a imposibilidade de ser evaluado o estudante tanto na convocatoria ordinaria de xuño coma na extraordinaria de xullo.

A/s proba/as común de avaliación ordinaria realizarase dentro do calendario académico do curso.

Para presentarse ás convocatorias extraordinarias é imprescindible achegar todos os traballos realizados ao longo do curso e estar en disposición de dar resposta a algún test por escrito en caso de que se considere necesario.

O alumno/a que non esté presente quince minutos despois da hora establecida para o comezo do exame será considerado non presentado.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

10 xullo 12h.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Vicenc Furió, Ideas y formas en la representación pictórica, Anthropos, 1991,
 VVAA, Relatos célebres sobre la pintura, Áltera, 1997,
 CARRERE, A. y SABORIT, J., Retórica de la pintura, Cátedra, 2000,
 DUBOIS, P., El acto fotográfico, Paidós, 1994,
 ECO, U., La estructura ausente, Lumen, 1989,
 GREENBERG, C., Arte y cultura, Gustavo Gili, 1979,
 KRAUSS, R., La originalidad de la vanguardia y otros mitos modernos, Alianza Forma, 1996,
 R. M. RILKE, Cartas sobre Cézanne, Paidós, 1986,
 SONTAG, S., Sobre la fotografía, Edhasa, 1981,
 ZUNZUNEGUI, S., Pensar la imagen, Cátedra, 1995,
 VV.AA., Nuevas Abstracciones, Museo Nacional Reina Sofía, 1996,
 VVAA, La religión de la pintura, AKAL, 1999,
 Pedro Esteban, La pintura es lo que aparece, UPV, 2010,
 Sachiko Natsume-Dubé, Giacometti y Yanaihara, Elba, 2013,

David Sylvester, Entrevista con Francis Bacon, Random House Modadori, 2003,
E. H. Gombrich, La imagen y el ojo, Debate, 2000,

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Arte, linguaxe e representación/P01G010V01303

Outros comentarios

Recoméndase, de maneira específica e prioritaria, a asistencia e puntualidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Procesos de espazo e tempo				
Materia	Procesos de espazo e tempo			
Código	P01G010V01405			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura Pintura			
Coordinador/a	Loeck Hernández, Juan			
Profesorado	Loeck Hernández, Juan Meana Martínez, Juan Carlos			
Correo-e	jloeck@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia ten como obxectivo incidir no coordenadas espazo-temporais, na imaxe e no obxecto desde a percepción visual e a práctica artística actual.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber facer
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• saber • saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado será capaz de identificar a obra de arte en relación ao seu contorno físico.	CE6
O alumnado coñecerá os modos de articular o espazo na obra de arte.	CE6 CE9 CE12 CE14
O alumnado coñecerá o vocabulario artístico en relación ás súas dimensións espacial e temporal.	CE6
O alumnado será capaz de entender a obra de arte en relación á contorna.	CE22 CE25
O alumnado será capaz de comprender a dimensión temporal da obra de arte.	CE22 CE25
O alumnado será capaz de entender e desenvolver o espazo inherente á obra de arte.	CE22 CE25 CE31
O alumnado será capaz de ter visión espacial.	CE25
O alumnado será capaz de entender e desenvolver o tempo inherente á obra de arte.	CE22 CE25 CE31
O alumnado adquirirá habilidade traballar na ***bidimensionalidad e a ***tridimensionalidad.	CE42

O alumnado adquirirá habilidade para o traballo en diferentes escalas.	CE36 CE42
O alumnado adquirirá a habilidade para utilizar as dimensións temporal e espacial da obra nun sentido creativo.	CE36 CE38 CE42

Contidos

Tema	
O proceso de creación no espazo-tempo.	-Proceso, proxecto e progreso. -Proceso e procedemento. -O espazo da experiencia creadora: o taller, o lugar, a viaxe, o territorio e a fronteira.
A construción humana do tempo e a autonomía do espazo propio da imaxe.	-Historiografía do tempo. -Iconografía clásica do tempo. -Artes vectoriales e artes estáticas. -Imaxe, espazo narrativo e espazo arquitectónico. -O espazo autónomo da imaxe.
Espazo-tempo e *contemporaneidad.	-Narración, representación e presentación do tempo. -O espazo táctil fronte ao espazo ilusorio. -O espazo baleiro. -A construción cartográfica no espazo-tempo
O espazo-tempo expandidos.	-Obxecto tautológico, efémero e expandido: - O obxecto procesual. -Obxecto dinámico e cinético -Linguaxe temporal nos mass-media -O obxecto, o corpo e o espazo. -O espazo-tempo circundante da obra, instalacións e accións.
A imaxe do tempo e do espazo.	-A representación do tempo e do espazo a través da historia. -A lóxica da perspectiva e os seus límites. -O espazo interior do suxeito. -A imaxe seriada, secuenciada e simultánea. - Cartografía da imaxe dobre -Recursos fotográficos e temporalidade. dinamismos e ruídos. Documentacións cronomensoras.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	0	10
Resolución de problemas	40	40	80
Resolución de problemas de forma autónoma	0	25	25
Seminario	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	16	19
Cartafol/dossier	1	5	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	4	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación de temas xerais de a materia mediante catro sesións de traballo repartidas a o longo de o cuatrimestre e anunciadas oportunamente.
Resolución de problemas	É o traballo propiamente de creación artística en o taller onde o profesor tutorizará in situ o desenvolvemento e avance de o traballo, realizando correccións, comentarios e orientacións en as diferentes sesións de taller.
Resolución de problemas de forma autónoma	Compútase un tempo de procura de información para a realización de o traballo de taller, así como o tempo de lecturas obrigatorias que se precisan para superar a materia.
Seminario	Esta actividade consiste en o seguimento e presentación de traballos prácticos en pequenos grupos de estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Explicación de temas xerais da materia mediante catro sesións de traballo, de 2 horas e media de duración cada unha, que serán repartidas ao longo do cuatrimestre. Impartiranse en aula teórica, e en datas sinaladas que se anunciase con antelación.

Resolución de problemas	Proposta de catro exercicios prácticos explicados ao longo do cuadrimestre en sesións curtas que se impartirán no espazo da aula. Os exercicios serán de carácter presencial, realizándose no espazo 27, aula da materia para os traballos prácticos, ao longo do cuadrimestre coa supervisión dos profesores. Terán unha temporalización diferente; cunha duración entre tres e catro semanas.
Seminario	Esta actividade consiste fundamentalmente no seguimento e presentación dos progresos que se vaian producindo con respecto aos exercicios non presenciais e as lecturas propostas.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proporase un quinto exercicio (relacionado cos procesos de documentación espazo-temporal), de carácter non presencial. Será explicado nunha sesión de traballo que se impartirá no espazo da aula, e o seu desenvolvemento completo terá unha duración aproximada de dous meses e medio. Ao principio do cuadrimestre proporanse unhas lecturas obrigatorias, ao final do cuadrimestre farase unha proba tipo test para comprobar se se realizaron as lecturas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Asistencia, participación e compromiso con o seguimento de os temas e exercicios propostos. O alumnado será capaz de identificar a obra de arte en relación a o seu contorno físico.	0,5	CE6
Resolución de problemas	Realización, seguimento e entrega de os traballos e/ou exercicios. O alumnado coñecerá os modos de articular o espazo en a obra de arte. O alumnado coñecerá o vocabulario artístico en relación a as súas dimensións espacial e temporal. O alumnado será capaz de entender a obra de arte en relación a a contorna. O alumnado será capaz de comprender a dimensión temporal de a obra de arte. O alumnado será capaz de entender e desenvolver o espazo inherente a a obra de arte. O alumnado será capaz de ter visión espacial. O alumnado será capaz de entender e desenvolver o tempo inherente a a obra de arte. O alumnado será capaz de entender e desenvolver o tempo inherente a a obra de arte. O alumnado adquirirá habilidade traballar en dúas e en tres dimensións. O alumnado adquirirá habilidade para o traballo en diferentes escalas	60	CE6 CE9 CE12 CE22 CE25 CE31 CE36 CE42
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de exercicios en o tempo de o traballo autónomo. Traballo de Campo para un documento cartográfico, fundamentado en o rexistro espazo-temporal. O alumnado adquirirá a habilidade para utilizar as dimensións temporal e espacial de a creación artística.	20	CE36 CE38 CE42
Seminario	Asistencia e participación en a análise de resultados.	0,5	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Hai uns textos de lectura obrigatoria propostos por o profesorado a principio de o cuadrimestre. Os estudantes deben ter en conta a importancia de relacionar a súa práctica e experiencia persoal en este área, con os conceptos teóricos asimilables de estas lecturas. A avaliación de as lecturas farase mediante un exame obrigatorio, tipo test, ao final de o cuadrimestre. O alumnado será capaz de comprender a dimensión temporal de a obra de arte.	2	CE22 CE25 CE31
Cartafol/dossier	Realización, seguimento e entrega de a memoria dossier con todos os traballos propostos durante o curso. Valorarase moi positivamente que, en os textos que se inclúan en o dossier, fágase referencia a os contidos propostos tanto en as leccións magistrales como nos textos de lectura obrigatoria. O alumnado será capaz de comprender a dimensión temporal de a obra de arte. O alumnado será capaz de entender e desenvolver o espazo inherente a a obra de arte	15	CE22 CE25 CE31
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame tipo test encamiñado a medir os coñecementos adquiridos e asimilados, en as clases magistrales. Este exame faise conxunto e como parte de o exame de lecturas obrigatorias. O alumnado coñecerá os modos de articular o espazo en a obra de arte. O alumnado coñecerá o vocabulario artístico en relación a as súas dimensións espacial e temporal. O alumnado será capaz de entender a obra de arte en relación a a contorna. O alumnado será capaz de comprender a dimensión temporal de a obra de arte. O alumnado será capaz de entender e desenvolver o espazo inherente a a obra de arte.	2	CE6 CE9 CE12 CE14 CE22 CE25 CE31

Outros comentarios sobre a Avaliación

A materia ten unha avaliación continua, o que significa que hai que levar a o día os traballos e propostas desenvolvidas en a

materia, realizándose as entregas de os devanditos traballos puntualmente e en as datas sinaladas a o longo de o curso. As devanditas datas atópanse recollidas en o axenda de a asignatura, colgada en faitic e visible en o taboleiro de o aula. Ao fin de o período lectivo, logo de as entregas finais de exercicios, en o caso de non superar satisfactoriamente algún de os exercicios ou non realizar a proba escrita, ou non entregar a memoria, o alumno aparecerá como non presentado en o acta de xuño.

DATA FINAL DE ENTREGAS POR CURSO: En a semana posterior a a finalización as clases presenciais.

DATA DE A PROBA ESCRITA (para a avaliación de os coñecementos adquiridos con as lecturas propostas durante o curso e as clases teóricas dispensadas) : En a semana posterior a a finalización as clases presenciais.

PROBAS DE AVALIACIÓN CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE XULLO 2019 Para aprobar a materia deberá facer, no seu caso o exame, repetir traballos non aptos si así o indicaron os profesores, e/ou entregar os traballos que falten en a convocatoria de ordinaria.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias <http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?ide=79>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARNHEIM,R, Arte y Percepción visual. Psicología del ojo creador, 3, Alianza-Forma, 1981, Madrid

CALABRESE,O & ECO,U., El tiempo en la Pintura., 1, Mondadori, 1987, Madrid

CASTELO S, Luis, Del ruido al arte, 1, Tursen/Blume, 2006, Madrid

DIEGO,Estrella de, Contra el mapa, disturbios en la geografía colonial de occidente., 1, Siruela, 2008, Madrid

STOICHITA, Victor I, Ver y no ver, 1, Siruela, 2005, Madrid

Bibliografía Complementaria

BACHELARD,G, La poética del espacio, 3, Fondo de Cultura Económica, 1992, México,D.F

BOERBOOM, Peter y PROETEL, Tim, Dibujar el espacio, 1, ed. G.G., 2018, Barcelona

BROTTON, J, Historia del mundo en 12 mapas, 1, Debate, 2014, Barcelona

DIDI-HUBERMAN,G, Atlas : ¿cómo llevar el mundo a cuestras?, 1, MCARS, 2010, Madrid

GARDFIELD, Simon, En el Mapa. De cómo el mundo adquirió su aspecto, 1, Santillana, 2013, Madrid

GUASCH, A Mª, Arte y Archivo, 1920-2010. Genealogías, Tipologías y Discontinuidades, 1, Akal/arte contemporáneo, 2011, Madrid:

HARZINSKI, K., From Here to There: Hand Drawn Map Association, 1, Princeton Architectural Press, 2010, Nueva York

HARMON,K., The Map as Art, Contemporary artists explore cartography, 1, Princeton Architectural Press, 2009,

LOECK,J., Lo procesual en la Creación Artística, 1, MICAT, Univ.Santiago, 1996, Santiago de Compostela

MEANA, J. Carlos, El espacio entre las cosas, 1, Colección Arte y Estética. Diputación, 2001, Pontevedra

MEANA, J.C., La ausencia necesaria, 1, Dauro ediciones, 2015, Granada

PELLEGRINO, Francesca, Geografía y viajes imaginarios, 1, Electra, 2007, Barcelona

STOICHITA, V.I., La Invención del cuadro, 1, Del Serva, 2000, Barcelona

VVAA.Coordinador Daniel Soutif, ART i TEMPs , Arte y Tiempo, 1, Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 2000, Barcelona

VVAA, MAPPA MUNDI. Museo Coleção Berardo, 1, Centro Cultural Belem, 2011, Lisboa

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Producción artística: Obxecto e espazo/P01G010V01603

Producción artística: Audiovisuais/P01G010V01502

Producción artística: Imaxe I/P01G010V01503

Producción artística: Imaxe II/P01G010V01602

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Debuxo/P01G010V01402

Imaxe en movemento/P01G010V01403

Pintura/P01G010V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

Arte, linguaxe e representación/P01G010V01303

Escultura/P01G010V01304

Expresión gráfica: Sistemas de representación/P01G010V01301

Outros comentarios

Insístese en que a avaliación será continua e os traballos hanse de entregar na data marcada. Dado que se trata dunha materia sobre os procesos, é imprescindible o seguimento semanal do desenvolvemento dos traballos propostos. O alumno deberá ter en conta que a comprensión e capacidade óptima de resolución de exercicios propostos require a presenza constante nas clases prácticas, sen a cal non se pode realizar a atención personalizada.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Filosofía da arte				
Materia	Filosofía da arte			
Código	P01G010V01501			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Ruíz de Samaniego García, Alberto José			
Profesorado	Ruíz de Samaniego García, Alberto José			
Correo-e	sama@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia trataremos de analizar os acontecementos e obxectos estéticos á luz da tradición filosófica.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	• saber • saber facer
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber • saber facer
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber • saber facer
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo	• saber
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• saber
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecementos básicos de estética e Teoría da arte.	CE1 CE2 CE8 CE37
Coñecemento dos textos históricos básicos de estética e Teoría da arte.	CE1 CE5
Coñecemento do vocabulario propio da estética.	CE1 CE6
Coñecemento básico das tendencias actuais do pensamento sobre arte.	CE1 CE2 CE5
Capacidade de comprender a obra de arte no contexto do pensamento.	CE2 CE8

Capacidade de comprender as relacións entre arte e pensamento.	CE2 CE8
Capacidade para elaborar discursos críticos sobre fenómenos artísticos e culturais.	CG2 CG3 CE1 CE2 CE5 CE37
Capacidade de analizar a obra de arte desde a estética e a Teoría da arte.	CG1 CG2 CE37
Habilidade para integrar a creación artística no contexto do pensamento contemporáneo.	CE5 CE37
Habilidades básicas para establecer discursos críticos e reflexivos sobre arte.	CG1 CG2 CG3 CE21 CE37
Habilidade para interpretar a obra de arte desde a estética e a Teoría da arte.	CG2 CG3 CE21 CE37

Contidos

Tema	
1. LA EXPERIENCIA ESTÉTICA	a. Fundamentos de la experiencia estética
1.1. El concepto de lo clásico	b. Historicidad y relativismo. c. Individuo, original, copia, falso. 1
2. LO BARROCO.	a. Oríxenes históricas. *b. Interpretación. *c. Unha síntese da plástica a partir destes conceptos: o templo grego, o recorte.
3. ROMANTICISMO.	a. La figura del dandy b. Wagner y el wagnerismo.
4. EL ESTATUTO ORIXINARIO DA ARTE	a. Signos e símbolos. *b. Conducción do sentido. *c. *Bataille,
5. ARTE Y PSICOANÁLISIS	a. Freud b. Lacan
6. CRISE DA MODERNIDADE	a. *Baudelaire. *b. *Walter *Benjamin.
7. POSTMODERNIDAD Y CRISIS DE PARADIGMAS ESTÉTICOS.	a. Metarrelatos. b. Lyotard, Virilio, Derrida.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	28	47.5	75.5
Actividades introductorias	2	0	2
Seminario	6	3.5	9.5
Traballo tutelado	0	9	9
Lección maxistral	8	30	38
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Autoavaliación	1	0	1
Cartafol/dossier	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre textos específicos, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia e que actúan como complemento das clases teóricas.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e a presentar a materia.
Seminario	Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade autónoma que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dos traballos, exercicios ou proxectos que deberán desenvolver os estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade autónoma que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Un exame escrito de dúas horas, sobre o temario impartido en clase. Avaliarase a capacidade de síntese, de relacionar temas, e de argumentar con claridade Coñecementos básicos de estética e Teoría da arte.	50	CG1 CG2 CE1 CE2 CE8 CE37
Seminario	Avaliación de aspectos vinculados coa dinamización (a participación activa e produtiva) dos alumnos nos seminarios. Para os alumnos con faltas de asistencia, os contidos desenvolvidos avaliaranse nunha proba escrita ao final do cuadrimestre. Coñecemento dos textos históricos básicos de estética e Teoría da arte.	10	CG2 CE1 CE5
Traballo tutelado	Realización dun traballo individual. Coñecementos básicos de estética e Teoría da arte.	40	CG3 CE1 CE2 CE5 CE8 CE37

Outros comentarios sobre a Avaliación

A proba da convocatoria ordinaria consistirá na entrega dun traballo individual nas dúas semanas lectivas anteriores ao final do semestre lectivo de xaneiro, durante las clases, e unha proba teórica (exame) o día 13 de xaneiro de 2020-

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

RUIZ DE SAMANIEGO, Alberto, Cuerpos a la deriva, Abada Editores, Madrid, 2017,

RUIZ DE SAMANIEGO, Alberto, Las horas bellas. Escritos sobre cine, Abada Editores, Madrid, 2015,

Bibliografía Complementaria

D^o AGOSTINI, Franca, Analíticos y continentales. Guía de la filosofía de los últimos treinta años, Ediciones Cátedra, 2000, Madrid

BOZAL, Valeriano (editor)., Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas. Vol I y II., Visor, 1996, Madrid

CARRITT, e.f., Introducción a la estética., FCE, 1978,

GADAMER, H. Georg, La actualidad de lo bello. El arte como juego, símbolo y fiesta, Paidós, 1991,

PAREYSON, Luigi, Conversaciones de estética, Visor, 1987,

PLAZAOLA, Juan, Introducción a la estética: historia, teoría, textos, BAC, 1973,

TATARKIEWICZ, Wladyslaw, Historia de seis ideas, Tecnos, 1992,

RUIZ DE SAMANIEGO, Alberto, Ser y no ser. Figuras en el dominio de lo espectral, Micromegas, 2014, Murcia

Recomendacións

Outros comentarios

Titorías: no despacho do profesor (Dpto. Pintura).

Martes: 10:00h-16:00h.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Producción artística: Audiovisuais				
Materia	Producción artística: Audiovisuais			
Código	P01G010V01502			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Debuxo Escultura Pintura			
Coordinador/a	Alonso Romera, María Sol			
Profesorado	Alonso Romera, María Sol Dopico Castro, Marcos Novegil González-Anleo, Xoán Manuel			
Correo-e	alonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Configurar un contexto analítico e de produción, na práctica artística, desde o cal comprender de forma crítica a relación entre a arte e os soportes audiovisuais en todas as súas vertentes e xéneros principais, desde a súa aparición na escena artística da man do cinema vangardista de principios do século *XX, ata a súa desembocadura na creación sonora e no Vídeo-arte do presente.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE16	Coñecemento das características dos espazos e medios de exposición, almacenaxe e transporte das obras de arte	• saber facer
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber facer
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber facer • Saber estar / ser
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber facer • Saber estar / ser
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• Saber estar / ser
CE28	Capacidade de traballar en equipo. Capacidade de organizar, desenvolver e resolver o traballo mediante a aplicación de estratexias de interacción	• Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer • Saber estar / ser
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer

CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• Saber estar / ser
CE34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico	• Saber estar / ser
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• Saber estar / ser
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber facer • Saber estar / ser
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Os alumnos/*as coñecerán os procedementos propios dos xéneros e disciplinas relacionadas coa *Videocreación e o audiovisual.	CE7 CE9 CE12
Os alumnos/*as saberán aplicar o uso das principais ferramentas e sistemas implicados na creación audiovisual.	CE9 CE12 CE14 CE32
Os alumnos/*as adquiriran coñecementos históricos e culturais relacionados coa evolución da imaxe en movemento.	CE1 CE2 CE6 CE7 CE19
Os alumnos/*as adquiriran coñecemento de sistemas de distribución e exposición de contidos audiovisuais.	CE16 CE31 CE39
Os alumnos/*as coñecerán sistemas técnicos básicos de manipulación do son.	CE9 CE12 CE14
Os alumnos/*as serán capaces de desenvolver propostas creativas no ámbito audiovisual.	CE31 CE32 CE38
Os alumnos/*as serán capaces de desenvolver unha comprensión crítica de relacións da arte e a tecnoloxía.	CE1 CE2 CE19 CE25 CE38
Os alumnos/*as desenvolverán unha actitude de análise crítica de obras que impliquen a imaxe en movemento e o son.	CG1 CE1 CE25
Os alumnos/*as coñecerán manéxoo de métodos de produción no ámbito do audiovisual.	CE9 CE14 CE20 CE22 CE31 CE32
Os alumnos/*as comprenderán na súa máxima intensidade a experiencia do taller de produción e creación.	CE12 CE14 CE20 CE22 CE28 CE31 CE32 CE42 CE43
Os alumnos/*as comprenderán o audiovisual como linguaxe creativa e ferramenta de experimentación.	CE19 CE20 CE31 CE32

Os alumnos/*as comprenderán as obras audiovisuais en relación con outras disciplinas artísticas.	CE28 CE31 CE32 CE33 CE34
Os alumnos/*as adquirirán habilidade para o uso creativo da temporalidade na obra de arte.	CE42 CE43
Os alumnos/*as saberán manexar instrumentos e desenvolver métodos de creación propios da imaxe e o son.	CE31 CE32 CE42 CE43
Os alumnos/*as saberán desenvolver os aspectos expresivos da imaxe en movemento e o son.	CE14 CE42 CE43
Os alumnos/*as adquirirán habilidade para a integración de disciplinas distintas na produción artística.	CE22 CE33 CE34 CE43
Os alumnos/*as saberán desenvolver proxectos audiovisuais en todas as súas fases.	CE9 CE20 CE31 CE42 CE43

Contidos

Tema	
Do Cine de Vangarda (principios do S.XX) aos pioneiros da Videocreación (anos 60).	Movimentos cinematográficos da vangarda histórica. Aparición do Vídeo Arte. O Vídeo como práctica artística neovanguardista.
Consolidación do uso do Vídeo na arte: o período dos grandes autores.	Contra-Cultura: Cine Underground americano. Vídeo versus Televisión. Movemento Fluxus. John Cage: o espazo sonoro do silencio.
Experimentación do Vídeo na arte, (dos anos 80 até o presente).	Vídeo Monocanal e Vídeo Instalación.
Cine Expandido (Expanded Cinema).	Neovanguardias cinematográficas. Estratexias e evolución dos xéneros artísticos no contexto actual da imaxe en movemento e a arte audiovisual.
Vídeo: estética da creación audiovisual.	O espazo e o tempo na imaxe en movemento.
Vídeo: arte e cinematografía.	A relación das artes plásticas co cinema. A estreita relación entre cinema e pintura
Vídeo: análise da orixe e evolución da cinematografía.	Cine con argumento versus cine sen argumento. Cine puro vangardista.
Vídeo: profundización no concepto de montaxe.	Captura, representación e articulación do tempo e do movemento.
Vídeo: análise, estudo e definición dos distintos modos de expresión ou xéneros da Videocreación.	Vídeo monocanal. Videoperformance. Videoinstalación. Videoescultura.
Técnica audiovisual: modos de xeración da imaxe.	Realismo-ficción. Iluminación. Decorados. Dirección artística.
Técnica audiovisual: rexistro, captura e edición da imaxe.	Dispositivos de cámara. Dispositivos hardware e software informáticos.
Técnica audiovisual: achegamento e uso práctico das ferramentas de creación.	Edición Dixital. Materiais de rexistro sonoro. Conversores de vídeos. Secuenciadores de vídeo non lineal. Tratamento do vídeo dixital para a súa adaptación a novos sistemas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	50	0	50
Prácticas de laboratorio	20	50	70
Obradoiro	15	37.5	52.5
Traballo tutelado	20	50	70
Traballo tutelado	0	57.5	57.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clase maxistral con apoio de documentación e sistemas multimedia. Exposición dos contidos da materia: exposición teórica dos conceptos relacionados coa linguaxe audiovisual. Exposición teórica da *Ontoloxía da imaxe en movemento. Exemplos *paradigmáticos da historia e xéneros principais da cinematografía. Análise crítica de axiomas culturais que definen os distintos soportes audiovisuais. Toma de notas e exposición debatida dos mesmos. Modalidade: guiada. Presenza do/a docente e presenza obrigatoria do alumnado. Escenario: aula común. Sala de proxeccións.
Prácticas de laboratorio	Descrición: aprendizaxe práctica, mediante a simulación de casos, do manexo das ferramentas de creación (*Hardware e Software) implicadas na gravación, captura, edición e *postproducción da imaxe e o son dixital. Modalidade: guiada. Presenza do/a docente e presenza obrigatoria do alumnado. Escenario: Laboratorio de audiovisuais; Estudio Audiovisuais.
Obradoiro	Aprendizaxe e realización de prácticas de iluminación en estudo. Creación de ambientes. Manexo directo do equipamento técnico e da grella de focos instalada. Realización de exercicios de toma de imaxe con control de temperatura de cor. Modalidade: asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou de grupo que desenvolvan os estudantes. Escenario: Estudio Audiovisuais.
Traballo tutelado	Descrición: o alumnado, individualmente ou en grupo (5 alumnos máximo), desenvolve nos laboratorios-talleres a realización, como obra final, de varios proxectos de creación audiovisual relacionados con algún dos xéneros ou problemáticas audiovisuais desenvolvidos na materia. Modalidade: guiada, con seguimento do traballo e avaliación continua (tanto durante o proceso como no resultado final). Vinculado ao seu desenvolvemento actividades autónomas do estudante. A asistencia do alumnado terase en conta na súa avaliación.
Traballo tutelado	Descrición: os alumnos individualmente realizarán un traballo de análise e comentario crítico sobre unha Novela (Literatura narrativa). Do texto lido (seleccionado de forma libre) elixirase unha escena ou secuencia que será adaptada, como guión técnico, para ser plasmada nunha obra audiovisual de xénero narrativo (2º Traballo de aula da materia). Os alumnos entregarán ao final do cuadrimestre o traballo teórico (de análise e crítica da Novela) xunto ao resultado da obra audiovisual baseada na secuencia adaptada. O alumnado dispón de sesións de *tutoría para facilitar o seguimento do seu traballo por parte dos/as docentes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada neste ámbito leva a cabo durante o horario de tutorías fixado previamente polo/a docente/s. Ten carácter teórico e práctico. Desenvólvese de forma individual ou en pequenos grupos. Realízase fose da aula (Despachos de profesor e/ou Espazo 20).
Traballo tutelado	A atención personalizada neste ámbito leva a cabo de forma presencial. Desenvólvese directamente na aula (Laboratorio Audiovisuais) durante o tempo de presencialidade do alumno programado para este labor e, por tanto, durante a realización dos proxectos (obras audiovisuais) que o alumno estea a levar a cabo. Ten carácter teórico e práctico.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Traballo tutelado	A presentación de o traballo tutelado (Edición de o Guion e Story), realízase ao final de o cuatrimestre, para o que se estipulará unha data final de entrega, e é obrigatorio e individual para todo o alumnado. A non presentación de o traballo tutelado restará o 20% a a cualificación obtida en o traballo de aula. Resultados de aprendizaxe avaliados: -Os alumnos/as coñecerán os procedementos propios de os xéneros e disciplinas relacionadas con a Videocreación e o audiovisual. -Os alumnos/as adquirirán coñecementos históricos e culturais relacionados con a evolución de a imaxe en movemento. -Os alumnos/as serán capaces de desenvolver propostas creativas en o ámbito audiovisual. -Os alumnos/as desenvolverán unha actitude de análise crítica de obras que impliquen a imaxe en movemento e o son. -Os alumnos/as comprenderán o audiovisual como linguaxe creativa e ferramenta de experimentación. -Os alumnos/as comprenderán as obras audiovisuais en relación con outras disciplinas artísticas. -Os alumnos/as adquirirán habilidade para o uso creativo de a temporalidade en a obra de arte. -Os alumnos/as saberán desenvolver os aspectos expresivos de a imaxe en movemento e o son.	20	CG1
			CE1
			CE2
			CE6
			CE7
			CE9
			CE12
			CE14
			CE19
			CE20
			CE25
			CE28
			CE31
			CE32
			CE33
			CE34
			CE38
			CE42
			CE43
Traballo tutelado	A avaliación é continua durante o transcurso de a materia. Obsérvase e orienta de forma continuada e constante sobre o desenvolvemento de os proxectos audiovisuais proxectados como traballos de avaliación de a materia. Durante a elaboración de os proxectos de creación audiovisual os alumnos deben demostrar o seu grado de evolución persoal e de os contidos de o proxecto que se vai a realizar; participar activamente en o seguimento de a materia, así como unha iniciativa responsable en os talleres e a asistencia a estes. Se estipulará unha data final de entrega de o traballo e, a continuación, unha data para a publicación de a cualificación final. Resultados de aprendizaxe avaliados: -Os alumnos/as coñecerán os procedementos propios de os xéneros e disciplinas relacionadas con a Videocreación e o audiovisual. -Os alumnos/as saberán aplicar o uso de as principais ferramentas e sistemas implicados en a creación audiovisual. -Os alumnos/as serán capaces de desenvolver propostas creativas en o ámbito audiovisual. -Os alumnos/as comprenderán en a súa máxima intensidade a experiencia de o taller de produción e creación. -Os alumnos/as comprenderán o audiovisual como linguaxe creativa e ferramenta de experimentación. -Os alumnos/as adquirirán habilidade para o uso creativo de a temporalidade en a obra de arte. -Os alumnos/as saberán manexar instrumentos e desenvolver métodos de creación propios de a imaxe e o son. -Os alumnos/as saberán desenvolver os aspectos expresivos de a imaxe en movemento e o son. -Os alumnos/as saberán desenvolver proxectos audiovisuais en todas as súas fases.	80	CG1
			CE1
			CE2
			CE7
			CE9
			CE12
			CE14
			CE19
			CE20
			CE22
			CE25
			CE28
			CE31
			CE32
			CE38
			CE42
			CE43

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria Ordinaria 1º Cuadrimestre: Entrega Final - Proba de Avaliación Final de Traballos da Materia- : Traballos Prácticos Obra Vídeo 18, 19 e 20 Decembro 2019 (en horario da materia). Entrega de Guion e Story: 8 Xaneiro 2020.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA: XULLO

O alumnado deberá presentar o mesmo número de proxectos audiovisuais (como obra final), según os mesmos parámetros que se transmitiron e impartiron na materia. Estes proxectos deberán realizarse até a data da convocatoria baixo tutorización dalgún ou de todos os docentes da materia e, por tanto, os profesores deberán coñecer o proceso de realización destes traballos e saber que serán presentado como resultado para avaliar na segunda convocatoria dá materia (Xullo). Para isto, o alumnado deberá manter contacto, nos horarios de tutorías que se estipule, cos profesores implicados. Xunto cos proxectos audiovisuais (obra final), o alumno deberá presentar o mesmo tipo de traballo tutelado que se requiríu durante a impartición da materia. Deberá basearse no mesmo tipo de contido temático e de desenvolvemento de contidos estipulados durante a impartición docente da materia.

Na Convocatoria Extraordinaria de Xullo, tanto os traballos de aula (proxectos audiovisuais), como o traballo tutelado serán presentados de forma individual por cada alumno-a, independentemente de que durante a impartición da materia, durante o

1º Cuadrimestre e até a Convocatoria Ordinaria, algún deles fose realizado en grupo.

A calificación obtida como nota final da materia se valorará dá seguinte maneira: proxectos audiovisuais (traballos de aula) (80%); traballo tutelado (20%).

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?ide=79>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BAIGORRI; L., Vídeo: Primera Etapa (El Vídeo en el contexto social y artístico de los años 60/70), Brumaria, 2005, Madrid
DANCYGER; K., Técnicas de edición en cine y vídeo, Gedisa, 1999, Barcelona
DROPPRESS (Ed.), Moving graphics: New Directions in Motion Design, Ed. Promopress, 2014,
ROMAGUERA I RAMIO; J. ALSINA THEVENET; H. (ED.), Textos y Manifiestos del Cine, Cátedra. Signo e imagen, 2003, Madrid
SOLANA; Genma / SOLEU; Antonio, Uncredited, IndexBook, 2008, Madrid
TORREIRO; C. CERDÁN; J. (ED.), Documental y Vanguardia, Cátedra. Signo e imagen, 2005, Madrid
AUMONT,A; BERGALA, A; MARIE, M; VERNET, M., Estética del Cine, Paidós Comunicación, 2005, Barcelona

Bibliografía Complementaria

MARTIN; S. GROSENICK; U. (ED.), Videoarte, Taschen, 2006,
MARTÍN GUTIÉRREZ; G., Cineastas frente al espejo, T&B Editores. Festival Internacional d, 2008, Madrid

Recomendacións

Outros comentarios

Horario Tutorías:

SOL ALONSO alonso@uvigo.é (Coordinadora de a Materia): 1º Cuatrimestre: Luns 15:30h a 21:30h. 2º Cuatrimestre: Xoves 11:00h a 13:00h e de 16:30h a 20:30h. (Espazo 20)

JOSÉ CHAVETE chavete@uvigo.é: Martes 15:30h a 21:30h (Despacho)

XOAN ANLEO xoananleo@yahoo.é: Martes 15:30h a 21:30h (Despacho)

MARCOS DOPICO mdopico@uvigo.é: Luns 11:00h a 14:00 h. / Martes 11:00h a 14:00h. (Despacho de Decanato)

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Producción artística: Imaxe I				
Materia	Producción artística: Imaxe I			
Código	P01G010V01503			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo Pintura			
Coordinador/a	Matesanz Pérez, María Consuelo			
Profesorado	Blanco Salgueiro, Loreto Hermo Sánchez, Carmen Lapeña Martínez, María Elena Matesanz Pérez, María Consuelo Pastor Bravo, Jesús Luis Ramón Soriano, María del Mar			
Correo-e	chmatesanz@wanadoo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta Materia inscríbese dentro da produción *artística, e tamén, esta relacionada con algunhas outras actividades *artísticas implicadas na produción de *imágenes de carácter *artístico			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber facer
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber facer
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber facer • Saber estar / ser
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber facer • Saber estar / ser
CE26	Capacidade de curiosidade e de sorpresa máis para alén da percepción práctica. Desenvolver a percepción mental para alén do retiniano	• saber facer • Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer • Saber estar / ser
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer • Saber estar / ser
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• saber facer • Saber estar / ser
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber facer • Saber estar / ser
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• saber facer • Saber estar / ser

CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer • Saber estar / ser
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno aplicará o coñecemento de diferentes disciplinas artísticas propias da creación de imaxes e o seu posible *interrelación.	CE7 CE9 CE12
O alumno alcanzará o coñecemento dos procedementos propios das disciplinas relacionadas coa elaboración de imaxes.	CE7 CE9 CE12
O alumno obterá o coñecemento de sistemas de reprodución da imaxe.	CE9 CE12 CE14
O alumno conseguirá a capacidade para desenvolver propostas creativas con extensión.	CE31 CE32 CE37
O alumno logrará a capacidade para abordar problemas da arte nun conxunto de obras.	CE31 CE37 CE38
O alumno adquirirá a capacidade para a visualización e a análise de imaxes.	CG1 CE1 CE25
O alumno distinguirá entre as diferentes capacidades para o manexo de métodos de produción específicos.	CE31 CE32
O alumno determinará as súas capacidades para comprender na súa máxima intensidade a experiencia do taller de produción e creación.	CE20 CE22 CE31 CE32
O alumno recoñecerá as súas capacidades para dar visibilidade ás ideas mentais e ao mundo sensible.	CE31 CE38
O alumno destinará as súas capacidades para pasar das imaxes mentais ás visuais.	CE31 CE32
O alumno alcanzará a capacidade para a proxección e construción de imaxes previas á obra.	CE26 CE38
O alumno descubrirá habilidades para o manexo de instrumentos e métodos propios do debuxo, a pintura e a fotografía.	CE42 CE43
O alumno aplicará habilidades para a experimentación coa imaxe.	CE42 CE43
O alumno distinguirá habilidades para a integración de disciplinas complementarias na produción de imaxes.	CE33 CE42 CE43

Contidos

Tema	
PRODUCCIÓN ARTÍSTICA:IMAXE 1	-A pintura e o debuxo como xénero. Procesos e técnicas. A fotografía aplicada á produción de imaxes.
PRODUCCIÓN ARTÍSTICA:IMAXE 1	-Desenvolvemento e expansión do campo pictórico.Relacións con outros xéneros e disciplinas -Desenvolvementos e expansións do debuxo como campo creativo. Relacións con outros xéneros e disciplinas. -Procesos *reversibles e irreversibles. Procesos e procedementos de creación de imaxes únicas. -Introdución ao proxecto na creación de imaxes -Concepto de autoría.
PRODUCCIÓN ARTÍSTICA:IMAXE 1	

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	0	15
Traballo tutelado	50	0	50

Resolución de problemas de forma autónoma	0	158	158
Saídas de estudo	0	25	25
Lección maxistral	0	12	12
Traballo	40	0	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clase presencial con posible apoio multimedia. Obxectivos: chegar ao alumno/a, a *información necesaria para a realización do traballo na materia
Traballo tutelado	Os estudantes traballan na aula baixo supervisión do profesor.
Resolución de problemas de forma autónoma	Maneira na que se formulan as actividades docentes relacionadas coa materia e que o alumno/a debe resolver.
Saídas de estudo	Actividade autónoma do alumno.
Lección maxistral	Documentación dos traballos realizados. Preparación de avaliacións. Actividade autónoma do alumno.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesorado atende individual e/ou colectivamente aos estudantes no seu traballo. Persegue orientar e dar as pautas necesarias a cada estudante durante o desenvolvemento da actividade creadora

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Técnicas de observación (asistencia, implicación, compromiso). O alumno logrará a capacidade para abordar problemas da arte nun conxunto de obras.	20	CE31 CE37 CE38
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a *ejercitación de rutinas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. O alumno alcanzará o coñecemento dos procedementos propios das disciplinas relacionadas coa elaboración de imaxes.	20	CE7 CE9 CE12
Lección maxistral	Exames orais (probos orais na aula, entrevista, debate, etc.). O alumno adquirirá a capacidade para a visualización e a análise de imaxes.	10	CG1 CE1 CE25
Traballo	O estudante de maneira individual ou en grupo presenta o resultado do seu traballo, proxectos, etc., ante o profesor e un grupo de estudantes. Obxectivos. Comprobar a comprensión que o alumno/a realizou da súa práctica artística, así como a súa capacidade de análise e autocrítica. O alumno determinará as súas capacidades para comprender na súa máxima intensidade a experiencia do taller de produción e creación.	50	CE20 CE22 CE31 CE32

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua a través do seguimento do traballo na aula-taller.

Avaliación continua a través da exposición de proxectos e resultados.

Avaliación global do proceso de aprendizaxe e a adquisición de competencias e coñecementos.

Cualificación final numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente.

Nas datas de avaliación poderase pedir a presentación de todos os exercicios e propostas expostas durante o curso. Se o profesor ou a profesora considéranos necesario realizarán algunha proba específica teórico/práctica.

Probos de avaliación de convocatorias extraordinarias

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

BACHELARD, Gastón, La poética del espacio,, Ed. Fondo de Cultura Económica,, 1957, México - 3ª reimpresión 1992

BOZAL, Valeriano, Mímesis, las imágenes y las cosas,, La Balsa de la Medusa, Visor Dis.,S.A.,, 1987, Madrid

DERRIDA, Jacques, La deconstrucción en las fronteras de la filosofía,, Paidós Ibérica,, 1989, Barcelona

KRAUSS, Rosalind E., El inconsciente óptico, Colección Metrópolis, Editorial Tecnos, 1997, Madrid

SENTÍS, Mireia, Al límite del juego,, ed. Ardora, 1994, Madrid

SHINER, Larry, La invención del arte,, Paidós, 2004, Barcelona

VVAA, HETEROCRONIAS,. TIEMPO, ARTE Y ARQUEOLOGÍAS DEL PRESENTE, Cendeac, Murcia

Maurice Merleau-Ponty, EL MUNDO DE LA PERCEPCION: SIETE CONFERENCIAS, FONDO DE CULTURA ECONOMICA DE ESPAÑA,

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Técnicas fotográficas/P01G010V01204

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

Debuxo/P01G010V01402

Pintura/P01G010V01404

Outros comentarios

Asistir e visitar regularmente exposicións en museos e galerías de arte.

Recoméndase traballar, traballar e traballar.

Loreto Blanco (coordinadora). Luns 9.30 a 10.30h. e mércores, de 11.30 a 14.30 h. e de 16:00 a 18:00 h.

loblancosal@yahoo.es

Elena Lapeña: Lunes y martes de 9:30 a 12:30 ele@uvigo.es

Jesús Pastor: xoves de 9:30 a 12:30 y de 20.30 a 21:30 e venres de 19.30 a 21.30 h. jpastor@uvigo.es

Chelo Matesanz: martes, de 12.30 a 15.30 e mércores, de 11.30 a 14.30 h. chmatesanz@uvigo.es

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Arte e contemporaneidade				
Materia	Arte e contemporaneidade			
Código	P01G010V01601			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura Pintura			
Coordinador/a	Román Redondo, Juan Carlos			
Profesorado	Fernández Fariña, María Almudena Román Redondo, Juan Carlos			
Correo-e	redondo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	□Arte e contemporaneidad□ é unha materia transversal pertencente a o módulo de os contextos artísticos e dedicada a afrontar os aspectos máis circunstanciais e de época de a arte, tanto por a súa significación social como cultural. Esta asignatura complementa os coñecementos adquiridos secuencialmente en cursos anteriores, máis especificamente en as materias de "Antropología & de a Arte" e "Historia de a Arte", de primeiro curso, e "Psicología de a Arte" e Arte e modernidad", de segundo curso. Esta asignatura pretende que o alumno coñeza e analice aquelas prácticas artísticas que se desenvolven en a actualidade e que as relacione con aqueles conceptos establecidos en a idea de contemporaneidad. Esta asignatura terá continuidade en cuarto curso e máis especificamente en as materias: "Traballo de fin de grado", "Proxectos artísticos", "Artes afines" e "Xestión, ámbito artístico e mundo profesional".			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	- saber facer - Saber estar / ser
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	- saber - saber facer
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	saber
CG4	Capacidade de aprendizaxe autónoma.	- saber facer - Saber estar / ser
CG5	Capacidade de traballar autonomamente.	- saber facer - Saber estar / ser
CG6	Capacidade de traballar en equipo.	- saber facer - Saber estar / ser
CG7	Capacidade de integración en grupos multidisciplinares. Capacidade de colaboración con profesionais doutros campos	- saber facer - Saber estar / ser
CG8	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación.	- saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de perseverancia.	- saber facer - Saber estar / ser
CG10	Capacidade heurística e de especulación para a resolución de problemas, a realización e novos proxectos e estratexias de acción.	- saber - saber facer
CG11	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios	saber facer
CG12	Capacidade de adaptación a novas situacións.	- saber facer - Saber estar / ser
CG13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade	- saber facer - Saber estar / ser
CG15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.	- saber facer - Saber estar / ser

CG16	Compromiso ético profesional.	• Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber facer
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber facer
CE3	Comprensión crítica da responsabilidade de desenvolver o propio campo artístico. Compromiso social do artista	• saber facer
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	• saber facer
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber facer
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber facer
CE10	Coñecemento de institucións e organismos culturais españois e internacionais e do seu funcionamento (rede museística, exposicións, bienais, etc.)	• saber
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber
CE13	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese. Analizar, interpretar e sintetizar as fontes	• saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber
CE17	Coñecemento dos diferentes axentes artísticos e o seu funcionamento. Identificar os distintos intermediarios artísticos e as súas funcións na dinámica da arte e a súa metodoloxía de traballo	• saber
CE18	Coñecementos básicos de economía e marketing. Analizar e situar a actividade artística nun contexto estratéxico e de competencia. Establecer e manter relacións comerciais con clientes e/ou socios	• saber
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber facer
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber facer
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• Saber estar / ser
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• Saber estar / ser
CE35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno	• saber facer
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber facer
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

O alumno identificará aquelas prácticas artísticas contemporáneas que son resultado de un realidade profunda, fronte a simulacións institucionalizadas.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG9 CG10 CG11 CG13 CG15 CG16 CE1 CE2 CE4 CE5 CE8 CE10 CE17 CE35 CE37
O alumno comprenderá as canles reais de exposición e difusión de a arte contemporánea. Distinguir aqueles espazos e proxectos esgotados ou estériles.	CG1 CG3 CG12 CG13 CG15 CG16 CE2 CE3 CE4 CE5 CE8 CE10 CE17 CE18 CE35
O alumno distinguirá entre a reflexión realizada desde a arte, fronte a a textualidad de as ciencias sociais que se diseminan en o campo de a arte.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG10 CG11 CE1 CE5 CE14 CE21 CE25
O alumno modificará a vella e esgotada idea de a arte identitario, e substituíla por linguaxes universais matizados desde o imaxinario propio.	CG7 CG8 CG9 CG10 CG12 CE1 CE2 CE4 CE5 CE8 CE13 CE19 CE37

O alumno alcanzará unha certa habilidade para establecer discursos críticos sobre a arte contemporánea.	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG12
	CG13
	CG15
	CG16
	CE1
	CE2
	CE3
	CE4
	CE5
	CE6
	CE7
	CE8
	CE9
	CE10
	CE12
	CE13
	CE14
	CE17
	CE18
	CE19
	CE20

O alumno determinará contextos posibilistas para o desenvolvemento de proxectos e obras artísticas contemporáneas.

CG2
CE17
CE37

O alumno identificará as causas culturais (relixiosas, políticas e económicas) que determinan os contextos artísticos contemporáneos.

CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG13
CE2
CE4
CE19
CE35

O alumno recoñecerá aquelas achegas discursivas que son propias con as sensibilidades contemporáneas.

CG1
CG3
CG10
CG11
CG16
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE13
CE21
CE25
CE37
CE39

O alumno distinguirá entre producións artísticas que representan a contemporaneidad e aquelas que simplemente suceden en o tempo.

CG1
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG13
CG15
CE21
CE25
CE35
CE37

O alumno aplicará habilidades para a contextualización do traballo propio en situacións culturais contemporáneas.

CG1
CG2
CG3
CG7
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE4
CE8
CE9
CE10
CE12
CE13
CE20
CE21
CE25

O alumno destinará recursos imaxinativos para albiscar a creación artística en contextos contemporáneos.

CG3
CG4
CG5
CG6
CG8
CG9
CG10
CG16
CE1
CE8
CE10
CE17
CE19
CE25
CE37

Contidos

Tema

a) A idea de *contemporaneidad	1 O concepto de tempo. Ideas sobre pasado, presente e futuro. Modernidade, *contemporaneidad, *postmodernidad. 2 "*Zeitgeist": deseñamos o presente coma se fose o futuro. "*Volksgeist": construímos o presente a través do pasado. 3 As *curvaturas espazo-temporais. O *revival e o eterno retorno. 4 *Erudición e *citacionismo, crítica e *apropiaciónismo. 5 A arte como expresión do presente. A idea de *contemporaneidad. 6 A arte contemporánea como necesidade global de representar o presente. Cara a un novo estilo internacional.
--------------------------------	--

*b) Construír a *contemporaneidad. Actividade e actitude do artista.	1 A paradigma da arte nova. Mocidade e *contemporaneidad. 2 O artista contemporáneo. Do artista *personalista/individualista e o artista colaborador/produtor, ao artista *relacional e viceversa. Retornos e modelos de artista. 3 ¿Quen substitúe a Rafael? De como a excelencia non pode ser substituída polo anonimato e a multitude. 4 *Desmaterialización do obxecto artístico e as súas implicacións na negación/disolución do autor. 5 Axentes implicados no ámbito da arte. A herdanza simbólica da arte, a súa dimensión política e a suposta autonomía do artista.
*c) Vivir e experimentar a *contemporaneidad	1 Da arte como exercicio poético e intelectual á arte como produto cultural. Arte e sociedade. 2 A arte nas sociedades contemporáneas. O *entrecruzamiento das culturas, as comunidades e os seus parámetros evolutivo-*contextuales: Oriente/Occidente (*Eurasia), Europa/América, Primeiro Mundo/ Terceiro Mundo, Centro/Periferia, etc. 3 A realidade da arte contemporáneo en Galicia. Cambios e paradigmas na formación dunha nova xeración de artistas galegos tras os estudos de *BBAA. 4 A arte contemporánea como parte da industria cultural e do entretemento. *Bienales, feiras de arte e *macroexposiciones transformadas en parques temáticos e en eventos sociais. 5 *Legitimación, significación e mercado da arte. Axencias e intermediarios. Tipos de mercados da arte e a súa relación coas sociedades, as institucións e as diferentes políticas culturais. 6 O debate entre a arte pública e a arte privada. Si existen coleccións públicas e privadas, e de igual maneira políticas culturais e iniciativas privadas, ¿existirán tamén artistas públicos e artistas privados?

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	10	20	30
Actividades introductorias	2	0	2
Debate	4	10	14
Lección maxistral	14	26	40
Resolución de problemas	4	20	24
Presentación	8	29	37
Seminario	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Propónse a comprensión e/ou diagnóstico de escenarios que incumben á arte na actualidade. A análise de actividades relacionadas coa arte contemporánea e a súa armazón no social será o foco de atención da práctica seminarial.
Actividades introductorias	Expomos unha posta en contacto entre a organización dos recursos conceptuais e discursivos do alumno e os contidos que desenvolverá a materia. As actividades introductorias buscan a complicidade entre o alumno, a materia e os profesores que a imparten.
Debate	A materia propiciará o debate no concenrente ao desenvolvemento persoal e á formación dun criterio ideolóxico e social. O contemporáneo caracterízase pola construción dun sentimento formado por múltiples pensamentos contrarios e en constante emerxencia.
Lección maxistral	Construír un corpo teórico de reflexión que permita ao alumnado interrogarse sobre as cuestións que conforman a práctica artística no contexto das dinámicas culturais actuais.
Resolución de problemas	Trátase de potenciar o traballo en grupo mediante a resolución de cuestións que teñen que ver coa actividade artística, sendo esta un vehículo de colaboracións cada vez máis interdisciplinar.
Presentación	Facer posible o desenvolvemento de capacidades no alumnado que lle permitan desenvolverse plenamente no ámbito discursivo da arte contemporánea.
Seminario	Incentivar a autoevaluación onde todo o grupo cuestiona e analiza o resultado alcanzado polos membros do grupo. Conseguir, ademais, que o grupo se cohesione mediante obxectivos comúns.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Seminario	O alumno coñece, a través do debate, os seminarios e a resolución de problemas, o grao de asentimiento e significación que obtén dentro da clase, a súa capacidade para convencer no debate, o manexo que fai dos datos e a súa argumentación dos discursos contemporáneos.
Resolución de problemas	O alumno coñece, a través do debate, os seminarios e a resolución de problemas, o grao de asentimiento e significación que obtén dentro da clase, a súa capacidade para convencer no debate, o manexo que fai dos datos e a súa argumentación dos discursos contemporáneos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Debate	Valoraranse as capacidades *discursivas e *argumentativas do alumno. Incentivaranse ou xerarán debates na materia co fin de identificar as canles reais de exposición e difusión da arte contemporáneo. O alumno comprenderá as canles reais de exposición e difusión da arte contemporáneo. Distinguir aqueles espazos e proxectos esgotados ou estériles. O alumno distinguirá entre a reflexión realizada desde a arte, fronte á *textualidad das ciencias sociais que se *diseminan no campo da arte. O alumno modificará a vella e esgotada idea da arte *identitario, e substituíla por linguaxes universais matizados desde o imaxinario propio. O alumno alcanzará unha certa habilidade para establecer discursos críticos sobre a arte contemporánea.	10	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG15 CG16 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE13 CE14 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE25 CE35 CE37

Resolución de A avaliación continua será o sistema de valoración nos diferentes problemas exercicios que se desenvolverán ao longo do curso.
 O alumno alcanzará unha certa habilidade para establecer discursos críticos sobre a arte contemporánea. O alumno determinará contextos *posibilistas para o desenvolvemento de proxectos e obras artísticas contemporáneas. O alumno identificará as causas culturais (relixiosas, políticas e económicas) que determinan os contextos artísticos contemporáneos. O alumno distinguirá entre producións artísticas que representan a *contemporaneidad e aquelas que simplemente suceden no tempo. O alumno destinará recursos imaxinativos para albiscar a creación artística en contextos contemporáneos.

60

CG1
 CG2
 CG3
 CG4
 CG5
 CG6
 CG7
 CG8
 CG9
 CG10
 CG11
 CG12
 CG13
 CG15
 CG16
 CE1
 CE2
 CE3
 CE4
 CE5
 CE6
 CE7
 CE8
 CE9
 CE10
 CE12
 CE13
 CE14
 CE17
 CE18
 CE19
 CE20
 CE21
 CE25
 CE35
 CE37

Presentación	Valorarase o resultado alcanzado na realización do traballo e na súa exposición; de igual modo, as capacidades *comunicativas, analíticas, críticas e *argumentativas. O alumno identificará aquelas prácticas artísticas contemporáneas que son resultado dunha realidade profunda, fronte a simulacións institucionalizadas. O alumno destinará recursos imaxinativos para albiscar a creación artística en contextos contemporáneos. O alumno recoñecerá aquelas achegas *discursivas que son propias coas sensibilidades contemporáneas.	30	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG15 CG16 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE13 CE17 CE19 CE21 CE25 CE35 CE37 CE39
--------------	--	----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será *contínua. Haberá unha convocatoria ordinaria con exame final, día 25 de Maio do 2020 (pendente de aprobación en xunta de facultade). O horario de devanditas probas será o seguinte: Para os grupos *P1 e *P2 o horario será ás 10.00 *h. Os grupos *P3 e *P4 terán o exame ás 16:00 *h. Convocatoria Extraordinaria Fin de Carreira: indicárase a cada estudante os traballos que debe presentar e/ou si ten que realizar algunha proba de avaliación específica. Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias. A convocatoria extraordinaria: (pendente de aprobación en xunta de facultade) ás 10.00 *h. http://belasartes.uvigo.es/*bbaa/*index.*php?ide=79

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Bourdieu, Pierre, Las reglas del arte. Génesis y estructura del campo literario., Anagrama, 2002, Barcelona
 Bourriaud, Nicolas, Estética relacional, Adriana Hidalgo, 2007, Buenos Aires
 Findlay, Michael, El valor del arte, Fundación Gala-Salvador Dalí, 2013, Barcelona
 Guasch, Anna María, La crítica de arte. Historia, teoría y praxis, Serbal, 2003, Barcelona
 Helguera, Pablo, Manual de estilo del arte contemporáneo. La guía esencial para artistas, curadores y críticos, Tumbona Ediciones, 2013, México
 Román, Juan Carlos, Los 100 problemas del arte contemporáneo, Cendeac, 2016, Murcia
 Thompson, Don, La supermodelo y la caja de brillo, Ariel, 2015, Barcelona
 VV.AA, Modos de hacer. Arte crítico, esfera pública y acción directa., Universidad de Salamanca, 2001, Salamanca
 VV.AA, Mujeres en el sistema del arte en España, MAV y EXIT, 2012, Madrid
 Wallis, Brian, Arte después de la modernidad. Nuevos planteamientos en torno a la representación., Akal, 2001, Madrid

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Arte e espazo social/P01G010V01901

Xestión, ámbito artístico e mundo profesional/P01G010V01910
Transmisión, mediación e educación artística/P01G010V01802

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Filosofía da arte/P01G010V01501

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Historia: Historia da arte/P01G010V01202

Arte, linguaxe e representación/P01G010V01303

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Outros comentarios

As materias que foron seleccionadas establecen un vínculo teórico e analítico cos contidos da materia Arte e *contemporaneidad.

Ao longo dos meses de marzo e abril, organizaranse encontros con axentes artísticos de recoñecida experiencia profesional.

*Tutorías: As *tutorías estarán publicadas na aplicación correspondente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Producción artística: Imaxe II				
Materia	Producción artística: Imaxe II			
Código	P01G010V01602			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo Pintura			
Coordinador/a	Heyvaert , Ann			
Profesorado	Heyvaert , Ann Núñez Jiménez, Marina Santiago Iglesias, José Andrés Seoane Suárez, Ana			
Correo-e	annheyvaert@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Producción Artística: Imaxe 2 está deseñada para que conflúan nela contidos comúns de deseño gráfico e editorial, ilustración, fotografía e técnicas gráficas aplicadas á arte contemporánea. Tomando como fío condutor a obra de arte múltiple preténdese desenvolver un traballo artístico propio, ao redor dun proxecto gráfico seriado.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber facer
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• Saber estar / ser
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• Saber estar / ser
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• Saber estar / ser
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• Saber estar / ser
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• saber • Saber estar / ser
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O estudante será capaz de coñecer os métodos de produción e técnicas artísticas.	CE7 CE9 CE12
O estudante será capaz de coñecer os procedementos e procesos propios das disciplinas relacionadas coa elaboración de obra reproducible.	CE7 CE9 CE12
O estudante será capaz de coñecer os sistemas de reprodución da imaxe dixital e analóxica.	CE9 CE12 CE14
O estudante será capaz de coñecer o vocabulario, código e conceptos inherentes aos campos do deseño, a edición, a ilustración e a imaxe múltiple.	CE6 CE7
O estudante será capaz de desenvolver propostas creativas con extensión.	CE31 CE32 CE37
O alumno será capaz de abordar problemas creativos nun conxunto de obras artísticas.	CE31 CE37 CE38
O estudante será capaz de comprender na súa máxima intensidade a experiencia do taller de produción e creación.	CE20 CE22 CE31 CE32
O estudante será capaz de ver e analizar calquera imaxe.	CG1 CE1 CE25
O estudante será capaz de aplicar con creatividade procesos de deseño, reprodución e edición gráficos.	CE19 CE20 CE31 CE32
O estudante será capaz de manexar métodos de produción específicos.	CE31 CE32
O estudante será capaz de manexar ferramentas e métodos propios na creación da imaxe dixital.	CE42 CE43
O estudante estará capacitado para experimentar coa imaxe	CE42 CE43
O estudante será capaz de integrar disciplinas distintas na produción e reprodución de imaxes.	CE33 CE42 CE43
O estudante será capaz de aplicar de xeito creativo procesos de deseño, reprodución e edición gráficos.	CE37 CE42 CE43

Contidos

Tema

CONTIDOS XERAIS

Dado o carácter multidisciplinar desta materia e a transversalidade que require, establécense varios bloques de traballo. Impartiranse contidos teórico-prácticos relacionados e en continuo diálogo co proxecto final, ao redor dun proxecto de arte múltiple seriado.

CONTIDO TEMÁTICO.

Características da arte múltiple contemporáneo: Multiplicación - variación - repetición - transformación.

Confluencia e integración de disciplinas. *Hibridación.

Métodos relacionados coa elaboración de obra *reproducible: Imaxe analóxica e dixital; Técnicas gráficas tradicionais, experimentais, industriais, mixtas; Fotografía; Ilustración; Deseño gráfico.

Do gravado de ilustración ao proxecto seriado contemporáneo: o Libro de Artista, Foto Libro e/ou Cartafol editado .

Ámbitos de difusión e consumo da obra múltiple hoxe: mercado, edición, centros de difusión, certames, feiras, internet

CONTIDO DO PROXECTO.

Arte múltiple: Proxecto gráfico seriado; Libro de Artista.

Concepto / idea: narración, códigos visuais, función *comunicativa, colección, arquivo, o concepto libro...

Formato: dimensións, relación do todo e os seus partes, obras independentes ou unidas, número de pezas...

Estrutura: *fragmentación, *secuencialidade, ritmo, bucle, transversalidade...

Procesos: Técnicas de reprodución, técnicas gráficas tradicionais (*xilografía, *calcografía, *serigrafía, técnicas *aditivas...), procesos dixitais, fotografía...

Materiais: papeis, outros soportes.

Presentación: cartafol, caixa, libro (portada, tapa, cubertas, solapas, contraportada, gardas...), créditos, ficha técnica.

Investigación paralela. Procura de referentes. Lectura de textos.

Presentación do proxecto.

*I. GRAVADO E *ESTAMPACIÓN

*I.1. PROXECTO E MEDIO. Elección do proceso técnico máis adecuado á idea de *pre-proxecto. Combinación de procesos. Experimentación. Matriz evolutiva. Ferro perdido. Recursos de *estampación (viscosidade de tintas, cores, rodets, *collage...). Relacións de permeabilidade entre procesos tradicionais e dixitais.

*I.2. GRÁFICA E *SERIACIÓN. Repetición / transformación. Da estampa á páxina.

*I.3. SOPORTE. Papeis, teas, outros.

*I.4. PRESENTACIÓN. Cartafoles, Libro manual ou dixital.

*II. DESEÑO *GÁFICO / EDITORIAL. *MAQUETACIÓN

*II.1. A TIPOGRAFÍA: tipos, estilos, tamaños

*II.2. *MAQUETACIÓN BÁSICA: Composición na páxina: organización, xerarquía visual, *codificación, relacións entre texto e imaxe.

*II.3. A *RETÍCULA. Partes dunha *retícula, definición da *retícula, marxes.

*II.4. PARTES DUN LIBRO. A páxina, a dobre páxina e o todo.

*II.5. ENCADERNACIÓN. Tipoloxía da encadernación.

*III. DEBUXO E ILUSTRACIÓN

*III.1. O DEBUXO COMO MEDIO TRANSVERSAL A TODAS AS DISCIPLINAS.

*III.2. GRAVADO E ILUSTRACIÓN.

*III.3. CADERNOS DE CAMPO.

*III.4. *FANZINE E CÓMIC.

*IV. FOTOGRAFÍA

*IV.1. CONCEPTOS, CREATIVIDADE E MODOS DE EXPRESIÓN NA FOTOGRAFÍA.

*IV.2. A IMAXE ANALÓXICA E DIXITAL. Recursos de manipulación e transformación.

*IV.3. *INPUT DA IMAXE DIXITAL. *Escaneado. Resolucións de entrada en relación cos formatos e dimensións finais.

*V.4. PRODUCCIÓN. Impresoras dixitais e soportes adecuados.

*V. *INTERDISCIPLINARIEDAD

*V.1. COMBINACIÓN DE PROCESOS. MESTIZAXE: Xustificación. Adecuación entre concepto e medio.

*V.2. *DESDIBUJAMIENTO DAS DISCIPLINAS: Arte / Comunicación. Deseño / Arte. Imaxe dixital / Imaxe tradicional. O Libro de Artista como proxecto mixto.

*V.3. PRODUCCIÓN. Relación entre idea e soporte.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	42	72
Aprendizaxe baseado en proxectos	46	134	180
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Seminario	6	0	6
Saídas de estudo	5	0	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	4	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Clase magistral con apoio multimedia. Concatenación de a teoría con a práctica: temas teóricos e exercicios prácticos. Lección magistral, exposición de contidos e demostracións prácticas por parte de o profesor. Recursos de visualización de imaxes e procesos. Observación directa de traballos realizados por alumnos de cursos precedentes. Análise de imaxes reproducidas tanto en libros ou revistas como en diferentes medios audiovisuais.
Aprendizaxe baseado en proxectos	O estudante, de xeito individual ou en grupo, traballará en o desenvolvemento de un proxecto e presentará o resultado de o seu traballo ante o profesor e un grupo de estudantes. Desenvolvemento de o proxecto: Definición; Concreción de o marco conceptual de o proxecto en formato de Libro de Artista ou Cartafol editado; Revisión e Cualificación de o pre-proxecto que se vai a desenvolver; Bosquejos, esquemas, secuencia, presentación de estrutura, partes de o libro e retícula; Exposición de os traballos teóricos e prácticos de clase; Aprobación e posta en acción de o proxecto; Producción e elaboración física; Elaboración de memoria final; Presentación de o proxecto.
Prácticas de laboratorio	Os estudantes traballarán individualmente ou en grupo baixo supervisión de o profesor. Exercicios prácticos de aprendizaxe de subtemas. Tutorías e correccións. Elección progresiva: ofrecerlle a o alumno a posibilidade de elixir diferentes opcións de traballo en función de os seus intereses, preferencias, capacidades, etc. Consideración de ritmo e metodoloxía de traballo persoal. Orientación crítica de o traballo que se estea realizando respectando o desenvolvemento creativo persoal.
Seminario	Curso de curta duración con unha forte carga práctica a cargo de un profesor ou un especialista invitado ad-hoc. Toma de contacto con profesionais de o ámbito artístico, invitados nacionais ou estranxeiros para ver en que e como se está traballando de un xeito práctico en o campo de as creacións de obra múltiple editorial. Charlas-coloquio, entrevistas a artistas, conferencias, seminarios, etc.
Saídas de estudo	Visitas a exposicións, museos, institucións, empresas, etc. Visitas a outros centros de ensino ou laborais (imprentas industriais).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	*Tutorías, seguimento e correccións de exercicios de aula e proxectos persoais prácticos e teóricos. Elección progresiva: ofrecer ao alumno a posibilidade de elixir diferentes opcións de traballo en función dos seus intereses, preferencias, capacidades, etc. Consideración de ritmo e metodoloxía de traballo persoal. Orientación crítica do traballo que se estea realizando respectando o desenvolvemento creativo persoal.
Seminario	*Tutorías, seguimento e análise dos seminarios propostos. Adaptación dos contidos impartidos nos seminarios propostos ao proxecto persoal de cada alumno. Consideración do ritmo persoal de traballo e metodoloxía empregada por cada alumno.
Saídas de estudo	*Tutorías, seguimento e correccións sobre aqueles resultados obtidos nas saídas de estudo e prácticas de campo propostas. Posta en común e análise de conclusións. Orientación crítica do proxecto que se estea realizando respectando o desenvolvemento creativo persoal.
Prácticas de laboratorio	*Tutorías, seguimento e correccións de prácticas de taller. *Tutorías e correccións individualizadas e/ou en grupo dos exercicios expostos. Ofrecer ao alumno a posibilidade de elixir diferentes opcións de traballo para o seu Proxecto Final en función dos seus intereses, preferencias, capacidades, etc. Consideración do ritmo persoal de traballo e metodoloxía empregada polo alumno. Orientación crítica e razoada do Proxecto Final que se estea realizando respectando o desenvolvemento creativo persoal.
Probos	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	*Tutorías, seguimento e correccións de problemas e exercicios de taller. *Tutorías, seguimento e correccións de problemas de índole conceptual. Consideración de formulacións persoais na resolución de exercicios. Consideración do ritmo de traballo persoal e metodoloxía empregada polo alumno. Orientación crítica dos exercicios realizados polos alumnos.

Avaliación	
Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Lección maxistral	Asistencia a clase. Interiorización de coñecementos básicos de a materia aplicados a o proxecto final.	11	CG1 CE20 CE22 CE31 CE32
Aprendizaxe baseado en proxectos	O sistema de avaliación será continuo e rexeráse en base a os seguintes criterios: CRITERIOS XERAIS DE AVALIACIÓN O interese artístico de os exercicios e de o proxecto final. Cumprimento de os obxectivos propostos e capacidade de culminación de o traballo. Evolución e progresión en o proceso de aprendizaxe. A calidade, originalidade, creatividade e o grado de desenvolvemento de as entregas e de o proxecto final. A capacidade investigadora de o alumno. A capacidade de experimentación de o alumno. A metodoloxía, planificación e coherencia de o traballo a o longo de o curso. O traballo de reflexión e estudo previo a o proceso de elaboración de cada proxecto. A ampliación de os coñecementos impartidos en clase. Capacidade de análise e de interrelación entre os diferentes contidos de a materia en relación a a confluencia en o proxecto global final. Asistencia a clase: actitude positiva e activa en os talleres. Participación en a dinámica de clase (limpeza e bo uso de materiais colectivos, etc.). Comprensión e utilización correcta de os medios técnicos e a adecuación a a linguaxe persoal de o procedemento que se utilice, é dicir, que a concepción de a imaxe ou exercicio lévese a cabo desde unha comprensión en profundidade de as posibilidades expresivas propias de o procedemento que se empregue. CRITERIOS ESPECÍFICOS DE AVALIACIÓN. EXERCICIOS PRÁCTICOS PARCIAIS: 1. Gráfica. A adecuación de a técnica a a imaxe e a o proxecto global seriado. Valorarase a complexidade técnica de a estampación e a correcta utilización de os procesos técnicos (axustes de registros, superposicións de tintas, axuste de a fluidez-viscosidade de as tintas, presentación adecuada, limpeza, etc.). 2. Ilustración. Peso conceptual de as ilustracións realizadas, correcta elección de a técnica e de os medios empregados. Execución, desenvolvemento de o proceso de ilustración (esbozos a produción final) e adecuada presentación. 3. Deseño: Fases de o proxecto (idea, aplicación/materialización de a idea, aplicación informática, produción a escala, produción final). Uso correcto de a tipografía, de a retícula. Comprensión e correcta distribución e uso de as partes de documento editado. Legibilidade aplicada a o proxecto creativo. 4. Fotografía. Uso correcto e creativo de imaxes fotográficas. Resolucións e pixelado. PROXECTO PERSOAL FINAL: proxecto gráfico seriado ou libro de artista. 1. Formalización de o proxecto. Idea e proceso. 2. Progresión e ampliación de os coñecementos impartidos en clase. 3. Capacidade de análise e investigación en o tema elixido. 4. Originalidade e creatividade en a formulación de o tema. 5. O aspecto e a presentación: selección de imaxes, textos, materiais (papeis), cor, composición lineal e transversal, individual e global, secuenciación, etc. 6. A presentación.	75	CE1 CE6 CE7 CE9 CE12 CE14 CE19 CE20 CE22 CE25 CE31 CE32 CE33 CE37 CE38 CE42 CE43

Seminario	Asistencia a os seminarios propostos, asimilación de contidos e entrega de informe.	2,5	CE1 CE6 CE7 CE9 CE12 CE14 CE25
Saídas de estudo	Asistencia a as saídas de estudo e prácticas de campo, asimilación de contidos e entrega de informe.	2,5	CE1 CE6 CE7 CE9 CE12 CE14 CE25
Prácticas de laboratorio	A avaliación será continua, polo que se realizará un seguimento individualizado do alumnado, así como da súa progresión. A asistencia a clase é moi importante, xa que se efectuará unha observación constante do proceso de traballo no taller. O alumno terá que entregar unha serie de exercicios e traballos de aula relacionados co temario da materia. Estes traballos serán revisados ao finalizar os exercicios correspondentes de cada unidade temática, considerando a comprensión, asimilación e aplicación da proposta de traballo, xunto co grao de complexidade, creatividade, experimentación e evolución. O diálogo alumno-profesor e unha dinámica interactiva do colectivo da clase facilitará unha mellor valoración de todos os aspectos sinalados.	10	CE1 CE19 CE20 CE22 CE25 CE31 CE32 CE33 CE37 CE38 CE42 CE43

Outros comentarios sobre a Avaliación

Exame - Convocatoria Ordinaria:

Entrega do proxecto final e de todos os exercicios propostos durante o curso que non fosen cualificados.

O profesorado resérvase o dereito de realizar probas puntuais teóricas ou prácticas de modo individual daqueles contidos da materia que considere que deba mellorar cada alumno.

Convocatoria extraordinaria de xullo e Fin de Carreira: Entrega do proxecto final e de todos os exercicios propostos durante o curso que non fosen cualificados.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AAVV, Impact 10 Encuentro internacional multidisciplinar de gráfica, SM Pro Art Circle, 2018, Santander

Bibliografía Complementaria

Barthes, Roland, La cámara lúcida. Nota sobre la fotografía, Ediciones Paidós, 1992, Barcelona

Blackwell, Lewis, Tipografía del siglo XX, 3ª Edición, Gustavo Gili, 2004, Barcelona

CHAMBERLAIN, W., Aguafuerte y grabado,, H. Blume, 1988, Madrid

Crimp, Douglas, Editorial Gustavo Gili, 2004, Barcelona

D'ARCY HUGHES, Ann, VERNON-MORRIS, Hebe, La impresión como arte: técnicas tradicionales y contemporáneas, Ed. Blume, 2010, Barcelona

DIDI-HUBERMAN, Georges, ATLAS. ¿Cómo llevar el mundo a cuestras?, TF Editores / Museo Reina Sofía, 2010, Madrid

GRABAWZKI, Beth; FICK, Bill, El grabado y la impresión. Guía completa de técnicas, materiales y procesos, Ed. Blume, 2009, Madrid

Jardí, Enric, Veintidós consejos sobre tipografía, Actar, 2004, Barcelona

Moeglin-Delcroix, Anne, Esthétique du livre d'artiste : 1960-1980, Ed. Bibliothèque nationale de France, 1997, Paris

NOYCE, Richard, Printmaking at the edge / Critical mass, A&C Black, 2006 y 2010, Londres

Luid, Philip, Tipografía básica, Ed. Campgràfic, 2004, Valencia

Poynor, Rick, No más normas, Diseño Gráfico y posmoderno, Gustavo Gili, 2003, Bacerlona

RAMOS GUADIX, J.C, Técnicas aditivas en el grabado contemporáneo, Universidad de Granada, 1992, Granada

Samara, Timothy, Diseñar con y sin retícula, 3ª Edición, Gustavo Gili, 2004, Barcelona

Zeegen, Lawrence / Crush, Principios de ilustración., 3ª Edición, Gustavo Gili, 2006, Barcelona

AAVV, Comisario: Michael Tarantino, Repetición/Transformación, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, 1992, Madrid

AAVV, On minded prints, on prints minded., Grupo dx5, Universidad de Vigo, 2004, Vigo

AAVV, The Print Factory I, Ed. Grupo dx5. Universidad de Vigo, 2009, Vigo

AAVV, The Print Factory II, El espacio del libro, Ed. Grupo dx5. Universidad de Vigo, 2013, Vigo

AAVV, De la huella a lo numérico., Ed. Grupo dx5, Universidad de Vigo □ Princeps, ESS, 2010, Francia, Angoulême

AAVV. (Vela, A., Vilà, A., Agustí, E., □):, Libros de artista/Ediciones especiales/ Revistas Objetuales/ Proyectos Editoriales. Volumen: IMPASSE Número: 10, Ed. Centro de Arte La Panera, 2011, Lleida

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Proxectos de deseño/P01G010V01905

Proxectos fotográficos/P01G010V01907

Proxectos gráficos dixitais/P01G010V01908

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Informática: Técnicas informáticas/P01G010V01103

Técnicas fotográficas/P01G010V01204

Técnicas gráficas/P01G010V01305

Outros comentarios

HORARIO DE TUTORÍAS

Para unha mellor planificación dos contidos das *tutorías, o alumno indicará con antelación ao profesor os contidos e problemas a resolver nestas.

ANNE HEYVAERT

Xoves: 17:30 - 21:30 (taller de gráfica)

Mércores: 17:30 - 19:30 (taller de gráfica)

ANA SOLER

Xoves: 9:30 - 10:30 e de 13:30 a 14:30 (taller de gráfica)

Venres: 9:30 - 10:30 e de 13:30 a 14:30 e de 16:30 a 18:30 (taller de gráfica)

IGNACIO PÉREZ-JOFRE

Xoves: 18:30 - 21:30 (taller de gráfica)

Venres: 12:30 - 15:30 (taller de gráfica)

NONO BANDEIRA

Luns: 9:30 a 12:30 (despacho ESDMGA)

Martes: 9:30 a 12:30 (despacho ESDMGA)

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Producción artística: Obxecto e espazo				
Materia	Producción artística: Obxecto e espazo			
Código	P01G010V01603			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura			
Coordinador/a	Herranz Pascual, María Yolanda			
Profesorado	Barreiro Rodríguez-Moldes, María Covadonga Herranz Pascual, María Yolanda Román Redondo, Juan Carlos			
Correo-e	yherranz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Obxecto e espazo son, ante todo, elementos ou aspectos que definiron o carácter estrutural da escultura durante todo o século XX. A materia pretende mostrar e analizar aqueles debates onde a estrutura temática obxecto e espazo teña relevancia dentro do panorama da arte contemporáneo. Dita estrutura está organizada en catro territorios de problemas: en primeiro lugar, falamos dos conceptos de autoría que teñen que ver coa creación, produción e reprodución de obxectos e espazos; un segundo grupo tería que ver cos procesos creativos determinantes para a elaboración do obxecto; un terceiro campo tería que ver cos mecanísmos procesuais e categoriais; e, por último, estaría o tecido expansivo que a escultura desenvolveu como unha necesidade onde o espazo foi un aliado indiscutible desde o seu enunciado como espazo de pensamento ata a súa disolución entre unha tupida rede de novas formas de lecer cultural.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	• saber
CG4	Capacidade de aprendizaxe autónoma.	• saber • saber facer
CG5	Capacidade de traballar autonomamente.	• saber • saber facer
CG7	Capacidade de integración en grupos multidisciplinares. Capacidade de colaboración con profesionais doutros campos	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación.	• Saber estar / ser
CG9	Capacidade de perseverancia.	• Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE3	Comprensión crítica da responsabilidade de desenvolver o propio campo artístico. Compromiso social do artista	• saber • Saber estar / ser
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	• saber • Saber estar / ser
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber

CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber • saber facer
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber • saber facer
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber • saber facer
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber • saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• saber facer
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber • saber facer
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber • saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer • Saber estar / ser
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado coñecerá disciplinas artísticas propias de creación de obxectos e a súa relación co espazo.	CG1 CG3 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE19 CE20 CE22 CE42 CE43

O alumnado coñecerá os procedementos das disciplinas relacionadas coa elaboración de obras escultóricas.

CG3
CG4
CG5
CG7
CG8
CG9
CE2
CE3
CE4
CE5
CE6
CE9
CE12
CE14
CE42
CE43

O alumnado coñecerá os procesos e procedementos de reprodución de obxectos.

CG1
CG3
CG8
CE3
CE7
CE9
CE12
CE14
CE20
CE25
CE39
CE42

O alumnado coñecerá e terá a Capacidade para desenvolver propostas creativas con extensión.

CG1
CG3
CG4
CG5
CG7
CG8
CG9
CE31
CE32
CE37
CE42
CE43

O alumnado coñecerá, terá a Capacidade para abordar problemas da arte nun conxunto de obras.

CG1
CE1
CE2
CE3
CE9
CE12
CE14
CE19
CE31
CE32
CE33
CE37
CE38
CE42

O alumnado coñecerá a Capacidade para a visualización e a análise de obras ***tridimensionales.

CG1
CG3
CG9
CE1
CE2
CE4
CE5
CE19
CE25
CE37

O alumnado coñecerá manéxoo de métodos de produción específicos.	CG1 CE31 CE32 CE33 CE37 CE38 CE39 CE43
O alumnado coñecerá a capacidade para dar visibilidade ás ideas mentais e ao mundo sensible.	CG7 CG8 CE5 CE6 CE7 CE19 CE20 CE22 CE25 CE31 CE38
O alumnado coñecerá, terá a Capacidade para pasar das imaxes mentais ás visuais.	CG1 CG7 CG8 CG9 CE9 CE19 CE20 CE22 CE25 CE31 CE32 CE37 CE38 CE39
O alumnado terá a Capacidade para o dominio e a visualización espaciais.	CG1 CG4 CG5 CE19 CE20 CE22 CE37 CE38 CE42 CE43
O alumnado terá a Capacidade para a proxección e construción de prototipos e maquetas.	CG9 CE3 CE12 CE22 CE31 CE32 CE39
O alumnado ***conocera, terá a Capacidade para comprender na súa máxima intensidade a experiencia do taller de produción e creación.	CG1 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CE6 CE7 CE9 CE12 CE14 CE19 CE20 CE22 CE31 CE32 CE42 CE43

O alumnado coñecerá a Habilidade para manéxoo de instrumentos e métodos propios da escultura.	CG1 CG7 CE9 CE12 CE14 CE22 CE31 CE32 CE33 CE42 CE43
O alumnado coñecerá a Habilidade para a experimentación coa materia no espazo ***tridimensional.	CG1 CG5 CG7 CG8 CE6 CE7 CE9 CE12 CE20 CE31 CE37 CE39 CE42 CE43
O alumnado coñecerá ***laHabilidade para a construción a partir de proxectos, maquetas e prototipos.	CG1 CG3 CG7 CG8 CG9 CE5 CE9 CE12 CE14 CE20 CE22 CE32 CE33 CE42 CE43
O alumnado coñecerá a Habilidade para a integración de disciplinas distintas na produción de esculturas e instalacións.	CG1 CG3 CG7 CE9 CE20 CE25 CE32 CE33 CE38 CE39 CE42 CE43

Contidos

Tema	
*GENEALOGÍAS DO OBXECTO E O ESPAZO	- Definición e *genealogía do obxecto. - Definicións e anotacións ao espazo. - A construción do obxecto, a comprensión do espazo. - O obxecto, a *exterioridad do suxeito. - Obxecto e aura. - Ser-aveños, suxeitos-obxectos. O obxecto como extensión do individuo.
PROCESOS PRODUTIVOS: OBXECTO/ESPAZO. COMPLEXIDADE DA PRODUCCIÓN.	- Lóxica da produción e o consumo. - Proxecto e produtividade. Introducción á produción de obxectos. - O modelo e a serie: Obxecto artesanal e o modelo industrial. - Dispositivos e procedementos de reprodución *tridimensional. - Teoría dos obxectos; Moles e o concepto de contorna. - Sistema dos obxectos; *Baudrillard e o concepto de ambiente.

RELACIÓNS E INTERACTIVIDADES.
OBXECTO/SUXEITO

- *Heurística e procesos de creación.
- Sensacións, intuicións, expresións, métodos.
- Descontinuidades, *tropos e retórica do obxecto.
- Significado e simboloxía no obxecto.
- O *ready-made.
- Unicidade e *multiplicidade do obxecto.
- Versión, copia, réplica, simulacro.
- Psicanálise e Surrealismo, *carnalizaciones do obxecto.
- Da escultura ao obxecto *transicional.

PROXECTO E PROCESOS ESCULTÓRICOS:
COMPLEXIDADE DA AUTORÍA ARTÍSTICA.

- Proxecto escultórico. O proxecto como concepto, como método e como proceso.
- Creación e condición poética: *anudamiento do real-simbólico-imaginario.
- Procesos subxectivos: experiencia directa do corpo nos sentidos e as emocións.
- Métodos: a intuición, a expresión e a xeración.
- Proceso *intersubxectivos: a *importancia dos valores estéticos, a riqueza simbólica e a representación.

PROPOSICIÓNS DESDE A ESCULTURA

- A escultura como xénero.
- Da *física á arte inmaterial.
- *Monumentalidade. Introducción á arte pública.
- Interrelacións: Arquitectura/Urbanismo/Escultura.
- Intervencións, instalacións, sinalizacións.
- A escultura no campo expandido. *Land-art & *Environment.
- Arte e natureza.
- Arte urbana e *Flashmob.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	10	20	30
Actividades introdutorias	20	40	60
Traballo tutelado	30	75	105
Resolución de problemas	15	15	30
Lección maxistral	10	20	30
Traballo	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Traballo en profundidade dun tema (monográfico). Ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistrais co labor profesional.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Traballo tutelado	Desenvolvemento das propostas escultóricas. O seguimento, teórico-práctico, do profesor centrarase en conseguir os niveis de axuste nos modos de ***ideación e nos métodos de materialización elixidos; buscando a adecuación dos procesos seguidos en cada proposta concreta.
Resolución de problemas	Formulación, análise e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Seminarios: traspaso de información e presentación do estado da cuestión. O alumno realizará a comprobación daquelas conclusións vertidas durante a exposición ou, pola contra, atopará novos enfoques que poderían ser significativos.
Actividades introdutorias	Actividades **introdutorias: exposición do tema, mostrando as argumentacións existentes, as posicións e diferenzas, así como as reflexións que mantén a práctica artística sobre aquelas derivacións propias das Ciencias Sociais.
Traballo tutelado	Traballos de aula: os alumnos tentan desenvolver **poeticamente unha serie de cuestións que son do seu interese. A clase convértese nunha extensión da clase teórica, xa que o alumno **teoriza en primeira persoa e o profesor propón argumentacións suscitadas por aquelas preguntas que aparecen, agora de forma individualizada.
Probas	Descrición

Resolución de
problemas e/ou
exercicios

Probas de resposta curta: dar a coñecer o grao de asimilación e comprensión que o alumno ten da materia, así como corrixir posibles deficiencias.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Probas escritas, ensaios, resolución de problemas, etc. O alumnado coñecerá disciplinas artísticas propias de creación de obxectos e a súa relación co espazo. O alumnado coñecerá, terá a Capacidade para abordar problemas da arte nun conxunto de obras. O alumnado coñecerá a Capacidade para a visualización e a análise de obras ***tridimensionales.	10	CG1 CG3 CG9 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE12 CE14 CE19 CE20 CE22 CE25 CE31 CE32 CE33 CE37 CE38 CE42 CE43

Seminario	Técnicas de observación (asistencia, implicación, compromiso).	5	CG1
	O alumnado coñecerá os procedementos das disciplinas		CG3
	relacionadas coa elaboración de obras escultóricas.		CG4
	O alumnado coñecerá manéxoo de métodos de produción		CG5
	específicos.		CG7
	O alumnado coñecerá a capacidade para dar visibilidade ás ideas		CG8
	mentais e ao mundo sensible.		CG9
	O alumnado coñecerá a Habilidade para a experimentación coa		CE2
	materia no espazo.		CE3
	O alumnado coñecerá a habilidade para a integración de disciplinas		CE4
	distintas na produción de esculturas e instalacións.		CE5
			CE6
			CE7
			CE9
			CE12
			CE14
			CE19
			CE20
			CE22
			CE25
			CE31
			CE32
			CE33
			CE37
			CE38
			CE39
			CE42
			CE43

Resolución de problemas	Traballos e proxectos. Avaliación continua a través do seguimento do traballo do estudante na aula-taller. O alumnado coñecerá os procesos e procedementos de reprodución de obxectos. O alumnado coñecerá e terá a Capacidade para desenvolver propostas creativas con extensión. O alumnado coñecerá, terá a Capacidade para abordar problemas da arte nun conxunto de obras. O alumnado coñecerá manéxoo de métodos de produción específicos. O alumnado coñecerá, terá a Capacidade para pasar das imaxes mentais ás visuais. O alumnado terá a Capacidade para a proxección e construción de prototipos e maquetas. O alumnado ***conocera, terá a Capacidade para comprender na súa máxima intensidade a experiencia do taller de produción e creación. O alumnado coñecerá a Habilidade para manéxoo de instrumentos e métodos propios da escultura.	50	CG1
			CG3
			CG4
			CG5
			CG7
			CG8
			CG9
			CE1
			CE2
			CE3
			CE6
			CE7
			CE9
			CE12
			CE14
			CE19
			CE20
			CE22
			CE25
			CE31
			CE32
Actividades introductorias	Valoraranse a asistencia, actitude, participación e interese do estudante cara á materia, así como as achegas ao conxunto da clase. O alumnado coñecerá os procedementos das disciplinas relacionadas coa elaboración de obras escultóricas. O alumnado coñecerá manéxoo de métodos de produción específicos. O alumnado coñecerá a Habilidade para a integración de disciplinas distintas na produción de esculturas e instalacións.	5	CE33
			CE37
			CE38
			CE39
			CE42
			CE43
			CG1
			CG3
			CG4
			CG5
			CG7
			CG8
			CG9
			CE2
			CE3
			CE4
			CE5
			CE6
			CE9
			CE12
			CE14
			CE20
			CE25
			CE31
			CE32
			CE33
			CE37
			CE38
			CE39
			CE42
			CE43

Traballo tutelado	Valorarase a xestión dos recursos do alumno e as súas capacidades para o mantemento e o progreso nolos seus traballos ao longo do período lectivo.	5	CG1
	O alumnado coñecerá os procedementos das disciplinas relacionadas coa elaboración de obras escultóricas.		CG3
	O alumnado coñecerá os procesos e procedementos de reprodución de obxectos.		CG4
	O alumnado coñecerá a Habilidade para a experimentación coa materia no espazo ***tridimensional.		CG5
	O alumnado terá a Capacidade para o dominio e a visualización espaciais.		CG7
	O alumnado terá a Capacidade para a proxección e construción de prototipos e maquetas.		CG8
	O alumnado coñecerá a Habilidade para manéxoo de instrumentos e métodos propios da escultura.		CG9
	O alumnado coñecerá a Habilidade para a integración de disciplinas distintas na produción de esculturas e instalacións.		CE2
			CE3
			CE4
			CE5
			CE6
			CE7
			CE9
			CE12
			CE14
			CE19
			CE20
			CE22
			CE25
			CE31
			CE32
			CE33
			CE37
			CE38
			CE39
			CE42
			CE43
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exames orais (probos orais na aula, entrevistas, debates, etc.).	5	CG1
	O alumnado coñecerá disciplinas artísticas propias de creación de obxectos e a súa relación co espazo.		CG3
	O alumnado coñecerá os procedementos das disciplinas relacionadas coa elaboración de obras escultóricas.		CG4
			CG5
			CG7
			CG8
			CG9
			CE1
			CE2
			CE3
			CE4
			CE5
			CE6
			CE7
			CE9
			CE12
			CE14
			CE19
			CE20
			CE22
			CE42
			CE43

Traballo	Presentación dunha memoria que articule a ***conceptualización, o proceso e o dossier fotográfico da proposta escultórica realizada. O alumnado coñecerá os procedementos das disciplinas relacionadas coa elaboración de obras escultóricas. O alumnado coñecerá, terá a Capacidade para abordar problemas da arte nun conxunto de obras.	20	CG1
			CG3
			CG4
			CG5
			CG7
			CG8
			CG9
			CE1
			CE2
			CE3
			CE4
			CE5
			CE6
			CE9
			CE12
			CE14
			CE19
			CE31
			CE32
			CE33
			CE37
			CE38
			CE42
			CE43

Outros comentarios sobre a Avaliación

Proba de avaliación de convocatoria ordinaria: Esta asignatura, teórico-práctica, está concebida con un proceso de evaluación continua que hace imprescindible la asistencia y el seguimiento continuado del trabajo del estudiante.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias <http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

LIPPARD, Lucy, Seis años: la desmaterialización del objeto artístico de 1966 a 1972, Akal, Madrid, 2004

VV.AA., Unmonumental. The object in the 21st Century, Phaidon, New York, 2007

RAMIREZ, Juan Antonio, El objeto y el aura, Akal, Madrid, 2009

Bibliografía Complementaria

AA.VV., ¿Qu'est-ce que la sculpture moderne?, Centre Georges Pompidou, Paris, 1986

BAUDRILLARD, Jean, La sociedad de consumo, Siglo XXI, Madrid, 2009

HALL, Edward Twitchell, La dimensión oculta, Siglo XXI, México, 1972

FRANCEN, Brigitte, KÖNIG, Kasper y PLATH, Carina (Eds.), Sculpture projets muenster, Verlag der Buchhandlung Walter König, Köln, 2007

CATÁLOGO, Oteiza. Propósito experimental, Fundación Caja de Pensiones, Madrid, 1988

VV.AA., En tiempo real, Fundación Luis Seoane, A Coruña, 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Procesos de investigación e creación/P01G010V01701

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Arte e contemporaneidade/P01G010V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Arte, linguaxe e representación/P01G010V01303

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Procesos de investigación e creación				
Materia	Procesos de investigación e creación			
Código	P01G010V01701			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura Pintura			
Coordinador/a	Barcia Rodríguez, Ignacio Fernando			
Profesorado	Barcia Rodríguez, Ignacio Fernando Barreiro Rodríguez-Moldes, María Covadonga Fernández Pérez de Lis, Javier Moraza Pérez, Juan Luís			
Correo-e	ibarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Dotación de recursos perceptivos, emocionais e conceptuais para o exercicio de tarefas creativas e investigadoras.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG4	Capacidade de aprendizaxe autónoma.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG5	Capacidade de traballar autonomamente.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG6	Capacidade de traballar en equipo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG7	Capacidade de integración en grupos multidisciplinares. Capacidade de colaboración con profesionais doutros campos	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG8	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG9	Capacidade de perseverancia.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG10	Capacidade heurística e de especulación para a resolución de problemas, a realización e novos proxectos e estratexias de acción.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG11	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG12	Capacidade de adaptación a novas situacións.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG14	Sensibilidade en temas ambientais.	- saber - saber facer - Saber estar / ser

CG15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG16	Compromiso ético profesional.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE13	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese. Analizar, interpretar e sintetizar as fontes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE23	Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE24	Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas artísticos complexos e proxectos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE26	Capacidade de curiosidade e de sorpresa máis para alén da percepción práctica. Desenvolver a percepción mental para alén do retiniano	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE29	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE30	Capacidade de perseveranza. Desenvolver a constancia necesaria para resolver as dificultades inherentes á creación artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE41	Capacidade para realizar proxectos de investigación artísticos.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE46	Habilidade para realizar proxectos artísticos con repercusión social e nos medios. Utilizar os recursos de difusión dos proxectos artísticos co fin de potenciar a súa repercusión social	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE49	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios para o desenvolvemento do traballo artístico	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O estudante obterá un coñecemento de os procesos de creación e produción artística.	CG3 CE6 CE9
O estudante adquirirá capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e de procedemento a o desenvolvemento de unha práctica artística.	CG10 CG12 CE22 CE25 CE31 CE32 CE37 CE38 CE42 CE43 CE44
O estudante obterá coñecemento de modos de investigación en Belas Artes.	CG3 CG16 CE6 CE9 CE12 CE13 CE14

O estudante obterá capacidade para a organización de un sistema creativo innovador.	CG10 CG12 CE20 CE22 CE25 CE26 CE31 CE37 CE38 CE41
O estudante adquirirá capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.	CG1 CG2 CG15 CE21 CE22 CE23 CE24 CE31 CE41
O estudante obterá capacidade para a elaboración de textos relacionados con o traballo realizado.	CG1 CG2 CG3 CE22 CE23 CE24 CE25 CE36
O estudante obterá capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos.	CG1 CG6 CG7 CG10 CE21 CE22 CE33 CE34 CE35 CE37 CE38
O estudante obterá capacidade para elaborar un anteproxecto.	CG4 CG5 CG7 CG10 CE22 CE25 CE26 CE36
O estudante obterá capacidade para *contextualizar o traballo realizado.	CG1 CG2 CE24 CE26 CE30 CE31 CE33 CE35 CE36 CE37
O estudante obterá capacidade para documentar o traballo realizado.	CG1 CG2 CE31 CE36 CE39

O estudante obterá capacidade para a análise e a avaliación de proxectos.	CG1 CG2 CG8 CG16 CE19 CE21 CE22 CE25 CE26 CE31 CE38
O estudante obterá capacidade para a *autoevaluación.	CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CE25 CE26 CE29 CE30
O estudante adquirirá habilidade para captar estímulos susceptibles de ser incorporados á creación.	CG11 CG12 CG14 CG15 CG16 CE42 CE44 CE46 CE49
O estudante adquirirá habilidade para xestionar a información necesaria na elaboración de proxectos artísticos.	CE42 CE43 CE44 CE47 CE49
O estudante adquirirá habilidade para expor procesos de investigación e creación en arte.	CE36 CE42 CE43 CE44 CE46 CE47 CE48

Contidos

Tema

PARTE *I. INTRODUCCIÓN.	0.1. Carácter da materia en relación ao seu lugar no Plan de estudos: *procesualidad e carácter interdisciplinar do módulo PROCESOS. 0.2. Creación e investigación: Definicións, diverxencias e confluencias. A investigación en Belas Artes no contexto universitario contemporáneo, en relación á creación artística: aspectos comúns e paradoxos. / Diferenzas metodolóxicas e *contextuais. 0.3. Creación e investigación como procesos de elaboración e indagación. 0.4. Obxectivos didácticos. A dotación de recursos *perceptivos, emocionais e conceptuais para o exercicio de tarefas creativas e investigadoras, como obxectivo fundamental: [entrar en proceso], máis aló e máis acó das condicións de posibilidade supón transformar as orientacións externas nunha orientación interna. Este paso, do ensino á aprendizaxe, supón *interiorizar unha dobre esixencia: intensidade e honestidade.
PARTE *II. ARTE E SABER.	*I.1. O coñecemento humano como proceso de modelización da realidade. *I.2. Lugar da arte dentro da teoría do coñecemento. *I.3. Nacións sobre a singularidade cognitiva da arte. A irreductible falta de neutralidade do suxeito como límite das ciencias e como eixo das artes. O suxeito social e a intelixencia distribuída. *I.4. Saber e práctica. O coñecemento inducido na práctica do [laboratorio] como núcleo fundamental das experiencias creativas e investigadoras. *I.5. Ética do saber. Os dilemas da responsabilidade do coñecemento.

PARTE *III. PROCESOS (CREATIVOS) E PROXECTOS (DE INVESTIGACIÓN)

- *II.1. A creación artística como proceso. Apreciación da diversidade de modelos *procesuais no contexto da creación: desde [pequena sensación] ao [propósito experimental], entre a [angustia da influencia] e a [desvergoña xenial], entre a incerteza e o [criterio].
- *II.2. Obstáculos. (a) Obstáculos materiais e dificultades técnicas; (*b) Resistencias subxectivas e *caracteriológicas; E (*c) prexuízos conceptuais, ideolóxicos e *disciplinares.
- *II.3. Destreza (optimización de recursos materiais, espaciais, temporais e técnicos), actitude investigadora (xestión de recursos sensíbles e emocionais), e competencia (uso de recursos simbólicos e documentais).
- *II.4. Procesos de elaboración (material, estrutural, simbólica). Gramática da imaxinación. *Heurística, *combinatoria; Lóxica fluída, pensamento borroso, modelización e *diagramática; Pensamento diverxente, riqueza do erro, e uso de información ausente.
- PARTE *IV. PROCESOS DE *VALIDACIÓN E *FALSACIÓN.
- *II.1. Procesos de *validación no ámbito creativo. Esixencias e compromisos *gnoseolóxicos no contexto da creación artística.
- *II.2. Procesos de *falsación no ámbito investigador. Esixencias e compromisos *gnoseolóxicos no contexto da investigación en Belas Artes.
- *II.3. Modelos de investigación en Belas Artes.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	0	14
Estudo de casos	0	7	7
Obradoiro	13	20	33
Resolución de problemas de forma autónoma	0	65	65
Seminario	6	0	6
Presentación	0	8	8
Traballo tutelado	14	0	14
Actividades introdutorias	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Desenvolvemento pormenorizado do temario con uso de sistemas audiovisuais e argumentais.
Estudo de casos	Análise e discusión de procesos creativos e investigadores concretos, cun de sistemas audiovisuais e argumentais.
Obradoiro	Desenvolvemento do traballo presencial tutelado e avaliación continuada.
Resolución de problemas de forma autónoma	Desenvolvemento de traballo autónomo.
Seminario	Análise e avaliación de resultados.
Presentación	Asistencia activa a actividades vinculadas coa materia.
Traballo tutelado	Desenvolvemento e presentación de traballos no espazo da clase.
Actividades introdutorias	Introdución argumental á materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O carácter *procesual da materia artículase ao redor do modelo de adquisición de coñecemento baseado na experiencia de elaboración. Por iso a presenza activa e continuada é fundamental para cumprir co obxectivo de optimización dos procesos persoais de creación, en calquera dos campos *disciplinares presentes no Grao.
Obradoiro	A presentación de resultados supón por unha banda a deliberación e resolución na *materialidad da proposta plástica, e por outro a constatación das capacidades de comprensión, *fundamentación e *falsación.
Seminario	Considérase tan importante como a presenza activa na aula, como a presentación dos resultados en forma e data, así como a experiencia adquirida na aprendizaxe transversal desde a indución que se produce por efecto do resto de estudantes da materia. A interacción dinámica das correccións en grupo supón unha oportunidade extraordinaria de incentivar o desenvolvemento.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Traballo tutelado Avaliación baseada na resolución e presentación de traballos
concretos de forma puntual de acordo coa axenda **predeterminada.

60

CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CG14
CG15
CG16
CE6
CE9
CE12
CE13
CE14
CE19
CE20
CE21
CE34
CE35
CE36
CE37
CE38
CE39
CE41
CE42
CE43
CE44
CE46
CE47
CE48
CE49

Obradoiro	Avaliación continua e personalizada dos procesos de traballo.	35	CG1
			CG2
			CG3
			CG5
			CG7
			CG9
			CG11
			CG12
			CG16
			CE12
			CE14
			CE19
			CE21
			CE22
			CE23
			CE24
			CE25
			CE26
			CE29
			CE30
			CE31
			CE32
			CE33
			CE34
			CE35
			CE36
			CE37
			CE38
			CE39
			CE41
			CE44

CG1
CG2
CG4
CG5
CG6
CG9
CG10
CG11
CG12
CG14
CG16
CE13
CE21
CE23
CE24
CE26
CE33
CE34
CE35
CE37
CE39
CE42
CE44
CE49

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación estará referida á evolución persoal das capacidades de asimilación de información, a capacidade de argumentación, a axilidade mental, a improvisación, elección e decisión; o desenvolvemento da sensibilidade plástica, das habilidades perceptivas e destrezas construtivas na execución obxetual, a capacidade no manexo de fontes iconográficas e documentais, a coherencia entre formulacións e resultados; e as actitudes, vinculadas á curiosidade, disposición, laboriosidade, a iniciativa persoal, a participación no traballo común, a capacidade para enriquecer á discusión, etc. E supón a adecuación a catro criterios de avaliación: comprensión, fundamentación, falsación e trazabilidade. Esta avaliación será continuada, polo que a asistencia habitual é necesaria, xa que se desenvolverá de acordo á propia estrutura e calendario de exercicios propostos, cada un dos cales derivará unha cualificación acumulativa e cuxa presentación puntual será imprescindible. Dentro desta lóxica de avaliación continua, poderán eventualmente realizarse probas para verificar o grao de asimilación intelectual dos contidos, categorías e parámetros utilizados no curso.

Probas de avaliación da convocatoria de xullo: mércores, 1 de xullo de 2020 ás 10:00h. Probas de avaliación da convocatoria extraordinaria Fin de Carreira: Martes, 22 de outubro de 2019 ás 10:00h.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Ackerman, Diane, Una historia natural de los sentidos, Anagrama, 1992, Barcelona

Cuesta, S. y Moraza, J.L., El arte como criterio de excelencia, Ministerio de Cultura. Secretaría de Universidades, 2010, Madrid

Gardner, Howard, Las cinco mentes del futuro, Paidós, 2005, Barcelona

Maturana, H y Varela, Francisco, El árbol de conocimiento, Gedisa, 1999, Barcelona

Steiner, George, Gramáticas de la creación, Siruela, 2011, Madrid

V.V.A.A., Notas para una investigación artística. Actas Jornadas "La Carrera Investigadora en Bellas Artes: Estrategias y Modelos (2007-2015)", Universidad de Vigo, 2008, Vigo

Recomendacións

Outros comentarios

Dispónse de espazos individualizados para o desenvolvemento de todas as tarefas de cada alumno en todas as materias do primeiro cuatrimestre, desde a materia obrigatoria PROCESOS DE INVESTIGACIÓN E CREACIÓN. Dado que se trata dunha materia de carácter esencialmente *procesual, articulada ao redor dunha adquisición de coñecementos baseada na experiencia de elaboración, considérase imprescindible o uso continuado e cotián dos espazos individualizados para o desenvolvemento do traballo tanto presencial como autónomo.

*TUTORÍAS PRIMEIRO E SEGUNDO CUADRIMESTRE:

Chelo *Matesanz: Martes de 12:30 a 15:30; mércores de 11:30 a 14:30.

Juan Luís *Moraza: Martes de 8:30 a 10:30 e de 19:30 a 21:30; Mércores 12:30 a 14:30.

Nacho Barcia: 1º cuatrimestre: Martes de 10 a 13 *h. e Xoves de 10 a 13*h.; 2º cuatrimestre: Martes de 11:30 a 14 *h. e Xoves de 9:30 a 12:30

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Artes afíns				
Materia	Artes afíns			
Código	P01G010V01801			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura Pintura			
Coordinador/a	Barcia Rodríguez, Ignacio Fernando			
Profesorado	Barcia Rodríguez, Ignacio Fernando García González, Silvia Montesinos Fandiño, Macarena			
Correo-e	ibarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Percorrido de aproximación ás manifestacións da cultura e a creación contemporáneas (música, artes escénicas, literatura, cine,...) que, pola súa herdanza artística ou pola súa proximidade conceptual e estética, manteñen vínculos coas disciplinas impartidas na titulación.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	• saber
CG6	Capacidade de traballar en equipo.	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Capacidade de integración en grupos multidisciplinares. Capacidade de colaboración con profesionais doutros campos	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Capacidade de adaptación a novas situacións.	• saber facer • Saber estar / ser
CG15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.	• Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber • saber facer
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber • saber facer
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber • saber facer
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo	• saber
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• saber
CE23	Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas	• saber • saber facer
CE24	Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas artísticos complexos e proxectos	• saber • saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• saber facer • Saber estar / ser
CE35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno	• saber facer • Saber estar / ser
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos	• saber • saber facer
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Coñecementos básicos das manifestacións artísticas contemporáneas en disciplinas afíns.	CE1 CE5
Coñecementos históricos básicos sobre artes escénicas e música.	CE1 CE8
Coñecementos históricos das afinidades entre disciplinas artísticas distintas.	CE1 CE2 CE8
Capacidade de entender as artes plásticas na súa relación con outras manifestacións artísticas.	CE2 CE21 CE33
Capacidade para comprender os vínculos das artes plásticas con disciplinas afíns.	CE2 CE33 CE35
Capacidade para a apreciación crítica de manifestacións artísticas de ámbitos distintos.	CG1 CG7 CG12 CG15 CE2 CE25 CE33
Habilidade para relacionar sensibilidades creativas en diferentes ámbitos artísticos.	CG7 CE47
Habilidade para integrar a creación en artes plásticas en ámbitos artísticos multidisciplinares.	CG6 CE33 CE47
Habilidade para establecer discursos críticos acerca da creación e a cultura contemporáneas.	CG1 CG3 CE23 CE24 CE45

Contidos

Tema

Aproximacións á música.	A materia sonora. As vanguardias e a música. Relacións e sinerxias entre as artes plásticas e a música na contemporaneidade.
Aproximacións ao teatro e a danza.	A transversalidade. O espazo escénico, a relación entre o teatro e a arte contemporánea.
Aproximacións a arquitectura e o deseño.	A Bauhaus.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	33	0	33
Debate	2	0	2
Resolución de problemas	2	0	2
Estudo de casos	0	50	50
Traballo tutelado	0	62	62

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia. Probas de nivel e de coñecementos xerais sobre a temática da materia.
Lección maxistral	Exposición, por parte do profesorado, dos contidos da materia, inclúe o visionado de películas, audicións, etc...
Debate	Charlas abertas entre o alumnado relativas aos contidos da materia e aos resultados expostos polos grupos de alumnos
Resolución de problemas	Exercicios e traballos realizados na aula sobre os contidos expostos: comentarios de textos, comentarios sobre obras concretas, etc.,
Estudo de casos	Redacción de reflexións críticas sobre eventos relacionados cos contidos da materia (concertos, exposicións, actuacións,...)
Traballo tutelado	Desenvolvimento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente, podendo estar vinculados ás actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Orientación, apoio e seguimento, por parte do profesorado, para a realización dos traballos e probas propostas. Esta actividade desenvolverase de forma individualizada ou en pequenos grupos, de forma presencial e non presencial.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Valorarase: Asistencia ás clases e puntualidade. Participación no desenvolvemento da clase.	10	CG1 CG3 CG6 CG7 CG12 CG15
Debate	Valorarase: Participación nos debates. Achegas e enfoques persoais. Capacidade analítica, crítica e argumentativa.	10	CE8 CE21 CE33 CE35 CE45 CE47
Traballo tutelado	Valorarase: Asimilación e aplicación dos contidos impartidos na aula. Interese no traballo e a súa adecuación á proposta. Orixinalidade do enfoque. Implicación no exercicio. No seu caso, cumprimento na data de entrega.	50	CG1 CG3 CE5 CE21 CE23 CE33
Resolución de problemas	Valorarase: Aplicación dos contidos expostos na aula á cuestión ou problema plantexado. Orixinalidade do enfoque. Corrección da redacción.	15	
Estudo de casos	Valorarase: Aplicación dos contidos expostos na aula ao evento concreto reseñado. Orixinalidade do enfoque. Corrección da redacción.	15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua. A asistencia sistemática ás actividades programadas, a implicación e a participación son factores imprescindibles para a consecución dos obxectivos da materia.

Para a mellora e a recuperación na aprendizaxe, é necesario que o/a alumno/a adquira solvencia teórica formulándolle dúbidas ao profesorado, participando nos debates desenvolvidos na aula, consultando a bibliografía recomendada, estudando o material subministrado, etc. Tamén é preciso que efectúe unha revisión crítica dos traballos e proxectos realizados e que incremente o seu coñecemento práctico mediante a asistencia ás manifestacións culturais dos eidos do cinema, a danza, o teatro, a música, a arquitectura e o deseño.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE XULLO E FIN DE CARREIRA: Indicarase a cada estudante aqueles traballos que debe presentar ou completar e/ou se ten que realizar algunha proba de avaliación específica.

Data avaliación convocatoria de xullo: XOVES, 9 de XULLO do 2020 ÁS 10 h.

Data avaliación convocatoria extraordinaria Fin de Carreira :VENRES, 23 de OUTUBRO AS 10 h.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica****Bibliografía Complementaria**

Abad Carles, Ana, Historia del ballet y de la danza moderna., Alianza Editorial, 2012, Madrid

Andrés, Ramón, El mundo en el oído. El nacimiento de la música en la cultura, Acantilado, 2008, Barcelona

Aumont, Jacques, Estética del cine, Paidós, 2002, Barcelona

Brook, Peter, El espacio vacío, Península, 1986, Barcelona

Calmet, Héctor, Escenografía, Ediciones la Flor, 2003, Buenos Aires

Cunningham, Merce., El Bailarín y la danza., Global Rhythm Press, 2009, Barcelona

DeLillo, Don, Contrapunto, Seix Barral, 2005, Barcelona

Fusco, Renato de, Historia de la arquitectura contemporánea, Diseño editorial, 2015, Buenos Aires

Gimferrer, Pere, Cine y literatura, Seix Barral, 1999, Barcelona

Goldberg, Roselee, Performance Art: desde el futurismo hasta el presente, Destino, 2002, Barcelona

Gómez Molina, J.J. (Coord.), La representación de la representación. Danza, teatro, cine, música, Cátedra, 2007, Madrid

Martín Gutiérrez, Gregorio, Cineastas frente al espejo, T&B Editores, 2008, Madrid

Morgan, Robert P., La música del siglo XX. Una historia del estilo musical en la Europa y la América modernas, Ediciones Akal, 1994, Madrid

Oliva, César y Torres Monreal, Francisco, Historia básica del Arte Escénico, Cátedra, 2006, Madrid

Ramos, Francisco, La música del siglo XX, Turner, 2013, Madrid

Trias, Eugenio, El canto de las sirenas. Argumentos musicales, Galaxia Gutenberg, 2007, Barcelona

Ross, Alex, El ruido eterno. Escuchar al siglo XX a través de su música, Seix Barral, 2009, Barcelona

Trias, Egenio, La imaginación sonora. Argumentos musicales, Galaxia Gutenberg, 2010, Barcelona

UBUWEB, <http://www.ubuweb.com/>,

Wilhide, Elizabeth, Diseño: toda la historia, Blume, 2017, Barcelona

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Arte e contemporaneidade/P01G010V01601

Outros comentarios

Para acadar as competencias relativas a esta materia, recoméndase que o/a alumno/a conxugue ao máximo a análise teórica coa experiencia práctica, poñéndose en estreito contacto co campo cultural, é dicir, visitando espazos, institucións culturais e exposicións; asistindo a conferencias e eventos de música, danza, teatro, cinema, arquitectura e deseño; consultando catálogos, revistas especializadas, medios de comunicación e blogs.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Transmisión, mediación e educación artística				
Materia	Transmisión, mediación e educación artística			
Código	P01G010V01802			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais Pintura			
Coordinador/a	Paz García, María Begoña			
Profesorado	García González, Silvia Paz García, María Begoña			
Correo-e	marpaz@uvigo.es			
Web	http://belasartes.uvigo.es			
Descrición xeral	É imposible delimitar a actividade creativa da educativa. A intención desta materia é achegar o futuro profesional das Belas Artes a todos e cada un dos campos, para que poida intervir como mediador ou transmisor das áreas de coñecemento das artes plásticas, é dicir, da Educación Artística nos museos, da propia práctica artística, do campo da publicidade, da ilustración e da literatura, da xestión cultural e da educación das Artes Plásticas non reguladas no actual sistema educativo.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber facer
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	• saber
CG5	Capacidade de traballar autonomamente.	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación.	• Saber estar / ser
CG11	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Capacidade de adaptación a novas situacións.	• Saber estar / ser
CG16	Compromiso ético profesional.	• Saber estar / ser
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	• saber • saber facer
CE13	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese. Analizar, interpretar e sintetizar as fontes	• saber • saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber
CE15	Coñecemento dos métodos artísticos susceptibles de seren aplicados a proxectos socioculturais. Estudar as metodoloxías que faciliten a actuación artística no entorno social	• saber
CE17	Coñecemento dos diferentes axentes artísticos e o seu funcionamento. Identificar os distintos intermediarios artísticos e as súas funcións na dinámica da arte e a súa metodoloxía de traballo	• saber • saber facer
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber
CE23	Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas	• saber • saber facer
CE24	Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas artísticos complexos e proxectos	• saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber
CE29	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación	• Saber estar / ser
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• Saber estar / ser
CE35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno	• saber • saber facer
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber facer

CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber • saber facer
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos	• saber facer
CE46	Habilidade para realizar proxectos artísticos con repercusión social e nos medios. Utilizar os recursos de difusión dos proxectos artísticos co fin de potenciar a súa repercusión social	• saber facer
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación	• saber facer
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	• saber facer
CE49	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios para o desenvolvemento do traballo artístico	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento dos modelos de aprendizaxe da arte.	CG1 CE4 CE13 CE15 CE17 CE21 CT1 CT2 CT10
Capacidade para a análise, a reflexión e a transmisión no ámbito da arte.	CG1 CG1 CG2 CG2 CG3 CE17 CE18 CE23 CE24 CE25 CE45
Coñecemento do proceso creativo como método de traballo.	CE12 CE13 CE14 CE19 CE23 CE24
Capacidade de comunicación verbal, escrita e gráfica para a transmisión de coñecementos.	CB1 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CE2 CE4 CE5 CE9 CE17 CE21 CE23 CE24 CE39 CE45 CT1 CT3 CT4 CT5 CT6 CT8 CT9

Capacidade para analizar, sintetizar e resolver problemas para a transmisión dos coñecementos da arte.	CG3 CE23 CE24 CE39 CE45 CE46
Capacidade para comprender a dimensión educativa da arte.	CB2 CG16 CE4 CE33 CE35
Habilidade para aplicar métodos, procedementos e técnicas propios da investigación e da práctica artística para a educación da arte.	CG1 CG2 CG3 CE45 CE47 CE48
Habilidade para analizar e reflexionar sobre o propio proceso creativo.	CB3 CB5 CG5 CG8 CG11 CE12 CE24 CE25 CE29 CE33 CE36 CE45 CE49 CT4
Habilidade para o uso de procesos e procedementos artísticos no deseño de recursos educativos.	CB2 CB3 CB4 CG2 CE4 CE12 CE18 CE22 CE27 CE33 CE39 CE45 CE47 CE48 CT14 CT23

Contidos

Tema

Teoría do ensino-aprendizaxe.	Perfil do artista / educador/a. Función da educación artística. Modelos de aprendizaxe baseados na arte. Recursos para a aprendizaxe e a comunicación.
O proceso creativo, a súa estrutura e o seu método de traballo: o proxecto.	As fases do proceso creativo. Modelos e estrutura dun proxecto creativo.
A transmisión do coñecemento da arte: a figura do/a artista como mediador/a.	As áreas de coñecemento da arte: historia, estética, linguaxe artística e procedementos. As relacións existentes entre estas catro áreas nos distintos momentos históricos. A reflexión sobre a experiencia e a práctica artística. Os espazos profesionais que conteñen a educación artística non regulada polo sistema educativo.
O deseño dun prototipo / aplicación como recurso educativo para a transmisión do coñecemento da arte.	A dimensión didáctica da arte. Pedagogía, arte e deseño. Análise de xogos e xoguetes para a educación artística. Recursos didácticos publicados nos museos de arte contemporánea. Libros e literatura para a educación da arte.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3.3	0	3.3
Aprendizaxe baseado en proxectos	10.5	31	41.5

Lección maxistral	8	0	8
Obradoiro	10.5	31.5	42
Saídas de estudo	7	10	17
Debate	9.4	0	9.4
Cartafol/dossier	1.3	25	26.3
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.5	0	2.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.5	0	2.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Os aspectos básicos da guía docente serán expostos no aula, así como as actividades que se van a desenvolver ao longo do cuatrimestre co seu calendario correspondente. Propoñerase unha proba curta como diagnóstico de punto de partida e como reflexión dos coñecementos previos que ten o/a alumno/a.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Aplicaremos unha metodoloxía baseada na indagación en base a seguintes fases: 1) Focalización: os/a alumnos/as describen e clarifican as súas ideas, a través da discusión e o debate, abordando temáticas da materia. 2) Exploración: os/as estudantes traballan con materiais concretos ou información específica buscando respostas aos seus cuestionamentos. 3) Reflexión: os/as alumnos/as organizan os datos, comparten as ideas e analizan e defenden os seus resultados. Durante esta fase o relevante é comunicar ideas e explicar os procedementos, o que axuda a consolidar a aprendizaxe. 4) Aplicación: o alumnado levará a cabo o aprendido realizando un recurso / prototipo e unha memoria explicativa do proceso.
Lección maxistral	Cando se inicie cada bloque de contidos, expoñerase cos recursos axeitados a secuencia de traballo. Facilitarase bibliografía específica.
Obradoiro	Espazo para o traballo en grupo onde se entrecruzan experiencias, intereses, opinións e coñecementos. Pensar en grupo favorece a interconexión de ideas, relacionando o individual e o colectivo. Empregaremos unha metodoloxía participativa estimulando as motivacións individuais para que poidan revertir nas metas do grupo e integrarse no proceso de ensinanza aprendizaxe. Aplicaremos dinámicas de grupo e técnicas visuais (videoforum, filmacións do grupo) que faciliten a comunicación e a experimentación de diferentes roles dentro do grupo.
Saídas de estudo	Poñeranse en práctica os distintos programas para a avaliación dos prototipos.
Debate	O debate é unha ferramenta de ensinanza aprendizaxe, xira entornando a unha pregunta ou problemática a analizar polos/as alumnos/as. Durante o mesmo os/as alumnos/as exporán e argumentarán o seu posicionamento que se porá en cuestión para finalmente extraer unhas conclusións. Mediante esta ferramenta conseguiremos que o/a alumno/a desenvolva distintas competencias cognitivas, de análise, de expresión en público, argumentativas, etc., ao ter que comunicar e defender os seus coñecementos en público, facendo que este sexa significativo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Realizarase un seguimento personalizado do alumnado a través da observación directa, en base a uns criterios definidos (participación, capacidade comunicativa, colaboración), que se reflexará nunha ficha persoal para ter o rastro e testemuño do seu proceso formativo co fin de poder dar resposta ás necesidades específicas de cada alumno/a. Farese un seguimento do proceso grupal a través dunha avaliación continua rexistrando nun caderno de campo as cuestións máis relevantes de cada sesión.
Debate	Tomaranse notas das habilidades comunicativas e argumentativas de cada alumno/a que se reflexará nunha ficha persoal para ter o rastro e testemuño do seu proceso formativo. Nas sesións de tutorías se comentará a súa evolución. Nas propias sesións grupais faranse recomendacións de mellora cara unha exposición clara, consisa e ben argumentada.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Observaremos a evolución do grupo e de cada un dos seus componentes en cada unha das fases, elaborando unha ficha de seguimento do proceso creativo e do traballo colaborativo. Orientaremos ao alumnado para solventar os bloqueos do proceso de indagación e resolver dúbidas sobre a elaboración do prototipo e dossier explicativo nas sesións de tutorías tanto individualizadas como grupais.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tomaranse notas da capacidade de síntese do/a alumno/a así como a asimilación de coñecementos, que se reflexarán nunha ficha persoal para ter o rastro e testemuño do seu proceso formativo. Realizarán tutorías individualizadas para orientar e ofrecer recursos complementarios.

Resolución de problemas e/ou exercicios	Tomaranse notas da capacidade de síntese do/a alumno/a así como a asimilación de coñecementos, que se reflexarán nunha ficha persoal para ter o rastro e testemuño do seu proceso formativo. Realizarán tutorías individualizadas para orientar e ofrecer recursos complementarios.
---	---

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Obradoiro	Observarase a diversidade de solucións e a riqueza na resolución de problemas a través de traballos realizados na aula. Tomaranse notas do proceso.	20	CG1 CG2 CG5 CG8 CG12 CE14 CE25 CE36 CE39 CE46 CE48
Saídas de estudo	Valorarase o informe emitido, froito da experiencia práctica e do debate sobre a mesma.	10	CG1 CG8 CG12 CE4 CE17 CE33
Aprendizaxe baseado en proxectos	Observarase e valorarase a actitude de colaboración e participación, a organización entre os alumnos e a empregada nos traballos presentados. Isto conforma unha parte fundamental no proceso de aprendizaxe. Teranse en conta as competencias adquiridas a través do desenvolvemento dos exercicios planificados na aula (visionado de vídeos, lecturas de textos, análise de experiencias educativas/ exposicións...).	20	CG1 CG5 CG8 CG11 CG16 CE14 CE19 CE23 CE25 CE29 CE36 CE39 CE48 CE49
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ao longo do proceso de ensino-aprendizaxe, o profesor formula cuestións oportunas coa intención de valorar que é o que sabe e que é o que debe saber o alumnado. Con estas probas, non só teremos información sobre os coñecementos significativos do/a alumno/a, senón que utilizaremos esta técnica como recurso para que sintetice as súas ideas. Estas conclusións tamén se verán reflectidas na memoria.	5	CG1 CG3 CE4 CE13 CE15 CE25

Cartafol/dossier	Proporanse un recurso educativo e, unha vez rematado, o alumnado presentará unha memoria na que reflectirá o proceso creativo. Neste documento poderemos valorar o traballo realizados polo alumnado nas distintas actividades programadas: estudo e análise de situacións, toma de decisións, talleres, proposta de traballo, programa de avaliación e informe de efectividade do prototipo deseñado. Valoraranse a estrutura, a secuencia e os recursos que se utilicen para reflectir mellor o proceso. As ilustracións, a maquetación e a presentación do recurso teñen que ser coherentes co contido, xa que son parte da comunicación de ideas.	40	CG1
			CG2
			CG5
			CG8
			CG12
			CE13
			CE14
			CE24
			CE35
			CE39
			CE45
			CE47
			CE48
			CE49
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ao longo do proceso de ensino-aprendizaxe, o profesor formula cuestións oportunas coa intención de valorar que é o que sabe e que é o que debe saber o alumnado. Con estas probas, non só teremos información sobre os coñecementos significativos do/a alumno/a, senón que utilizaremos esta técnica como recurso para que sintetice as súas ideas. Estas conclusións tamén se verán reflectidas na memoria.	5	CG1
			CG3
			CE4
			CE13
			CE15
			CE25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os/as alumnos/as que non tiveran asistido ou non cubran o porcentaxe obrigatorio de asistencia durante o curso académico ordinario, deberán superar unha proba escrita de contidos mínimos teóricos que lles dará dereito á valoración do resto de entregas. Para coñecer o detalle dos contido e avaliación das entregan terán que contactar con antelación suficiente co profesorado responsable da materia mediante as titorías.

SEGUNDA CONVOCATORIA

Os/as alumnos/as que non tiveran asistido ou non cubran o porcentaxe obrigatorio de asistencia durante o curso académico ordinario, deberán superar unha proba escrita de contidos mínimos teóricos que lles dará dereito á valoración do resto de entregas. Para coñecer o detalle dos contido e avaliación das entregan terán que contactar con antelación suficiente co profesorado responsable da materia mediante as titorías.

No caso de alumnos/as que aínda asistindo regularmente a clase e presentando as entregas parciais puntualmente non logren superar a materia deberán presentar na segunda convocatoria so aquelas entregas nas que non alcanzasen a nota mínima de 5. As notas dos exercicios aprobados conservaráselles durante unha convocatoria.

As datas de exames pódense consultar na web da facultade <http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=78>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- Arnheim R., Consideraciones sobre la educación artística, Paidós, 1993, Barcelona
- Ausubel Novak y Hanesian, Psicología educativa. Un punto de vista cognoscitivo., Trillas, 1983, Mexico
- Berger J., Modos de ver, Gustavo Gili, Barcelona 2000
- Eisner E., Educar la visión artística, Paidós, 1987, Barcelona
- Freeland C., Pero ¿esto es arte?, Cátedra, 2004, Madrid
- Gadner H., Educación artística y desarrollo humano, Paidós, 2011, Barcelona
- Hernández y Hernández, Jodar Minarro A. y Marin Viadel R., ¿Que es la educación artística?, Sendai, 1991, Barcelona
- Munari B., ¿Cómo nacen los objetos?, Gustavo Gili, 1983, Barcelona
- Marina J.A., Teoría de la inteligencia creadora, Anagrama, 2007, Barcelona
- Gutiérrez Párraga, M.T., La significación del juego en el arte moderno y sus implicaciones en la educación artística, Universidad Complutense, 2004, Madrid
- Alonso Fernández, L., García Fernández, I., Diseño de exposiciones. concepto, instalación y montaje, Alianza, 2010, Madrid
- Alonso Fernández, L., Museología y museografía, El Serbal, 2006, Barcelona
- Fontán del Junco, M. Bordes, J., Capa, A. (eds.), El juego del arte. Pedagogía, arte y diseño, 1ª ed., Fundación Juan March / Editorial Arte y Ciencia, 2019, Madrid

Outros comentarios

É interesante o feito de estudar esta materia no segundo cuadrimestre en paralelo co Traballo de Fin de Grao. Por isto, a materia servirá ao alumnado para cuestionarse asuntos como a comunicación dentro da súa propia creación, os recursos que pode utilizar para transmitir mellor unha idea artística ou a posibilidade de exercer como mediador/a entre os/as artistas e o resto das persoas interesadas na arte. Doutra banda, ao tratarse do último cuadrimestre do grao, ao alumno/a ábrenselle camiños profesionais, que poderá consolidar cunha especialización no mundo da educación artística regulada polo sistema educativo ou a educación artística non regulada en talleres e academias, no mundo do deseño de recursos educativos, etc.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Arte e espazo social				
Materia	Arte e espazo social			
Código	P01G010V01901			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Outros			
Departamento	Escultura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María José			
Profesorado	Fariña Busto, María José			
Correo-e	pepa@coag.es			
Web				
Descrición xeral	As cidades constrúense atendendo ás demandas das persoas que as habitan. Desde sempre e conforme as necesidades sociais foron cambiando, a arte ten estado presente no espazo público. Nesta materia, o estudante aprende a interpretar o contexto urbano e a arte que se fai na rúa, desde a promovida polo Estado a calquera outra intervención privada. Executando os exercicios propostos o estudante desenvolve habilidades que lle permiten intervir no espazo urbano desenvolvendo os seus propios proxectos.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• Saber estar / ser
CG13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade	• saber
CG15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.	• saber
CG16	Compromiso ético profesional.	• Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE3	Comprensión crítica da responsabilidade de desenvolver o propio campo artístico. Compromiso social do artista	• saber facer • Saber estar / ser
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	• saber • saber facer
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber • saber facer
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos	• saber facer • Saber estar / ser
CE46	Habilidade para realizar proxectos artísticos con repercusión social e nos medios. Utilizar os recursos de difusión dos proxectos artísticos co fin de potenciar a súa repercusión social	• saber facer • Saber estar / ser
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación	• saber facer • Saber estar / ser

CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	• Saber estar / ser
------	--	---------------------

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno será capaz de recoñecer as tendencias da sociedade e a cultura contemporáneas.	CE1 CE2 CE5 CE6
O alumno será capaz de coñecer as manifestacións artísticas contemporáneas no seu contexto social e cultural.	CE5 CE6
O alumno será capaz de entender a arte como manifestación da cultura en que se orixina.	CG13 CG15 CE1 CE4
O alumno será capaz de comprender o papel da arte e do artista na sociedade contemporánea.	CG16 CE1 CE3
O alumno será capaz de comprender o discurso creativo como manifestación da cultura contemporánea.	CG13 CE1 CE4 CE35
O alumno será capaz de analizar e cuestionar o contexto cultural actual	CG1 CG2 CE1 CE37
O alumno será capaz de comprender as estruturas e procesos sociais contemporáneos en relación á arte e á cultura.	CE1 CE4
O alumno será capaz de integrar o proxecto creativo propio no discurso cultural contemporáneo.	CE47 CE48
O alumno será capaz de desenvolver discursos críticos que integren proxectos artísticos na sociedade e a cultura contemporáneas.	CE45 CE47
O alumno será capaz de desenvolver proxectos artísticos no espazo social.	CE35 CE46 CE47

Contidos

Tema		
1- intervencións artísticas no espazo urbano	-Manuais de boas prácticas en espazos urbanos -Grandes exposicións urbanas internacionais. A Documenta de Kassel, a Bienal de Estambul, a bienal de Venecia -Intervencións artísticas no ámbito local. A illa das esculturas -Convocatorias de proxectos urbanos nacionais	
2-Funcións da arte no espazo público	-A función monumental da arte. -O achegamento entre a arte e a vida. -Función social dos museos, centros culturais, fundacións e outros lugares de exposicións. -A revitalización de espazos degradados.	
3-Arte crítica e *activismo	-Activismo en Internet. -O artista e a sociedade. Papel do artista na sociedade da arte e na sociedade en xeral -La formación do artista. Liberdade de expresión. -Arte e política. A arte como propaganda nos réximes autoritarios e democráticos. -Temáticas urbanas: publicidade, gentrificación, degradación do espazo público, minorías, consumismo, graffiti.	

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	6	4	10
Lección maxistral	12	0	12
Debate	6	8	14
Traballo tutelado	6	0	6
Seminario	10	0	10
Actividades introdutorias	10	0	10
Traballo	0	64	64

Estudo de casos	0	12	12
Cartafol/dossier	0	12	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	O alumno expón na clase os traballos que realizou e os explica nun tempo duns cinco minutos.
Lección maxistral	A profesora explica en clase os temas da materia e amosa imaxes en relación a cada tema.
Debate	A profesora entrega un texto que o alumno analiza de forma crítica. Posteriormente e en grupo, débátese as ideas expostas.
Traballo tutelado	Durante o cuadrimestre realízanse catro traballos prácticos que se irán presentando na clase. Tamén se indicarán: a forma de presentación e os tempos de entrega.
Seminario	Analízase en grupo o desenvolvemento dos proxectos de cada alumno. Tanto os alumnos como a profesora discuten sobre os asuntos formais ou de contido que atinxen aos traballos.
Actividades introdutorias	Despois da formulación de cada exercicio, realízase en clase e en grupo una chuvia de ideas, para describir os posibles campos de actuación. Posteriormente, as propostas ordénanse e anótanse.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Realízanse catro traballos prácticos durante o curso. Os traballos han de ser tutorizados persoalmente para ser avaliados. Entregarase unha memoria que explique o traballo realizado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Actividades introdutorias	Avaliarase a participación activa do alumno na actividade proposta, o interese das ideas que expoña, a súa orixinalidade e a súa pertinencia respecto ao exercicio proposto.	5	CG2 CE48
Presentación	Valoraranse os seguintes factores: A correcta explicación verbal do traballo realizado no tempo indicado. A calidade do discurso e o atractivo formal da presentación. O uso correcto dos medios técnicos empregados. A *autoevaluación do traballo e as respostas ás preguntas expostas na exposición polos alumnos e a profesora.	10	CG1 CG2 CG13 CG15 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE37 CE48
Debate	Avaliarase a participación activa do alumno no debate, a interpretación e a análise crítica das ideas expostas.	5	CG2 CG16 CE6 CE37 CE48
Seminario	Avaliarase a participación activa do alumno na análise conceptual e formal do seu propio proxecto e no dos seus compañeiros, así como as achegas de posibles solucións prácticas aos problemas que expoñan a resolución dos proxectos expostos.	10	CG16 CE6 CE37 CE46 CE48

Traballo tutelado Valórase a adecuación de a obra a o exercicio suscitado e a a	70	CG13
asignatura.		CG15
En o proxecto:		CG16
a eleccion de o método de traballo adecuado.		CE1
a posibilidade de apertura a novos proxectos e outras vías de traballo.		CE2
a evolucion correcta de o mesmo.		CE3
En a obra:		CE4
O risco de a proposta; o seu originalidad e novidade; o seu		CE5
contemporaneidad; A resolucion técnica e l uso correcto de os		CE6
materiais empregados.		CE35
A adecuación sintáctico- semantica; A súa exposición en o espazo e a		CE37
correcta interpretación de o contexto.		CE45
		CE46
		CE47
		CE48

Outros comentarios sobre a Avaliación

-PROBA DE AVALIACION CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE XULLO:

Han de presentarse os traballos teóricos e prácticos que non se aprobaron ou que non foron presentados no 1º cuadrimestre.

Os traballos han de ser tutorizados.

-PROBA DE AVALIACION CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA FIN DE CARREIRA:

Os alumnos teñen dúas opcións: 1º presentaran os traballos que correspondan ao ano en que cursaron a materia ou 2º os do ano en curso.

Probas de avaliacion de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?ide=79>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Latimer and Adam Szymczyk, The documenta 14 Reader, 1, Prestel, 2017,
AA.VV., En l'esprit de Fluxus, Fundación Tapies, 1.994, Barcelona
AA.VV., Guia de buenas prácticas. Proyectos de arte contemporáneo en espacios públicos naturales y urbanos., Fundación Montemedio, 2.001,
AA.VV., Modos de hacer. Arte crítico, esfera pública y acción directa., Ed. Universidad de Salamanca, 2.001, Salamanca
Andreotti, L. y otros, Teoría de la deriva y otros textos situacionistas sobre la ciudad, MACBA y Actar, 1.996, Barcelona
Carieri, F., Walkscapes: El andar como práctica estética, Gustavo Gilli, 2.002, Barcelona
Rogers, R., Ciudades para un pequeño planeta, G. Gilli, 2.000, Barcelona
Vaneigem, R., Nada es sagrado, todo se puede decir., Melusina, 2.006, Madrid
Abalos, I., La buena vida. Visita guiada a las casas de la modernidad., G. Gilli, 2.000, Barcelona
Venturi, R., Aprendiendo de las Vegas, G. Gilli, 1.998, Barcelona
Rykwert, J., La idea de ciudad, G. Gilli, 2.002, Barcelona
Koolhaas, R., Espacio basura, G. Gilli mínima, 2007, Barcelona
AA.VV., Skulptur Projekte Münster 2017, 1, spector books, 2017, Leipzig
Clark, T., Arte y propaganda en el siglo XX, Akal /Arte en contexto, 2000, Madrid
Romano, G. (comisario), cibergeografías. Exposición (art net), meiac.es/cibergeografías/,
AA.VV. Exposición arte-arquitectura, la bienal de Venecia, www.labiennale.org/en,

Bibliografía Complementaria

Candela, Iria, Sombras de ciudad: arte y transformación urbana en Nueva York, 1.970-1.990, Alianza Forma, 2.007, Madrid
Gari, Joan, La conversación mural. Ensayo par una lectura del graffiti, Los libros de Fundesco, 1.995., Madrid
Heinich, N., La sociología del arte, Claves. Nueva Visión, 2.000, Buenos Aires
Kaprow, Allan, La educación del des-artista., Ardora, 2.007, Madrid
Sennet, R., Carne y piedra: El cuerpo y la ciudad en la civilización occidental, Alianza Forma, 1.997, Madrid

Recomendacións

Outros comentarios

Realizaranse catro traballos prácticos durante o curso. Os traballos han de ser tutorizados persoalmente para ser avaliados.

Entregarase unha memoria que explique o traballo realizado.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Arte, natureza e medio ambiente				
Materia	Arte, natureza e medio ambiente			
Código	P01G010V01902			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura			
Coordinador/a	Estarque Casas, Fernando			
Profesorado	Estarque Casas, Fernando			
Correo-e	circuloazul@uvigo.es			
Web	http://www.fernandocasas.es			
Descrición	Espacios intencionados de significación na relación da arte coa natureza: corpo, inconsciente e cosmos. xeral			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG6	Capacidade de traballar en equipo.	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Capacidade de integración en grupos multidisciplinares. Capacidade de colaboración con profesionais doutros campos	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Capacidade heurística e de especulación para a resolución de problemas, a realización e novos proxectos e estratexias de acción.	• saber facer
CG14	Sensibilidade en temas ambientais.	• Saber estar / ser
CG16	Compromiso ético profesional.	• Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber • saber facer
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber • saber facer
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber • saber facer
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	• saber
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber • Saber estar / ser
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber • saber facer
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber • saber facer
CE29	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación	• Saber estar / ser
CE30	Capacidade de perseveranza. Desenvolver a constancia necesaria para resolver as dificultades inherentes á creación artística	• Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• saber facer • Saber estar / ser
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber • saber facer
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	• saber facer
CE49	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios para o desenvolvemento do traballo artístico	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O estudante estará capacitado para ter coñecemento práctico da arte en relación coa natureza.	CE1 CE2 CE5 CE6
O estudante estará capacitado para un coñecemento do medio natural en relación á cultura.	CG14 CE2
O estudante estará capacitado para usar os modos de representación, intervención e manipulación desde a cultura na natureza.	CE8 CE9 CE19
O estudante estará capacitado para o coñecemento do xénero da paisaxe e dos usos da natureza nas creacións artísticas.	CE1 CE6
O estudante estará capacitado para o uso dos sistemas de creación e desenvolvemento da natureza.	CE9 CE14
O estudante estará capacitado para observar, tomar datos, comprender e intervir no medio natural.	CE19 CE20 CE33
O estudante estará capacitado para a sensibilización e o respecto co medio natural.	CG14 CG16
O estudante estará capacitado para intervir artisticamente no medio natural.	CE31
O estudante estará capacitado para pasar do proxecto á construción no medio natural.	CE30 CE31
O estudante terá habilidade para xestionar e desenvolver proxectos colectivos.	CG6 CG7 CE33 CE43 CE44 CE49
O estudante terá habilidade para o traballo con escalas grandes.	CG10 CE29 CE42 CE43
O estudante terá habilidade para establecer relacións entre a natureza e a cultura.	CE19 CE22

Contidos

Tema

1. Precusores do movemento [Arte e Natureza]. Land Art, Art Povera, Earth Works, Eco Art, Manifesto do Rio Negro.
2. O corpo e o seu espazo.
O espazo baleiro.
Interrelación do corpo como sistema de percepción abarcante.
Bioenerxética de Wilhelm e Lowe.
3. Entradas na natureza.
O azar.
I Ching.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	6	0	6
Resolución de problemas	10	15	25
Debate	20	30	50
Saídas de estudo	4	6	10
Informe de prácticas	10	6.5	16.5
Traballo	0	30	30
Cartafol/dossier	0	12.5	12.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Presentación de material e información específica sobre temas fundacionais. Temas de ruptura para a apropiación do coñecemento.
Resolución de problemas	Acompañamento individual e en grupo a través do desenvolvemento de exercicios na clase.
Debate	Laboratorio constante como idea de busca e non-conclusión: a subxectividade como estratexia para crear. Presentación de textos e material audiovisual acompañado de debates.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Debate	Es pedido polo profesor a resolución de catro grandes problemas durante todo o curso. Isto está entremezclado con clases maxistras impartidas polo profesor e tamén a invitación de profesores especializados en temas concretos sobre a percepción que podan trascender a obra de arte. Se busca o caos como debate e como identidade de unha outra orden.
Lección maxistral	Palestra: introdución ao tema proposto acompañado de material audiovisual ou outros medios. Debates: para cada dúas cuestións, hai un laboratorio de ideas, onde cada alumno presenta o seu parecer en presenza doutras persoas, creando unha relación especial con todo o grupo.
Resolución de problemas	Coidados individualizados ao estudante continúa en todas as fases de todos os exercicios. Para cada un dos problemas e exercicios, hai un laboratorio de ideas, onde cada alumno presenta o seu parecer en presenza doutras persoas, creando unha relación especial con todo o grupo.
Saídas de estudo	Non hai saídas de campo.
Probas	Descrición
Informe de prácticas	Coidados individualizados co estudante continúa en todas as fases de todos os exercicios.
Traballo	1. Relación entre o ambiente e a proposición do traballo a ser desenvolvido. 2. O enfrontamento perceptivo entre o mar e o bosque como un proceso de traballo local. 3. Relación dos elementos 1 e 2 coa idea do cosmos. 4. Arte e subxectividade.
Cartafol/dossier	Todos os proxectos son acompañados por un dossier completo con textos, fotos ou vídeo presentados a través de debate con a participación de todos os alumnos, sendo o debate como unha condición fundamental.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Debate	Capacidades de: coñecemento práctico da arte en relación coa natureza, para un coñecemento do medio natural en relación á cultura, para o uso dos modos de representación, intervención e manipulación desde a cultura na natureza, para intervir artisticamente no medio natural e para pasar do proxecto á construción no medio natural. Habilidade para xestionar e desenvolver proxectos colectivos e para o traballo en grandes escalas.	45	CG6 CG7 CG10 CG14 CG16 CE1 CE2 CE5 CE6 CE8 CE9 CE14 CE19 CE20 CE22 CE29 CE30 CE31 CE33 CE42 CE43 CE44 CE49

Resolución de problemas	Capacidade para usar os modos de representación, intervención e manipulación desde a cultura na natureza, para uso dos sistemas de creación e desenvolvemento da natureza e para pasar do proxecto á construción no medio natural.	5	CG10 CG16 CE1 CE2 CE5 CE6 CE9 CE14 CE20 CE22
Saídas de estudo	Capacidade para o coñecemento do xênero da paisaxe e dos usos da natureza nas creacións artísticas, para o uso dos sistemas de creación e desenvolvemento da natureza, para observar, tomar datos comprender e intervir no medio natural, para a sensibilización e o respecto co medio natural, para intervir artisticamente no medio natural.	5	CG10 CG14 CG16 CE2 CE5 CE8 CE9 CE14 CE33 CE42 CE43
Informe de prácticas	Capacidade para un coñecemento do medio en relación á cultura, para usar os métodos de representación, intervención e manipulación desde a cultura na natureza, para o uso dos sistemas de creación e desenvolvemento da natureza, para observar, tomar datos, comprender e intervir no medio natural, para pasar do proxecto á construción no medio natural.	40	CG10 CG16 CE1 CE2 CE5 CE6 CE8 CE9 CE14 CE19 CE30 CE31 CE42 CE43 CE44
Cartafol/dossier	Capacidade para coñecemento práctico da arte en relación coa natureza, para coñecemento do medio natural en relación á cultura, para usar os modos de representación, intervención e manipulación desde a cultura na natureza, para xestionar e desenvolver proxectos colectivos e habilidade para o traballo con escalas grandes.	5	CG16 CE1 CE2 CE5 CE6 CE9 CE22 CE31 CE43 CE49

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua de acordo a:

- A asistencia do alumno ás clases e participación nos debates.
- A presentación dos exercicios / propostas / proxectos.

No caso de que o alumno non asista ás clases, non participe nos debates, non presente os exercicios e non renda, deberá presentarse ao exame escrito de avaliación na convocatoria extraordinaria do día de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

AAVV, Actas de Arte y Naturaleza.vol 1., Diputación de Huesca, 1995

AAVV, Actas de Arte y Naturaleza. vol.2, Diputación de Huesca, 1996

AAVV, Actas de Arte y Naturaleza.vol.3, Diputación de Huesca, 1997

AAVV, Actas de Arte y Naturaleza. vol.4, Diputación de Huesca, 1998

AAVV, Actas de Arte y Naturaleza. vol.5, Diputación de Huesca, 1999

AAVV, Arquitectura del siglo XXI: más allá de Kioto., IAU+S.ETSAM.UPM, 2006

AAVV, Catálogos de artistas de Arte y Naturaleza, CDAN/Diputación de Huesca, 1996-2009

Audouze, Jean, et al., Conversaciones sobre lo invisible., Seix Barral, 1997

Blázquez, Jimena et al, Guia de Europa: Parques de Esculturas., Fundación NMAC, 2006

Garaud, Colette, L'artiste contemporain et la Nature., Editions Hazan Paris, 2007

Jung, Carl Gustav, Aion., Paidós Ibérica, 1997

Jürgen, Ernst, Acercamientos., Tusquets, 2000

Maderuelo, Javier (dir), Paisaje y arte, CDAN / Abada, 2007

Maderuelo, Javier (dir), Paisaje e historia, CDAN/Abada, 2009

Maderuelo, Javier (dir), Paisaje y territorio, CDAN/Abada, 2008

Maderuelo, Javier (dir), Paisaje y pensamiento, CDAN/Abada, 2007

Virilio, Paul, El ciber mundo, la política de lo peor., Cátedra, 1997

Wagensberg, Jorge, La rebelión de las formas., Tusquets, 2004

Wagensberg, Jorge, Ideas sobre la complejidad del mundo., Tusquets, 1998

Gordon Wasson, Hofman, Ruck, El camino a Eleusis, Fodo de Cultura Económica, 1993

Sheldrake, McKenna, Abraham, Caos, Creatividad y Conciencia Cósmica, Ellago Ediciones, 2005

Sheldrake, McKenna, Abraham, Caos, Creatividad y Conciencia Cósmica, Ellago Ediciones, 2005

Recomendaciones

Outros comentarios

Los alumnos deben comparecer sin retrasos en los horarios marcados para el inicio de las clases. Las ausencias a las clases no deben ser más que cuatro en todo el cuatrimestre y todas deben estar justificadas.

Horario de tutorías: lunes de 13'00h a 15'00h. en el despacho del profesor.

martes de 13'00 a 15'00h. en el despacho del profesor.

miércoles de 13'00 a 15'00. en el despacho del profesor.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Proxectos de arte de acción				
Materia	Proxectos de arte de acción			
Código	P01G010V01903			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Tejo Veloso, Carlos			
Profesorado	Tejo Veloso, Carlos			
Correo-e	carlos.tejo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Análise e práctica dun proceso artístico que, na maioría dos casos, non produce unha obra final-obxectual e que lle dá prioridade ao emprego da presenza, o tempo e o contexto como ferramentas fundamentais de traballo.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	• saber
CG5	Capacidade de traballar autonomamente.	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	
CE14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística	
CE16	Coñecemento das características dos espazos e medios de exposición, almacenaxe e transporte das obras de arte	
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	
CE23	Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas	
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	
CE28	Capacidade de traballar en equipo. Capacidade de organizar, desenvolver e resolver o traballo mediante a aplicación de estratexias de interacción	
CE29	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación	
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	
CE34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico	
CE35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno	
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	

CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados
CE49	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios para o desenvolvemento do traballo artístico

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O estudantado coñecerá a evolución histórica da arte de acción.	CE1
As/os estudantes coñecerán os conceptos fundamentais das artes de acción.	CE6 CE7
As/os estudantes coñecerán os recursos fundamentais da arte de acción.	CE7 CE14
As/os estudantes asimiliran o corpo como medio artístico.	CE7 CE9
O estudantado coñecerá os medios auxiliares da arte de acción.	CE14 CE16
As/os estudantes terán capacidade de desenvolvemento da acción como arte.	CE19 CE29 CE31 CE32
As/os estudantes terán capacidade de interrelación corpo-espazo-espectador.	CE4 CE19 CE23 CE31
As/os estudantes poderán integrar medios auxiliares nos seus proxectos de arte de acción.	CE28 CE33 CE34
As/os estudantes terán habilidade no uso dos recursos propios da arte de acción.	CG5 CG11 CE25 CE49
As/os estudantes poderán integrar o corpo e o espazo como ferramentas da arte de acción.	CE42 CE43
O estudantado poderá incorporar ao espectador como participante no evento artístico.	CE35 CE47 CE48
As/os estudantes terán habilidade para documentar obras de arte de acción.	CG2 CG3 CE36 CE39 CE45 CE48

Contidos

Tema	
Análise e estudo da evolución histórica das artes de acción. As veladas futuristas. As accións dadaístas. Comportamentos surrealistas. O teatro sen teatro. Happening. Performance. Fluxus. Body art. Do obxectual ao conceptual. Arte de acción e contemporaneidade.	

Coñecemento dos recursos fundamentais da arte de acción: o corpo, o tempo e o espazo.	O CORPO: aproximación á presenza do corpo entendida como soporte da práctica artística contemporánea. O corpo como instrumento comunicativo na arte de acción. O corpo como axente, o corpo como personaxe e o corpo como materia. A importancia do corpo noutros procesos artísticos de carácter performativo. O TEMPO: a consciencia do tempo subxectivo. Relación tempo-espazo. O tempo como elemento construtivo da acción: casos de estudo fundamentais. Tempo real e tempo virtual nas artes de acción. O ESPAZO: o contexto espacial como axente activo de significado. Sentir e crear o espazo. Os espazos heteroxéneos da arte de acción.
Relación da arte de acción con outro tipo de prácticas artísticas.	A arte de acción e o multidisciplinar. Os procesos performativos fóra da conxunción corpo, tempo e espazo. Intervencións. O teatro: desvíos e límites coa arte de acción.
Periferias da acción.	A pesar de que a arte de acción é unha práctica que normalmente non se produce e presenta mediante as institucións oficiais da arte (galería, museo, organismo institucional/gobernamental) ten unha presenza cada vez máis importante no panorama oficial das artes visuais dentro do que poderíamos denominar o primeiro mundo. Neste bloque temático analizaremos e observaremos o comportamento daquelas prácticas performativas que teñen lugar fóra deste panorama primeiromundista. A través deste estudo tentaremos localizar as diferenzas, particularidades ou semellanzas que existen entre a arte de acción dos centros e a arte de acción que se produce no que, dun xeito xeral, se pode denominar periferia artística. Para abordar esta análise deberemos entender o concepto «periferia» nun sentido amplo que transcende o puro límite xeográfico.
Aquí e agora: unha posible clasificación da arte de acción en España.	Análise e estudo das principais liñas de traballo dos artistas que están practicando a arte de acción no Estado español.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	25	8	33
Obradoiro	3	6	9
Saídas de estudo	3	6	9
Debate	3	12	15
Lección maxistral	10	12	22
Traballo	3	38	41
Cartafol/dossier	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Os alumnos traballan de xeito individual na aula baixo o seguimento continuo por parte do profesor. Durante o curso, o profesor fará unha orientación crítica do traballo do alumno, respectando os intereses fundamentais do proxecto creativo do alumno. Alén destas tarefas, no traballo de aula tamén se proporán outro tipo de actividades como visualización e comentario crítico de vídeos, comentarios abertos sobre a evolución dos proxectos dos alumnos, etc.
Obradoiro	Seminarios ou obradoiros de duración curta a cargo dun profesional de prestixio dentro da área de coñecemento. Estes seminarios poden incluír conferencias, así como outro tipo de metodoloxías de índole máis práctica.
Saídas de estudo	Durante o curso realízase unha visita, xunto ao profesor, a un centro de arte, comunidade de artistas, agrupacións, estudo de artista, etc. Como regra xeral, visitarase exposicións, eventos e artistas cuxa traxectoria teña que ver con algún dos temas propostos nos contidos desta guía docente.
Debate	Durante o transcurso do curso, proporánse diferentes debates arredor da arte de acción. Os debates poderán partir do visionado de vídeos, artigos de revistas especializadas ou fragmentos dalgún dos libros recomendados na bibliografía.

Lección maxistral	Clase maxistral con apoio multimedia. Desenvolvemento dos contidos propostos nos bloques temáticos que definen a materia. Observación directa de traballos realizados polo alumnado doutras universidades. Análise de vídeos que documentan proxectos de arte de acción e que se relacionan cos contidos xerais da materia.
-------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Titorías, seguimento e correccións dos exercicios desenvolvidos na el aula. Titorías, seguimento e correccións dos traballos teóricos que se soliciten.
Probas	Descrición
Traballo	Titorías, seguimento e correccións dos exercicios desenvolvidos na el aula. Titorías, seguimento e correccións dos traballos teóricos que se soliciten.
Cartafol/dossier	Titorías, seguimento e correccións dos dossiers e dos traballos teóricos que se soliciten.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	A asistencia ás sesións maxistrais será imprescindible para aprobar esta parte da avaliación. Alén desta asistencia, o alumno terá que demostrar a correcta asimilación dos conceptos básicos que conforman os diferentes bloques temáticos da materia. A participación do alumnado nestas sesións debe ser activa, aportando ideas ou coñecementos que poidan dar lugar a unha discusión colectiva de interese. RESULTADOS DE APRENDIZAXE O estudantado coñecerá a evolución histórica da arte de acción. As/os estudantes coñecerán os conceptos fundamentais das artes de acción. As/os estudantes coñecerán os recursos fundamentais da arte de acción.	10	CE1 CE6 CE7 CE14
Traballo tutelado	A avaliación vai ser continua, polo que a asistencia a clase é un requisito imprescindible para aprobar esta parte da avaliación. Xunto coa asistencia, valorarase positivamente: A presenza activa do alumno na clase. A correcta progresión dos proxectos que se vaian desenvolvendo na aula. A calidade, orixinalidade e creatividade dos proxectos artísticos desenvolvidos na aula. O desenvolvemento teórico, a metodoloxía e a coherencia do traballo realizado ao longo do curso. A capacidade investigadora do alumno A capacidade de experimentación do alumno O traballo previo de reflexión e investigación teórica de cada proxecto realizado dentro da aula A ampliación dos coñecementos impartidos na clase. RESULTADOS DE APRENDIZAXE As/os estudantes asimilarán o corpo como medio artístico. O estudantado coñecerá os medios auxiliares da arte de acción. As/os estudantes terán capacidade de desenvolvemento da acción como arte. As/os estudantes terán capacidade de interrelación corpo-espazo-espectador. As/os estudantes terán habilidade no uso dos recursos propios da arte de acción. O estudantado poderá incorporar ao espectador como participante no evento artístico.	35	CE4 CE7 CE9 CE14 CE16 CE19 CE23 CE25 CE29 CE31 CE32 CE35 CE47 CE48 CE49

Obradoiro	Demostración, mediante a entrega dun comentario teórico, da correcta asimilación dos contidos esenciais do obradoiro, conferencia, etc. RESULTADOS DE APRENDIZAXE As/os estudantes coñecerán os conceptos fundamentais das artes de acción. O estudantado coñecerá a evolución histórica da arte de acción. As/os estudantes coñecerán os recursos fundamentais da arte de acción.	5	CE1 CE6 CE7 CE14
Saídas de estudo	Demostración, mediante a entrega dun traballo teórico, da correcta asimilación dos contidos principais da exposición/evento visitado. RESULTADOS DE APRENDIZAXE As/os estudantes coñecerán os recursos fundamentais da arte de acción. As/os estudantes coñecerán os conceptos fundamentais das artes de acción. O estudantado coñecerá a evolución histórica da arte de acción.	5	CE1 CE6 CE7 CE14
Traballo	Alén do traballo diario na clase, durante o transcurso da materia desenvolveranse, polo menos, tres proxectos de arte de acción que serán presentados na clase. Nestes traballos valorarase: A calidade, orixinalidade e creatividade dos proxectos. O desenvolvemento teórico, a metodoloxía e a coherencia do traballo. A capacidade investigadora do alumno A capacidade de experimentación do alumno O traballo previo de reflexión e investigación teórica de cada proxecto. A ampliación dos coñecementos impartidos na clase. RESULTADOS DE APRENDIZAXE As/os estudantes asimilarán o corpo como medio artístico. O estudantado coñecerá os medios auxiliares da arte de acción. As/os estudantes terán capacidade de desenvolvemento da acción como arte. As/os estudantes terán habilidade no uso dos recursos propios da arte de acción.	25	CE7 CE9 CE14 CE16 CE19 CE25 CE29 CE31 CE32 CE49
Cartafol/dossier	O dossier é o soporte teórico de cada un dos proxectos de arte de acción que periodicamente vanse presentar na aula. O dossier debe estar centrado nunha análise rigorosa dos contidos fundamentais do proxecto, recursos formais e técnicos, obxectivos que se pretenden acadar coa proposta, referentes, etc. Así mesmo, valorarase unha correcta redacción, expresión e presentación do dossier. RESULTADOS DE APRENDIZAXE As/os estudantes terán capacidade de desenvolvemento da acción como arte. As/os estudantes terán habilidade para documentar obras de arte de acción.	5	CE19 CE29 CE31 CE32 CE36 CE39 CE45 CE48
Exame de preguntas de desenvolvemento	A proba de resposta longa se corresponde ca porba final de avaliación. Nesta proba valorarase a demostración da asimilación dos contidos fundamentais de cada tema proposto. Xunto ca proba práctica o alumno terá que entregar un dossier onde razone os contidos fundamentais do seu traballo con un uso apropiado da terminoloxía teórico-práctica e unha correcta redacción e exposición das ideas expresadas polo alumno. RESULTADOS DE APRENDIZAXE As/os estudantes coñecerán os recursos fundamentais da arte de acción. As/os estudantes asimilarán o corpo como medio artístico. As/os estudantes terán habilidade no uso dos recursos propios da arte de acción. O estudantado poderá incorporar ao espectador como participante no evento artístico.	15	CE7 CE9 CE14 CE25 CE35 CE47 CE48 CE49

Outros comentarios sobre a Avaliación

COMENTARIO DESCRIPTIVO DAS PROBAS DE AVALIACION ORDINARIAS:

DÉBESE ENVIAR POR EMAIL AO PROFESOR -UNHA SEMANA ANTES DO EXÁME- UNHA DESCRIPCIÓN DETALLADA DA ACCIÓN. NESTA DESCRIPCIÓN SE INCLUEN TODOS OS MATERIAIS A UTILIZAR E UN DESARROLLO ESQUEMÁTICO DA ACCIÓN.

No se admitirá a ninguén transcurridos 15 minutos despois da hora fixada do exame.

O proxecto de arte de acción que se presente a esta proba debe seguir a liña de traballo do alumno. É recomendable que non se desvíe dos intereses xerais que o estudante teña no seu traballo de creación. Por razóns obxetivas de tempo fíxanse turnos que non deberán exceder os 20-30 minutos por acción (incluíndo a posible preparación para a mesma). A acción levarase a cabo no Salón de Actos (O Salón de Actos e toda a facultade son espazos que están suxeitos a normas de seguridade que limitan a utilización de determinados materiais como fogo, augua, etc.). A elección dos materiais para a acción son libres e será o alumno o encargado de conseguilos. Na data fixada para realizar o exercicio final tamén se entregará un dossier teórico que complementa a acción presentada. O dossier se elaborará en base aos seguintes puntos fundamentais:

1. Descrición detallada da acción
2. Motivacións fundamentais á hora de realizar o exercicio.
3. Obxetivos básicos que se pretenden alcanzar con a proposta.
4. Contidos principais do traballo.

Xunto a este dossier e para poder presentarse á proba final da asignatura o alumno deberá entregar un dvd que documente en video todos os exercicios que non realizou e que foxen propostos durante o curso.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ferrando, Bartolomé, La Mirada móvil: a favor de un arte intermedia, Servicio de Publicacións e Intercambio Científico, 2004, Santiago de Compostela

Glusberg, Jorge, El arte de la performance, Ediciones de Arte Gaglianone, 1986, Buenos Aires

Martel, Richard (ed.), VVAA. Arte acción, Institut Valencià d'Art Modern, 2004, Valencia

Sánchez, Vallaure (dir.) ; Joan Abellán ... [et al.], VVAA. Artes de la escena y de la acción en España : 1978-2002, Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2006, Cuenca

Bibliografía Complementaria

Barroso, Rubén (ed.), VVAA. Casos de estudio. Cuadernos sobre Arte de Acción, Junta de Andalucía. Consejería de Cultura, 2006, Sevilla

Bazán de Huerta, Moises (coordinador), VVAA. Happening, Fluxus y otros comportamientos artísticos de la segunda mitad del siglo XX, Editora Regional de Extremadura, 2001, Mérida

Gray, J., Action art: a bibliography of artists performance from Futurism to Fluxus and beyond, Greenwood Press, 1993, Westport, Connecticut

Picazo, Gloria(ed.), Estudios sobre performance, Centro Andaluz de Teatro, 1993, Sevilla

Stiles, Kristine ... [et al.], Out of actions: between performance and the object, 1949-1979, Thames and Hudson, 1998, Londres; Nueva York

Vallaure, Jaume, Marta Pol (ed.), Sin número, Arte de Acción, Círculo de Bellas Artes, 1996, Madrid

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Arte, natureza e medio ambiente/P01G010V01902

Outros comentarios

Titorías Carlos Tejo: martes de 10.00 h. a 14:00 h. e de 15:00 a 17:00 Despacho: área de pintura (2º piso) email: carlos.tejo@uvigo.es

Os contidos e accións que estruturan e conforman os proxectos prácticos que se presentan durante o curso e durante as probas de avaliación nunca son determinados polo profesor que imparte a materia. Estes contidos e accións constrúen un proxecto persoal do estudante e son elixidos libremente polo alumno que, no cuarto curso do grao, é maior de idade e único responsable civil dos seus actos.

Deste xeito, o profesor da materia se exime de toda responsabilidade que poida derivar do proceso de creación e da posterior presentación dos proxectos prácticos que o alumno terá que levar a cabo durante o cuadrimestre e durante as convocatorias ordinaria, de xullo e extraordinaria.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Proxectos de debuxo e pintura				
Materia	Proxectos de debuxo e pintura			
Código	P01G010V01904			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo Pintura			
Coordinador/a	Fernández Fariña, María Almudena			
Profesorado	Fernández Fariña, María Almudena Liste Fernández, Araceli Mercedes			
Correo-e	almudena@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Desenvolvemento dun proxecto creativo articulado desde a práctica da pintura e o debuxo e insiro na lóxica cultural contemporánea.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	• saber
CG7	Capacidade de integración en grupos multidisciplinares. Capacidade de colaboración con profesionais doutros campos	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber • saber facer
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber • saber facer
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber • saber facer
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber • saber facer
CE27	Capacidade de traballar de maneira autónoma. Desenvolver a capacidade de suscitar, desenvolver e concluír o traballo artístico persoal	• saber facer • Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	• saber facer
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber facer
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE41	Capacidade para realizar proxectos de investigación artísticos.	• saber facer

CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber • saber facer
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	• saber facer
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos	• saber facer
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	• saber facer
CE49	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios para o desenvolvemento do traballo artístico	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O estudante deberá ter coñecemento da situación actual do debuxo e a pintura como medios de produción artística.	CE1 CE5
O estudante deberá coñecer o debate teórico actual ao redor desta disciplina.	CE5 CE6 CE7
O estudante deberá coñecer as manifestacións do debuxo e a pintura desenvolvidos espacialmente.	CE1 CE7
O estudante deberá poder desenvolver proxectos creativos persoais no campo do debuxo e/ou a pintura.	CE19 CE20 CE27
O estudante deberá desenvolver a integración dos recursos propios destas disciplinas con outros campos da creación artística.	CE33 CE49
O estudante estará capacitado para a comprensión das posibilidades de desenvolvemento creativas en debuxo e pintura.	CE19 CE20 CE22
O estudante poderá aplicar os recursos técnicos do debuxo e a pintura en proxectos artísticos.	CE31 CE32 CE38 CE41
O estudante deberá ter habilidade no manexo de recursos técnicos, visuais e conceptuais xerados na actualidade dentro destas áreas.	CE42 CE43 CE44
O estudante deberá ter a habilidade de desenvolver os recursos técnicos, visuais e conceptuais adaptados ás necesidades do proxecto.	CE43 CE44
O estudante deberá desenvolver os proxectos nos ámbitos do debuxo e/ou a pintura.	CE43 CE44
O estudante deberá poder integrar disciplinas distintas de creación de imaxes.	CG7 CE43
O estudante deberá ter as habilidades necesarias para a presentación e documentación de proxectos.	CG2 CG3 CE36 CE39 CE45 CE48

Contidos

Tema	
Configuración dun proxecto artístico nas disciplinas de debuxo e pintura.	A pintura e o debuxo como proxecto, proceso e resultado.
Aperturas no proxecto.	Espazos de creación no debuxo e pintura desde as relacións entre medios, útiles e soportes
Revisión dos conceptos e as formas tradicionais na pintura e o debuxo e a súa relación co presente.	A pintura e o debuxo expandidos no tempo e no espazo. A integración doutras disciplinas nos campos do debuxo e da pintura.
Desenvolvemento do proxecto de debuxo e pintura.	Observación, documentación, contextualización, ideación/materialización, análise/síntese, presentación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	15	0	15
Presentación	9	0	9
Traballo tutelado	125	0	125

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia.
Lección maxistral	Directrices para o desenvolvemento dun proxecto de pintura/debuxo.
	Aproximación aos conceptos e recursos do debuxo e a pintura, nos campos fronteirizos entre a tradición e a práctica contemporánea.
Presentación	Presentacións e exposicións regulares de resultados para posta en común na aula. Presentación final e defensa do proxecto desenvolvido.
Traballo tutelado	O traballo de aula/taller é o eixo vertebrador da materia, é a base fundamental no desenvolvemento dun proxecto de pintura e/ou debuxo. O traballo de aula/taller desenvólvese fundamentalmente en horas presenciais e complementase nas horas de traballo autónomo; isto require unha actitude de implicación, constancia e compromiso real do alumno.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Nas horas presenciais de traballo de clase/taller, as profesoras farán un seguimento continuo e individualizado dos traballos desenvolvidos. Trasladarán novos coñecementos, formularán interrogantes, alternativas, aportarán novos recursos e estratexias en función dos problemas específicos e das necesidades expostas en cada proxecto. As profesoras potenciarán a aprendizaxe e a investigación autónoma dos estudantes. Aportarán bibliografía, referencias a textos, autores e obras que poidan ser de interese para o estudante e que enriquezan as súas formulacións.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Comprensión e asimilación dos contidos.	10	CE1 CE5 CE6 CE7 CE22
Traballo tutelado	Imprescindible asistencia. Realización de todos os exercicios propostos. Seguimento individualizado do traballo, revisións continuadas. Desenvolvemento e coherencia do proxecto persoal. Resolución técnica dos traballos. Nivel de autocrítica e análise. Profundización e implicación no proxecto. Disposición investigadora e experimental. Interese por ampliar coñecementos (visitas a exposicións, lectura da bibliografía). Asistencia e participación ás presentacións de traballos e postas en común na aula. TRABALLO DE AULA: 50% PRESENTACIÓN E DEFENSA FINAL DO PROXECTO: 40%	90	CG3 CE31 CE32 CE33 CE36 CE38 CE39 CE41 CE42 CE43 CE44 CE45 CE48 CE49

Outros comentarios sobre a Avaliación

A AVALIACION É CONTINUA. Os estudantes farán periodicamente na aula presentacións do proxecto e exposicións dos resultados durante o transcurso do cuadrimestre. A realización de todos os traballos propostos e a asistencia ás clases teóricas é imprescindible para optar ao aprobado.

PRESENTACIÓN E DEFENSA FINAL DO PROXECTO: Última semana lectiva do mes de decembro, no horario de clase.

Os estudantes da CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE XULLO presentarán o proxecto, os resultados e todos os traballos/exercicios esixidos durante o cuadrimestre.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Beers, Kurt, 100 painters of tomorrow, Thames & Hudson, 2014, London

Berger, John, Sobre el Dibujo, Gustavo Gili, 2011, Barcelona

Fernández Fariña, Almudena, Lo que la pintura no es, Ed. Deputación Provincial de Pontevedra, 2011, Pontevedra

Godfrey, Tony, La pintura hoy, Phaidon, 2010, Londres

Gómez Molina, Juan José (coordinador), Estrategias de dibujo en el arte contemporáneo, Cátedra, 2002, Madrid

Hudson, Suzanne, Painting now, Thames & Hudson, 2015, London

Marina, José Antonio, Teoría de la inteligencia creadora, Anagrama, 1993, Barcelona

Picazo, Gloria (comisaria), Pintar sense pintar, Centre d'Art la Panera, 2005, Lleida

Valli, Marc & Dessanay, Margherita, A Brush with the real: figurative painting today, Laurence King, 2014, London

VVAA, Vitamine D, new perspectives in drawing, Phaidon, 2005, Londres

VVAA, Vitamin D2, new perspectives in drawing, Phaidon, 2013, Londres

VVAA, Vitamine P, New Perspectives in Painting, Phaidon, 2002, Londres

VVAA, Vitamine P2, New Perspectives in Painting, Phaidon, 2011, Londres

VVAA, Vitamin P3, new perspectives in painting, Phaidon, 2016, Londres

VVAA, On painting : prácticas pictóricas actuales... más allá de la pintura o más acá, Centro Atlántico de Arte Moderno, 2013, Las Palmas de Gran Canaria

VVAA, Remote viewing : invented worlds in recent painting and drawing, Whitney Museum of American Art, 2005, New York

VVAA, The Forever now: contemporary painting in an atemporal world, The Museum of Modern Art, 2014, New York

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Procesos de investigación e creación/P01G010V01701

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

Arte, linguaxe e representación/P01G010V01303

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Pintura/P01G010V01404

Arte e contemporaneidade/P01G010V01601

Producción artística: Imaxe I/P01G010V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Proxectos de deseño				
Materia	Proxectos de deseño			
Código	P01G010V01905			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly			
Departamento	Debuxo			
Coordinador/a	Soler Baena, Ana María			
Profesorado	Martínez Pérez, Sara Soler Baena, Ana María			
Correo-e	anasolerbaena@gmail.com			
Web	http://anasoler.es			
Descrición xeral	A materia terá un obxectivo prioritario dirixido ao desenvolvemento da capacidade creadora do alumno. É a nosa intención que de forma paralela ao descubrimento, coñecemento e experimentación das técnicas e as teorías de deseño que conforman o programa, o alumno poña de relevo os seus intereses artísticos e traballe na procura da súa idea e desenvolvemento da súa propia linguaxe a través dos medios que se lle ofrecen con profesionalidade.			

Competencias			Tipoloxía
Código			
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte		
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade		
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores		
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica		
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo		
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística		
CE12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística		
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.		
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.		• saber • saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias		
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento		
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística		
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística		
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores		
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación		

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno terá coñecemento dos principios fundamentais do deseño	CE1 CE7
O alumno terá coñecemento das orixes, desenvolvemento e estado actual da disciplina.	CE1 CE5 CE7
O alumno terá coñecemento dos diferentes campos e aplicacións do deseño.	CE4 CE8

O estudante aprenderá a manexar os recursos técnicos aplicados ao deseño.	CE7 CE9 CE12
O alumno aprenderá a desenvolver proxectos creativos neste ámbito	CE19 CE32
O alumno estará capacitado para integrar recursos técnicos, formais e conceptuais da arte no deseño.	CE32 CE33
O alumno terá a capacidade de integrar os recursos do deseño no campo da creación artística.	CE31 CE33
O alumno adquirirá habilidade no uso de ferramentas informáticas específicas.	CE42
O estudante aprenderá a desenvolver e a aplicar o deseño gráfico sobre diversos soportes e contextos.	CE47
O alumno adquirirá a habilidade para o desenvolvemento de proxectos de deseño.	CE43 CE44

Contidos

Tema

IDENTIDADE CORPORATIVA

1. Introducción histórica: Orixe e evolución da Imaxe corporativa. O século *XX.
2. Compoñentes da Identidade Corporativa. A marca.
 - 2.1. Os signos verbais e gráficos que distinguen a marca, que actúan como aval do resto da comunicación da empresa e/ou do produto ou servizo.
 - 2.2. O conxunto de recursos de comunicación comercial que se relacionan coa marca e, moi especialmente, as estratexias psicolóxicas de percepción visual para a comunicación publicitaria.
3. A imaxe corporativa: Os signos verbais e gráficos
 - 3.1. Signos verbais: O nome adoptado: Elemento que pode ser escrito ou pronunciado e que constitúe o primeiro dato do deseño visual da marca.
 - 3.2. Signos gráficos:
 - 3.2.1. O símbolo ou *imagotipo,
 - 3.2.2. O logotipo
 - 3.2.3. A cor corporativa
 - 3.2.4. A tipografía corporativa
4. Proceso de deseño dunha imaxe corporativa
 - 4.1. Realización do *Briefing: Estudo previo
 - 4.2. Deseño da identidade corporativa
 - 4.2.1. Deseño dos signos gráficos da identidade corporativa
 - 4.2.2. Aplicación da imaxe corporativa a diferentes produtos. ou Cartóns ou Sobres ou Cartas
Outras aplicacións (CD)
 - 4.3. Elaboración do manual de normas de usos e aplicación da identidade visual corporativa
5. Redeseño dunha imaxe corporativa.
Procesos de adecuación e actualización de imaxes corporativas
6. Ferramentas de traballo en Deseño gráfico
7. Presentación dos traballos. Como presentar traballos de deseño gráfico ao cliente, como entregar os arquivos para a imprenta, como elaborar orzamentos de traballos de deseño, etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	27	69.5	96.5
Resolución de problemas	3	5	8
Saídas de estudo	3	0	3
Estudo de casos	2	0	2
Lección maxistral	10	0	10
Traballo	5	25.5	30.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Desenvolvementos de proxectos específicos en base aos contidos do curso.

Resolución de problemas	Resolución de problemas de forma conxunta e global relativos a cada exercicio presentado na aula.
Saídas de estudo	Visita a imprenta
Estudo de casos	*Análisis de casos prácticos reais de Manuais de Imaxe corporativa.
Lección maxistral	Leccións teórico-prácticas relacionadas cos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Os traballos da aula consistirán en exercicios prácticos de deseño gráfico e editorial por computador. Utilización dos programas *Illustrator e *Indesign.
Resolución de problemas	Exporáselle ao alumno resolver problemas de composición en *pagina e seccións, *retícula, utilización de tipografía e xerarquía na información.
Estudo de casos	Para a aprendizaxe utilizaranse recursos de visualización de imaxes e procesos: -Observación directa de traballos realizados por alumnos de cursos anteriores. -Análise de imaxes reproducidas tanto en libros ou revistas como en diferentes medios audiovisuais (diapositivas, vídeo, etc.) -Estudo e análise de manuais de imaxe corporativos de empresas e institucións reais. Aplicación da mesma a diferentes soportes e accións comunicacións da empresa.

Probas

Probas	Descrición
Traballo	Cada alumno realizará un proxecto de deseño de Manual de imaxe corporativa que conterá: 1.*Briefing: Breve descrición/análise da empresa, o produto, o mercado, o publico obxectivo e o consumidor, os obxectivos de mercadotecnia e os obxectivos da publicidade. 2.*Logo: marca impresa a cor (elemento verbal e imaxe), símbolo marca en branco e negro, positivo negativo, Escala de grises ou *monotono. Probas de *escalabilidad Cuadrícula e proporcionalidade (*x), marxe de protección Usos incorrectos Estudio de tipografía: familias de fontes utilizadas (nome e impresión de familia *tipográfica completa), Estudio da cor corporativa: Esquema básico cromático (Modelos: *Pantone, *Hexadecimal ou web, *CMYK e *RGB) Esbozos (opcional) 3. *Papelería Corporativa. Impresión física e desenvolvemento. Cartón/*s: *Anverso e reverso impresa no papel ou cartolina elixido. Medidas do cartón e Datos do papel: Fabricante, cor, *gramajes, etc. Sobre: americano ou outro formato impreso no papel ou cartolina elixido. Despregamento. Datos do papel: Fabricante, cor, *gramajes, etc. Carta: A4 ou similar, *Anverso e reverso impresa no papel ou cartolina elixido. Datos do papel: Fabricante, cor, *gramajes, etc. *Retícula, medidas e proporcións 4. Aplicación Desenvolvo de dous produtos e aplicación do *logo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	O método de avaliación en relación ao traballo feito na aula traballo terá lugar baixo un seguimento persoal do proceso de desenvolvemento dos exercicios, con base nos seguintes criterios: - A estética e proxectos de interese funcionais. - Comprensión e uso axeitado dos procesos técnicos e de ordenador. - A coherencia de todos os exercicios de estudante. - A aplicación correcta dos proxectos e probas necesarios na clase no prazo estipulado. É obrigatoria a realización de entregas parciais de exercicios, a fin de seguir o traballo do profesor.	30	CE1 CE4 CE5 CE7 CE8 CE9 CE42 CE43
Resolución de problemas	A resolución de problemas e exercicios expostos na aula será fundamental para a realización do seguimento persoal e evolución dos traballos e proxectos dos alumnos. O alumno deberá obrigatoriamente e periodicamente asistir a estas clases de resolución de problemas e exercicios, de maneira que o profesor poida ter constancia da súa evolución e, en base a ela, realizar a avaliación pertinente deste aspecto.	15	CE7 CE19 CE31 CE32
Saídas de estudo	Será obrigatoria a asistencia a cada un dos talleres planificados no desenvolvemento do cuadrimestre.	7	CE12
Estudo de casos	Valorarase a opinión e capacidade crítica en base á ampliación de coñecementos.	8	CE1 CE4 CE5 CE7 CE8

Traballo	O método de avaliación dos proxectos finais presentados por cada alumno rexeráse en base aos seguintes criterios: - O interese estético e funcional dos proxectos realizados. O alumno terá a opción de establecer un debate dentro do grupo da clase en defensa da valoración do seu traballo. En caso contrario, o profesor valorará este aspecto unilateralmente. - A coherencia de todos os proxectos do alumno. - A metodoloxía e planificación do traballo. - Traballo de reflexión e estudo previo ao proceso de elaboración dun proxecto. - A correcta realización destes proxectos requiridos na materia nos prazos estipulados. - A correcta elaboración formal (dixital e de impresión) e a súa presentación.	40	CE9 CE12 CE19 CE31 CE32 CE33 CE42 CE43 CE44 CE47
----------	--	----	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

7. SISTEMA DE AVALIACIÓN

7.1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

O método de avaliación do curso realizarase continuamente baixo o traballo de seguimento en clase no proceso de desenvolvemento de documentos persoais presentados por cada alumno, e réxese con base nos seguintes criterios:

7.1.1. criterios xerais de avaliación

O interese o traballo de deseño artístico e funcional realizada. O alumno terá a posibilidade de crear un debate dentro do grupo de clase en defensa da posta en valor do seu traballo. En caso contrario, o profesor pode avaliar este aspecto de forma unilateral.

Comprensión e uso adecuado de técnicas e procesos de TI.

A capacidade de curiosidade experimentación e investigación dos alumnos.

Consistencia ou inconsistencia de todos os exercicios de estudante.

Metodoloxía e planificación do traballo. Traballo de reflexión e antes do proceso de elaboración dun estudo de deseño.

A frecuencia das aulas e actitude axeitada e interese na clase

A conclusión exitosa do traballo e probas esixidos no tema dentro dos prazos estipulados.

7.1.2. Criterios de avaliación importa.

Práctica. coherencia formal, estética e elementos conceptuais utilizadas no exercicio ea súa relevancia para a proposta.

A xerarquía visual e composición.

A elaboración formal, correcto (dixital e impresión) e boa presentación.

Creatividade e orixinalidade no exercicio de planificación dentro da especificidade e directrices do proxecto e as inter-relacións coas propostas de deseño contemporáneo.

teórico

Ampliando o coñecemento transmitido en clase. comprensión aprofundada dos conceptos que foron explicadas e consecuente claridade de expresión dos mesmos.

habilidades analíticas e relación entre contido diferente.

uso correcto da terminoloxía e compromisos.

Orixinalidade e rigor na aproximación ao tema.

Boa presentación dos exercicios e traballos propostos.

Ao avaliar claramente diferente, o contido mínimo alén do cal implica o paso do tema e serven para definir as puntuacións máis altas.

Ningún traballo é traído e, polo tanto, non serán valoradas, os alumnos (as) que non teñan previamente sometidos a guía materia cunha foto recente.

7.2. chamado ordinario decembro

Para a avaliación do curso na sesión de decembro e, así, pasar o curso, os profesores esixen mínima presentación dunha serie de entregas-correccións do traballo do curso durante o semestre eo alumno debe pasar cunha puntuación mínima "suficiente" nas datas prescritas. Estas entregas-correccións é rematada coa entrega final do proxecto persoal global.

ENTREGA DE TRABALLO: O alumno (a) debe estar obrigada a entregar correccións traballo (s) proposta (s) polos profesores durante o curso.

Isto pode requirir polo menos o 80% destas entregas a ser avaliada.

Exame teórico e práctico: Ademais de tal entrega, os profesores a opción dun exame teórico e práctico, de ser considerado necesario reserva, formado por:

- Proba de teórico, con base no contido específico de programación. Só se o alumno sexa superior a este exercicio vai pasar ao seguinte exame práctico.

- exame práctico, que consiste en realizar un traballo baseado nas prácticas desenvolvidas durante o curso. (Exercicio práctico no ordenador, InDesign e Illustrator)

Para pasar o tema a través do sistema de "evidencia de recuperación", é imperativo para superar dúas partes que forman esta chamada:

- Entrega de exercicios
- Proba teórico e práctico.

7.3. Xullo Resit:

Cando o alumno (a) non acadou o nivel esixido, ou non presente avaliación normal de curso esixe un sistema de "probos de recuperación" é articulado. Ademais, o alumno (a) Terá a chamada extraordinaria de xullo.

ENTREGA DE TRABALLO: O alumno (a) debe estar obrigada a entregar correccións traballo (s) proposta (s) polos profesores durante o curso.

Isto pode requirir polo menos o 80% destas entregas a ser avaliada.

Exame teórico e práctico: Ademais de tal entrega, os profesores a opción dun exame teórico e práctico, de ser considerado necesario reserva, formado por:

- Proba de teórico, con base no contido específico de programación. Só se o alumno sexa superior a este exercicio vai pasar ao seguinte exame práctico.

- exame práctico, que consiste en realizar un traballo baseado nas prácticas desenvolvidas durante o curso. (Exercicio práctico no ordenador, InDesign e Illustrator)

Para pasar o tema a través do sistema de "evidencia de recuperación", é imperativo para superar dúas partes que forman esta chamada:

- Entrega de exercicios
- Proba teórico e práctico.

Probos de avaliación de convocatorias extraordinarias<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

ADAM. Eileen Gray, architect-designer. Harry N. Abrams, Inc. Publishers, New York, 1987

AICHER y KRAMPEN., Sistemas de Signos en la Comunicación Visual., Gustavo Gili, Barcelona, 1979.

AICHER, Olt □ KRAMPEN, Martin, Sistemas de signos en la comunicación visual. Gustavo Gili S.A. de C.V, Gustavo Gili Diseño, México, 1991

ALBERS., La interacción del color, Alianza Forma, Madrid, 1985

ARHEIM, Arte y Percepción Visual, Alianza Forma, Madrid, 1981

CORREDOR-MATHEOS, José. André Ricard, diseñador, Ediciones del Serbal, Barcelona, 1994

FRUTIGER, Adrian, Signo, símbolos, marcas y señales, Gustavo Gili S.A. de C.V., G. G. Diseño, México, 1994

GIBBS, David (Ed.), The Compendium. Pentagram, Phaidon Press Limited, London, 1993

MÜLLER-BROCKMANN, Josef, Historia de la comunicación visual., Gustavo Gili S.A. de C.V. Gustavo Gili Diseño, México, 1998

MÜLLER-BROCKMANN, Josef, Sistemas de retículas. Un manual para diseñadores gráficos, Gustavo Gili S.A. de C.V., G.G. Diseño, México, 1992

SATUÉ, Enric, El diseño gráfico. Desde los orígenes hasta nuestros días, Alianza Editorial S.A., Madrid, 1999

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Informática: Técnicas informáticas/P01G010V01103

Producción artística: Imaxe II/P01G010V01602

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Proxectos gráficos dixitais/P01G010V01908

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Informática: Técnicas informáticas/P01G010V01103

Técnicas gráficas/P01G010V01305

Producción artística: Imaxe II/P01G010V01602

Proxectos gráficos dixitais/P01G010V01908

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Proxectos de escultura e instalacións				
Materia	Proxectos de escultura e instalacións			
Código	P01G010V01906			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Escultura			
Coordinador/a	Tudela Sáenz de Pipaón, Francisco Javier			
Profesorado	Tudela Sáenz de Pipaón, Francisco Javier			
Correo-e	tudela@uvigo.es			
Web	http://http://javiertudela.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	A escultura como instalación. Introducción a o estudo de o espazo escultórico como contexto dinámico e complexo. A práctica de a escultura e de a instalación. A escultura ante úsoo de novas tecnoloxías; heterogeneidad e límites de a escultura. Proxectos de intervención e instalación.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	
CE27	Capacidade de traballar de maneira autónoma. Desenvolver a capacidade de suscitar, desenvolver e concluír o traballo artístico persoal	
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	
CE33	Capacidade de colaboración con outras disciplinas. Desenvolvemento de vías de relación e intercambio con outros campos de coñecemento	
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos	
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación	
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Coñecemento de a situación actual de a escultura e a instalación como medios de produción artística.	CE1 CE5 CE7
Coñecemento de o debate teórico actual ao redor de estas disciplinas.	CE5 CE6 CE7
Capacidade de desenvolvemento de proxectos creativos en o campo de a escultura e a instalación.	CE19 CE20 CE27
Capacidade de integración de os recursos propios de estas disciplinas con outros campos de a creación artística.	CE33
Capacidade para o desenvolvemento de proxectos artísticos en o espazo.	CE19 CE20 CE31
Capacidade para a integración de medios e disciplinas distintos en instalacións.	CE31 CE32 CE33
Capacidade para comprender as relacións entre elementos diversos en espazos compartidos.	CE39 CE48
Habilidade en o manexo de recursos técnicos, visuales e conceptuais xerados en a actualidade dentro de estas áreas.	CE42 CE43 CE44
Habilidade en o desenvolvemento de recursos técnicos, visuales e conceptuais adaptados a as necesidades de o proxecto.	CE43 CE44
Habilidade para integrar e relacionar elementos diversos en espazos compartidos.	CE47 CE48
Habilidade para a documentación de proxectos desenvolvidos no espazo.	CG2 CG3 CE36 CE39 CE45 CE48

Contidos

Tema

1.Introdución á escultura como instalación.	1.1. Dimensión espacial e temporal da escultura e a instalación. 1.2. Heteroxeneidade dos procedementos e construción da unidade significativa. 1.3. Límites borrosos do proxecto escultórico. 1.4. Autonomía e artesanías *postindustriais.
2. A experiencia espacial na construción da escultura. Instalacións e intervencións. Marcos, ámbitos e contextos. Estratexias de ocupación e interacción.	2.1. Do taller á galería. Xeometría e arquitectura. Natureza e cultura. Espazo *neutro e espazo cargado. 2.2. Espazo físico e espazo poético. Espazo real/virtual. Interior/exterior. Espazo persoal/público -espazo social e espazo político-. 2.3. Instalación, interacción e complexidade.
3. A instalación como debate, novas fronteiras e novos territorios. Experiencia de disolución *categorial da escultura.	3.1. Cartografía de axentes, medios de produción e vías de distribución, difusión e *legitimación dos proxectos de escultura e instalación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	6	12	18
Obradoiro	24	52	76
Seminario	10	0	10
Traballo tutelado	4	24	28
Actividades introdutorias	2	0	2
Cartafol/dossier	4	12	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Percorridos teóricos introdutorios. Presentación de algúns de os contidos como enunciados e obxectivos que se van a desenvolver. Exposición por parte de o profesor de as bases teóricas e/ou directrices de un traballo, exercicio ou proxecto que vai desenvolver o estudante.

Obradoiro	Actividades enfocadas a a adquisición de coñecementos e habilidades de manipulación e instrumentales sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte de o profesor a as actividades individuais que desenvolven os estudantes.
Seminario	Correcciones colectivas de os resultados parciais e de os proxectos desenvolvidos. Os contidos aparecen aquí como o catálogo de problemas recoñecidos desde a experiencia de o taller.
Traballo tutelado	O alumnado, de xeito individual, elabora un proxecto sobre a temática de a materia. Trátase, generalmente, de unha actividade autónoma de o alumnado que inclúe a busca e recolleita de información, elaboración de materiais e presentación de os resultados.
Actividades introductoriasActividades encamiñadas a tomar contacto con o grupo e a presentar a materia.	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Realización e montaxe das propostas no espazo de traballo
Traballo tutelado	Realización dun proxecto (Fase de documentación) que se *tutorizará individualmente ao longo do curso

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	A avaliación de o dominio de os obxectivos e de os contidos extráese de a comprensión que o alumno fai explícita con as súas argumentacións durante as correccións e especialmente en a presentación final de resultados	20	CG2 CE1 CE7 CE33 CE36 CE39
Obradoiro	Presentacións de os procesos e resultados de os traballos desenvolvidos en o taller. Seguimento individualizado de os procesos e resultados obtidos en coherencia con os obxectivos (complexidade, coherencia de as articulacións, manexo de dispositivos e integración de os contextos en a proposta).	60	CG3 CE5 CE6 CE19 CE20 CE27 CE31 CE45 CE47
Traballo tutelado	Seguimento individualizado de os procesos e resultados obtidos en coherencia con os obxectivos. Memorias de documentación de o proxecto. Ademais de o interese de o proxecto, son valores a ter en conta: a coherencia de a documentación con o traballo presentado, a brevedad, claridade en as descrições, calidade de os debuxos, esquemas, fotografías, animacións, textos, etc.	20	CE19 CE20 CE27 CE31 CE32 CE43 CE44 CE47

Outros comentarios sobre a Avaliación

Criterios de avaliación. Teranse en conta os seguintes factores:

1. A implicación de o alumno en as actividades docentes. 2. A súa capacidade de manexo de os contidos. 3. A xestión de os materiais e procedementos utilizados en o taller. 4. O seu interese e eficacia para levar a o límite as reflexións e as propostas elixidas. 4. Valorarase especialmente a incidencia positiva ou negativa de o seu traballo en relación a a dinámica de o grupo.

A avaliación é continua. Ao final de o periodo docente cada alumno expoñerá a documentación de os traballos realizados durante o curso.

Para aqueles alumnos que teñan 5 faltas sen xustificar e para os que non satisfagan os obxectivos a o longo de o curso, prevese el exame correspondente a a convocatoria extraordinaria de xullo e fin de carreira. En esta proba, presentaranse todos os traballos desenvolvidos a o longo de o curso así como a presentación de un dossier con a súa documentación.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica****Bibliografía Complementaria**

CAPRA, Fritjot, Las conexiones ocultas., Anagrama, Barcelona, 2003

HARRIS, Marvin, Antropología cultural, Editorial Alianza, Madrid, 2011

LARRANAGA, Josu, Instalaciones, Editorial Nerea, Guipúzcoa, 2001

ALONSO, Luis & GARCÍA, Isabel, Diseño de Exposiciones. Concepto, instalación y montaje., Alianza Forma, Madrid, 2010

HOUELLEBECQ, Michel, El mapa y el territorio, Anagrama, 2010, Barcelona 2016

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Escultura/P01G010V01304

Producción artística: Obxecto e espazo/P01G010V01603

Outros comentarios

*Tutorías:

Despacho 104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Proxectos fotográficos				
Materia	Proxectos fotográficos			
Código	P01G010V01907			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Sendón Trillo, José Manuel			
Profesorado	Sendón Trillo, José Manuel Tejo Veloso, Carlos			
Correo-e	msendon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Exploración das posibilidades da fotografía como medio para a produción artística. Relación entre fotografía e arte contemporánea, lembrando os referentes históricos precisos. A parte práctica basearase na realización de traballos analóxicos en branco e negro e traballos dixitais.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber • saber facer
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber • saber facer
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber • saber facer
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber • saber facer
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber • saber facer
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber • saber facer
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber • saber facer
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• saber • saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber facer
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber • saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber • saber facer
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber • saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber • saber facer
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento da fotografía como campo artístico contemporáneo.	CE1 CE5
Coñecemento dos principais recursos técnicos, visuais e conceptuais da fotografía actual.	CE5 CE7 CE9
Coñecemento das principais temáticas da práctica artística actual en fotografía.	CE5

Coñecemento das diferentes concepcións da fotografía.	CE1 CE2 CE5
Capacidade de desenvolvemento dos propios intereses artísticos dentro da fotografía.	CE19 CE20 CE21
Capacidade de adecuar os recursos fotográficos actuais ao traballo persoal.	CE20 CE21 CE25
Capacidade para aplicar técnicas, sistemas e procesos fotográficos á creación artística.	CE31 CE32
Capacidade para expor e desenvolver proxectos no ámbito da fotografía.	CE32 CE39
Habilidade no manexo das diversas ferramentas conceptuais e visuais da linguaxe fotográfica actual.	CE42 CE43 CE44
Habilidade no uso de procesos de captación e procesado da imaxe fotográfica.	CE42 CE43
Habilidade para o uso de dispositivos fotográficos.	CE42 CE43
Habilidade para o desenvolvemento de proxectos creativos no ámbito da fotografía.	CE43 CE44

Contidos

Tema	
-Sobre a natureza da fotografía	-O discurso da mímese. -A fotografía como transformación do real. -A fotografía como pegada. -Autores que reflexionan na súa obra sobre o verismo fotográfico. -O acto fotográfico: fotografía tomada/fotografía construída
A fotografía numérica	-Diferentes concepcións con respecto á natureza da fotografía numérica. -O verismo fotográfico e a imaxe numérica. -Diferencias na toma entre a fotografía analóxica e a dixital. -A fotografía e as redes sociais. O selfie. -A denominada posfotografía. Da memoria á conectividade
-Espazos discursivos da fotografía	1-Ubicación da fotografía -Espazo discursivo da pintura / Espazo propio da fotografía. -Xéneros / Espazos discursivos. 2-Documento, arquivo e concepto de autor. -Estilo documental. -O arquivo como estratexia artística. 3-A fotografía en diferentes campos, posibilidades creativas e desprazamentos de espazo discursivo -A fotografía xornálistica. As revistas ilustradas. -A fotografía publicitaria. -A fotografía de identificación. -A fotografía privada.
O libro de fotografía	-Axentes e proceso de produción do libro fotográfico. -Libro de autor / libro de editor. -Libros referenciais. -Auxe contemporáneo do fotolibro.
-A fotografía e a arte contemporánea	1-Referentes históricos: Pictorialismo e vangardas históricas. 2-Da foto como documento da obra á foto como obra. -Anos 60-70. O pape da foto nas novas concepcións da arte. -A arte dos fotógrafos / A fotografía dos artistas. -A posmodernidade e a fotografía. -A forma cadro. -Diferentes propostas contemporáneas.

-Contidos prácticos

- 1- Manexo da cámara analóxica.
- Revelado e positivado analóxico en branco e negro.
- 2- A imaxe numérica. Arquivos de imaxe.
- Manexo da cámara dixital.
- Realización de copias. Diferentes procesos.
- 3- Propostas.
- Definición e resolución.
- Formulacións expositivas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	33.5	70	103.5
Estudo previo	0	30	30
Lección maxistral	12	0	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	1.5	0	1.5
Traballo	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	X alumnx terá que resolver as propostas que se formulen ao longo do curso, nas que se empregará tanto a fotografía dixital como a analóxica. Deberá prestarlle atención á definición conceptual como a súa resolución formal e técnica. O profesor fará un seguimento continuo do traballo realizado polo alumno.
Estudo previo	X alumnx deberá realizar fóra da aula as tarefas marcadas na clase e na atención personalizada: consulta de bibliografía, visita de exposicións, toma de imaxes, realización de copias...
Lección maxistral	O profesor desenvolverá os contidos do programa, baseando as súas explicacións na proxección de fotografías potenciando, ao mesmo tempo, o debate sobre as imaxes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	O profesor realizará un seguimento continuo do traballo realizado polo alumno, tanto no que se refire a resolución técnica como a conceptual, para o que realizara as preguntas, críticas ou suxestións que considere pertinentes en cada caso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Seguimento semanal, de forma personalizada, do traballo realizado polo alumno. A asistencia as clases é imprescindible para aprobar.	25	CE1 CE2 CE5 CE7 CE9 CE19 CE20 CE21 CE25 CE31 CE32 CE39 CE42 CE43 CE44

Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba escrita sobre os contidos dados no curso. Para aprobar deberase superar a nota de 3,5 neste apartado. A proba poderá ser nalgún caso complementada con algún traballo.	25	CE1 CE2 CE5 CE7 CE9 CE19 CE20
Traballo	Traballo de temática libre (15 fotografías en branco e negro). Traballo de fotografía dixital (15 fotografías) Para aprobar deberase superar a nota de 3,5 neste apartado. A aplicación destes criterios poderá sufrir cambios en función das particularidades concretas do curso.	50	CE21 CE25 CE31 CE32 CE39 CE42 CE43 CE44

Outros comentarios sobre a Avaliación

-As datas de entrega dos traballos prácticos iranse marcando na clase.

CONVOCATORIA DE XANEIRO

-Exame contidos teóricos: 14 e 16 xaneiro de 2019.

-Presentación dos traballos realizados ao longo de todo o curso.

-Serie de tema libre a cor de 15 fotografías (Tamaño mínimo 15 x 20 cm).

-Serie de tema libre en branco e negro de 15 fotografías positivadas polx alumnx (Tamaño mínimo 18 x 24 cm)

CONVOCATORIA DE XULLO

-Exame contidos teóricos

-Serie de tema libre a cor de 15 fotografías (Tamaño mínimo 15 x 20 cm).

-Serie de tema libre en branco e negro de 15 fotografías positivadas polx alumnx (Tamaño mínimo 18 x 24 cm)

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

-Exame contidos teóricos

-Serie de tema libre a cor de 15 fotografías (Tamaño mínimo 15 x 20 cm).

-Serie de tema libre en branco e negro de 15 fotografías positivadas polx alumnx (Tamaño mínimo 18 x 24 cm)

Probos de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BAQUÉ, Dominique, La fotografía plástica, Gustavo Gili, 1998, Barcelona

DUBOIS, Philippe, El acto fotográfico. De la representación a la recepción (capítulo), Paidós Comunicación, 1983, Buenos Aires

FONTCUBERTA; Joan, El beso de Judás. Fotografía y verdad, Gustavo Gili, 1997, Barcelona

FONTCUBERTA, Joan, La cámara de Pandora, Gustav Gili, 2010, Barcelona

FREUND, Gisèle, La Fotografía como Documento Social, Gustavo Gili, 1976, Barcelona

KRAUSS, Rosalind, Lo fotográfico (capítulo), Gustavo Gili, 2002, Barcelona

Bibliografía Complementaria

BARTHES, Roland, A cámara clara, Edicións Laiovento, 2003, Santiago de Compostela

ROUILLÉ, André / LEGMANY, Jean Claude, Historia de la fotografía, Alcor, 1988, Barcelona

SEKULA, Allan, "Sobre a invención do significado da fotografía" (artículo en Grial 1339), Galaxia, 1998, Vigo

SONTAG, Susan, Sobre la fotografía, Edhasa, 1981, Barcelona

Recomendacións

Outros comentarios

Tutoría: Martes 8 1/2 a 14 1/2 h. Recoméndase establecer previamente cita co tutor.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Proxectos gráficos dixitais				
Materia	Proxectos gráficos dixitais			
Código	P01G010V01908			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo			
Coordinador/a	Castro Muñiz, José			
Profesorado	Castro Muñiz, José			
Correo-e	koimandala@gmail.com			
Web	http://grupodx5.es			
Descrición xeral	A materia de "Proxectos gráficos dixitais", encádrase dentro dos procedementos de creación de obra artística xerada desde os sistemas electrónicos e numéricos. Desenvolve o labor creativo del alumno en tres vertentes: estéticas contemporáneas e pensamento actual das obras de arte múltiples; tecnoloxías aplicables á produción; posprodución e exhibición das obras e proxectos artísticos do ámbito gráfico. Establece un enlace coas materias impartidas no segundo ano de grao en "Técnicas gráficas" e prepara os proxectos de investigación que se desenvolverán nos mestrados e doutoramentos do posgrao.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística	• saber
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer
CE32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias	• saber facer
CE34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico	• saber facer • Saber estar / ser
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber facer
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento das manifestacións actuais dentro do campo da imaxe gráfica e a estampa dixitais.	CE1 CE5
Coñecemento dos códigos e conceptos inherentes ao ámbito da gráfica dixital.	CE7
Coñecemento dos principais recursos técnicos e visuais da infografía.	CE9
Coñecemento do estado actual do pensamento artístico en relación á multiplicidade e á imaxe dixital.	CE1 CE2 CE5
Capacidade de desenvolvemento de proxectos creativos neste ámbito.	CE19 CE20

Capacidade de integración creativa de recursos propios do campo da imaxe gráfica dixital.	CE31 CE32
Capacidade para manexar dispositivos e ferramentas específicos en procesos creativos.	CE31 CE32
Habilidade no uso de ferramentas infográficas e de impresión dixital.	CE42 CE43
Habilidade para desenvolver proxectos no ámbito da gráfica e a edición dixital.	CE42 CE43 CE44
Habilidade para integrar procesos gráficos dixital na creación multidisciplinar.	CE34 CE43

Contidos

Tema	
TEMA 1 Que significa multiplicidade hoxe. A idea de gráfica dixital actual. A- A estampa dixital. As novas estéticas da discretización na gráfica contemporánea.	SUBTEMA 1 A noción de pegada no campo expandido da gráfica actual. A matriz intanxible fronte ao soporte material. Estéticas contemporáneas da gráfica electrónica.
TEMA 2 Máquinas de debuxar/imprimir: gravar sen incidir e imprimir sen presión. Redefinicións do contacto por impresión. A- Dixitalidade e analoxía na creación de imaxes para impresión. Orixinal e copia. B- Discrepancias, resolución y acutancia na captación e escaneamento de orixinais. C- Maquinarias e útiles aplicables á obra de arte gráfica contemporánea. D- Perfís cromáticos, espectrofotometría, tramado, análise de cor e separacións tonais, fotolitos, etc. E- O traballo con arquivos, interpolación, tratamento, compresores e extensións dixital para a súa impresión. F- Soportes para impresión: composición e enfebrado, coatings, sizings, aparellos. Coeficientes de absorción. Influencia do recubrimento nos perfís cromáticos. G- Tinturas. Dyes, water base, ecosolvent. Solvent. ROM. Ultraviolet. H- Post-producción. Relevos, cuños, preparacións e proteccións finais.	SUBTEMA 2 O pensamento derivado do maquinismo. Evolución da ferramenta á máquina. A impresión da luz. Métodos derivados da acción fotovoltaica fronte á impresión química. Os sistemas alfanuméricos e a colorimetría. Análise da cor-luz e a cor impresa. Soportes lumínicos e soportes materiais na gráfica actual.
TEMA 3 O múltiple como proxecto artístico. A- Reprodución, similitude, imitación, seriación, escalabilidade. B- O orixinal múltiple. Monoprint e Monotype.	SUBTEMA 3 Especcularidade e direccionalidade. A obra única reproducíble. Estéticas do múltiple e o imprimíble. Orixinalidade multiplicada. O sentido da complexidade.
TEMA 4 Ideas estéticas relacionadas cos conceptos de estampa dixital, orixinal e copia. Redefinicións e cuestionamento da autoría (Copy-Left) na multiplicación e difusión da obra de arte impresa por medios dixital. A- Infografía e arte gráfica. Mapas dixital e gráficos vectoriais. A arte da estampa e os novos medios expositivos. A arte como espectáculo/consumo e a multiplicidade como difusión/tridimensionalidade da impresión. A gráfica dos grandes formatos. B- O libro ilustrado e o libro de artista na era da reproducibilidade mecánica. A edición de estampas e ilustracións en soporte dixital. C- Collage e photomontage dixital/analóxico. Recursos de fotocomposición, alternancia e duplicación.	SUBTEMA 4 Estruturalismo e pensamento serial. A deconstrución como punto de partida da desaturación. Gilles Deleuze e a estética das diseminacións. Rosalind Krauss e o campo expandido da arte. Principais teóricos do significado da obra de arte múltiple actual: Walter Benjamin, Marshal McLuhan, Alan Sokal, Humberto Ecco.

TEMA 5

Ilustración, collage, apropiación. Exploración dos límites escultóricos dos ámbitos gráficos. O pensamento gráfico e a súa relación coa perpetuación da memoria.

A- Instalacións, recorte, medios adhesivos e lumino-transparentes.

B- O gravado dixital sobre materiais metálicos, plásticos e pétreos. Creación de matrices non destinadas á estampaxe.

SUBTEMA 5

Aplicacións dos métodos numéricos na creación de obras de arte impresas. O orixinal múltiple e a produción. Procedementos creativos da repetición, repetibilidade e iteración.

TEMA 6

Recursos de estampaxe mixta sobre distintos soportes.

A- Tolerancias e interaccións entre soportes/tintas de impresión. Relevo e gofrados. Métodos indirectos e recubrimento e preparación de soportes para multiestampaxe e reposicionamento.

SUBTEMA 6

Produción e sistemas mixtos de estampaxe. Impresión mecanizada. Reposicionamento e incompatibilidades do soporte final. Cuños e decoupées.

TEMA 7

Formulación e posta en práctica de proxectos de investigación/expositivos de impresión dixital.

SUBTEMA 7

Non hai subtema.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	6	8
Aprendizaxe baseado en proxectos	15	32	47
Seminario	6	0	6
Lección maxistral	9	9	18
Prácticas de laboratorio	16	53	69
Cartafol/dossier	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	O sistema de proxecto persoal aberto ás necesidades de consecución dos obxectivos propostos pola materia establécese como un método óptimo para desenvolver durante o curso. Libros de artista, instalacións, estampaxe dixital, collage e impresións industriais encontradas: metodoloxías actuais que se inserirán nos ditos medios. O proxecto inicial documentado bibliograficamente será revisado e cualificado durante o primeiro mes do curso ata chegar a unha madurez óptima que permita a súa posta en escena en forma impresa, estampada ou xerada por calquera dos medios e tecnoloxías actuais dixitais/mixtas coas que se elaboran as obras da artes gráfico nos nosos días.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Presentación do preproxecto. Discusión, revisión e cualificación do proxecto que se desenvolverá durante o cuadrimestre. Presentación e defensa do proxecto en público usando un modelo de presentación audiovisual ou multimedia. Aprobación e posta en acción do proxectado.
Seminario	A titorización en grupo é unha das estratexias e metodoloxías que se contemplan nesta materia como un bo vehículo de guiado e docencia, baseadas na interacción dos alumnos entre si, fomentando a súa capacidade indagadora acompañada coas achegas e suxestións aportadas polo profesorado. A discusión e debate das propostas enriquecese, deste modo, con presentacións simultáneas, o que permite que os procesos de asimilación se realicen de maneira sincrónica co traballo individualizado no seu proxecto persoal. Serve, ademais, de orientación para o profesorado acerca do nivel do grupo de alumnos e da súa homoxeneidade e dispersión de forma comparada. Fomenta a capacidade que desenvolverá o alumnado de elaborar un discurso coherente na presentación das súas ideas e proxectos xerando, á súa vez, sinerxías para compartir información que nutran o grupo enteiro. A titorización en grupo prové de ferramentas docentes fundamentais nos procesos de obtención de seguridade persoal, capacidade de liderado, información compartida, desenvolvemento e motivación para a indagación, vehiculización e toma de decisións nos procesos de aprendizaxe do alumno.

Lección maxistral	Forma parte das achegas xeradas interactivamente na aula de formación teórico-práctica que se sitúan no primeiro período de traballo do cuadrimestre. Compóñense de postas en escena de carácter audiovisual nas que o profesor sitúa o alumno no ámbito dos medios empregados na materia de Proxectos gráficos dixitais . Así mesmo, mostra obras e propostas, realizadas por artistas gráficos, tanto desde a formulación conceptual como aqueles aspectos de desenvolvemento técnico, ata a súa posprodución e exhibición. Faise unha revisión histórica razoada das artes gráficas baixo un punto de vista creativo, que desembocaron nos novos medios gráficos dixitais, o emprego da infografía e a edición e ilustración dixital destinados a xerar obras de arte e difundir os movementos artísticos actuais, principais eventos, artistas e obras destacadas, tecnoloxías e medios, especificacións e metodoloxías de traballo. As sesións son abertas ás achegas do alumnado. Inclúense, ademais, as incursións realizadas polos alumnos nas súas buscas de información e enriquecemento dos seus proxectos persoais que son expostos e discutidos en grupo e guiados polo profesor.
-------------------	---

Prácticas de laboratorio	As prácticas no laboratorio de Técnicas gráficas englobarán as tarefas formativas dos alumnos ao redor da práctica e utilización das ferramentas, os dispositivos e as estratexias necesarias para a consecución e posta en práctica dos proxectos persoais. Os útiles, a maquinaria de impresión e os métodos de estampaxe e confección de obras de arte impresa polos diferentes medios e maquinaria desde a captación e xeración de orixinais e múltiples ata a súa transformación tanto física como virtual nos medios gráficos electrónicos susceptibles da súa publicidade e difusión. É, ademais, un vehículo de familiarización e de disciplina dun bo uso dos ditos elementos que dota e lle dá profesionalidade ao alumno de cara ao seu traballo en grupo en obradoiros de arte gráfica e entidades dedicados ao labor de creación e difusión infográfica, dotados de medios e maquinarias afíns co labor creativo e difusor da cultura e a arte contemporánea. Ofrece, ademais, o entendemento de todos aqueles detalles construtivos dos que se compoñen os procesos gráficos dixitais que posibilitan a creación, tanto para a impresión e difusión de obras de estampa dixital, como para a presentación de proxectos destinados a seren difundidos polos medios electrónicos nos nosos días.
--------------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	A materia de Proxectos gráficos dixitais , encádrase dentro dos procedementos de creación de obra artística xerada desde os sistemas electrónicos e numéricos. Desenvolve o labor creativo del alumno en tres vertentes: estéticas contemporáneas e pensamento actual das obras de arte múltiples; tecnoloxías aplicables á produción; posprodución e exhibición das obras e proxectos artísticos do ámbito gráfico. Establece un enlace coas materias impartidas no segundo ano de grao en Técnicas gráficas e prepara os proxectos de investigación que se desenvolverán nos mestrados e doutoramentos do posgrao.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Sesión maxistral: Forma parte das achegas xeradas interactivamente na aula de formación teórico-práctica que se sitúan no primeiro período de traballo do cuadrimestre. Compóñense de postas en escena de carácter audiovisual nas que o profesor sitúa o alumno no ambiente dos medios que se empregarán na materia de Proxectos gráficos dixitais . Así mesmo, mostra obras e propostas, desenvolvidas por artistas gráficos, tanto desde a formulación conceptual como aqueles aspectos de desenvolvemento técnico, ata a súa posprodución e exhibición. Faise unha revisión histórica razoada das artes gráficas baixo un punto de vista creativo, que teñen desembocado nos novos medios gráficos dixitais, o emprego da infografía e a edición e ilustración dixital destinados á xeración de obras de arte e difusión dos movementos artísticos actuais, principais eventos, artistas e obras destacadas, tecnoloxías e medios, especificacións e metodoloxías de traballo. As sesións son abertas ás achegas do alumnado. Inclúense, ademais, as incursións realizadas polos alumnos nas súas buscas de información e enriquecemento dos seus proxectos persoais que son expostos e discutidos en grupo e guiados polo profesor.	50	CE1 CE2 CE5 CE7

Aprendizaxe baseado en proxectos	Formulación do preproxecto, discusión, revisión e cualificación do proxecto que se desenvolverá durante o cuadrimestre.	50	CE9
	□ Presentación e defensa do proxecto en público usando un modelo de presentación audiovisual ou multimedia.		CE19
			CE20
			CE31
	□ Aprobación e posta en acción do proxectado.		CE32
			CE34
			CE42
			CE43
			CE44

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN

A avaliación é considerada nesta guía como un proceso formativo máis no seguimento dos obxectivos aos que se aplica unha metodoloxía adaptada aos perfís formativos, coincidente coas propostas do alumnado, así como os resultados que se obterán na materia, que serve de orientación aos logros persoais acadados polos discentes, de modo que saiban organizar a súa tarefa eficazmente, enfrontando o factor fracaso ou, no seu caso, a baixa cualificación, coa corrección de metodoloxías e actitudes de pobre resultado ou carentes da efectividade temporal establecida polo programa. O obxectivo da avaliación adáptase ao calendario docente e informa ao alumnado de cal é o seu grao de excelencia con respecto á materia.

O proceso de avaliación é continuo desde os seus comezos e concrétese especificamente en:

- Formulación do preproxecto, discusión, revisión e cualificación do proxecto que se desenvolverá durante o cuadrimestre.
- Presentación e defensa do proxecto en público usando un modelo de presentación audiovisual ou multimedia.
- Aprobación e posta en acción do proxectado.

A entrega será única ao final do período e a proposta/obxecto artístico xerado deberá axustarse aos obxectivos e intencionalidades do proxecto, así como ás especificidades do bloque de contidos temáticos e os obxectivos da materia.

Todos aqueles alumnos que non acaden unha nota suficiente poden presentarse ao exame final de febreiro, que consistirá na presentación do proxecto persoal e a realización posterior en forma de produción/post-produción da formulación/obxectualización gráfica, acorde cos modelos estéticos e de desenvolvemento práctico presentados na materia de □Proxectos gráficos dixitais□.

O exame correspondente a xullo do presente ano terá os mesmos requisitos que os necesarios para o exame final da materia no cuadrimestre e requirirá do alumno o coñecemento do temario da dita materia que figura na guía docente.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Brunner, Felix, A HANDBOOK OF GRAPHIC REPRODUCTION PROCESS., Verlag. Editeur., Basilea. 1962.

Carr, F, A Guide to screen Process Printing, Studio Vista, London, 1961

Castro, Kako, Mapas invisibles para una gráfica Electrónica. De la huella impresa al grabado con luz, Ed. Comanegra, Barcelona 2007

Castro, Kako y Soler, Ana, Impresión piezoeléctrica, la estampa inyectada. Algunas reflexiones entorno a la gráfica digital., Ed. Bitácora, Barcelona 2006

Esteve Botey, Francisco, Historia del Grabado, Clan, Madrid 1990

Hayter, S. W., ABOUT PRINTS, Oxford University Press, London, 1962

Ivins, William, Imagen impresa y conocimiento: Análisis de la imagen prefotográfica., Gustavo Gili, Barcelona 1975

Johnson, U. E., American Prints and Printmakers, Doubleday & Co., NY, 1980

Krauss, Rosalind, El inconsciente óptico, Ed. Tecnos, 1997

Pastor Bravo, Jesus, Electrografía y Grabado, caja de Ahorros Vizcaína, Bilbao 1989

Vives, Rosa, Del Cobre al Papel, la imagen multiplicada, Icaría, Barcelona 1994

FLUSSER, VILEM, Into the Universe of Technical Images, Electronic Mediations, University of Minnesota Press 2011

Giovanni Sartori, Homo Videns, La sociedad Teledirigida, Taurus, Madrid 2001

Dough Aitken, Broken screen, Expanding the image Breaking the narrative, D.A.P Dist. ART.Pub., New York 2006

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Proxectos videográficos				
Materia	Proxectos videográficos			
Código	P01G010V01909			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo			
Coordinador/a	Alonso Romera, María Sol			
Profesorado	Alonso Romera, María Sol Suárez Cabeza, Fernando			
Correo-e	alonso@uvigo.es			
Web	http://alonso@uvigo.es			
Descrición xeral	Desenvólvense proxectos artísticos baseados no uso da imaxe e as linguaxes audiovisuais e os seus distintos soportes e xéneros. Desde os formatos do Vídeo-Arte aos novos modos de aparición do Cinema-Ensaio (e todas as súas variantes documentais) ou do Cinema-Expandido.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer
CG10	Capacidade heurística e de especulación para a resolución de problemas, a realización e novos proxectos e estratexias de acción.	• saber • saber facer
CE1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte	• saber
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo	• saber
CE16	Coñecemento das características dos espazos e medios de exposición, almacenaxe e transporte das obras de arte	• saber
CE17	Coñecemento dos diferentes axentes artísticos e o seu funcionamento. Identificar os distintos intermediarios artísticos e as súas funcións na dinámica da arte e a súa metodoloxía de traballo	• saber
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber • saber facer
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber • saber facer
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• saber • saber facer
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber • saber facer
CE42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística	• saber facer
CE43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística	• saber • saber facer
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	• saber • saber facer
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

O alumnado coñecerá as tendencias estéticas actuais da arte nos medios técnicos.	CE1 CE2 CE5
O alumnado adquirirá coñecementos teóricos e prácticos sobre a capacidade interactiva dos soportes multimedia.	CE5 CE7 CE8 CE44
O alumnado adquirirá coñecementos dos medios de exposición e difusión da obra audiovisual.	CE16 CE17 CE43 CE44 CE48
O alumnado coñecerá as implicacións estéticas do soporte dixital na produción artística.	CE5 CE7 CE8 CE19
O alumnado estará capacitado para aplicar os recursos propios do campo dixital ao desenvolvemento dun traballo artístico personalizado.	CE19 CE20 CE21 CE22 CE42 CE43 CE44
O alumnado desenvolverá unha comprensión crítica da aplicación das novas tecnoloxías ao discurso artístico.	CE1 CE2 CE19 CE20
O alumnado adquirirá capacidades para comprender o concepto de autoría no contexto dos sistemas de comunicación telemáticos.	CE2 CE8 CE17 CE48
O alumnado coñecerá o manexo de recursos informáticos na creación artística.	CE7 CE42 CE43 CE44
O alumnado saberá desenvolver proxectos artísticos multimedia.	CG10 CE42 CE43 CE44
O alumnado adquirirá habilidade na procura e/ou utilización de novas aplicacións informáticas específicas para a solución de problemas artísticos concretos.	CG1 CG2 CE7 CE43 CE44

Contidos

Tema	
Teóricos: estudo dos elementos interactivos de comunicación.	-Dispositivos integrados na Arquitectura do Espazo. -Proxección sobre Obxectos. -Dispositivos de Luz. -Pantalla única / múltiples.
Teóricos: Movementos e Autores da experimentación cinematográfica e audiovisual.	-Vanguardia. -Narratividade. -Abstracción. -Realismo. -Documental.
Teóricos: A Filmación e a Montaxe na Videocreación.	-Cámara-Stylo / Cámara indiferente. -Montaxe como ferramenta de Estilo. -Montaxe como linguaxe convencional.
Teóricos: A configuración da Mirada.	-A Mirada. -A Sutura da Mirada. -A pantalla e o papel do espectador. -O proceso da Mirada.
Teóricos: Dispositivos de interacción da imaxe.	-A dimensión espacial do dispositivo -A dimensión temporal do dispositivo. -A dimensión técnica, a subxectiva e a ideolóxica.
Prácticos: propostas interactivas.	-Creación de proxectos interactivos en función do corpo no espazo.

Prácticos: estudo e aplicación dos recursos de filmación e montaxe de imaxe e son.	-Creación de proxectos artísticos audiovisuais como obra monocal. -Creación de proxectos artísticos audiovisuais como obra de instalación no espazo físico real.
Prácticos: uso e aplicación de ferramentas e recursos de adaptación da imaxe e o son.	-Adaptación da tecnoloxía dixital de captura e reprodución de imaxe e son. -Recursos de iluminación.
Prácticos: ferramentas e software de creación interactiva.	-Editores de vídeo dixital. -Editores de axuste de proxección.
Prácticos: posta en práctica de solucións de instalación e proxección da Obra audiovisual.	-Aplicación de dispositivos de instalación e expositivos para obra multimedia.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Prácticas de laboratorio	10	15	25
Traballo tutelado	20	53.5	73.5
Traballo tutelado	0	31.5	31.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clase maxistral con apoio de documentación e sistemas multimedia. Exposición dos contidos da materia: exposición teórica dos conceptos relacionados coa idea de «cultura visual». *Ontoloxía da imaxe e da mirada. Exemplos *paradigmáticos de estratexias expositivas e dispositivos de instalación multimedia. Resolución de problemas prácticos. Toma de apuntamentos e exposición debatida dos mesmos. Modalidade: guiada. Presenza do/da docente e presenza obrigatoria do alumnado. Escenario: aula ordinaria. Sala de proxeccións.
Prácticas de laboratorio	Descrición: aprendizaxe práctica, mediante a simulación de casos, do manexo das ferramentas de creación implicadas no deseño de dispositivos audiovisuais de instalación multimedia. Modalidade: guiada. Presenza do/a docente e presenza obrigatoria do alumnado. Escenario: Aula, Laboratorio de audiovisuais.
Traballo tutelado	Descrición: o alumnado, individualmente ou en grupo (5 alumnos máximo), desenvolve na aula o deseño e a realización, como obra final, dun proxecto de creación audiovisual, no cal se materializan conclusións investigadoras relacionadas con algunha das temáticas principais ou problemáticas audiovisuais desenvolvidas na materia. Modalidade: guiada, con seguimento do traballo e avaliación (tanto durante o proceso como o resultado final) e vinculado ao seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	Descrición: realizarase de forma individual ou en grupo, un traballo de documentación no ámbito da experimentación cinematográfica: abordando a análise e a investigación dunha realidade existente ou dun concepto. Modalidade: tutelada. O alumnado dispoñen de sesións de *tutoría para facilitar o *seguimento do seu traballo por parte do/a docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada neste ámbito leva a cabo de forma presencial; desenvólvese directamente na aula (Laboratorio de Audiovisuais) durante o tempo de *presencialidade do alumno programado para este labor e, por tanto, durante a realización do proxecto (obra audiovisual) que o alumno estea a levar a cabo. Ten carácter teórico e práctico.
Traballo tutelado	A atención personalizada neste ámbito leva a cabo durante o horario de *tutorías fixado previamente polo/os/as docente/é. Ten carácter teórico e práctico. Desenvólvese de forma individual ou en pequenos grupos. Desenvólvese fose da aula (Despachos de profesor ou Espazo 20)

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	Estipúlase o desenvolvemento de varios exercicios prácticos de creación *videográfica (3) enfocados como experimentacións de laboratorio ao redor dos distintos dispositivos principais do Vídeo Arte. Ademais, estipúlase a creación dun proxecto persoal en soporte audiovisual cuxo resultado sexa unha obra de arte final, que será exposta de forma pública e instalada tendo que cumprir os mesmo niveis de acabado e calidade que requiriría unha sala de exposicións oficial en Galería ou Museo. En ambos os casos permítese o traballo en grupo. A avaliación se *obtiene mediante a avaliación dos exercicios e a presentación do proxecto persoal, engadíndose a *ponderación de avaliar a asistencia a clase e o nivel de avance que se produza no transcurso da materia. Se *anunciarán ao principio da materia as datas de presentación dos 3 exercicios. E estipularase unha 1ª data de entrega para o proxecto persoal (Obra Final) e unha segunda entrega para perfeccionamento e subida de nota do proxecto persoal. Si o alumnado non realiza a entrega dos 3 exercicios que se deseñan como traballos de experimentación previa ao proxecto persoal restará á súa avaliación final un 25% (valor dos 3 exercicios). Sendo o valor do proxecto persoal dun 75%. Resultados de aprendizaxe avaliados: -O alumnado adquirirá coñecementos teóricos e prácticos sobre a capacidade interactiva dos soportes multimedia. -O alumnado adquirirá coñecementos dos medios de exposición e difusión da obra audiovisual. -O alumnado estará capacitado para aplicar os recursos propios do campo dixital ao desenvolvemento dun traballo artístico personalizado. -O alumnado coñecerá o manexo de recursos informáticos na creación artística. -O alumnado saberá desenvolver proxectos artísticos multimedia. -O alumnado adquirirá habilidade na procura e/ou utilización de novas aplicacións informáticas específicas para a solución de problemas artísticos concretos.	25	CG1 CG10 CE5 CE7 CE8 CE16 CE17 CE19 CE20 CE21 CE22 CE42 CE43 CE44 CE48
Traballo tutelado	A presentación do proxecto persoal como obra de arte final dentro de soportes audiovisuais, irá acompañada dunha memoria na que se recollerá o concepto do proxecto, os seus obxectivos e os referentes investigados (traballo de documentación), realízase durante as últimas 6 semanas do cuadrimestre e estipularase unha data final de entrega, sendo obrigatoria para todo o alumnado. A non presentación do proxecto persoal e da súa memoria (Traballo tutelado) restará o 75% á cualificación obtida no resto de traballos de clase. Resultados de aprendizaxe avaliados: -O alumnado coñecerá as tendencias estéticas actuais da arte nos medios técnicos. -O alumnado coñecerá as implicacións estéticas do soporte dixital na produción artística. -O alumnado desenvolverá unha comprensión crítica da aplicación das novas tecnoloxías ao discurso artístico.	75	CG1 CG2 CE1 CE2 CE5 CE7 CE8 CE19 CE20

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA 1º CUADRIMESTRE.

1º Data Final de Entrega: **17 DECEMBRO 2019**

2º Data de Re-entrega (perfeccionamento e subida de nota): **14 XANEIRO 2020**

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA:

O alumnado deberá presentar un proxecto persoal audiovisual (como obra final), según os mesmos parámetros que se transmitiron e impartiron na materia. Este proxecto deberá realizarse até a data da convocatoria baixo tutorización dalgún ou de todos os docentes dá materia e, por tanto, os profesores deberán coñecer o proceso de realización deste traballo e saber que será presentado como resultado para avaliar na convocatoria extraordinaria da materia (Xullo). Para isto, o alumnado deberá manter contacto, nos horarios de tutorías que se estipule, cos profesores implicados.

Xunto co proxecto persoal audiovisual (obra final), o alumno deberá presentar o mesmo tipo de Memoria (traballo tutelado) que se requiríu durante a impartición da materia. Deberá basearse no mesmo tipo de contido temático e de desenvolvemento de contidos estipulados durante a impartición docente da materia.

Na Convocatoria Extraordinaria de Xullo a presentación do proxecto persoal e da súa correspondente Memoria será

obrigatoriamente individual, independentemente que durante a impartición da materia, no 1º Cuatrimestre, realizouse algún dos traballos en grupo.

A calificación obtida, como nota final da materia, se valorará da seguinte maneira: proxecto persoal audiovisual (75%); Memoria (traballo tutelado) (25%).

Probos de avaliación de convocatorias extraordinarias

http://belasartes.uvigo.es/*bbaa/*index.*php?ide=79

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AUMONT; J., La imagen, Paidós, 2002, Barcelona

DARLEY; A., Cultura Visual Digital, Paidós Comunicación, 2002, Barcelona

GONZALEZ LOBO; MARIA A. y CARRERO LOPEZ; E., Manual de planificación de medios, Esic, 2006,

TORREIRO; C. y CERDÁN; J., Documental y vanguardia, Cátedra. Signo e imagen, 2005, Madrid

ZUNZUNEGUI; S., La mirada plural, Cátedra. Signo e imagen, 2008, Madrid

ORTEGA, M.L.; WEINRICHTER, A., Mystère Marker. Pasajes en la obra de Chris Marker, T&B Editores, 2006, Madrid

GOMBRICH, E.H., Los usos de las imágenes, Debate, 2003, Singapur

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Horario Tutoría:

SOL ALONSO alonso@uvigo.é (Coordinadora de a Materia):

1º Cuatrimestre: Luns 15:30h a 21:30h (Espazo 20)

2º Cuatrimestre: Xoves de 11:00h a 13:00h e de 16:30h a 20.30h (Espazo 20)

FERNANDO SUAREZ fscabeza@uvigo.é:

1º Cuatrimestre:

martes de 13,30 a 14,30 xoves de 8,30 a 14,30 (Despacho)

2º Cuatrimestre:

martes, mércores e xoves: 12,30 a 14,30 (Despacho)

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión, ámbito artístico e mundo profesional				
Materia	Xestión, ámbito artístico e mundo profesional			
Código	P01G010V01910			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Escultura			
Coordinador/a	Buxán Bran, Xosé Manuel			
Profesorado	Buxán Bran, Xosé Manuel			
Correo-e	xmbuxanbran@yahoo.es			
Web	http://xmbuxanbran@yahoo.es			
Descrición xeral	ESTUDO DO CONTEXTO XERAL NO QUE SE DESENVOLVE O SISTEMA DA ARTE CONTEMPORÁNEA			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber • saber facer
CG3	Cofecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	• saber
CG6	Capacidade de traballar en equipo.	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Capacidade de integración en grupos multidisciplinares. Capacidade de colaboración con profesionais doutros campos	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Capacidade heurística e de especulación para a resolución de problemas, a realización e novos proxectos e estratexias de acción.	• saber facer
CG11	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios	• Saber estar / ser
CG12	Capacidade de adaptación a novas situacións.	• saber facer • Saber estar / ser
CG15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.	• Saber estar / ser
CE2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural	• saber
CE3	Comprensión crítica da responsabilidade de desenvolver o propio campo artístico. Compromiso social do artista	• saber • Saber estar / ser
CE4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade	• saber
CE10	Cofecemento de institucións e organismos culturais españois e internacionais e do seu funcionamento (rede museística, exposicións, bienais, etc.)	• saber
CE11	Cofecemento das normas de actuación derivadas dos dereitos de autor e propiedade	• saber
CE15	Cofecemento dos métodos artísticos susceptibles de seren aplicados a proxectos socioculturais. Estudar as metodoloxías que faciliten a actuación artística no entorno social	• saber
CE16	Cofecemento das características dos espazos e medios de exposición, almacenaxe e transporte das obras de arte	• saber
CE17	Cofecemento dos diferentes axentes artísticos e o seu funcionamento. Identificar os distintos intermediarios artísticos e as súas funcións na dinámica da arte e a súa metodoloxía de traballo	• saber
CE18	Cofecementos básicos de economía e marketing. Analizar e situar a actividade artística nun contexto estratéxico e de competencia. Establecer e manter relacións comerciais con clientes e/ou socios	• saber
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber

CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber
CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• saber
CE23	Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas	• saber facer
CE24	Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas artísticos complexos e proxectos	• saber facer
CE26	Capacidade de curiosidade e de sorpresa máis para alén da percepción práctica. Desenvolver a percepción mental para alén do retiniano	• saber facer • Saber estar / ser
CE28	Capacidade de traballar en equipo. Capacidade de organizar, desenvolver e resolver o traballo mediante a aplicación de estratexias de interacción	• saber facer • Saber estar / ser
CE34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico	• saber facer • Saber estar / ser
CE35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno	• saber facer • Saber estar / ser
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber facer
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber facer • Saber estar / ser
CE39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición	• saber • Saber estar / ser
CE40	Capacidade de autoemprego e de xeración de emprego	• saber facer
CE41	Capacidade para realizar proxectos de investigación artísticos.	• saber facer
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	• saber facer
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos	• saber facer
CE46	Habilidade para realizar proxectos artísticos con repercusión social e nos medios. Utilizar os recursos de difusión dos proxectos artísticos co fin de potenciar a súa repercusión social	• saber facer
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación	• saber facer
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	• saber facer
CE49	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios para o desenvolvemento do traballo artístico	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecementos básicos sobre o mundo artístico profesional.	CG2 CG3 CG15 CE10 CE17 CE18 CE34 CE35 CE36 CE39 CE40 CE41 CE45 CE46 CE47
Coñecemento básico dos procesos legais na inserción e circulación da obra de arte no contexto social e cultural.	CE4 CE11 CE17 CE18
Coñecemento básico da industria cultural e da xestión da arte.	CE2 CE4 CE10 CE17
Coñecemento dos axentes e factores que interveñen na exposición da obra de arte.	CE16 CE17

Coñecemento dos modos de xestión artística e dos seus aspectos legais.	CE10 CE15 CE17
Capacidade básica para a programación e xestión de exposicións.	CE37 CE39
Capacidade para a inserción de traballos artísticos no contexto social e cultural.	CE35 CE36 CE37 CE39
Capacidade para o traballo en equipo con outros axentes e sectores da industria cultural.	CG6 CG7 CG11 CG12 CE28 CE34
Capacidade para adecuar a exposición de obras e proxectos artísticos aos intereses da natureza das obras.	CE21 CE24 CE36 CE39
Capacidade de innovar e experimentar na exposición e circulación de obras e proxectos artísticos.	CE19 CE20 CE21 CE37 CE39
Capacidade para a elaboración de documentos, dossiers e memorias sobre exposición de proxectos.	CG1 CG2 CG3 CE23 CE24 CE36
Capacidade de sensibilización co contexto cultural.	CG15 CE3 CE26 CE35
Habilidade para realizar proxectos expositivos de interese social.	CG10 CE3 CE4 CE45 CE46 CE47
Habilidade para a presentación e realización de proxectos expositivos.	CE45 CE47 CE48
Habilidade para comunicar e difundir proxectos concretos.	CG3 CE44 CE45 CE49

Contidos

Tema	
1. O artista como profesional.	1. O artista como xestor dun ben de consumo cultural, social e económico.
2. A produción, xestión e difusión da obra.	2. A obra artística como produción capitalista.
3. Axentes culturais e xestores artísticos.	3. Directores de museos, comisarios, coordinadores de exposicións, conservadores, críticos, xornalistas culturais.
4. Análise da institución museística.	4. O museo desexado e rexeitado. Crise e rexurdimento do museo.
5. Os distintos lugares de exposición.	5. Centros expositivos de diferentes institucións privadas e públicas, fundacións, corporacións, espazos alternativos e comunitarios.
6. As coleccións públicas e privadas. Os coleccionistas.	6. O significado de coleccionar. Paixón e negocio. Expor o coleccionado para amosar e revalidar.
7. As políticas culturais.	7. Diversidade de entidades privadas e públicas e características das súas programacións culturais. Ferramentas utilizadas nas súas producións.
8. O sistema de galerías. As feiras. O mercado da arte.	8. Galerías e economía, o mercado e a rede de feiras como evento mercantil.
9. Sistemas de lexitimación e valor.	9. O poder lexitimador de galería, museo, prensa especializada, comisario e crítico.
10. Os públicos	10. Políticas de merchandising e o valor do público e do popular.
11. Aspectos sociais e legais.	11. Dereitos de autor.
12. Novos modos de xestión artística.	12. Redes alternativas, sociais e comunitarias.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo	8	20	28
Aprendizaxe baseado en proxectos	8	20	28
Lección maxistral	10	0	10
Estudo de casos	10	18	28
Práctica de laboratorio	10	18	28
Traballo	2	12	14
Cartafol/dossier	2	12	14
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Saídas de estudo	Estudo no contexto orixinal de espazos expositivos en funcionamento.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Desenvolvemento de producións culturais nas que amosar o perfil xestor e profesional.
Lección maxistral	Descrición e comentario do status quo do sistema artístico actual e dos axentes e estruturas que o compoñen.
Estudo de casos	Descubrimento, avaliación e análise de axentes, estruturas e demais elementos presentes no sistema artístico contemporáneo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Análise do traballo do alumno polo profesor e subseguinte revisión co alumnado
Saídas de estudo	Posta en común das experiencias e impresións entre alumnado, profesionais do centro visitado e profesor.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Análise compartida co alumno de todas as fases do seu proxecto persoal de creación dun Traballo de Xestión Artística.
Lección maxistral	Reflexión e debate mútuo en torno aos contidos inseridos nas sesións maxistrais.
Probos	Descrición
Práctica de laboratorio	Seguimento e análise compartido das probas desenvolvidas polo/a estudante.
Traballo	Crítica e atención personalizada a cada proxecto e traballo realizado polo estudante.
Cartafol/dossier	Revisión compartida da memoria/ cartafol/ dossier e mails o exercizos realizados polo/a estudante.

Avaliación		
	Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Estudo de casos	Avaliación do proxecto en orixinalidade, resolución e metodoloxía.	30	CG2 CG10 CG11 CG12 CG15 CE2 CE3 CE4 CE10 CE11 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE23 CE24 CE26 CE28 CE34 CE35 CE36 CE37 CE39 CE40 CE41 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49
-----------------	--	----	--

Saídas de estudo	Asistencia e participación nas visitas.	5	CG6
			CG7
			CG12
			CG15
			CE2
			CE3
			CE4
			CE10
			CE11
			CE15
			CE16
			CE17
			CE18
			CE19
			CE28
			CE34
			CE35
			CE36
			CE37
			CE39

Aprendizaxe baseado en proxectos	Avaliación do proxecto en orixinalidade, resolución e metodoloxía.	15	CG2
			CG10
			CG11
			CG12
			CG15
			CE2
			CE3
			CE4
			CE10
			CE11
			CE15
			CE16
			CE17
			CE18
			CE19
			CE20
			CE21
			CE23
			CE24
			CE26
			CE28
			CE34
			CE35
			CE36
			CE37
			CE39
			CE40
			CE41
			CE44
			CE45
			CE46
			CE47
			CE48
			CE49
Lección maxistral	Asistencia e participación.	5	CG1
			CG3
			CG7

Práctica de laboratorio	Capacidade para mergullarse e desenvolver probas prácticas artísticas de xestión.	30	CG2 CG11 CG12 CG15 CE2 CE3 CE4 CE10 CE11 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE23 CE24 CE26 CE28 CE34 CE35 CE36 CE37 CE39 CE40 CE41 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49
Traballo	Deseño, orixinalidade crítica e resolución.	10%	

CG1
CG2
CG3
CG10
CG11
CG12
CG15
CE2
CE3
CE4
CE10
CE11
CE15
CE16
CE17
CE18
CE19
CE20
CE21
CE23
CE24
CE26
CE28
CE34
CE35
CE36
CE37
CE39
CE40
CE41
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49

Outros comentarios sobre a Avaliación

Exame: Consistirá na defensa individual de proxectos e estudos dos casos desenvolvidos por cada alumno/a na Materia.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

BELLIDO GANT, Mª Luisa, Arte, museos y nuevas tecnologías, Trea, 2003, Gijón

ALONSO FERNÁNDEZ, Luis, Museología, Introducción a la teoría y práctica del museo, Istmo, 1993, Madrid

BOLAÑOS, María, Ed., La memoria del mundo. Cien años de museología 1900-2000, Trea, 2002, Gijón

DANTO, Arthur C., Después del fin del arte., Paidós, 1999, Barcelona

HERNÁNDEZ HERNANDEZ, Francisca, El museo como espacio de comunicación, Trea, 2001, Gijón

HOOPER-GREENHILL, Eilean, Los museos y sus visitantes., Trea, 2000, Gijón

VALDES SAGÜES, M^a del Carmen, La difusión cultural en el museo, Trea, 1999, Gijón

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Arte e espazo social/P01G010V01901

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Arte e contemporaneidade/P01G010V01601

Outros comentarios

Programa de Visitas á

Fundación RAC, Pontevedra

Pazo de Exposicións de Pontevedra

Museo de Pontevedra

TITORÍAS: Venres de de 17.00 a 21.00h.

LUGAR: Despacho do Profesor

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Trabalho de Fin de Grao				
Materia	Trabalho de Fin de Grao			
Código	P01G010V01991			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	18	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Debuxo Escultura Pintura			
Coordinador/a	Barreiro Rodríguez-Moldes, María Covadonga			
Profesorado	Barreiro Rodríguez-Moldes, María Covadonga			
Correo-e	mabarreiro@uvigo.es			
Web	http://cursos.faitic.uvigo.es/tema1819/claroline/course/index.php			
Descrición xeral	Elaboración artística como proceso investigador. Definición y modelos de proyectos artísticos. Optimización de los procesos creativos. Investigación, creación, innovación. Optimización de los recursos creativos: materiales, espacio, tiempo, información y energía. Modos de formalización y de transmisión. El proyecto y la escritura: Escritos de artistas, ensayos críticos,.. Aportación personal de parámetros y recursos. Proyecto y documentos posibles: Memorias, desarrollos, presupuestos, catalogación, divulgación, prensa. Creación, gestión y uso de modelos de archivo de información útil para el proyecto artístico. El lugar de trabajo y la obra artística. El espectador y la obra: modelos de intervención y /o participación. Adecuación del Trabajo Fin de Grado a los modos de exposición y circulación de la obra de arte.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CG1	Capacidade de xestión da información.	• saber • saber facer
CG2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo	• saber facer
CG3	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese	• saber
CG4	Capacidade de aprendizaxe autónoma.	• saber facer
CG5	Capacidade de traballar autonomamente.	• saber facer
CG8	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación.	• saber facer
CG9	Capacidade de perseverancia.	• Saber estar / ser
CG10	Capacidade heurística e de especulación para a resolución de problemas, a realización e novos proxectos e estratexias de acción.	• saber facer
CG11	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios	• Saber estar / ser
CG12	Capacidade de adaptación a novas situacións.	• saber facer
CE3	Comprensión crítica da responsabilidade de desenvolver o propio campo artístico. Compromiso social do artista	• Saber estar / ser
CE5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores	• saber
CE6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte	
CE7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica	• saber
CE13	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese. Analizar, interpretar e sintetizar as fontes	• saber facer
CE15	Coñecemento dos métodos artísticos susceptibles de seren aplicados a proxectos socioculturais. Estudiar as metodoloxías que faciliten a actuación artística no entorno social	• saber
CE17	Coñecemento dos diferentes axentes artísticos e o seu funcionamento. Identificar os distintos intermediarios artísticos e as súas funcións na dinámica da arte e a súa metodoloxía de traballo	• saber
CE19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.	• saber
CE20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos	• saber facer

CE21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.	• saber facer
CE22	Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo	• saber facer
CE23	Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas	• saber facer
CE24	Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas artísticos complexos e proxectos	• saber facer
CE25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.	• saber facer
CE26	Capacidade de curiosidade e de sorpresa máis para alén da percepción práctica. Desenvolver a percepción mental para alén do retiniano	• Saber estar / ser
CE27	Capacidade de traballar de maneira autónoma. Desenvolver a capacidade de suscitar, desenvolver e concluír o traballo artístico persoal	• Saber estar / ser
CE29	Capacidade de iniciativa propia e de automotivación	• Saber estar / ser
CE30	Capacidade de perseveranza. Desenvolver a constancia necesaria para resolver as dificultades inherentes á creación artística	• Saber estar / ser
CE31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.	• saber facer
CE36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística	• saber facer
CE37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística	• saber
CE38	Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade	• saber facer
CE40	Capacidade de autoemprego e de xeración de emprego	• saber facer
CE41	Capacidade para realizar proxectos de investigación artísticos.	• saber facer
CE44	Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores	• saber facer
CE45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos	• saber facer
CE46	Habilidade para realizar proxectos artísticos con repercusión social e nos medios. Utilizar os recursos de difusión dos proxectos artísticos co fin de potenciar a súa repercusión social	• saber facer
CE47	Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación	• saber facer
CE48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados	• saber facer
CE49	Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios para o desenvolvemento do traballo artístico	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecementos sobre os modos de presentación do traballo artístico.	CE6 CE7
Coñecemento dos modos de inserción do Traballo Fin de Grao no ámbito artístico profesional.	CE15 CE17
Coñecemento dos modos de escritura relacionados coa realización, exhibición e presentación dos proxectos artísticos e a súa elaboración.	CG1 CG2 CG3 CE13
Capacidade para elaborar dossiers e memorias do traballo realizado.	CG1 CG2 CG3 CE23 CE24 CE25 CE36
Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado.	CG1 CG2 CG3 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25
Capacidade para inserir o Traballo Fin de Grao no ámbito artístico profesional.	CE21 CE23 CE37 CE40

Capacidade para adecuar os recursos e procesos creativos ás necesidades dos proxectos.	CG11 CE20 CE22 CE31 CE37 CE41 CE49
Capacidade para a procura, análise e incorporación da información necesaria para a elaboración dun proxecto artístico.	CG1 CG2 CE22 CE26 CE29 CE38
Capacidade para establecer análises autocríticas dos proxectos artísticos.	CG4 CG5 CG11 CE25 CE27 CE29 CE30 CE49
Capacidade para contextualizar o traballo realizado en relación aos problemas da arte.	CE19 CE20 CE21 CE25 CE37
Capacidade para continuar e ampliar o Traballo Fin de Grao.	CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CE3 CE22 CE27 CE29 CE30
Capacidade para participar da análise e valoración doutros traballos.	CG3 CG12 CE5 CE6 CE20 CE23 CE24 CE25 CE37
Habilidade para achegar solucións persoais á creación artística.	CG4 CG5 CG8 CG11 CE22 CE25 CE26 CE27 CE29 CE30 CE37 CE38 CE41
Habilidade para xestionar a información necesaria na elaboración do Traballo Fin de Grao.	CG1 CG2 CG3 CE13

Habilidade para manter e renovar o interese e as motivacións do proxecto.	CG4 CG5 CG8 CG9 CG11 CE25 CE27 CE29 CE30 CE44
Habilidade para contextualizar o propio traballo.	CE21 CE25 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48

Contidos

Tema	
1. Fundamentos do proceso creativo.	1.1. Intuición de motivos. 1.2. Recompilación de materiais. 1.3. Experimentación de procesos. 1.4. Proxectos e planificación. 1.5. Condicións de traballo.
2. Dinámica do proceso creativo.	2.1. Inicio do traballo. Proba e erro. O bosquejo. 2.2. Primeiros resultados. Afianzamento de recursos. 2.3. Xiros creativos. O azar, a predisposición e a análise como mecanismos de corrección do traballo creativo. 2.4 Voltas atrás, bifurcacións e dobres sentidos no traxecto creativo. 2.5. Rupturas, accidentes e retiros.
3. Estrutura do proceso creativo.	3.1. Adecuación técnica - forma - significado. 3.2. Resposta a necesidades persoais. 3.3. Comunicabilidade e relevancia cultural. 3.4. Amplitude de niveis de recepción/interpretación.
4. Reflexión sobre o proceso creativo.	4.1 Textos de artista: o proceso creativo en primeira persoa. 4.2. Entrevistas e conversacións: o intercambio de ideas. 4.3. Literatura acerca do proceso creativo: unha arte interpreta outra 4.4. Ensaio acerca do proceso creativo: entendendo os fundamentos, dinámica, estrutura.
5. O Traballo Fin de Grao	5.1. Normativa específica do TFG. 5.2. Premios e axudas aos TFG 5.3. A memoria do TFG: Apartados e estratexias de escritura. 5.4. As fontes documentais: Os modos de citar e o listado de referencias. 5.5. A presentación final do TFG: modos de comunicar o proxectos

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	0	15
Resolución de problemas	13.5	0	13.5
Presentación	0	26	26
Estudo de casos	0	52	52
Resolución de problemas de forma autónoma	0	322	322
Estudo previo	0	15	15
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Cartafol/dossier	0	5	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte do profesor encargado do apartado ;Seminario; dos contidos dos diferentes temas da materia.
Resolución de problemas	Realización de traballos a partir dos contidos da lección maxistral. Comentario e corrección dos diferentes exercicios e actividades propostos.
Presentación	Presentación final do traballo creativo realizado polo alumno ao longo da materia.

Estudo de casos	Comentario personalizado ou en grupo por parte do profesor-titor do traballo creativo realizado polo alumno.
Resolución de problemas de forma autónoma	Desenvolvemento dun traballo creativo de forma continuada ao longo da materia.
Estudo previo	Busca e recompilación de material teórico, creativo, técnico necesario para o desenvolvemento do traballo.
Actividades introductorias	Presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Asesoramiento do titor
Presentación	Coa orientación do titor o do coordinador
Estudo de casos	propuestas y seguidas polo titor
Resolución de problemas de forma autónoma	Controlados porlo titor
Probos	Descrición
Cartafol/dossier	A partir da proposta do coordinador / supervisado polo titor

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Presentación final do traballo creativo. Valórase a resolución formal, técnica e conceptual, o grao de adecuación ao contexto social, artístico e histórico; tamén a colocación da obra no espazo (montaxe) y a comunicación oral.	70	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CE7 CE13 CE17 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE27 CE29 CE30 CE38 CE41 CE45 CE48 CE49

Cartafol/dossier	Valórase a capacidade de organización e presentación do propio traballo, atendendo tamén á súa capacidade de análise e contextualización.	30	CG1
			CG2
			CG3
			CG10
			CE3
			CE5
			CE7
			CE13
			CE17
			CE19
			CE20
			CE21
			CE22
			CE23
			CE24
			CE31
			CE36
			CE37
			CE41
			CE44
			CE45
			CE48

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación do TFG realizarase en base á normativa da Universidade de Vigo e a normativa interna do centro relativa ao TFG.

Datas de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Datas de presentacións de TFG (xuño, xullo e convectivo fin de carreira)

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=140>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Aragó Daniel(ed.), Relatos célebres sobre la pintura, Áltera, Barcelona, 1997

Battcock, G. ed., La idea como arte. Documentos sobre arte conceptual, Seix Barral, Barcelona, 1977

Calvo Serraller et al, Escritos de arte de vanguardia, Alianza forma, Madrid 1988

Chipp, H.B., Teorías del arte contemporáneo: fuentes artísticas y opiniones críticas, Akal, Madrid, 1995

Guasch, Ana María, Del posminimalismo a lo multicultural, Alianza, Madrid, 2000

Marchán Fiz, Simón, Del arte objetual al arte del concepto (cap: Antología de escritos y manifiestos 1955 a 1985), Akal, Madrid, 1997

Marina, José Antonio, Teoría de la inteligencia creadora, Anagrama, Barcelona, 1994

Wall, Jeff, Ensayos y entrevistas, Centro de Artes de Salamanca, Salamanca, 2003

VVAA, El arte visto por los artistas, Taurus, Madrid, 1987

Recomendacións

Outros comentarios

Para cursar o Traballo de Fin de Grao hai que cursar todo o plan de estudos, excepto as materias: Transmisión, mediación e educación artística e Artes afíns.

Para poder ser evaluado, hai que ter todas as materias do grao aprobadas.

Titorías:

Mar Caldas: 1º cuatrimestre: mércores de 15.30 a 21.30. / 2º cuatrimestre. xoves: de 9.30 a 10.30, de 14.30 a 16.00, de 20.00 a 21.30. Venres: de 14.30 a 15.00, de 20.00 a 21.30 Despacho Área de Pintura 2º piso. email: marcaldas@uvigo.es

Manuel R. Moldes

1º Y 2º CUATRIMESTRE

Venres 8:30-14,30 h. Despacho de profesor

mmoldes@uvigo.es

Silvia García

1º e 2º cuatrimestre

Luns 11:00 a 15:00 h. , xoves 12:00 a 14:00 h

Despacho de decanato
